

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΦΥΛΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

Ποιες καλούνται «πουτάνες»:

Μία Ανάλυση Συνομιλίας και Λόγου με δεδομένα από τη νεοελληνική ποπ κουλτούρα

Αναστασία Καρούτη (AM 5315M007)

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

1. Αναπληρώτρια καθηγήτρια Μαριάννα Ψύλλα (Πάντειο Πανεπιστήμιο, επιβλέπουσα)
2. Καθηγήτρια Ελένη Παπαγαρουφάλη (Πάντειο Πανεπιστήμιο, μέλος)
3. Ομότιμη καθηγήτρια Μαριάνθη Μακρή-Τσιλιπάκου (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, μέλος)

Αθήνα 2017

©Αναστασία Καρούτη. Σύνθημα στο σταθμό του μετρό, Μοναστηράκι, Αθήνα, 2016.

“To us, a slut is a person of any gender who has the courage to lead life according to the radical proposition that sex is nice and pleasure is good for you”

-Easton, D. et al. *The Ethical Slut*, 1997

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσά μου, κ. Μαριάννα Ψύλλα, για την υποστήριξη, τη βοήθειά της και την επιμονή της στη λεπτομέρεια. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω για την υποστήριξή τους, την ενθάρρυνσή τους και την ψυχική, αλλά και πρακτική στήριξή τους κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών τις Αλεξάνδρα Ζαββού και Μαριάνθη-Μακρή Τσιλιπάκου, που μου έδειξαν το δρόμο για την ανάλυση των λεγομένων και των γραπτών, με ενέπνευσαν, με καθοδήγησαν και με δίδαξαν πως και οι παραμικρές λεπτομέρειες κρύβουν σπουδαία μηνύματα.

Ευχαριστώ τους Σταύρο Μαλιχούδη και Απόστολο Πούλιο που μοιράστηκαν μαζί μου πολύτιμους πόρους και σκέψεις για τη συγγραφή της εργασίας, την Εμμανουέλα Στεφανή και τον Μιχάλη Σάρδη που με στήριξαν με το ενδιαφέρον τους.

Επίσης, ευχαριστώ την Εύα Κάρκουλα, την Κατερίνα Ζαροδήμου, τη Γεωργία Καρούτη, τον Θοδωρή Μαντζαβράκο, τη Ναταλία Δαμίγου-Παπώτη, τη Vania Nedelcheva, την Irina Ionescu και τον Tibi Borza που γέλασαν, σχολίασαν, ανακάλυψαν τυπογραφικά λάθη και πιθανές πηγές υλικού και απόλαυσαν την εργασία μου· μού έδειξαν πόσο ευχάριστη είναι μία έρευνα που ακουμπά σε πτυχές της καθημερινότητας.

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη	8
Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο 1.Α. Βιβλιογραφική επισκόπηση	12
Ιστορικό πλαίσιο	12
Ο υβριστικός λόγος ως κοινωνική πρακτική	13
Συνδηλώσεις και λειτουργίες του υβριστικού λόγου	14
Η αύξηση χρήσης υβριστικού λόγου	14
Υβριστικός λόγος: Η σχέση γλώσσας και φύλου	15
Η χρήση του υβριστικού λόγου από τις γυναίκες	15
Η χρήση του υβριστικού λόγου εναντίον των γυναικών	16
Υβριστικός λόγος και σεξουαλικότητα	18
Υβριστικός λόγος και κοινωνική τάξη	19
Κεφάλαιο 1. Β. Μεθοδολογία	21
Κεφάλαιο 2. Α. Ανάλυση Σώματος εργασίας	25
Παρουσίαση πηγών αποσπασμάτων λόγου	26
Ανάλυση	30
Ο υβριστικός λόγος και οι διαπροσωπικές σχέσεις	30
Ο υβριστικός λόγος, το φύλο και η σεξουαλικότητα	41
Ο υβριστικός λόγος, το φύλο και το έθνος	60
Κεφάλαιο 2. Β. Συζήτηση	69
Συμπεράσματα	75
Παράρτημα 1: Σύμβολα απομαγνητοφωνήσεων	79
Παράρτημα 2: Ευρετήριο όρων και ακρωνύμων	80
Παράρτημα 3: Παράρτημα Σώματος Εργασίας	81
Βιβλιογραφία	103

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία μελετάται η χρήση υβριστικών λέξεων σεξουαλικής χροιάς, με εστίαση στη λέξη «πουτάνα» και σε συνώνυμα/παράγωγα αυτής, στα πλαίσια του προφορικού και γραπτού λόγου που αναπαράγεται εντός της νεοελληνικής ποπ κουλτούρας. Το σώμα εργασίας περιέχει αποσπάσματα λόγου τηλεοπτικών, ραδιοφωνικών και διαδικτυακών εκπομπών lifestyle και πολιτικής σάτιρας, πολιτικών και αθλητικών εφημερίδων και κειμένων ερωτικής αρθρογραφίας και αναλύεται μέσω της συνδυαστικής χρήσης της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου και του Μηχανισμού Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης. Η ανάλυση λαμβάνει τρεις κατευθύνσεις και μελετά τη σχέση υβριστικού λόγου και διαπροσωπικών σχέσεων (α), τη σχέση υβριστικού λόγου, φύλου και σεξουαλικότητας (β), και τη σχέση υβριστικού λόγου, πολιτικής και έθνους (γ). Από το σώμα εργασίας προκύπτει πως η λέξη «πουτάνα» λαμβάνει πλήθος συνυποδηλώσεων πέραν της δηλωτικής σημασίας και λαμβάνει θετικές ή αρνητικές συνδηλώσεις βάσει του συγκειμένου. Έναντι των γυναικών, η λέξη «πουτάνα» και τα συνώνυμα/παράγωγα αυτής λαμβάνουν αρνητικές συνδηλώσεις και έντονη σεξουαλική χροιά που αφορά πρωτίστως στη σεξουαλική διαθεσιμότητα και στην απώλεια της κυριαρχίας επί του σώματος, ενώ όταν η λέξη «πουτάνα» χρησιμοποιείται έναντι ενός έθνους αφορά στην απώλεια της εθνικής του κυριαρχίας. Τα συμπεράσματα αφορούν στο ευρύ φάσμα λειτουργιών που καλύπτει ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς, στον τρόπο χρήσης του από τις γυναίκες και εναντίον αυτών και στην ανάδειξη θεμάτων που σχετίζονται με τον παράγοντα φύλο, την ηθική, τη σεξουαλικότητα και το έθνος. Συγκεκριμένα, ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς φαίνεται να λειτουργεί ως μηχανισμός συμμόρφωσης και ελέγχου των γυναικών στα έμφυλα πρότυπα και τους κοινωνικούς κανόνες, ως μηχανισμός οριοθέτησης της κυριαρχίας του σώματος ή/και της εθνικής κυριαρχίας, ως μηχανισμός εξίσωσης του κοινωνικού κύρους που διαφορετικά άτομα κατέχουν, αλλά και ως μηχανισμός διάκρισης μεταξύ των ορίων δημόσιου και ιδιωτικού.

Λέξεις-κλειδιά: *υβριστικός λόγος, φύλο, σεξουαλικότητα, ηθική, έθνος, γυναίκα, ποπ κουλτούρα.*

This paper studies the use of sexual swear words in oral and written speech reproduced in Modern Greek pop culture, the focus being on the word “slut” and its synonyms/derivatives. Extracts of lifestyle and political satire television, radio, and online shows, political and sport newspapers, and erotic articles are included in the corpus, which is analysed by a combination of Critical Discourse Analysis and Membership Categorization Device. Analysis spreads into three directions, studying the relation between swearing and interpersonal relations (a), the relation between swearing, gender and sexuality (b), and the relation between swearing, politics, and the nation (c). As illustrated by the corpus, the word “slut” is perceived in various metaphorical ways other than its literal sense and acquires positive or negative connotations according to the context. Against women, the word “slut” and its synonyms/derivatives acquire negative connotations and a strong sexual sense relating primarily to sexual disposition and the loss of body ownership, whereas when the word “slut” is addressed against a nation, it concerns the loss of its national sovereignty. There are concluding remarks on the wide range of functions performed by sexual swear words, on the way they are employed by women and against them, and on the emergence of topics related to gender, morality, sexuality, and the nation. Specifically, sexual swearing seems to function as a women’s conformity and control device to gender standards and social norms, as a body ownership and/or national sovereignty boundary-setting device, as a social status levelling device, and as a device for the demonstration of the boundaries between matters belonging to the public or the private sphere.

Key words: *swearing, gender, sexuality, morality, nation, woman, pop culture.*

Εισαγωγή

Βάσει της παραδοχής ότι η γυναίκα θεάται ως θεματοφύλακας κοινωνικών και εθνικών αξιών, ως πατρίδα, «μάννα» και όριο του έθνους, υποστηρίζεται ότι η απόδοση υποτιμητικών χαρακτηρισμών σε αυτή δε σπιλώνει εκείνη αποκλειστικά, αλλά το έθνος συνολικά. Εμβαθύνοντας στον προβληματισμό αυτό και αντλώντας δεδομένα από τη νεοελληνική ποπ κουλτούρα, θα μελετηθεί περιπτωσιολογικά η χρήση της λέξης «πουτάννα», συνωνύμων και παραγώνων αυτής στον προφορικό και γραπτό λόγο, ώστε να αποτυπωθούν ποικίλες (συν)δηλώσεις του όρου. Στόχος είναι η σύνδεση μεταξύ των γυναικών που λαμβάνουν τέτοιου είδους χαρακτηρισμούς με τρέχουσες νοηματοδοτήσεις του κοινωνικού φύλου και των έμφυλων σχέσεων εξουσίας, όπως αυτές τέμνονται με εθνικιστικά ιδεολογήματα και έμφυλα, σεξουαλικά και φυλετικά προσδιορισμένες οριοθετήσεις της ιδιότητας του πολίτη. Επιχειρείται, συνεπώς, να διαλευκανθεί πώς η «προνομιακή» προαναφερθείσα θέση των γυναικών και του έθνους επηρεάζεται από τη χρήση τέτοιων χαρακτηρισμών εις βάρος τους.

Ο υβριστικός λόγος συνιστά στοιχείο του καθημερινού λόγου, ασχέτως φύλου, κοινωνικής τάξης, εργασιακής απασχόλησης, γεωγραφικής περιοχής ή βαθμίδας εκπαίδευσης του/της ομιλούντος/-ούσης. Χρησιμοποιείται είτε δηλωτικά και ρητά, ή συνυποδηλωτικά και άρρητα και αποτελεί πλούσιο πεδίο έρευνας. Στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία δεν υπάρχει εκτενής ή, έστω, επαρκής κάλυψη του πεδίου αυτού, κάτι που συνετέλεσε στην απόφασή μου να εμβαθύνω στη μελέτη του φαινομένου χρήσης του υβριστικού λόγου και να διερευνήσω τις προεκτάσεις του σε σχέση με τον παράγοντα φύλο. Ο αρχικός προβληματισμός προκλήθηκε από την ευκολία χρήσης υποτιμητικών και προσβλητικών χαρακτηρισμών κατά των γυναικών από ανθρώπους όλων των ηλικιών, των φύλων και των κοινωνικών τάξεων και εξελίχθηκε σε ένα από τα κυριότερα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας, το οποίο αφορά στη διερεύνηση της σύνδεσης υποτιμητικών κατά των γυναικών χαρακτηρισμών και εθνικιστικού λόγου. Το εν λόγω ερώτημα έχει δύο σκέλη: το πρώτο είναι αμιγώς γλωσσολογικό και αφορά στον προσδιορισμό και την αναπαράσταση των γυναικών που καλούνται «πουτάνες» και στην ανάδειξη του ειδικού βάρους και του τρόπου χρήσης τέτοιων χαρακτηρισμών. Το δεύτερο σκέλος σχετίζεται με τις σπουδές φύλου και εστιάζεται στην αποτύπωση των λόγων (discourses) και των σχέσεων εξουσίας εις βάρος των γυναικών που καλούνται «πουτάνες», αλλά και στη σύνδεση της σεξουαλικότητας και του έθνους με τους χαρακτηρισμούς αυτούς. Μέσω της εμβάθυνσης στο σώμα εργασίας, προέκυψαν περισσότερα ερωτήματα και σκέψεις, όπως η σύνδεση της βίας και της χρήσης υβριστικού λόγου και η μελέτη του διπόλου παρθένας και πόρνης για την αναπαράσταση των γυναικών.

Ο λόγος για τον οποίο επέλεξα να εστιάσω στη μελέτη του λόγου που αναπαράγεται εντός της ποπ κουλτούρας είναι το γεγονός ότι μέσω αυτής εγκαθιδρύονται πρότυπα, ταυτότητες, τρόποι συμπεριφοράς και τάσεις, ακόμη και όταν το κοινό δεν υποτίθεται πως λειτουργεί ως παθητικός αποδέκτης ή

καταναλωτής πολιτιστικών αγαθών, ειδικότερα εντός του πλαισίου διαδραστικών τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών εκπομπών ενημερωτικού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Τα αποσπάσματα προφορικού λόγου που αξιοποιούνται ως σώμα εργασίας προέρχονται από δημοφιλείς τηλεοπτικές, ραδιοφωνικές και διαδικτυακές εκπομπές πολιτικής σάτιρας και lifestyle, ενώ τα αποσπάσματα γραπτού λόγου προέρχονται από άρθρα γυναικείων και ανδρικών περιοδικών lifestyle, αλλά και από πολιτικές και αθλητικές εφημερίδες. Το χρονικό διάστημα που καλύπτεται αφορά στα έτη 2015-2016 (Ιανουάριος-Ιούλιος).

Εντός της εργασίας επιχειρείται μία πρωτότυπη διεπιστημονική προσέγγιση, με τη συνδυαστική χρήση του Μηχανισμού Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης (Sacks, 1989) και αρχών της Ανάλυσης Συνομιλίας (Sacks et al., 1974), που διαθέτουν μία αμιγώς κοινωνιογλωσσολογική σκοπιά, όπως και της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (Van Dijk, 1993), που βασίζεται κυρίως στην κοινωνική θεωρία. Οι δύο μεθοδολογίες, παρότι συνομιλούν, δε συνδυάζονται συχνά σε κείμενα και μελέτες των κοινωνικών σπουδών.

Η εργασία διαιρείται σε τέσσερα μέρη ή κεφάλαια. Το πρώτο μέρος είναι η παρούσα **Εισαγωγή**, στην οποία καταγράφεται το θέμα της εργασίας, τα ερευνητικά ερωτήματα, η δομή και το περιεχόμενο όλων των κεφαλαίων που ακολουθούν.

Το δεύτερο μέρος αποτελεί το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας και υποδιαιρείται στη **Βιβλιογραφική Επισκόπηση** (Κεφάλαιο 1.Α.) και τη **Μεθοδολογία** (Κεφάλαιο 1.Β.). Εντός της Βιβλιογραφικής Επισκόπησης επιχειρείται μία σύντομη ιστορική αναδρομή στη χρήση του υβριστικού λόγου στη νεοελληνική ποπ κουλτούρα και σε είδη όπως ο κινηματογράφος, η επιθεώρηση, η λογοτεχνία, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο από τη δεκαετία του 1970 έως σήμερα, αναφέρεται η χρήση υβριστικού λόγου ως κοινωνική πρακτική, η πιθανή αύξηση της χρήσης του και η (συνυπο)δηλωτική του λειτουργία, ενώ συνοπτικά αναφέρεται η σχέση υβριστικού λόγου και φύλου (ύβρεις που εξαπολύονται από τις γυναίκες και εναντίον αυτών), σεξουαλικότητας και κοινωνικής τάξης. Εντός της Μεθοδολογίας επεξηγείται ο τρόπος χρήσης των δύο μεθοδολογικών προσεγγίσεων που επιλέχθηκαν για την ανάλυση του σώματος εργασίας, δηλαδή ο Μηχανισμός Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης και η Κριτική Ανάλυση Λόγου.

Το τρίτο μέρος της εργασίας αποτελείται από το δεύτερο κεφάλαιο, που υποδιαιρείται στην **Ανάλυση** (Κεφάλαιο 2.Α.) και τη **Συζήτηση** (Κεφάλαιο 2.Β.). Η Ανάλυση περιέχει την ανάλυση των αποσπασμάτων λόγου και αρχικά συμπεράσματα που προκύπτουν από αυτή και αφορούν στη σχέση μεταξύ υβριστικού λόγου και διαπροσωπικών σχέσεων (σχέσεις οικειότητας και επίλυση αντιπαραθέσεων), φύλου, σεξουαλικότητας και έθνους. Η Συζήτηση περιλαμβάνει διερεύνηση περαιτέρω ζητημάτων που η Ανάλυση ανέδειξε, όπως η σχέση χιούμορ, υβριστικού λόγου και λεκτικής βίας, η αναπαράσταση των γυναικών ως παρθένας ή πόρνες, μία αρχική απάντηση στο ερώτημα «ποιες καλούνται πουτάνες», αλλά και τη σχέση της χρήσης υβριστικού λόγου με το φύλο, τη σεξουαλικότητα και το έθνος. Τα τελευταία ερωτήματα

αντλούν από τις κοινωνικές συνέπειες που έχει η απόδοση υβριστικών χαρακτηρισμών έναντι των γυναικών και του έθνους.

Τέλος, η εργασία ολοκληρώνεται με το τέταρτο μέρος της, που περιέχει **Συμπεράσματα**. Πρόκειται για μία σύνοψη των συμπερασμάτων κάθε ενότητας και για μία καταγραφή ερωτημάτων και σκέψεων που προκύπτουν από τα κεφάλαια της Ανάλυσης και της Συζήτησης.

Στο τέλος της εργασίας περιέχεται το Παράρτημα Σώματος Εργασίας, ένα Ευρετήριο Όρων και Ακρωνύμων στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα, μία λίστα με συμβάσεις απομαγνητοφώνησης, χρήσιμη για την ορθή ανάγνωση των αποσπασμάτων προφορικού λόγου, καθώς και η σχετική βιβλιογραφία.

Κεφάλαιο 1.Α. Βιβλιογραφική επισκόπηση

Ιστορικό πλαίσιο

Το υβρεολόγιο της ελληνικής γλώσσας είναι πλούσιο ήδη από την αρχαιότητα, με εκφράσεις που στρέφονται ακόμη και κατά των θεών (Montagu, 2001, σ. 24). Γνωστός αθυρόστομος αρχαίος Έλληνας ήταν ο Αριστοφάνης, ο οποίος καθιέρωσε τον υβριστικό λόγο στην κωμωδία και τη σάτιρα, ενώ οι βωμολοχίες κατέχουν σημαντική θέση και στη νεότερη ελληνική παράδοση (βλ. αποκριάτικα δημοτικά τραγούδια). Η χρήση του υβριστικού λόγου στη νεοελληνική ποπ κουλτούρα είναι κεντρικό ζήτημα στην παρούσα εργασία. Χρήσιμη, επομένως, είναι μία σύντομη ιστορική αναδρομή που περιγράφει σε αδρές γραμμές την υιοθέτηση και τη συχνότητα χρήσης υβριστικού λόγου εντός της, καθώς και το γενικότερο πλαίσιο χρήσης υβριστικού λόγου ήδη από τη δεκαετία του 1970 σε είδη όπως ο κινηματογράφος, η επιθεώρηση, η λογοτεχνία, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο.

Ο ελληνικός κινηματογράφος των δεκαετιών 1950-1970 περιείχε υβριστικό λόγο, ο οποίος όμως διέφερε σημαντικά από το ακατάσχετο υβρεολόγιο των βιντεοταινιών της δεκαετίας του 1980, των ταινιών των δεκαετιών 1990-2000 (όπως «Το Σπιρτόκουτο» και «Η Ψυχή στο Στόμα» του Γιάννη Οικονομίδη, «Φτηνά Τσιγάρα» του Ρένου Χαραλαμπίδη) ή και των mainstream κινηματογραφικών εγχειρημάτων, όπως το «Αυστηρώς Κατάλληλο» των Ρέππα και Παπαθανασίου· εκείνο το είδος ύβρεων είχε στόχο όχι να προσβάλλει, μα να προκαλέσει το γέλιο του κοινού¹ και αποτελούταν από εκφράσεις όπως «σαπιοκοιλιά», «ψοφάλογο» – αλλά και από φράσεις όπως «σουρουκλεμέ» ή «βιολετέρα», οι οποίες αναφέρονται σε γυναίκες «παιχνιδιάρες», «σουρτούκες»² και «αλανιάρες». Στη θεατρική σκηνή, η επιθεώρηση (Σειραγάκης, 2015) χρησιμοποίησε εξίσου τον υβριστικό λόγο – στην περίπτωση του κινηματογράφου, όπως και της επιθεώρησης, οι ύβρεις αποσκοπούσαν στην περιγραφή έντονων αρνητικών συναισθημάτων, στη σάτιρα φαινομένων και προσώπων της εποχής ή στην αναπαράσταση ανθρώπων του περιθωρίου. Στη λογοτεχνία το υβριστικό λεξιλόγιο χρησιμοποιήθηκε τόσο για να καταγράψει καθημερινές και ρεαλιστικές συνομιλίες μεταξύ των πρωταγωνιστών του εκάστοτε πονήματος (όπως στα μυθιστορήματα των Κώστα Ταχτσή και Γιάννη Ξανθούλη, ή στα έργα του Άρη Σφακιανάκη), όσο και για να αποτυπώσει έντονη σεξουαλικότητα σε έργα ερωτικής λογοτεχνίας (π.χ., «Μέγας Ανατολικός» του Ανδρέα Εμπειρίκου).

Στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο ο υβριστικός λόγος «άνθισε» τα τελευταία χρόνια κυρίως μέσω της σάτιρας και της κωμωδίας. Ήδη σε σατιρικές εκπομπές της τελευταίας δεκαετίας, από το «Αλ Τσαντίρι» του Λάκη Λαζόπουλου (Alpha) και το «Ράδιο Αρβύλα» (Ant1) του Αντώνη Κανάκη, τηλεοπτικές σειρές όπως «Δύο Ξένοι»³, «Κωνσταντίνου και Ελένης»⁴, «Τι Ψυχή θα Παραδώσεις, Μωρή»⁵, «Στάβλοι της

¹ Σύμφωνα με άρθρο του Γιώργου Θεοχάρη, από την ιστοσελίδα: <https://dimartblog.com/2015/10/11/binelikia-light/>

² Ετυμολογείται από το τουρκικό “sürtük” (γυρίστρα, ανήθικη γυναίκα), σύμφωνα με το ΛΚΝ.

³ Σενάριο: Αλέξανδρος Ρήγας, Δημήτρης Αποστόλου, Mega, έτη προβολής: 1997-1999

⁴ Σενάριο: Χάρης Ρώμας, Άννα Χατζησοφιά, Ant1, έτη προβολής: 1998-2000

Εριέττας Ζαΐμη»⁶ και ραδιοφωνικές εκπομπές όπως η «Ελληνοφρένεια» (βλ. σώμα εργασίας), οι παρουσιαστές και οι πρωταγωνιστές/-τριες χρησιμοποιούν συχνά υβριστικό λόγο ή έντονα υπονοούμενα· μάλιστα, όταν ο αποδέκτης των ύβρεων είναι γυναίκα, τότε παρατηρείται μια σεξουαλική χροιά, δηλαδή οι εν λόγω ύβρεις και τα υπονοούμενα σχετίζονται με τα «ελαφρά ήθη», την έντονη σεξουαλικότητα ή την «προκλητική» εμφάνιση κάποιας γυναίκας και προωθούν την αναπαράστασή της ως «εύκολης»⁷.

Όσον αφορά τις εφημερίδες και τα περιοδικά των τελευταίων δύο δεκαετιών, πολιτικές/σατιρικές εφημερίδες όπως «Το Ποντίκι» και, πιο πρόσφατα, το «Μακελειό», αλλά και lifestyle έντυπα του ομίλου ΙΜΑΚΟ του Πέτρου Κωστόπουλου (ΚΛΙΚ, Nitro, κλπ.) υιοθέτησαν τη χρήση ύβρεων ή γλώσσας που βρίθει σεξουαλικών υπαινιγμών (όπως ο περίφημος όρος «αγορίτσι»⁸ του Πέτρου Κωστόπουλου). Στο διαδίκτυο, δε, τα τελευταία έτη παρατηρείται έντονη χρήση υβριστικού λόγου σε ιστοσελίδες και ιστολόγια, όπως και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η ανωνυμία του διαδικτύου και, συνεπώς, η απουσία κοινωνικών «κυρώσεων» που συνοδεύουν κάποτε την έντονη χρήση υβριστικού λόγου, πιθανόν «απελευθέρωσε» τους/τις ομιλητές/-τριες της ελληνικής στην υιοθέτηση ενός λόγου υβριστικού, και συχνά σεξιστικού⁹.

Ο υβριστικός λόγος ως κοινωνική πρακτική

Η χρήση υβριστικού λόγου στο συγκεκριμένο της ελληνικής γλώσσας είναι συχνή· όλα τα κοινωνικά στρώματα κάνουν χρήση αυτού, με διαφορετικό τρόπο μεν, χωρίς περιορισμούς φύλου ή κοινωνικής θέσης δε¹⁰, όμως λόγω της έλλειψης δεδομένων και μελετών, είναι δύσκολη η καταγραφή του. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει επαρκής ελληνογλώσση βιβλιογραφία που να αφορά στην ιστορία των ύβρεων ή στην ελληνική αργκό, όπως συμβαίνει με την αγγλόγλωσση βιβλιογραφία, με έργα όπως αυτά των Ashley Montagu και Geoffrey Hughes (*The Anatomy of Swearing* και *Swearing: A Social History of Foul Language, Oaths and Profanity in English*, αντίστοιχα). Εναλλακτικές πηγές γνώσης αποτελούν τα λαογραφικά έργα του Ηλία Πετρόπουλου, όπως το *Μπουρδέλο*, το βιβλίο του Νίκου Πλατή *Index Maladictus, Το βρωμολεξικό*, αλλά και άλλοι πόροι, όπως η ιστοσελίδα slang.gr¹¹ που λειτουργεί ως

⁵ Σενάριο: Αλέξανδρος Ρήγας, Δημήτρης Αποστόλου, Mega, 2000

⁶ Σενάριο: Αλέξανδρος Ρήγας, Δημήτρης Αποστόλου, Ant1, έτη προβολής: 2002-2004

⁷ Όπως στο συγκεκριμένο απόσπασμα της εκπομπής «Ράδιο Αρβύλα», όπου οι παρουσιαστές αναρωτούνται ποιο είναι το τρίτο όργανο στο οποίο αναφέρεται η Σάσα Μπάστα: <https://www.youtube.com/watch?v=kdGNxuiRbK4>

⁸ Ορισμός του όρου από το slang.gr: <http://www.slang.gr/lemma/5581-agoritsi>

⁹ Όπως συμβαίνει στην ανάρτηση «Η διαφορά της πουτάνας από την καριόλα» στο παρακάτω ιστολόγιο: http://imikriollandeza.blogspot.gr/2007/06/blog-post_27.html

¹⁰ Όπως αναφέρουν οι Jay & Janschewitz (2013), ο/η κάθε ικανός/-ή ομιλητής /-τρια της αγγλικής γλώσσας μαθαίνει πώς να βρίζει στα αγγλικά. Το αντίστοιχο γεγονός συμβαίνει με τους/τις ομιλήτριες της ελληνικής γλώσσας.

¹¹ Μακροδμήμος, Ν., Ακριτίδης, Χ. (2007). *Λεξικό της Αργκό*. Αθήνα: Δρόμων.

Πετρόπουλος, Η. (1993). *Καλιαρντά*. Αθήνα: Νεφέλη.

Πετρόπουλος, Η. (1991). *Το Μπουρδέλο*. Αθήνα: Νεφέλη.

Πλατής, Νίκος Δ. (2014). *Index Maladictus, Το βρωμολεξικό : Βιβλίο πρόχειρο σε όλους υβριστές, υβριζομένους αλλά και αρχάριους*. Αθήνα: Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων.

διαδικτυακό λεξικό το οποίο καταγράφει τη νεοελληνική αργκό. Στο ελληνικό συγκείμενο η αθυροστομία αποτελεί ένδειξη ωμής ειλικρίνειας (οι ομιλητές/-τριες, «δε μασούν τα λόγια τους») και τόλμης, αφού μπορεί να προκαλέσει αναστάτωση στην ομήγυρη ή κοινωνικούς αποκλεισμούς για το άτομο που προέβη στη χρήση άσεμνου λεξιλογίου. Εάν ληφθεί υπόψη η Stapleton και ο συσχετισμός καθομιλουμένης και κοινωνικού κύρους, παρατηρείται πως το αθυρόστομο άτομο περιγράφεται ως «μάγκας», ως άνθρωπος «της πιάτσας» (δηλ. ως άτομο που δεν υποκύπτει σε κοινωνικές συμβάσεις ή ως μέλος κατώτερων κοινωνικών τάξεων) και όχι «του σαλονιού» (δηλ. ως άτομο συντηρητικό, που ακολουθεί πιστά τους αστικούς κανόνες ευπρεπούς συμπεριφοράς) (Stapleton, 2003, σ. 22).

Συνδηλώσεις και λειτουργίες του υβριστικού λόγου

Το άσεμνο λεξιλόγιο, οι αισχρολογίες, οι βωμολοχίες, οι βλαστήμιες, ο υβριστικός λόγος γενικότερα¹² μπορεί να σχετισθεί με τη θρησκεία («ái στο διάολο»), τη σεξουαλικότητα («πουτάνα»), το ρατσισμό («αράπης», «Αλβανός»), τις σωματικές λειτουργίες («σκατά κι απόσκατα»), την ομοφοβία («πούστη»), όπως επισημαίνουν οι McEneaney και Xiao (2004), ενώ συντελεί στην προσβολή ατόμων, στην επίλυση προσωπικών διαμάχων ή δημόσιων αντιπαραθέσεων, στη σύσφιξη σχέσεων των μελών μίας ομάδας (Daly et al., 2004), στην ανάδειξη των ικανοτήτων πειθούς του ομιλούντος (Jay & Janschewitz, 2008, σ. 273), καθώς και στην ελεύθερη έκφραση συναισθημάτων θυμού και αγανάκτησης (Rassin & Muris, 2005, Jay & Janschewitz, 2008), που συχνά δεν έχουν συγκεκριμένο παραλήπτη (π.χ. φράσεις όπως, «γαμώ την πουτάνα μου», «γαμώτο») ακόμη και ως χιούμορ (Vingerhoets et al., 2013). Στην ελληνική γλώσσα μεγάλο εύρος υβριστικών λέξεων σχετίζεται με τη σεξουαλικότητα (π.χ., η φράση «τη βάψαμε» αντικαθίσταται από τα «τη γαμήσαμε», «την πουτσίσαμε») και ο υβριστικός λόγος χρησιμοποιείται για όλα τα παραπάνω.

Η αύξηση χρήσης υβριστικού λόγου

Η συχνότητα και η προβολή της χρήσης υβριστικού λόγου φαίνεται να αυξάνεται τα τελευταία χρόνια – ο Azzaro, μάλιστα, χαρακτηρίζει σημειώνει πως συχνά αναφέρεται στα μέσα ενημέρωσης πως η χρήση λέξεων-ταμπού είναι συχνότερη στην καθημερινότητα από ό,τι στα ναυπηγεία (Azzaro, 2005, σ. 1), αν και κάτι τέτοιο δεν έχει επαληθευθεί λόγω έλλειψης αξιόπιστων και συστηματικών δεδομένων (Jay & Janschewitz, 2013). Στο Ηνωμένο Βασίλειο σχετική μελέτη παρουσιάζει την αύξηση χρήσης υβριστικού λόγου στην καθημερινότητα και σε τηλεοπτικά προγράμματα (Millwood-Hargrave, 2000), όμως αναφορικά με το ελληνικό συγκείμενο δεν μπορεί να λεχθεί με βεβαιότητα εάν η αύξηση της χρήσης του λεξιλογίου αυτού είναι πραγματική, καθώς οι μελέτες της ελληνικής αργκό –της γλώσσας του δρόμου και του

¹² Σύμφωνα με τον Jay, υπάρχουν διαφορετικές κατηγορίες υβριστικού λόγου, όπως «βωμολοχία» (profanity), «βλασφημία» (blasphemy), «προσβολή» (insult), ωστόσο, οι κατηγορίες αυτές εναλλάσσονται μεταξύ τους (Fägersten, 2012, σ. 4).

περιθωρίου– είναι ελάχιστες, δεν υπάρχει μέτρο σύγκρισης σε σχέση με περασμένες δεκαετίες, ενώ οι υπάρχουσες μελέτες επικεντρώνονται κυρίως σε γλωσσολογικά ζητήματα, όπως στο γλωσσικό δανεισμό¹³ και τη σύγκριση μορφολογικών, σημασιολογικών και πραγματολογικών χαρακτηριστικών¹⁴.

Υβριστικός λόγος: Η σχέση γλώσσας και φύλου

Από την άλλη, η σχέση γλώσσας και φύλου απασχολεί τις σπουδές φύλου, την κοινωνιολογία και την κοινωνιογλωσσολογία και στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία, με κείμενα που μελετούν τη σχέση γλώσσας και φύλου, όπως κοινωνιογλωσσολογικές και κοινωνιολογικές μελέτες. Συγκεκριμένα, ο Αργύρης Αρχάκης ασχολείται με το ζήτημα της ταυτότητας και των αρρενωποτήτων και έχει μελετήσει τη χρήση υβριστικού λόγου από εφήβους στην αφήγηση ιστοριών (Karachaliou & Archakis, 2015), ενώ ο Κώστας Γιαννακόπουλος και η Βενετία Καντσά ερευνούν την έννοια της σεξουαλικότητας (Canakis, Kantza & Yiannakopoulos, 2010), όπως και ο Κώστας Κανάκης, αν και ο τελευταίος εστιάζει περισσότερο σε (κοινωνιο)γλωσσικά ζητήματα. Η Μαριάνθη Μακρή-Τσιλιπάκου, όπως και η Θεοδοσία-Σούλα Παυλίδου, έχουν μελετήσει το ζήτημα του φύλου και της γλώσσας από κοινωνιογλωσσική σκοπιά, με έμφαση στη μεθοδολογία της Ανάλυσης Συνομιλίας (π.χ. χρήση υποκοριστικών (Makri-Tsilipakou, 2003), ανάλυση τηλεφωνικών συνομιλιών, συσχετισμός του σεξουαλικού προσανατολισμού και της γλώσσας (Μακρή-Τσιλιπάκου, 2014α)) και έχουν ασχοληθεί με θέματα όπως η «γυναικεία» γλώσσα¹⁵. Παρά το γεγονός ότι υπάρχει ερευνητικό ενδιαφέρον για τη γλώσσα και το φύλο, όμως, λιγοστές είναι οι μελέτες που εξετάζουν το άσεμνο λεξιλόγιο και που καταλήγουν σε συμπεράσματα σχετικά με την ευρεία και διαδεδομένη χρήση ή την κανονικοποίηση του υβριστικού λόγου, ιδιαίτερα όταν αυτός αφορά σε λόγο που στρέφεται κατά των γυναικών. Η έλλειψη αυτή δυσχεραίνει την έρευνα, καθώς η λαογραφική και εμπειρική γνώση των φυσικών ομιλητών γύρω από το άσεμνο λεξιλόγιο δεν εγγυώνται ακριβή συμπεράσματα (Jay, 2009, σ. 157).

Η χρήση του υβριστικού λόγου από τις γυναίκες

Ο παράγοντας «φύλο» διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη χρήση υβριστικού λόγου, αφού οι άνδρες έχουν δικαίωμα στη χρήση τέτοιου λεξιλογίου δημοσίως (και μάλιστα ασκούν το δικαίωμά τους αυτό (Jay & Janschewitz, 2008, σ. 274, Johnson, 1993) ενώ οι γυναίκες, αν και αισχρολογούν, δε διατηρούν ίσα δικαιώματα με αυτά των ανδρών και μάλιστα δέχονται επιπλήξεις ή υφίστανται συνέπειες όταν υπερβούν τα εσκαμμένα (Lakoff, 1973, σ. 47-48, Fägersten, 2012, σ. 37, Johnson, 1993) – οι συνέπειες, μάλιστα, είναι

¹³ Βλ. σχετικά: Minniti-Gonias, D. (2015).

¹⁴ Βλ. σχετικά: Προύντζου, Α. (2010) και Χριστοπούλου, Κ. (2010).

¹⁵ Ο όρος «γυναικεία γλώσσα» αναφέρεται για πρώτη φορά από τη Lakoff στο έργο της *Language and Woman's Place* (1973) και αναφέρεται τόσο στη γλώσσα που χρησιμοποιείται από τις γυναίκες, όσο και στη γλώσσα που χρησιμοποιείται για αυτές (Talbot, 1998, σ. 38).

ανάλογες της κοινωνικής θέσης κάποιου ατόμου, η οποία προκύπτει και από το φύλο του (Stapleton, 2003, σ. 22). Οι κανόνες που διέπουν το λόγο μίας γυναίκας επιτάσσουν πως εκείνη μπορεί να γκρινιάζει ή να παραπονιέται για κάτι δυσάρεστο, αλλά όχι να βρίζει (Lakoff, 1973, σ. 51), πως μία γυναίκα οφείλει να διασφαλίσει ότι σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει λόγος να δεχθεί υβριστικούς χαρακτηρισμούς και πως φροντίζει να αποφεύγει τις έντονες ή υβριστικές εκφράσεις, ώστε η γλώσσα της να συνάδει με την «καθωσπρέπει» γυναικεία γλώσσα (Μακρή-Τσιλιπάκου, 2004, σ. 3). Ο Κανάκης (2007, σ. 3) διαφωνεί με την ύπαρξη μιας αποκλειστικά γυναικείας γλώσσας, ωστόσο, παραμένει το πρόβλημα των γλωσσικών επιλογών που πρέπει να κάνουν οι γυναίκες προκειμένου ο λόγος τους να είναι αποδεκτός. Προς τούτο, παρότι πλέον οι γυναίκες εκφράζονται περισσότερο ελεύθερα σε σύγκριση με το παρελθόν, στο ελληνικό διαδικτυο αναρτώνται συχνά άρθρα που υπενθυμίζουν στις γυναίκες πόσο απωθητικές γίνονται προς τους άνδρες όταν βωμολοχούν¹⁶ και δίνουν κατευθυντήριες γραμμές για τον ιδανικό τρόπο έκφρασης και συμπεριφοράς. Κάτι τέτοιο πιθανώς συμβαίνει διότι οι γυναίκες που βωμολοχούν προκαλούν με τη στάση τους το πρότυπο της «σωστής» γυναίκας και δυνάμει χάνουν τη γυναικεία τους ιδιότητα (Johnson, 1993), η οποία είναι πρωτίστως «πολιτιστικό επίτευγμα» (cultural achievement) και προϊόν μάθησης, όπως υπενθυμίζουν οι Cameron και Kulick (2003, σ. 4), καθώς για να θεωρηθεί ένα θηλυκό πλάσμα γυναίκα δεν αρκεί να έχει τα κατάλληλα για το φύλο του γεννητικά όργανα (ό.π.). Η Stapleton υπογραμμίζει, ακόμη, πως μία Δυτική γυναίκα που χρησιμοποιεί υβριστικό λόγο υφίσταται την κοινωνική κατακραυγή, ενώ αμφισβητείται η ηθική της και η ακεραιότητα του χαρακτήρα της (2003, σ. 1). Βέβαια, μία γυναίκα επικρίνεται ακόμη και αν καταφέρει να μιλά όπως αρμόζει στο φύλο της, καθώς, όπως υποστηρίζει η Lakoff στο έργο της *Language and Woman's Place* (1973) τότε θεωρείται «ανίκανη να σκεφτεί ξεκάθαρα, ανίκανη να συμμετέχει σε μία σοβαρή συζήτηση» (ό.π., σ. 48). Μεγαλύτερη ανοχή επιδεικνύεται, ωστόσο, σε μία ηλικιωμένη γυναίκα που βρίζει, κάτι που όμως αναδεικνύει τα προνόμια που φέρει μάλλον η ηλικία και όχι το φύλο (Roulios, 2011) – με χαρακτηριστικό παράδειγμα το ρόλο της Τιτίκας Σαριγκούλη ως αθυρόστομης γιαγιάς στην τηλεοπτική σειρά «Μπαμπά Μην Τρέχεις»¹⁷.

Η χρήση του υβριστικού λόγου εναντίον των γυναικών

Οι ύβρεις σεξουαλικής χροιάς εναντίον των γυναικών εστιάζουν κυρίως στην εξωτερική τους εμφάνιση και τη σεξουαλικότητα, την αγνότητα και την αναπαραγωγή από το Μεσαίωνα (Dean, 2004). Το «φαινόμενο» αυτό συνεχίζεται στον 20ό αιώνα και τα χρόνια της πρώιμης Σοβιετικής Ένωσης (Smith, 1998), αλλά και τη σύγχρονη Τουρκία (Yilmaz, 2016). Σήμερα, ύβρεις τέτοιου τύπου σημειώνονται στα ποδοσφαιρικά συνθήματα των Βρετανών (Luhrs, 2014) και των Ελλήνων οπαδών (Κοταρίδης & Σιδέρης, 1997). Όροι όπως

¹⁶ Βλ. σχετικά άρθρα, όπως «Όχι άλλες γυναίκες που βρίζουν» (Ερρίκα Ρούσσου, 6/2015, oneman.gr), «Γίνε η γυναίκα που θέλουν οι άνδρες» (19/09/2012, shape.gr), αναρτήσεις σε ιστολόγια, όπως «Γυναίκες που βρίζουν» (ksenerotes.blogspot.gr), συζητήσεις σε φόρουμ, όπως «Πιστεύετε ότι οι γυναίκες σήμερα βρίζουν πολύ» (sxeseis.gr).

¹⁷ Σενάριο: Αποστόλης Τσαούσογλου, Mega, έτος προβολής: 2007

«πουτάνα», «εύκολη», «τσούλα», απαντώνται εξαιρετικά συχνά –ο Πλατής στο *Index Maladictus, To Βρωμολεξικό* αναφέρει πως ο όρος «πουτάνα» χρησιμοποιείται «τα τελευταία 734-735 χρόνια» (Πλατής, 2014, σ. 228). Τα αίτια χρήσης υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς έναντι των γυναικών, ωστόσο, παραμένουν άγνωστα. Μία πιθανή εξήγηση είναι πως η σεμνότητα αποτελεί επιθυμητό χαρακτηριστικό των «καλών» γυναικών και όσες γυναίκες δε θεωρούνται σεμνές δέχονται προσβολές που αφορούν στη σεξουαλικότητα και το σώμα τους (Brzuzzy & Lind, 2008, σ. 553). Επιπλέον, οι γυναίκες καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη βιολογική και πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους (Yunval-Davis, 2013), αλλά και ως φρουροί του θεσμού της οικογένειας. Ειδικότερα για την πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους, η Yunval-Davis σημειώνει πως οι γυναίκες θεώνται ως σύμβολα του ομαδικού πνεύματος, φορείς της ομαδικής τιμής, ενώ η ορθή συμπεριφορά των γυναικών συμβολίζει τα όρια της κάθε κοινότητας (2013, σ. 102-103). Επιπρόσθετα, η Riley σημειώνει πως οι γυναίκες συνεχίζουν να θεώνται ως ο κορμός της οικογένειας¹⁸, καθώς τα θέματα που περισσότερο ανακινούν την ανησυχία του κοινωνικού σώματος σχετίζονται με το θεσμό αυτό (όπως το δημογραφικό, η υγιεινή, η γονιμότητα, η σεμνότητα, κ.ά.) (Riley, 1988, σ. 50) – επομένως, οι προσβολές έναντι των γυναικών αποκτούν βαρύτητα. Απεναντίας, περιπτώσεις στις οποίες ύβρεις σεξουαλικής χροιάς δεν έχουν ιδιαίτερη επιρροή στο κύρος μίας γυναίκας όταν πρόκειται για μία γυναίκα σε θέση εξουσίας, όπως υποστηρίζει η Kitzingner (1995), όπως συνέβη και με τη Μελίνα Μερκούρη, η οποία κατά τη διάρκεια της χούντας είχε δηλώσει σε δημοσιογράφους πως «εί[ν]αι διεθνούς φήμης πουτάνα»¹⁹, δήλωση η οποία ουδέποτε έπληξε τη δημοφιλία και το κύρος της. Βέβαια, μπορεί να θεωρηθεί πως η αντιπαράθεση μεταξύ σώματος και πνεύματος στη δυτική φιλοσοφία και η εξίσωση του πνεύματος με την αρρενωπότητα και του σώματος με τη θηλυκότητα (Yunval-Davis, 2013, σ. 112) αντίστοιχα, αποδίδουν ένα ειδικό βάρος στις ύβρεις που εξαπολύονται κατά των γυναικών και οι οποίες αφορούν, ουσιαστικά, στο σώμα τους: με τον τρόπο αυτό, οι γυναίκες συνδέονται ακόμη περισσότερο τη σωματικότητα, δηλαδή με κάτι κατώτερο από την πνευματικότητα που αποτελεί προνόμιο των ανδρών (βλ. εννοιολογική διαφορά στις δημοφιλέστερες ύβρεις κατά των γυναικών («πουτάνα») και των ανδρών («μαλάκας»²⁰) στο ελληνικό συγκείμενο). Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί πως

¹⁸ Πρβλ. την παρακάτω φράση, η οποία απευθύνθηκε από αστυνομικό στη Νάντια Καραγιάννη, θύμα βασανιστηρίων και μετέπειτα πολιτικό, κατά τη διάρκεια κράτησής της τα χρόνια της δικτατορίας: «Εσείς οι Κρητικιές, με εξαίρεση τη γυναίκα μου –που ήταν επίσης Κρητικά– σας ξέρουμε, μόλις μπείτε στο πλοίο για να φύγετε απ’την Κρήτη στην Αθήνα, βγάζετε το βρακί σας και το κρεμάτε σημαία στο καράβι» (από την εκπομπή «Μηχανή του Χρόνου» (Alpha): <https://www.youtube.com/watch?v=6c0xfkIUixc>), όπου ο ομιλητής φαίνεται να μην επιθυμεί να αφήσει το παραμικρό περιθώριο ώστε να χαρακτηριστεί η σύζυγός του «πουτάνα», γεγονός που θα σπίλωνε την τιμή της οικογένειάς του.

¹⁹ Από την εκπομπή «Μηχανή του Χρόνου» (Alpha), όπου ο δημοσιογράφος Γιώργος Βότσης αναφέρει τα λόγια της Μελίνας Μερκούρη σε δημοσιογράφους κατά τη διάρκεια της χούντας των συνταγματαρχών. Η Μερκούρη ήταν πρόθυμη να βοηθήσει με οποιοδήποτε τρόπο την αντίσταση κατά του καθεστώτος και χρησιμοποίησε την παραπάνω έκφραση για να δηλώσει την προθυμία της αυτή:

<http://www.mixanitouxronou.gr/%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CE%AF%CE%BD%CE%B1-%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%81%CE%B7-12-%CE%B1%CF%86%CE%B1%CE%AF%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CE%BB-%CE%B9%CE%B8%CE%B1%CE%B3/>

²⁰ Σύμφωνα με το ΛΚΝ, η λέξη *μαλάκας* χρησιμοποιείται υβριστικά για κάποιον κουτό άνθρωπο.

πληροφορίες σχετικά με τη σημασία και τις συνδηλώσεις συγκεκριμένων γλωσσικών στοιχείων μπορεί να λάβει κανείς από λεξικά (Τριανταφυλλίδης, Μπαμπινιώτης, slang.gr), τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν ως πηγές άντλησης στοιχειωδών ποσοτικών στοιχείων αναφορικά με τις υβριστικές λέξεις που έχουν ως αποδέκτη κάποιον άνδρα και κάποια γυναίκα. Ενδεικτικά, μία αναζήτηση στα λήμματα του slang.gr με τη λέξη «πουτάνα» δίνει σήμερα, την 1^η Οκτωβρίου 2016, σαράντα έξι αποτελέσματα. Ο πρώτος ορισμός της λέξης «πουτάνα» στην ίδια πηγή αναφέρει 236 χαρακτηρισμούς για μια γυναίκα-πουτάνα. Αντίστοιχη αναζήτηση για τον όρο «μαλάκας», που μάλιστα θεωρείται από τις πλέον γνωστές ελληνικές λέξεις παγκοσμίως δίνει 43 αποτελέσματα. Τα ευρήματα αυτά, όμως, δεν επαρκούν για τη μελέτη της σχέσης μεταξύ του υβριστικού λόγου, του φύλου και της σεξουαλικότητας ή της έννοιας της τιμής.

Υβριστικός λόγος και σεξουαλικότητα

Όσον αφορά την ελληνική βιβλιογραφία και γλώσσα, οι μελέτες που εστιάζονται στο χαρακτηρισμό μίας γυναίκας ως «πουτάνας» ή στο φαινόμενο του “slut shaming”²¹ είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Παρόλα αυτά, υπάρχουν κάποιες ενδεικτικές πηγές που αφορούν στην αναπαράσταση των γυναικών που διακινήθηκαν μέσω κυκλωμάτων πορνείας και τη θυματοποίησή τους από τα ελληνικά μέσα ενημέρωσης (Kyriakidou & Themistokleous, 2009) και στη διαπόμπευση οροθετικών γυναικών που αναδεικνύει τη σχέση μεταξύ έθνους, φύλου και σεξουαλικότητας (Σιούλα-Γεωργουλέα, 2013). Ακόμη, ο Λιότζης (Liotzis, 2009, Liotzis, 2015) έχει γράψει για το λόγο ανδρών-πελατών εργατριών του σεξ, καθώς και για το λόγο που αναπτύσσεται για την πορνογραφία ή το εμπορικό (commercial) σεξ στο διαδίκτυο, αναδεικνύοντας τη συστηματική αντικειμενοποίηση (objectification) και σεξουαλικοποίηση (sexualization) των γυναικών.

Οι ύβρεις που χαρακτηρίζουν τις γυναίκες σεξουαλικά διαθέσιμες θεωρούνται από τις βαρύτερες σύμφωνα με τη Harris (1993). Οι Plumridge et al. (1997) στο έργο τους *Discourses of emotionality in commercial sex: The missing client voice*, το οποίο καταγράφει το λόγο ανδρών-πελατών εργατριών του σεξ στη Νέα Ζηλανδία, αναφέρονται στη Hollway και στο «φιλελεύθερο» (permissive) λόγο περί σεξουαλικότητας που εκείνη περιγράφει στο έργο της. Ο λόγος αυτός, σύμφωνα με τις παραπάνω ερευνήτριες, περιγράφει την επιθυμία των ανδρών και των γυναικών για σεξ χωρίς επιπλέον δεσμεύσεις ως φυσική και ισότιμη, χωρίς να διαφοροποιείται βάσει του φύλου. Ο λόγος αυτός, όμως, φέρει τον κίνδυνο για μία γυναίκα που δρα ως υποκείμενο εντός του να χαρακτηριστεί «πόρνη» (ό. π., σ. 166) ή ανήθικη, όπως και έγινε σε περιπτώσεις όπου άνδρες, πελάτες κέντρων μασάζ που προσέφεραν και σεξουαλικές υπηρεσίες, δεν επιθυμούσαν σεξουαλική επαφή, ενώ αυτή τους ζητήθηκε από τις γυναίκες που εργάζονταν εκεί (ό.π., σ. 172-173). Παρόμοιο περιστατικό καταγράφει η Αμπατζή στην έρευνά της για *Το κέρασμα στα «μπαρ με κονσομανσιόν»* (2007). Η Αμπατζή συμμετείχε ενεργά στην έρευνά της και σε συνομιλία της με πελάτη του μπαρ του ζήτησε να την κεράσει ποτό, ενώ εκείνος πριν λίγο είχε

²¹ Δύναται να μεταφραστεί στα ελληνικά ως η «διαπόμπευση της τσούλας».

ξεκαθαρίσει πως δε θα έκανε κάτι τέτοιο. Η απαίτηση της ερευνήτριας τον εξόργισε. Η ερευνήτρια ερμήνευσε το θυμό του ως αποτέλεσμα της υπενθύμισής της για το ρόλο που επιτελούσε ο καθένας εντός του μπαρ, όπως και για το ότι εκείνος θεωρούνταν πελάτης και η συμπεριφορά του ελεγχόταν (σ. 13). Ο Λιότζης (Liotzis, 2015) επίσης αναφέρεται στο συλλογικό χαρακτηρισμό των νεαρότερων σε ηλικία Ελληνίδων γυναικών ως «ελεηνίδες» (σύντμηση του «ελεεινές» και του «Ελληνίδες») από άνδρες-επισκέπτες του φόρουμ bourdela.com, οι οποίοι θεωρούν πως οι Ελληνίδες επιθυμούν μία έντονη σεξουαλική ζωή αποκλειστικά, όμως, με ευκατάστατους άνδρες ή με άνδρες των οποίων οι σεξουαλικές δυνατότητες περιορίζονται σε ένα ευμέγεθες πέος. Ο λόγος αυτός λειτουργεί, κατά τον Λιότζη, ως «αυτοεκπληρούμενη προφητεία μίας αντιφεμινιστικής κρίσης» (Liotzis, 2015, σ. 6).

Η Hollway σημειώνει, επίσης, αναφορικά με το δεύτερο λόγο περί σεξουαλικότητας («κτητικός» (have/hold) λόγος) πως συχνά υπάρχουν διαχωρισμοί μεταξύ δύο τύπων γυναικών (π.χ., η σεμνή και η ελαφρών ηθών γυναίκα), αλλά και προσδοκίες από τις γυναίκες ώστε αυτές να εκπληρώνουν και τους δύο ρόλους (Hollway, 1984). Στο διαχωρισμό μεταξύ των γυναικών σε παρθένες ή πόρνες αναφέρεται και ο Λιότζης (2016), ο οποίος καθιστά περισσότερο σαφές ότι οι προαναφερθείσες προσδοκίες και η οργάνωση και αξιολόγηση της σεξουαλικότητας είναι έργο των ανδρών (σ. 24). Ο Λιότζης μελετά στο εν λόγω έργο τη σχέση μεταξύ του μεταφεμινισμού, των “duckface” φωτογραφιών και της έκφρασης της σεξουαλικότητας των γυναικών – τα συμπεράσματά του είναι ιδιαίτερα χρήσιμα στην ανάλυση του σώματος εργασίας που ακολουθεί, ακριβώς όπως και οι πληροφορίες που αντλούνται από τις Ostermann και Keller-Cohen, οι οποίες μελετούν την κατασκευή του ιδανικού «καλού κοριτσιού» μέσα από το λόγο νεανικών γυναικείων περιοδικών. Οι Ostermann και Keller-Cohen αναφέρονται επίσης στο διαχωρισμό των κοριτσιών σε μελετηρά κορίτσια (από τα οποία απουσιάζει η ετεροφυλόφιλη σεξουαλική επιθυμία) και σε «τρελαμένες για σεξ τσούλες» (“sex-crazed sluts”) (1998, σ. 533), αλλά και στις παραινέσεις που απευθύνονται στα «κακά κορίτσια», ώστε αυτά να γίνουν «καλά» και επιθυμητά. Οι παραινέσεις αυτές θυμίζουν τις συμβουλές προς τις γυναίκες που χρησιμοποιούν υβριστικό λόγο και τις κατευθυντήριες γραμμές που οφείλουν να ακολουθήσουν προκειμένου να γίνουν περισσότερο «θηλυκές» και αρεστές (βλ. παραπάνω).

Υβριστικός λόγος και κοινωνική τάξη

Σχετικά με τη σύνδεση του υβριστικού λόγου και της κοινωνικής τάξης, η χρήση υβριστικών λέξεων θεωρείται χαρακτηριστικό της (ελληνικής) εργατικής τάξης, ωστόσο δεν αποτελεί αντικείμενο μελέτης όπως γίνεται στην αγγλόγλωσση βιβλιογραφία από τη Susan Hughes (1992), η οποία μελέτησε τη χρήση υβριστικού λόγου από τις γυναίκες της εργατικής τάξης στο Ηνωμένο Βασίλειο, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι γυναίκες εκείνες χρησιμοποιούσαν υβριστικό λόγο πολύ περισσότερο από ό,τι θεωρούνταν πως θα έκαναν λόγω των περιορισμών της «γυναικειάς» γλώσσας. Η Hughes στο εν λόγω έργο της αναφέρει πως οι βωμολοχίες που χρησιμοποιούσαν οι γυναίκες-μέλη της εργατικής τάξης

προκαλούσαν ισχυρή έκπληξη στη μέση τάξη, ενώ θεωρούνταν πως ήταν δικαιολογημένη η χρήση τέτοιου λόγου από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, λόγω της έλλειψης παιδείας και ενός πλούσιου λεξιλογίου (1992, σ. 291). Η Fägersten αναφέρεται στη σχέση μεταξύ υβριστικού λόγου, φεμινιστικού κινήματος και κοινωνικής τάξης στο έργο της *Who is Swearing Now?* (2012, σ. 14) και σημειώνει πως ενώ η χρήση αυτού του είδους λόγου ταυτίζεται περισσότερο με τις γυναίκες της εργατικής τάξης, οι γυναίκες που ανήκουν στη μέση και ανώτερη τάξη και ασχολούνται ή είναι ενήμερες για το φεμινιστικό κίνημα και τις διεκδικήσεις του εξίσου υιοθετούν τέτοιου είδους λόγο.

Συνοπτικά, το κεφάλαιο αυτό αποτέλεσε μία σύντομη επισκόπηση της χρήσης άσεμνου λεξιλογίου στην ελληνική ποπ κουλτούρα, μία επισήμανση της απουσίας συστηματικής μελέτης γύρω από το υβριστικό λεξιλόγιο της ελληνικής γλώσσας, μία αναφορά στη σχέση μεταξύ φύλου, σεξουαλικότητας και υβριστικού λόγου και μία ανάδειξη των συνδηλώσεων και των χαρακτηρισμών που επιφέρει σε μία γυναίκα η ελεύθερη έκφραση της σεξουαλικότητάς της. Τα παραπάνω είναι κομβικά σημεία για την καλύτερη κατανόηση και την ομαλή μετάβαση στα επόμενα κεφάλαια, τα οποία αφορούν στην ανάλυση του σώματος εργασίας και στη συζήτηση των σχετικών συμπερασμάτων.

Κεφάλαιο 1. Β. Μεθοδολογία

Δύο μεθοδολογικά εργαλεία χρησιμοποιούνται συνδυαστικά στο παρόν: ο Μηχανισμός Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης και η Κριτική Ανάλυση Λόγου. Παρακάτω επεξηγείται η σκοπιμότητα της επιλογής και της συνδυαστικής τους χρήσης.

Αρχική σκέψη ήταν πως εφόσον η μελέτη της χρήσης μίας συγκεκριμένης λέξης αναδεικνύει πώς μέσω του λόγου συντίθενται έννοιες, κοινωνικές ταυτότητες και συνδηλώσεις, χρήσιμα μεθοδολογικά εργαλεία θα προέκυπταν από τις πειθαρχίες της εθνομεθοδολογίας (ethnomethodology), η οποία εξετάζει πώς μέσω της καθημερινής συνομιλίας κατασκευάζεται μία όψη του κόσμου βασισμένη στην κοινή λογική και μία βάση κοινωνικών δραστηριοτήτων και αλληλεπιδράσεων (Hutchby & Wooffitt, 1998, Wardhaugh, 2006) και της κοινωνιογλωσσολογίας (sociolinguistics)²², που θεωρεί πως η γλώσσα αποτελεί ισχυρότερο δείκτη της ατομικής (individual) και συλλογικής (group) ταυτότητας (identity) από τα πολιτισμικά στοιχεία, όπως οι καλοί τρόποι ή το φαγητό. (Wardhaugh, 2006, σ. 6).

Απότοκος των παραπάνω θεωριών, η Ανάλυση Συνομιλίας (ΑΣ, Conversation Analysis) θεωρήθηκε ιδανικό εργαλείο. Η ΑΣ ορίζεται ως «μελέτη του λόγου» (Hutchby & Wooffitt, 1998, σ. 13), μελετά συνομιλίες²³ φυσικές και αυθόρμητες και θεωρεί πως «η συνομιλία είναι κοινωνικά οργανωμένη και αποτελεί ένα μικρο-σύστημα κοινωνικής αλληλεπίδρασης» (Sacks, Schegloff & Jefferson, 1974, σ. 697). Η ΑΣ κυρίως χαρακτηρίζει και περιγράφει τις αλληλένδετες σχέσεις μεταξύ διαφόρων τύπων οργάνωσης της συνομιλίας· ωστόσο, φαίνεται να εμμένει στη μελέτη της ακολουθιακής (sequential) δομής του λόγου (Housley & Fiddgerald, 2002). Επομένως, παρά το στέρεο θεωρητικό της υπόβαθρο, στο παρόν θεωρήθηκε μεν βοηθητική η άντληση θέσεων από αυτή, αλλά κρίθηκε αναγκαία η χρήση κάποιου άλλου εργαλείου, ώστε να καλυφθεί το εθνομεθοδολογικό κενό. Η λύση ήρθε από το έργο του Harvey Sacks, ο οποίος ανέπτυξε ανεξάρτητα από την ΑΣ (Stokoe, 2012) ένα μηχανισμό χρήσιμο για την εθνομεθοδολογική και την κοινωνιολογική έρευνα, τον Μηχανισμό Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης (ΜΣΚ, Membership Categorization Device).

²² Η κοινωνιογλωσσολογία μελετά την επίδραση της κοινωνίας στη γλώσσα σε αντίθεση με την κοινωνιολογία της γλώσσας (sociology of language) που μελετά την επίδραση της γλώσσας στην κοινωνία.

²³ Η συνομιλία ορίζεται ως η «οικεία, κυρίαρχη μορφή λόγου στην οποία δύο ή περισσότεροι συμμετέχοντες εναλλάσσονται ελεύθερα, συνήθως σε περιβάλλοντα άλλα από τις θρησκευτικές τελετές, τις δικαστικές αίθουσες, τις αίθουσες διδασκαλίας, κλπ.» (Levinson, 1983, σ. 284). Ο ορισμός αυτός, αν και οριοθετεί τη συνομιλία ως ελεύθερο, μη θεσμοθετημένο λόγο, δε θέτει τα όρια του εμπειρικού υλικού που εξετάζει η ΑΣ, καθώς σε αυτό εντάσσονται ομιλίες, ψυχολογικές συνεδρίες, αποσπάσματα τηλεοπτικών εκπομπών, κ.ά.

Ο ΜΣΚ είναι ένας κεντρικός μηχανισμός κοινωνικής οργάνωσης (Sacks, 1989, σ. 271) που αποπειράται να καταγράψει την κοινή λογική ή κουλτούρα, όπως αυτή εκδηλώνεται μέσω της μεθοδικής χρήσης κατηγοριών για την περιγραφή ειδών ανθρώπων (Makri-Tsilirakou, 2015, σ. 34). Εναλλακτικά, ο ΜΣΚ

«ορίζεται ως μία συλλογή ή τάξη κατηγοριών (collection) που περιέχει τουλάχιστον μία κατηγορία, η οποία μπορεί να εφαρμοστεί σε μία ομάδα προσώπων με ένα τουλάχιστον Μέλος (πρόσωπο), έτσι ώστε τα δύο να συνταιριαστούν, να συζευχθούν, μέσω εφαρμοστικών κανόνων» (Μακρή-Τσιλιπάκου, 2014β, σ. 21).

Μερικές κατηγορίες χρησιμοποιούνται και ακούγονται ως να οφείλουν να συνδυαστούν, καθώς θεωρούνται μέλη της ίδιας τάξης κατηγοριών (πχ. μωρό-μαμά, στο κλασσικό παράδειγμα του Sacks: «Το μωρό έκλαψε. Η μαμά το σήκωσε»). Ακριβώς αυτές οι άρρητες συνδέσεις κατηγοριών αποκαλύπτουν τη γνώση των χρηστών μίας γλώσσας για τον κόσμο, τις κοινωνικές δομές και σχέσεις (Stokoe, 2012), κάτι που αποτελεί κομβικό ζήτημα στην παρούσα εργασία και δικαιολογεί την επιλογή του ΜΣΚ ως κατάλληλου μεθοδολογικού εργαλείου.

Η Stokoe (2012, σ. 280) καταγράφει πέντε βήματα που καθοδηγούν τη χρήση του ΜΣΚ. Τα βήματα αυτά ακολουθούνται και στο παρόν. Το πρώτο βήμα αφορά στη συλλογή δεδομένων προφορικού ή γραπτού λόγου από διαφορετικές πηγές και περιβάλλοντα βάσει στοχευμένης ή τυχαίας καταγραφής και αναζήτησης. Στην παρούσα εργασία αντλήθηκαν δεδομένα γραπτού και προφορικού λόγου από ποικίλα περιβάλλοντα (πολιτικές/σατιρικές πηγές, lifestyle, κλπ.) βάσει στοχευμένης αναζήτησης: βασικό κριτήριο ήταν να περιλαμβάνονται στα δεδομένα η λέξη «πουτάνα» ή/και συναφείς λέξεις. Το δεύτερο βήμα συνίσταται στη δημιουργία τάξεων κατηγοριών (εδώ: εκδιδόμενη, γυναίκα, κλπ.), μηχανισμών συμμετοχικής κατηγοριοποίησης (εδώ: σεξουαλικότητα, οικογένεια, συντροφική σχέση, κλπ.) και στοιχείων που περιγράφουν μία κατηγορία ή αποτελούν μία κατηγορία χωρίς να την ονοματίζουν ευθέως (εδώ: «πουλάει το κορμί της», «έχω πάει με πολλούς»). Το τρίτο βήμα αφορά στον εντοπισμό του σημείου στο οποίο εμφανίζεται η κατηγορία/ο μηχανισμός/η περιγραφή εντός της συνομιλίας, ενώ το τέταρτο βήμα απαιτεί την ανάλυση του αποσπάσματος λόγου ή κειμένου εντός του οποίου εμφανίζεται η κατηγορία/ο μηχανισμός/η περιγραφή. Τέλος, ακολουθεί η διερεύνηση των μεθόδων με τις οποίες οι συνομιλητές αντιδρούν, αποδέχονται ή κατασκευάζουν μία κατηγορία, καθώς και των συνεπειών της χρήσης μίας κατηγορίας στο λόγο. Τα τρία τελευταία βήματα, ειδικότερα, παρουσιάζονται αναλυτικά στο αντίστοιχο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας. Ενδεικτικά, ωστόσο, αναφέρεται πως εδώ το τρίτο βήμα ολοκληρώθηκε με τη μελέτη των δεδομένων γραπτού λόγου και την απομαγνητοφώνηση των αποσπασμάτων προφορικού λόγου.

Πλέον, όμως, των συμπερασμάτων που παρέχει ο ΜΣΚ, θεωρήθηκε πως η επεξήγηση κοινωνικών ζητημάτων και με όρους κοινωνικών σχέσεων είναι ωφέλιμη και έτσι προτιμήθηκε στο παρόν η

συνδυαστική χρήση του ΜΣΚ και της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (ΚΑΛ, Critical Discourse Analysis), που παρέχει μία ευρύτερη θεώρηση της σχέσης λόγου και εξουσίας (Van Dijk, 1993).

Η ΚΑΛ μελετά πώς η κατάχρηση της κοινωνικής εξουσίας και η ανισότητα συμβαίνουν, αναπαράγονται και υφίστανται αντίσταση μέσω του λόγου (discourse) στο κοινωνικό και πολιτικό συγκείμενο (Schiffrin, 2001). Η ΚΑΛ δεν ερευνά μία μόνο γλωσσική μονάδα (π.χ. μία λέξη) – εστιάζει στη διερεύνηση «κοινωνικών φαινομένων που είναι ουσιαστικά πολύπλοκα και επομένως απαιτούν μία διεπιστημονική και πολύ-μεθοδική προσέγγιση» (Wodak & Meyer, 2009, σ. 2). Υπάρχουν πάμπολλες προσεγγίσεις στην ΚΑΛ· εδώ επιλέγεται η προσέγγιση του Teun van Dijk, που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις σχέσεις μεταξύ λόγου, περιβάλλοντος και γνώσης. Ο Van Dijk διευκρινίζει ότι η ΑΛ δε συνιστά μέθοδο, αλλά πειθαρχία (Van Dijk, 2007) και τονίζει πως η ανάλυση εστιάζει σε κοινωνικά θέματα, όχι σε τάσεις. Επίσης, η ΚΑΛ επεξηγεί τις δομές του λόγου με όρους κοινωνικής αλληλεπίδρασης και κοινωνικών δομών και επομένως αναδεικνύει τη μακροσκοπική (macro) έναντι της μικροσκοπικής (micro) θεώρησης των πραγμάτων, η οποία προτείνει πως οι χρήστες της γλώσσας είναι πρωτίστως μέλη ομάδων, πως η προσωπική τους γνώση είναι ταυτόχρονα κοινωνική γνώση και πως μία πράξη ίσως αποτελεί συνήθη πρακτική ενός θεσμού. Η προσέγγιση αυτή προτείνει πως μία ομάδα κατέχει εξουσία όταν μπορεί να ελέγχει πράξεις άλλων, μέσω νόμων, κανόνων, ή/και συνηθειών· συνεπώς, ο έλεγχος των λόγων συνεπάγεται τον έλεγχο του νου (Van Dijk, 2015).

Στο παρόν αναλύεται η χρήση της λέξης «πουτάνα» και παραγώνων ή/και συνωνύμων αυτής στη νεοελληνική ποπ κουλτούρα, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων και τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ τέτοιου είδους χαρακτηρισμών με το φύλο και με εκφάνσεις εθνικιστικού ή ταξικού λόγου. Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, η κριτική ανάλυση αποσπασμάτων λόγου εδώ έχει ως αρχικό στάδιο την περιγραφή του μέσου από το οποίο προέρχεται το απόσπασμα λόγου που μελετάται, καθώς και όσων συμμετέχουν σε αυτό· καταγράφεται, δηλαδή, το συγκείμενο, οι ταυτότητες, οι ρόλοι και η γνώση των ατόμων/ομάδων. Έπειτα, η ανάλυση εστιάζει σε γλωσσικά στοιχεία (χρήση της παθητικής φωνής, των επιθετικών προσδιορισμών, κ.ό.κ.) και γλωσσικές πράξεις που αναδεικνύουν τόσο τον έλεγχο του νου και των πράξεων του κοινού, όσο και σε μοτίβα λόγου που αναπαράγουν σχέσεις εξουσίας (Van Dijk, 2015). Τέλος, βάσει των ευρημάτων που προκύπτουν από τα παραπάνω βήματα, μελετώνται θέματα όπως η μελέτη του διαφορετικού τρόπου χρήσης υβριστικών χαρακτηρισμών βάσει του φύλου, η σύνδεση της χρήσης υβριστικών λέξεων με την κοινωνική τάξη και με την ηθική, αλλά και η σύνδεση της χρήσης υβριστικού λόγου εις βάρος των γυναικών με την πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους. Αφορμή για τη διερεύνηση των ερωτημάτων αυτών αποτελεί η υπόθεση ότι οι γυναίκες θεώνονται ως «θεματοφύλακες του έθνους» (Yuval-Davis, 2013) και η σύνδεση της χρήσης της «γλώσσας του δρόμου» με το φύλο και την κοινωνική τάξη (Skeggs, 1997), καθώς και με την έννοια της ηθικής (Stokoe & Edwards, 2007).

Ως ποπ κουλτούρα ορίζεται η κυριαρχούσα κουλτούρα σε μία κοινωνία κατά τη διάρκεια μίας δεδομένης χρονικής περιόδου (Delaney, 2007, σ. 6), οι πτυχώσεις, δηλαδή, της κοινωνικής ζωής που το κοινό αξιοποιεί ενεργητικότερα (Brummett, 1991). Βάσει αυτού επιλέχθηκαν ως πηγές του ερευνητικού υλικού δημοφιλείς²⁴ ιστοσελίδες, τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές, που καλύπτουν μία χρονική περίοδο δύο ετών (2015-2016, έως 7/2016). Για το παρόν, αναζητήθηκαν λέξεις όπως: *πουτάνα, πουτανάκι, καριόλα, τσούλα, τσουλάκι, πόρνη* και φράσεις που μπορεί να ποικίλλουν από το άμεσο «είσαι πουτάνα», έως το επιφώνημα «γαμώ την πουτάνα μου», ή τις φιλικές φράσεις «έλα, μωρή πουτάνα». Όλα τα αποσπάσματα προφορικού και γραπτού λόγου αντλήθηκαν από το διαδίκτυο, που προτιμήθηκε για λόγους πρακτικής φύσεως. Οι διαδικτυακές πηγές επιτρέπουν τη σύνθετη αναζήτηση, αναφέροντας την ημερομηνία προβολής της εκπομπής ή δημοσίευσης κάποιας ανάρτησης. Η άντληση του υλικού γίνεται απλά· υπάρχει η δυνατότητα επισκόπησης σχετικών εκπομπών ή αναρτήσεων εντός κάποιας πηγής, η απτή περιγραφή του μέσου και των αντιδράσεων του κοινού μέσω των σχολίων που εμφανίζονται στο τέλος κάποιου άρθρου ή βίντεο. Συγκεκριμένα, το σώμα εργασίας περιλαμβάνει αποσπάσματα από τηλεφωνικές συνομιλίες του δημοσιογράφου Αποστόλη Μπαρμπαγιάννη με το κοινό (ραδιοφωνική εκπομπή «Η Ώρα του Λαού», Real FM), αποσπάσματα πρωινών ψυχαγωγικών εκπομπών («Το πρωινό», Mega με Μία»), απόσπασμα από παρέμβαση του βουλευτή της Χρυσής Αυγής Ηλία Κασιδιάρη στο κοινοβούλιο, κείμενα από ιστοσελίδες lifestyle (pillowfights.gr), αθλητικού (sport24.gr), αλλά και πολιτικού χαρακτήρα (torontiki.gr).

Ωστόσο, υπήρξαν περιορισμοί στον ορισμό και τη συλλογή του σώματος εργασίας. Πρώτον, λόγω της οικονομίας της εργασίας δεν υπήρχε η δυνατότητα ανάλυσης μεγάλου εύρους γλωσσικών στοιχείων. Δεύτερον, ο λόγος (προφορικός και γραπτός) επιλέχθηκε να είναι δημόσιος, άρα αποκλείσθηκε η καταγραφή συνομιλιών ή γραπτής επικοινωνίας ιδιωτικής φύσεως και η εστίαση στράφηκε σε λόγο που εκφωνήθηκε στη δημόσια σφαίρα ή/και δημοσιεύθηκε δημόσια στο διαδίκτυο. Τρίτον, ο ορισμός της χρονικής περιόδου έθεσε κάποιους αποκλεισμούς ως προς το υλικό που εντάχθηκε στο σώμα εργασίας. Τέλος, δε στάθηκε δυνατή η άντληση περισσότερων αποσπασμάτων προφορικού λόγου από τηλεοπτικές εκπομπές lifestyle, λόγω των περιορισμών που επιβάλλει το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης στην έκφραση των παρουσιαστών/-τριων και των καλεσμένων.

²⁴ Με στοιχεία ακροαματικότητας και επισκεψιμότητας από τις παρακάτω πηγές: greekradios.gr, focusbari.gr, alexa.com.

Κεφάλαιο 2. Α. Ανάλυση Σώματος εργασίας

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνεται η ανάλυση του σώματος εργασίας, η οποία γίνεται ανά θεματική ενότητα, όπως παρουσιάζεται παρακάτω (βλ. Πίνακας 1).

Θεματικές ενότητες ανάλυσης	
Ο υβριστικός λόγος και οι διαπροσωπικές σχέσεις	A. Υβριστικός λόγος και οικειότητα
	B. Υβριστικός λόγος και αντιπαράθεση
Ο υβριστικός λόγος, το φύλο και η σεξουαλικότητα	A. Η χρήση του υβριστικού λόγου από τις γυναίκες και εναντίον αυτών
	B. Η ηθική και η εξωτερική εμφάνιση των γυναικών
	Γ. Η έκφραση της σεξουαλικότητας στο δημόσιο χώρο
Ο υβριστικός λόγος, το φύλο και το έθνος	A. Η πολιτική
	B. Η βιολογική και πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους

Πίνακας 1: Θεματικές ενότητες

Οι παραπάνω θεματικές ενότητες προέκυψαν από την αρχική ανάγνωση και ερμηνεία του υλικού. Η πρώτη ενότητα αφορά στον υβριστικό λόγο και τις διαπροσωπικές σχέσεις και διερευνά τη χρήση υβριστικού λόγου με σκοπό την ενδυνάμωση δεσμών οικειότητας ή την επίλυση αντιπαραθέσεων. Η δεύτερη ενότητα αφορά στη σχέση υβριστικού λόγου, φύλου και σεξουαλικότητας και αναφέρεται στη χρήση του υβριστικού λόγου από τις γυναίκες και εναντίον αυτών (εστίαση στον παράγοντα φύλο) και στην ηθική και την εξωτερική εμφάνιση των γυναικών ή την έκφραση της σεξουαλικότητας στο δημόσιο χώρο (εστίαση στη σεξουαλικότητα). Η τρίτη ενότητα αφορά στη σχέση υβριστικού λόγου, φύλου και έθνους και αναφέρεται στην χρήση του υβριστικού λόγου από πολιτικά πρόσωπα ή για πολιτικούς σκοπούς και στις συνδηλώσεις που φέρει ο υβριστικός λόγος για τη βιολογική και πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους.

Οι πηγές αποσπασμάτων λόγου είναι συνοπτικά οι εξής:

Πηγή – Είδος λόγου	
pillowfights.gr	Γραπτός (διαδικτυακή πύλη)
oneman.gr	Γραπτός (ηλεκτρονικό περιοδικό)
sport24.gr	Γραπτός (διαδικτυακή πύλη)
womenonly.gr	Γραπτός (ηλεκτρονικό περιοδικό)
topontiki.gr	Γραπτός (ηλεκτρονική εφημερίδα)
Mega με Μία	Προφορικός (τηλεοπτική εκπομπή)
Η Ώρα του Λαού	Προφορικός (ραδιοφωνική εκπομπή)
Το Πρωινό	Προφορικός (τηλεοπτική εκπομπή)
AmiYiamiTube	Προφορικός (διαδικτυακή εκπομπή)

Πίνακας 2: Πηγές αποσπασμάτων λόγου

(βλ. Παράρτημα Σώματος Εργασίας για περισσότερες πληροφορίες και λέξεις-κλειδιά)

Ακολουθεί μία συνοπτική περιγραφή της κάθε πηγής, ώστε να παρασχεθούν πληροφορίες για το κάθε μέσο, στοιχείο χρήσιμο κυρίως για τη μεθοδολογία της ΚΑΛ.

Παρουσίαση πηγών αποσπασμάτων λόγου

pillowfights.gr

Το pillowfights.gr είναι διαδικτυακή πύλη (portal) ερωτικής αρθρογραφίας που συστάθηκε το 2014. Οι ιδρυτές της υποστηρίζουν πως τα κείμενα που δημοσιεύονται από μέλη ή αναγνώστες αφορούν όσα «συζητάνε οι παρέες το ξημέρωμα»²⁵. Το portal προωθεί μία μορφή ανοικτής επικοινωνίας με το κοινό, προσκαλώντας το να εκφράσει τις βαθύτερες σκέψεις, τα εντονότερα συναισθήματά του, τους προσωπικούς προβληματισμούς του, όπως θα τους εξέφραζε κανείς κατά τις πρώτες πρωινές ώρες της ημέρας –που θεωρούνται ώρες αναστοχασμού και προσωπικών εξομολογήσεων– σε άτομα του φιλικού του περιβάλλοντος. Το περιεχόμενο της πύλης ταξινομείται σε κατηγορίες (ενδεικτικά: Editorial (κείμενα της αρχισυντάκτριας), Bedroom (ερωτήσεις αναγνωστών που απαντώνται από μέλος της συντακτικής ομάδας)) και θεματικές ενότητες (ενδεικτικά: Γυναίκα, Άντρας, Φλερτ, Σχέση, Συμβίωση, Γάμος, Παιδί, Απιστία, Χωρισμός). Το portal απευθύνεται κυρίως σε έφηβες, νεαρές και μέσης ηλικίας γυναίκες.

Τα παρακάτω μέσα (oneman.gr και sport24.gr) ανήκουν στον όμιλο 24Media, που διαχειρίζεται διάφορα ψηφιακά περιοδικά αθλητικής, lifestyle, ενημερωτικής ύλης, καθώς και ιστοσελίδες που αναφέρονται στην ψηφιακή τεχνολογία, το αυτοκίνητο, τον καιρό. Επομένως, αξίζει να ληφθεί υπόψη εάν ο εν λόγω όμιλος προωθεί μία συγκεκριμένη/-ο κουλτούρα/ένα τρόπο ζωής.

oneman.gr

Το oneman.gr είναι ένα ψηφιακό περιοδικό με χαρακτηριστικό υπότιτλο: «μοναδικός, καθημερινός, αληθινός». Η ύλη του περιοδικού ταξινομείται σε τρεις βασικές κατηγορίες: Κείμενα, Αντικείμενα, Γυναίκες. Οι υπόλοιπες κατηγορίες είναι: Pop Code (κείμενα που αφορούν στη σύγχρονη ποπ κουλτούρα, όπως τηλεοπτικές σειρές, μουσική, ηλεκτρονικά παιχνίδια), Oneman Food (γαστρονομικές προτάσεις), Hot Right Now (κείμενα που αναφέρονται σε γυναίκες από το χώρο του θεάματος). Το oneman.gr απευθύνεται κυρίως σε νέους ή μεσήλικες άνδρες, όπως μαρτυρά ο τίτλος/υπότιτλός του, το περιεχόμενο της πλειονότητας των άρθρων του (οι κατηγορίες Αντικείμενα και Γυναίκες απευθύνονται στο ανδρικό κοινό) και η αισθητική του: κυρίαρχο χρώμα είναι το μαύρο, οι άνθρωποι που απεικονίζονται στις φωτογραφίες

²⁵ Από τη διαδικτυακή ταυτότητα του pillowfights.gr στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης:
https://www.facebook.com/pillowfights.gr/about/?ref=page_internal

που πλασιώνουν άρθρα που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία Γυναίκες είναι άνδρες, ενώ οι γυναίκες που απεικονίζονται σε άρθρα της αντίστοιχης κατηγορίας φορούν συνήθως εσώρουχα ή μαγιό.

sport24.gr

Το sport24.gr είναι ιστοσελίδα που διαχειρίζεται από τον όμιλο 24Media, όπως το oneman.gr. Ξεκίνησε τη λειτουργία της το 2005, με περιεχόμενο κυρίως αθλητικό – στην ιστοσελίδα, η οποία μοιάζει με διαδικτυακή αθλητική εφημερίδα, το αναγνωστικό κοινό μπορεί να ενημερωθεί για όλες τις τρέχουσες εξελίξεις στο χώρο του αθλητισμού, αλλά και της (πολιτικής) επικαιρότητας, του lifestyle και της τεχνολογίας μέσω των λοιπών ιστοσελίδων του προαναφερθέντος ομίλου, που εμφανίζονται ως ένθετα στο κύριο μέρος της. Το sport24.gr δεν αποτελεί οπαδική εφημερίδα/ιστοσελίδα – δεν υποστηρίζει, δηλαδή, κάποια συγκεκριμένη αθλητική ομάδα. Απευθύνεται σε ανδρικό –κυρίως– κοινό, ενώ η ηλικία των αναγνωστών δεν μπορεί να προσδιοριστεί.

womenonly.gr

Το womenonly.gr είναι ένα ελληνικό διαδικτυακό περιοδικό που ιδρύθηκε το 2008 και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως lifestyle επικαιρότητα, μόδα, μαγειρική, αστρολογία, έρωτας, σχέσεις, ευεξία, διακόσμηση, κ.ά. Λόγω της θεματολογίας του, που στερεοτυπικά συνδέεται με το γυναικείο φύλο, το περιοδικό χαρακτηρίζεται ως «γυναικείο», ενώ απευθύνεται σε γυναίκες εφηβικής, νεαρής και μέσης ηλικίας με στόχο να τους παράσχει όλες τις πληροφορίες για την καθημερινότητά τους, την ερωτική και κοινωνική τους ζωή, την υγεία τους και τη φροντίδα του οίκου. Από την ιστοσελίδα του προβάλλονται άλλα έντυπα περιοδικά παρόμοιας θεματολογίας ή πολιτικής, αθλητικής, οικονομικής επικαιρότητας με τρόπο που προωθεί συγκεκριμένα πολιτισμικά αγαθά προς κατανάλωση.

topontiki.gr

«Το Ποντίκι» είναι μία ελληνική «εβδομαδιαία πολιτική-σατιρική και αποκαλυπτική εφημερίδα»²⁶ με έτος ίδρυσης το 1979. Το περιεχόμενο της έντυπης έκδοσης της εφημερίδας είναι κυρίως πολιτικό, περιέχει ωστόσο και ένθετα που αφορούν σε πολιτιστικά θέματα. Στη διαδικτυακή της μορφή, η εφημερίδα περιέχει άρθρα που αφορούν στην υγεία, το περιβάλλον, τα μέσα ενημέρωσης και την αθλητική επικαιρότητα. «Το Ποντίκι» είναι γνωστό για το χιουμοριστικό και καυστικό ύφος της εικονογράφησης του. Ο πολιτικός και ιδεολογικός προσανατολισμός της εφημερίδας θα μπορούσε να περιγραφεί ως αριστερός, αν και οι αρθρογράφοι εξαπολύουν την κριτική τους έναντι όλων των πολιτικών κατευθύνσεων και παρατάξεων. Η εφημερίδα απευθύνεται κυρίως σε αναγνώστες/-τριες αριστερού ιδεολογικού προσανατολισμού.

²⁶ Από το εξώφυλλο της έντυπης έκδοσης.

Mega με Μία

Η εκπομπή “Mega με Μία” προβαλλόταν το τηλεοπτικό έτος 2014-2015 από τον τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας Mega. Οι κύριοι παρουσιαστές της εκπομπής ήταν οι ηθοποιοί Μάρκος Σεφερλής και Έλενα Τσαβαλιά, οι οποίοι πλαισιώνονταν από ομάδα συμπαραρουσιαστών που αποτελούταν από δημοσιογράφους, αστρολόγους, μάγειρες, μοντέλα και αισθητικούς, ο/η καθένας/-μία εκ των οποίων ανελάμβανε τη παρουσίαση κάποιας στήλης σχετικής με την επαγγελματική του/της ιδιότητα. Η εκπομπή είχε χαρακτήρα ψυχαγωγικό και lifestyle θεματολογία και σημείωσε μεγάλη επιτυχία στο πρώτο διάστημα προβολής της. Το κοινό στο οποίο απευθυνόταν ήταν κυρίως γυναικείο και αφορούσε ηλικίες από 18 έως 50 και πλέον ετών.

Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)

Η ραδιοφωνική εκπομπή «Ελληνοφρένεια» εκπέμπεται καθημερινά από το ραδιοφωνικό σταθμό Real FM και παρουσιάζεται από τους δημοσιογράφους Θύμιο Καλαμούκη και Αποστόλη Μπαρμπαγιάννη. Η Ώρα του Λαού, πηγή αποσπασμάτων λόγου του σώματος εργασίας, αποτελεί μίξη τηλεφωνικών συνομιλιών του Αποστόλη Μπαρμπαγιάννη με το κοινό, οι οποίες γίνονται κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και παρεμβάλλονται στη ροή της «Ελληνοφρένειας», ενώ κάθε Σάββατο παρουσιάζονται αυτοτελώς στο ραδιόφωνο και το διαδίκτυο (όπως το σύνολο των εκπομπών της «Ελληνοφρένειας»). Το κοινό στο οποίο απευθύνεται η εκπομπή δεν περιορίζεται ως προς το φύλο, την ηλικία, την εκπαίδευση ή την πολιτική ιδεολογία, γεγονός που αποτυπώνεται στις τηλεφωνικές συνομιλίες του Μπαρμπαγιάννη με τους/τις ακροατές/-τριες. Χαρακτηριστικά στοιχεία της επικοινωνίας του Μπαρμπαγιάννη με το κοινό είναι η αθυροστομία, ο έντονος (αυτο)σαρκασμός, ο χιουμοριστικός σχολιασμός της πολιτικής επικαιρότητας και οι φάρσες σε βάρος ακροατών/-τριών. Αξίζει να σημειωθεί πως ο δημοσιογράφος δεν έχει αποκαλύψει το πρόσωπό του δημόσια και πως εμφανίζεται μεταμφιεσμένος στην τηλεοπτική Ελληνοφρένεια, γεγονός που δεν έχει εμποδίσει την ανάπτυξη σχέσεων οικειότητας με το κοινό.

Το Πρωινό

«Το Πρωινό» ήταν μία τηλεοπτική εκπομπή της πρωινής ζώνης, lifestyle θεματολογίας, η οποία προβαλλόταν μέσα από τη συχνότητα του τηλεοπτικού σταθμού εθνικής εμβέλειας ANΤ1. Το πρώτο έτος προβολής της εκπομπής ήταν το τηλεοπτικό έτος 2014-2015. Κύριοι παρουσιαστές για τα έτη 2014-2015 και 2015-2016, ήταν οι δημοσιογράφοι Γιώργος Λιάγκας και Φαίη Σκορδά, οι οποίοι πλαισιώνονταν από ομάδα συμπαραρουσιαστών, κυρίως δημοσιογράφων που ασχολούνταν με θέματα μόδας και θεάματος. Το κοινό στο οποίο απευθύνονταν η εκπομπή ήταν αμιγώς γυναικείο, όλων των ηλικιών. Χαρακτηριστικά στοιχεία της εκπομπής ήταν ο σχολιασμός της lifestyle επικαιρότητας με τρόπο τέτοιο που συχνά προκαλούσε μικροεντάσεις μεταξύ των παρουσιαστών/-τριών, που προβάλλονταν –εκτός από συνάδελφοι– ως φιλική συντροφιά. Η συμπεριφορά της ομάδας στόχευε στην προβολή του αισθήματος

της «παρέας» που αποτελείται από άτομα διαφορετικού υπόβαθρου και απόψεων, ωστόσο οι διαφωνίες αυτές συχνά αποτέλεσαν είδηση σε κοσμικά έντυπα και ιστοσελίδες.

AmiYiamiTube

Η Άννα Μαρία Βέλλη, ηθοποιός και παρουσιάστρια, διαχειρίζεται το προσωπικό της διαδικτυακό κανάλι, το οποίο καλείται «AmiYiamiTube». Η παρουσιάστρια δημιουργεί και μεταφορτώνει στο εν λόγω κανάλι βίντεο, με τίτλους όπως «Πώς ετοιμάζεσαι για ταξίδι», «Πώς ετοιμάζεσαι για το πρώτο ραντεβού στο σινεμά», «Όταν σου στέλνει μήνυμα το γκομενάκι», τα οποία αποσκοπούν στο γέλιο του κοινού και το σχολιασμό διάφορων περιστατικών της καθημερινότητας. Το κοινό στο οποίο απευθύνεται το AmiYiamiTube δεν περιορίζεται ως προς το φύλο, αφορά όμως σε άτομα νεαρής ηλικίας, από εφήβους/-ες έως 30-35 ετών.

Ο υβριστικός λόγος και οι διαπροσωπικές σχέσεις

Εισαγωγή

Η μελέτη της σχέσης μεταξύ του υβριστικού λόγου και των διαπροσωπικών σχέσεων είναι ενδιαφέρουσα καθώς ο υβριστικός λόγος χρησιμοποιείται τόσο για την ενίσχυση όσο και για την αποδυνάμωσή τους, για την ισχυροποίηση των δεσμών φιλίας ή της έκφρασης συναισθημάτων οικειότητας προς ένα πρόσωπο (Vingerhoets κ.ά., 2013), για την επίλυση διαφορών ή την προσβολή άλλων από τους/τις ομιλητές/-τριες, ως υποκατάστατο της σωματικής βίας και ως μέσο κάθαρσης (Jay & Janschewitz, 2013). Η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ του υβριστικού λόγου και της οικειότητας ή της αντιπαράθεσης απαιτεί προσεκτική ανάλυση και καλή γνώση του μεταγλωσσικού κώδικα (Jay, 2009 και Jay, & Janschewitz, 2008).

Ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς έχει ιδιαίτερη βαρύτητα λόγω του προσωπικού χαρακτήρα των προσβολών, που αφορούν στο σώμα και τη σεξουαλικότητα. Ωστόσο, η συνυποδηλωτική λειτουργία του υβρεολογίου μπορεί να μεγεθύνει ή να αποδυναμώσει τη βαρύτητα των προσβολών και τις συνέπειες που αυτές έχουν για τον/την υβριστή και τον/την υβριζόμενο/-η. Επομένως, τίθεται ως ερώτημα εάν ο παράγοντας φύλο επηρεάζει την επιλογή των προσβολών που χρησιμοποιούνται έναντι του ίδιου ή/και του αντίθετου φύλου.

Η ενότητα διαιρείται σε δύο μέρη. Στο πρώτο παρουσιάζεται η σχέση υβριστικού λόγου και οικειότητας, ενώ στο δεύτερο η σχέση μεταξύ υβριστικού λόγου και αντιπαράθεσης.

A. Υβριστικός λόγος και οικειότητα

Στη(ν) (ελληνική) γλώσσα, η χρήση υβριστικών λέξεων και άσεμνων εκφράσεων²⁷ προσδίδει τόνο οικειότητας σε μία συνομιλία. Οι υβριστικές λέξεις διαμορφώνουν ένα συγκεκριμένο τοπίο στο λόγο, καθώς περιγράφουν συχνά την εγγύτητα που αισθάνονται τα άτομα που συνομιλούν μεταξύ τους, προβάλλουν το αίσθημα του ανήκειν σε μία ομάδα (Vingerhoets κ.ά., 2013), προϋποθέτουν πως όλοι οι συνομιλητές/-τριες γνωρίζουν πώς να χειρίζονται και να ερμηνεύουν τη γλώσσα αυτή, η οποία είναι αμιγώς συνυποδηλωτική και εκφράζει έντονα συναισθήματα (Jay & Janschewitz, 2013, σ. 268). Παρόμοιες λειτουργίες έχει η υιοθέτηση υβριστικού λόγου στο παρακάτω απόσπασμα:

²⁷ Ως άσεμνο προσδιορίζεται κάτι το οποίο «θεωρείται ότι προσβάλλει το δημόσιο αίσθημα της αιδούς και κυρίως κάτι που προκαλεί σεξουαλικά» (ΛΚΝ, λήμμα: άσεμνος, -ή, -ο).

(συνομιλούν: ακροάτρια (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Σε πήρα να με βρίζεις;
- 2 Μ: Ναι (.) μωρή καριόλα (.) τι θεξ (.) Άντε στο διά: (ήχος κάλυψης) λο (.) κάργια
- 3 Α: ↑Χώσε, χώσε, <δεν έχω πρόβλημα>, χώσε (.)
- 4 Μ: Τί δεν έχεις πρόβλημα, <αφού πήρες για να σε βρίσω>; Τί είσαι (.) μωρή; Είσαι το πουτανάκι μου;
- 5 Α: Πριν ένα χρόνο έβαλα τα δεκάχρονα τότε παιδιά μου να >πανηγυρίζουνε:< μαζί μου; για το ΟΧΙ του
- 6 Τσίπρα, λοιπόν <κι έχω αφήσει και ντοκουμέντο στα παιδιά μου> (.) όπως κι εμένα οι γονείς μου
- 7 πανηγυ ↑ρίζανε για ντο Παπαντρέου και τους βρίζω (.) τώρα τα παιδιά μου θα 'χουν ντοκουμέντα να
- 8 βρίζουν εμένα ότι τους έβαλα να πανηγυρίζουν το Τσίπρα [...]

Το απόσπασμα προέρχεται από τη ραδιοφωνική «Ελληνοφρένεια» και αφορά σε συνομιλία του Αποστόλη Μπαρμπαγιάννη με ακροάτρια. Η ακροάτρια αναφέρει εξ αρχής το σκοπό του τηλεφωνήματός της, που είναι να την υβρίσει ο δημοσιογράφος. Η χρήση της λέξης «ναι» από πλευράς του δημοσιογράφου έχει διττή λειτουργία: αφενός απαντά στην κλήση της γυναίκας και ταυτόχρονα λειτουργεί ως καταφατική απάντηση στο αίτημά της («ναι [θα σε βρίσω]»). Η ακροάτρια απευθύνεται στο δημοσιογράφο με τη φράση «χώσε, δεν έχω πρόβλημα», ώστε να του δώσει ρητώς την άδεια να χρησιμοποιήσει βαρύτερους χαρακτηρισμούς, όμως ο Μπαρμπαγιάννης της υπενθυμίζει την αρχική της δήλωση («αφού πήρες για να σε βρίσω») για να τη ρωτήσει «τι είσαι, μωρή; Είσαι το πουτανάκι μου;».

Ο Μπαρμπαγιάννης χρησιμοποιεί συγκεκριμένες κατηγορίες για να αναφερθεί στην ακροάτρια: «μωρή», «καριόλα», «κάργια», «πουτανάκι». Οι λέξεις «μωρή», «κάργια» και «καριόλα» είναι λέξεις που κυρίως χρησιμοποιούνται κατά των γυναικών, όπως και η λέξη «πουτανάκι», η καθεμία, όμως συνδέεται εδώ με κάτι διαφορετικό: η «καριόλα» συνδέεται με πράξεις του ατόμου που λαμβάνει τον εν λόγω χαρακτηρισμό, η λέξη «πουτανάκι» αναφέρεται σε μία ιδιότητα, ενώ οι λέξεις «κάργια» και «μωρή» στερούνται ειδικής σημασίας και έχουν εμφατική λειτουργία.

Η ακροάτρια επεξηγεί το λόγο για τον οποίο επιθυμούσε να υβρισθεί, ανατρέχοντας στο δημοψήφισμα του 2015²⁸ και εκφράζοντας τα αισθήματα δυσaráσκειας που τη διακατέχουν. Οι σχέσεις οικειότητας εδώ υπογραμμίζονται από την ευκολία χρήσης και αποδοχής του υβριστικού λόγου. Παρότι η ακροάτρια αποφεύγει να εντάξει ρητά τον εαυτό της σε οποιαδήποτε από τις κατηγορίες που αναφέρονται, η σιωπή της ισοδυναμεί με αποδοχή.

²⁸ Τον Ιούλιο του 2015 (5/7/2015) η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ (Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς)-ΑΝΕΛ (Ανεξάρτητοι Έλληνες) διεξήγε δημοψήφισμα, το οποίο αφορούσε στην αποδοχή ή μη των προτεινόμενων σχεδίων συμφωνίας των θεσμών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος ήταν αρνητικό, ωστόσο η μετέπειτα στάση της κυβέρνησης δεν ήταν η προσδοκώμενη, γεγονός που προκάλεσε μεγάλες αντιδράσεις, ιδίως λόγω του διχαστικού πνεύματος που είχε επικρατήσει την περίοδο εκείνη.

Απόσπασμα 21: [02.10-02.28] Διάρκεια: 18''
Εκπομπή: Ελληνοφρένεια (27/4/2016)
Τίτλος: Διάλογος με «Συριζαία»²⁹
Πηγή: https://www.youtube.com/watch?v=3tJ_gKwokAE

(συνομιλούν: ακροάτρια (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Αποστολή;
- 2 Μ: Έλα (.) μωρή βρωμοσυριζαία σιχαμένη
- 3 Α: Μωρή πουτάνα (.) μωρή πουτάνα >έβαλες μόνο αυτόν< (.) τα άλλα γιατί δεν τα 'βαλες; Για να μου την
- 4 πέσουνε οι: φίλοι σου [οι (κουκουέδες (.) ε);
- 5 Μ: [Πόπο, συριζαϊκά φέρθηκα (.) ε; Άλλα είπες κι άλλα έγιναν τελικά (.) Μμμ (.)
- 6 Κατηγόρησέ με για ασυνέπεια (.) Πες μου ότι είπα και ψέματα στο γκό:σμο (.) πες το (.) έχει
- 7 ενδιαφέρον (.) ↓είσαι μέλος του κόμματος ή όχι ακόμα;
- 8 Α: Του ΣΥΡΙΖΑ;

Στο παρόν, ο Μπαρμπαγιάννης συνομιλεί με ακροάτρια η οποία παρεμβαίνει συχνά στην εκπομπή, εκφράζοντας την υποστήριξή της στο κυβερνών κόμμα (ΣΥΡΙΖΑ), με αποτέλεσμα να της έχει αποδοθεί το παρωνύμιο «Συριζαία». Εδώ, η Συριζαία τηλεφωνεί στην εκπομπή για να διαμαρτυρηθεί, καθώς θεωρεί πως ο Μπαρμπαγιάννης μεροληπτήσε υπέρ άλλου ακροατή, με τον οποίο η ίδια αντιπαράκειται για πολιτικά ζητήματα. Ο δημοσιογράφος αποδεικνύει πως αναγνώρισε τη συνομιλήτριά του αποκαλώντας τη με το παρωνύμιό της, ενώ συνολικά την αποκαλεί «μωρή βρωμο-Συριζαία σιχαμένη».

Παρότι η λέξη «μωρή» χρησιμοποιείται έναντι γυναικών για να τονίσει τη γυναικεία τους φύση ή έναντι ομοφυλόφιλων ανδρών για να υποδηλώσει την εκθήλυσή τους, εδώ στερείται της σημασίας αυτής και χρησιμοποιείται εμφατικά. Επίσης, παρότι το πρόθεμα «βρωμο» και η λέξη «σιχαμένη» δηλώνουν ενόχληση και αποστροφή, η φράση «βρωμο-Συριζαία σιχαμένη» δεν αναφέρεται προσωπικά στην ακροάτρια, αλλά στις απόψεις της, με τις οποίες διαφωνεί ο Μπαρμπαγιάννης. Όμοια, η Συριζαία εκφράζει την οικειότητα που νιώθει αποκαλώντας τον Μπαρμπαγιάννη «πουτάνα». Η λέξη «πουτάνα» καταλήγει να χρησιμοποιείται με δύο τρόπους εδώ: ως φιλική προσφώνηση (συνδυαστικά με το «μωρή»: «μωρή πουτάνα») ή ως χαρακτηρισμός ενός ανθρώπου που αθετεί το λόγο του ή μεροληπτεί έναντι άλλων (βάσει των ισχυρισμών της Συριζαίας). Επομένως, οι δύο συνομιλητές απευθύνουν ο ένας στον άλλο χαρακτηρισμούς που εστιάζουν σε συμπεριφορές (υποστήριξη της κυβέρνησης, μεροληπτική συμπεριφορά) και όχι σε ποιότητες του χαρακτήρα – ουσιαστικά, δηλαδή, επικρίνουν τρόπους συμπεριφοράς ή αντιλήψεις και όχι ιδιότητες.

Ο Μπαρμπαγιάννης συνήθως απευθύνεται στους/στις συνομιλητές/-τριες του στον ενικό, χρησιμοποιεί υβριστικό λόγο και δε διστάζει να τους φέρει σε δύσκολη θέση με το χιούμορ ή τα σχόλιά του, δημιουργώντας έτσι σχέσεις οικειότητας με αυτούς/-ές. Καθότι το χιούμορ και «τα πειράγματα» μεταξύ συνομιλητών/-τριών είναι κοινωνικά αποδεκτά μόνον σε περίπτωση που αυτοί/-ές διατηρούν φιλικές

²⁹ Οι ακροατές συχνά κατέχουν ένα συγκεκριμένο παρωνύμιο, το οποίο είτε το δηλώνουν μόνοι τους, είτε τους το αποδίδει ο Αποστολής Μπαρμπαγιάννης.

σχέσεις, όπως σημειώνει η Chiaro (1992), μία επιπλέον ένδειξη της οικειότητας μεταξύ του Μπαρμπαγιάννη και του κοινού είναι η χρήση παρωνυμίων και αστεϊσμών.

Απόσπασμα 22: [08.08-08.25] Διάρκεια: 13''
Εκπομπή: Ελληνοφρένια (27/4/2016)
Τίτλος: Διάλογος με «Γυμναστηριακό»
Πηγή: https://www.youtube.com/watch?v=3tJ_gKwokAE

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Γεια σου (.) καυλιάρη μου Αποστο[↑]λάκη!
- 2 Μ: Έ:λα (ρ)ε φιλαράκι τι έ:γινε;
- 3 Α: Ο γυμναστηριακός είμαι μωρή καριόλα (.) που μέχεις ε:: αδικήσει πολύ (.) αλλά:: παρόλα αυτά δε
- 4 σου 'χω βγάλει ακόμα κακία [
5 Μ: [Περίμενε (.) περίμενε (.) σε υπερασπίστηκα και οφείλεις να το
- 6 παραδεχθείς (.)
- 7 Α: Όμως θα πεις και το δικό μου μήνυμα (.) γιατί μόνο αυτόν αφήνεις και με βρίζει ενώ εμένα δε
- 8 ↑λες (.) <ρε πούστη (.) τί:ποτα> [...]

Στο παρόν, ο Μπαρμπαγιάννης συνομιλεί με ακροατή με το παρωνύμιο «Γυμναστηριακός», ο οποίος αποκαλεί τον Μπαρμπαγιάννη «καυλιάρη», «μωρή καριόλα» και «πούστη», χαρακτηρισμοί που δε φαίνεται να προκαλούν ιδιαίτερες αντιδράσεις από πλευράς του δημοσιογράφου, καθώς η απάντηση στον χαιρετισμό «καυλιάρη μου Αποστολάκη» είναι η προσφώνηση «φιλαράκι» και μια ερώτηση που αφορά στην υγεία και τις τελευταίες εξελίξεις στη ζωή του Γυμναστηριακού («τί έγινε;»). Η λέξη «καυλιάρης» αποδίδει τόνο οικειότητας στη συζήτηση – η συνομιλία συνεχίζεται σε φιλικό επίπεδο ακόμη και μετά το χαρακτηρισμό του Μπαρμπαγιάννη ως «(μωρή) καριόλα» από τον Γυμναστηριακό, όπως συνέβη παραπάνω, στο διάλογο με τη Συριζαία («μωρή πουτάνα»). Επίσης, η λέξη «καυλιάρης» λαμβάνει θετικό πρόσημο, καθώς περιγράφει αφενός έναν άνδρα με έντονη σεξουαλικότητα, ο οποίος δεν αντιμετωπίζει οργανικά προβλήματα στην έκφρασή της, αφετέρου έναν άνδρα που υπηρετεί το πρότυπο του άνδρα-κυνηγού. Αντίθετα, η λέξη «καυλιάρη» για την περιγραφή μίας γυναίκας λαμβάνει αρνητικές συνδηλώσεις, καθώς η έντονη σεξουαλικότητα δεν αποτελεί ζητούμενο για την ιδανική γυναίκα, που οφείλει να ελέγχει τις σεξουαλικές της ορμές. Η λέξη «καριόλα» περιγράφει στο συγκεκριμένο απόσπασμα ένα άτομο που αδικεί τους γύρω του.

Οι χαρακτηρισμοί που αποδίδει ο Γυμναστηριακός στον Μπαρμπαγιάννη έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, λόγω της διαφαινόμενης ιδιόμορφης κλιμάκωσής τους: ο πρώτος χαρακτηρισμός είναι «καυλιάρης», εκφράζεται με τόνο φιλικό και τρυφερό (χρησιμοποιείται το υποκοριστικό του Μπαρμπαγιάννη και το κτητικό «μου») και αναφέρεται σε μία ιδιότητα του δημοσιογράφου. Ο δεύτερος («μωρή καριόλα») αποδίδει στο δημοσιογράφο μία συμπεριφορά, αυτή της εξαπάτησης και του ψέματος, ενώ ο τρίτος χαρακτηρισμός («πούστης») χρησιμοποιείται για να δηλώσει έναν ομοφυλόφιλο άνδρα, να περιγράψει κάποιο άτομο που ψεύδεται ή αθετεί το λόγο του, ή ως έκφραση αγανάκτησης (βλ. επιφώνημα «όχι, ρε

πούστη μου!»). Επομένως, οι δύο τελευταίοι χαρακτηρισμοί δε μειώνουν το κοινωνικό κύρος του δημοσιογράφου, καθώς αναφέρονται αποκλειστικά σε ένα συγκεκριμένο περιστατικό (φέρθηκε άδικα έναντι κάποιων ακροατών), για αυτό πιθανόν δεν προκαλούν εντονότερη αντίδραση από πλευράς του.

Απόσπασμα 26: [7.17-7.42] Διάρκεια: 25''
Εκπομπή: Ελληνοφρένεια (8, 9, 18 και 29/3/2016)
Τίτλος: Διάλογος με εργαζόμενο
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TVivcyfTF4o>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Έχω απορ^ιες
- 2 Μ: Παρακαλώ (.) ↑λύ:νω;
- 3 Α: Ένα σφιχτούτσικο ήταν (.) περίμενε (.) θα σ' πω ε^ιγώ: (.) με έντεκα χρόνια ένσημα πότε::
- 4 βγαί:νω σύνταξ' (.) δεν αντέχω άλλο
- 5 Μ: Έντεκα χρόνια δου^ιλεύεις και βαρέθηκες;
- 6 Α: Να σας πω κάτι; Μου 'φερε δώ μπρόκολο κέτρωγε
- 7 Μ: Μπρόκολο;
- 8 Α: Δεν είμαι εγώ (.) λέει (.) το ταπεράκι μου θα 'ναι (0.1) κέτρωγε δίπλα μου το μπρόκολο [(να πούμε)
- 9 Μ: [Όχι θέλει
- 10 επίδομα (.) δε:: κάθε μαλακιζ^ι↑μένη (.) Εμ βρω^ιμάν τα σπ^ιτία: (0.1) <μυρίζουν οι
- 11 καμινάδες μπρόκολο δεν ξέρουμε τι αναπνέουμε;> (.) εμ τα φέρνουνε και στη δου^ιλειά οι καριόλες (.)
- 12 τάχα μου κάνει διατροφή (.) μωρή πατσο^ικόι:λω (.) το μπρόκολο θα σε κάνει να το χάσεις;

Στο παραπάνω απόσπασμα, ο Μπαρμπαγιάννης απαντά σε ερώτηση εργαζόμενου άνδρα σχετικά με τα έτη εργασίας που μπορούν να του εξασφαλίσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης. Προκειμένου να απαντήσει στο ερώτημα, ο δημοσιογράφος υιοθετεί λόγο γλαφυρό και υβριστικό και καταφέρεται έναντι της εργοδότης του ακροατή, χωρίς να γνωρίζει εξαρχής ότι πρόκειται περί γυναίκας. Οι ύβρεις που χρησιμοποιεί ο ομιλητής έχουν σεξουαλική χροιά («μαλακισμένη», «καριόλες») ή αφορούν στο γυναικείο σώμα («πατσοκοίλω»). Η λέξη «μαλακισμένη» χρησιμοποιείται για να περιγράψει μία γυναίκα που κάνει ό,τι εκείνη επιθυμεί χωρίς να ενδιαφέρεται για τους γύρω της (η εργοδότης που καταναλώνει ένα γεύμα με μπρόκολο δίπλα στον εργαζόμενο, τον οποίο ενοχλεί η μυρωδιά του φαγητού), ενώ η λέξη «καριόλα» («τα φέρνουν και στη δουλειά οι καριόλες») περιγράφει μια γυναίκα υποκρίτρια («τάχα μου [...]»), που δεν ενδιαφέρεται για τις συνέπειες των πράξεών της (δηλ. για την ενοχλητική οσμή). Η λέξη «πατσοκοίλω» χρησιμοποιείται κυρίως έναντι γυναικών και περιγράφει μία εύσωμη γυναίκα. Οι λέξεις «μαλακισμένη» και «καριόλες» χρησιμοποιούνται γενικευτικά, για να αποδώσουν χαρακτηριστικά και συμπεριφορές στις γυναίκες, όπως φαίνεται από τη χρήση της λέξης «κάθε» πριν από το «μαλακισμένη» και από τον πληθυντικό αριθμό της λέξης «καριόλες».

Ένα πρόσθετο ερώτημα είναι εάν η αγανάκτηση του ακροατή σχετίζεται με το φύλο της εργοδότης του, δηλαδή με το γεγονός ότι μία γυναίκα βρίσκεται σε θέση εξουσίας. Το ίδιο ερώτημα αφορά και στην αντίδραση του Μπαρμπαγιάννη: ο δημοσιογράφος εξυβρίζει την εργοδότης με αφορμή το φύλο της ή λόγω της ιδιότητάς της; Ο τελευταίος παράγοντας είναι εξίσου πιθανός, λόγω της αριστερής ιδεολογικής

τοποθέτησης του δημοσιογράφου, που προτείνει τον αγώνα των εργαζομένων για τα δικαιώματά τους (βλ. «θέλει [χρειάζεται] επίδομα»). Σε κάθε περίπτωση, οι ύβρεις που χρησιμοποιούνται δεν αφορούν στην επαγγελματική ιδιότητα της εργοδότης, αλλά στο φύλο της.

Απόσπασμα 3:

Στήλη Κάτι να καίει

Συντάκτης: Βασίλης Δεμιρτζόγλου

Τίτλος: Οι καπάτσες και οι τρελές έχουν τις τύχες τις τρελές

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...]

Η πουτάνα που λες λοιπόν, ξέρει πως όταν ο άντρας εκνευριστεί, μπορεί να πει και μια κουβέντα παραπάνω. Του το επιτρέπει, αν σου ταιριάζει καλύτερα.

Είναι ορμονικό το θέμα, ο άντρας έχει την επταπλάσια ποσότητα τεστοστερόνης στο αίμα του σε σχέση με εσένα. Είναι φύσει αδύνατον, λοιπόν, να μην είναι πιο εκρηκτικός. Αυτή το αναγνωρίζει και όταν πρέπει κάνει τουμπεκί.

Από την άλλη εσύ βγάζεις δυο μέτρα γλώσσα, ένα σου λένε, δέκα απαντάς, θα τον φας τον μπούλο σου.

Και στη συνέχεια παραπονιέσαι και από πάνω, πως δεν υπάρχουν πια δυναμικοί άντρες. Άσε μας κουκλίτσα μου.

Ξέρει πως αν ο άντρας της είναι καιρό στην πείνα, τη σεξουαλική, θα βρει αλλού να τον βρέξει. Και αυτό ορμονικό είναι, δεν είναι πως δε σε αγαπάει, αλλά η κουφάλα η φύση δε μας έκανε ίδιους.

Οπότε τι κάνει η έξυπνη; **Τον στραγγίζει κάθε βράδυ και κοιμάται ήσυχη στο πλευρό του.**

On the other hand, εσύ η καθωσπρέπει, χρησιμοποιείς το σεξ σαν τιμωρία. Δε θα βγούμε σήμερα; Δέκα μέρες αποχή. Δε θα πάμε στην μάνα μου για Πάσχα; Δύο μήνες εκτός ο παίχτης.

Τα κωλόμπαρα κάνουν χρυσές δουλειές, ξυπνάτε. Και μάντεψε, **στα κωλόμπαρα δεν συχνάζουν φοιτητές, παντρεμένοι στην πείνα συχνάζουν.**

[...]

Το παραπάνω απόσπασμα³⁰ προέρχεται από την πύλη pillowfights.gr. Εντός του, ο Βασίλης Δεμιρτζόγλου αναπτύσσει την άποψή του σχετικά με τη λαϊκή ρήση «οι πουτάνες και οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές», απευθυνόμενος στις γυναίκες αναγνώστριες και υιοθετώντας λόγο οντολογικό (essentialist discourse) και τόνο άμεσο, μέσω της χρήσης β' ενικού προσώπου και ποικίλων αισχρολογιών («άσε μας κουκλίτσα μου», «θα τον φας τον μπούλο σου», κ.ά.). Στόχος είναι η παρακίνηση των αναγνώστριων να αναγνωρίσουν τα λάθη τους («η πουτάνα ξέρει») και να αφυπνισθούν («ξυπνάτε»). Το ύφος είναι διδακτικό, επεξηγηματικό και επιθετικό· μέσω της χρήσης παραδειγμάτων βασισμένων σε γεγονότα της καθημερινότητας, ο συντάκτης επεξηγεί τα λάθη και τις παρανοήσεις των γυναικών και περιγράφει ποιες είναι «οι καπάτσες και οι τρελές» που «έχουν τις τύχες τις καλές»³¹. Στο παρόν, οι ύβρεις προσδίδουν στο κείμενο χαρακτηριστικά προφορικού λόγου που ηχεί ως φιλικός λόγος αφύπνισης. Η χρήση υβριστικού λεξιλογίου βοηθά στη δημιουργία μίας στενότερης σχέσης μεταξύ του κοινού και του συντάκτη, καθώς εκείνος παρουσιάζεται ως ένας καλός φίλος που προσπαθεί να αφυπνίσει τα φιλικά του πρόσωπα, ως φωνή «ωμής ειλικρίνειας». Ωστόσο, η οικειότητα αυτή θεμελιώνεται σε σχέσεις εξουσίας, με τον άνδρα-συντάκτη να παρουσιάζεται ως γνώστης, ως εκείνος που θα επιβάλλει κανόνες και πρότυπα συμπεριφοράς στις γυναίκες-αναγνώστριες. Υπό αυτό το πρίσμα, ο λόγος του Δεμιρτζόγλου ηχεί σχεδόν βίαιος, ιδίως διότι ο αντίκτυπος που έχει το κείμενο διαφέρει ανάλογα με το φύλο του/της αναγνώστη/-

³⁰ Διατηρείται η αρχική μορφοποίηση (πλάγια/έντονα γράμματα, ορθογραφία) των αποσπασμάτων γραπτού λόγου.

³¹ Από τον τίτλο του εν λόγω άρθρου.

τριας: ο άνδρας αναγνώστης μπορεί μεν να ταυτιστεί ή να διαφωνήσει με τον συντάκτη, η γυναίκα αναγνώστρια, όμως, φαίνεται να έχει αποκλειστικά την επιλογή να αισθανθεί ενοχές για τον τρόπο σκέψης της και είτε να ακολουθήσει τις υποδείξεις του συντάκτη ή να αποδεχθεί το γεγονός ότι δε θα έχει μια «καλή τύχη».

Οι κατηγορίες που χρησιμοποιεί ο συντάκτης υπενθυμίζουν τα Τυποποιημένα Σχεσιακά Ζεύγη (Standardized Relational Pairs) του Sacks, δηλαδή ζεύγη όπως μητέρα-πατέρας, εκπαιδευτικός-μαθητής/-τρια, τα οποία «φέρουν καθήκοντα και υποχρεώσεις το ένα σε σχέση με το άλλο» (Stokoe, 2003, σ. 321). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, πρόκειται για το ζεύγος άνδρας-γυναίκα – ειδικότερα εντός του πλαισίου ερωτικής σχέσης. Ο άνδρας αναπαρίσταται ως «εκρηκτικός» και «δυναμικός» και η γυναίκα ως «πουτάνα» ή «καθωσπρέπει». Ο Δερμιτζόγλου εδώ υιοθετεί το ρόλο του δυναμικού και εκρηκτικού άνδρα και σκιαγραφεί την «πουτάνα» ως την ιδανική υποχωρητική και αρκετά παθητική γυναίκα, η οποία αναγνωρίζει την έμφυτη επιθετικότητα και τις αυξημένες σεξουαλικές ανάγκες των ανδρών, υποχωρεί στις επιθυμίες τους ή στην ανάγκη τους να εκφράσουν τα συναισθήματά τους με έντονο τρόπο και φροντίζει να ικανοποιεί σεξουαλικά το σύντροφό της. Η «πουτάνα» είναι μία γυναίκα που χρησιμοποιεί την ευφυΐα της προς όφελός της, προκειμένου να εξασφαλίσει την πίστη του συντρόφου της.

Η κατηγορία «πουτάνα», όπως η εκ διαμέτρου αντίθετή της κατηγορία «καθωσπρέπει», αποτελούν κατηγορίες της τάξης «γυναίκα». Αξιοσημείωτο είναι ότι η λέξη «γυναίκα» δε χρησιμοποιείται στο κείμενο παρά μόνο μία φορά, με την έννοια της συζύγου/συντρόφου (βλ. Σώμα Εργασίας)³², ενώ στο συγκεκριμένο απόσπασμα του κειμένου η τάξη «γυναίκα» περιέχει αποκλειστικά τις κατηγορίες «πουτάνα» και «καθωσπρέπει».

³² Πρόκειται για το εξής παράθεμα του αποσπάσματος 2: «Το βλέπεις καθημερινά γύρω σου. Ανθρωπάκια χαρούμενα, δίπλα στις γυναίκες τους, οι οποίες κατά πολλούς ήταν no-no επιλογή. Εσύ, η σίγουρη επιλογή, κατέληξες στο ράφι ή σε μία σχέση-γάμο, καταδικασμένα στην μιζέρια.»

Β. Υβριστικός λόγος και αντιπαράθεση

Ο υβριστικός λόγος χρησιμοποιείται για την έκφραση εχθρικών συναισθημάτων, για την προσβολή άλλων ατόμων, καθώς και για την επίλυση διαφορών. Το υβριστικό λεξιλόγιο σεξουαλικής χροιάς θεωρείται ισχυρότερο από τον υβριστικό λόγο που αφορά στα θεία ή σε σωματικές λειτουργίες (Fägersten, 2012, σ.8). Υβριστικές εκφράσεις σεξουαλικής χροιάς που στρέφονται εναντίον ενός ατόμου μπορούν να το μειώσουν ή και να λειτουργήσουν ως δημόσια διαπόμπευσή του, διότι ενδέχεται να περιγράψουν τη σεξουαλικότητα ενός ατόμου ως αποκλίνουσα του ετεροφυλόφιλου και ετεροκανονικού προτύπου (ύβρεις όπως «πούστης», «αγάμητη») ή να περιγράψουν μία υποτιθέμενη έλλειψη ηθικής ή πρέπουσας συμπεριφοράς (ύβρεις όπως «πουτάνα», «ξέκωλο»).

Ωστόσο, υβριστικές εκφράσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά μεταφορικά ή εμφατικά εντός μίας (προφορικής ή γραπτής) αντιπαράθεσης ή έκφρασης αρνητικών συναισθημάτων. Ένα σχετικό παράδειγμα αποτελεί η λέξη «πουτάνα» όταν χρησιμοποιείται εμφατικά για να χαρακτηρίσει ένα πρόσωπο, ένα αντικείμενο ή μία κατάσταση και για να δηλώσει κάτι το αρνητικό, όπως στη φράση «οι βόλτες οι πουτάνες» (βλ. Απόσπασμα 6, Παράρτημα Σώματος Εργασίας). Μεταφορική και μετωνυμική χρήση λαμβάνει η λέξη «πουτάνα» και στο παρακάτω απόσπασμα:

Απόσπασμα 7:

Στήλη Your Stories (στήλη στην οποία συνεισφέρουν οι αναγνώστες)

Συντάκτρια: Έλλη (αναγνώστρια)

Τίτλος: Η πουτάνα σου σ'αγάπησε πολύ

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Με αντικατέστησες. Τόσο απλά και τόσο ωραία, απλά με αντικατέστησες.

Με έστησες στη γωνία, σύρθηκα κι εγώ σε αυτήν, ξέρασες επάνω μου όλες τις ευθύνες για όσα όντως έφταιγα και για εκείνα που δεν είχα κουνήσει ούτε δάκτυλο. Και τις έφαγα τις ευθύνες, τις ντύθηκα, τις έκανα ενοχές και τις αγκάλιαζα κάθε βράδυ.

Τι πουτάνες οι ενοχές και πόσο χρήσιμες. Πόσο σου θολώνουν το πρίσμα, πόσο σου δίνουν συγχωροχάρτι στην εθελουφλία. [...]

Με καταδίκασες συνολικά κι όχι μόνο δεν ένιωσες ενδοιασμό αλλά έλαβες και χειροκρότημα. Συγχαρητήρια αγάπη μου, την ξέγραψες την πουτάνα, της έδωσες τα παπούτσια στο χέρι, της έκλεισες το τηλέφωνο στα μούτρα, δε θα σε πει κανένας θύμα. Την πήρες την εκδίκησή σου, τον μοίρασες τον πόνο, πατσίσαμε.

Πόσα και πόσα δεν έσουρες και πόσα πλακάκια δε μέτρησα με το κεφάλι σκυμμένο. Γιατί δε μου σταμάτησες τους λυγμούς; Γιατί δε με παρηγόρησες; Γιατί δεν ήρθες να χαρίσεις χάδι; Μα τι λέω, δεν άξιζα τέτοιες μεγαλοψυχίες κι ούτε τις είχα ανάγκη. Πονάνε μωρέ οι πουτάνες; Ταπεινωση και διαπόμπευση θέλουν μόνο. Έτσι καταλαβαίνουν, έτσι θα το πάρουν το μάθημα. Να απλώσουν χέρι, να βαρέσεις με τον βούρδουλα, μέχρι να ματώσει το χέρι, να τρέξει ποτάμι, να σου λερώσει το χαλί για να τις πεις και βρωμιάρες. Κι αν θέλουν επίδεσμο να τρέξουν μόνες να τον βρουν, σιγά μην τις βοηθήσουμε κιόλας, αφού κάνανε λάθη και σε καμία πουτάνα δεν αξίζει δεύτερη ευκαιρία.

Εσένα σου έπρεπε μια τέλεια. Μια μονίμως χαμογελαστή, μια πέρα για πέρα επιεικής, μια αδιαμαρτύρητη, μια αλάθητη. Μια που ποτέ δε θα χρειαζόταν να ζητήσει συγγνώμη. Ξεχνάς όμως μωρό μου, ότι η συγγνώμη η πραγματική πονάει περισσότερο εκείνον που την προσφέρει, ξεχνάς ότι θέλει δύναμη να βλέπεις την πόρτα να κλείνει κατάμουτρα και να μη φεύγεις, ξεχνάς ότι κι οι πουτάνες αγαπάνε. [...]

Όμως η δική σου η πουτάνα σ'αγάπησε πολύ.

Το παραπάνω απόσπασμα γραπτού λόγου έχει αποσταλεί από γυναίκα αναγνώστρια με το όνομα Έλλη στην πύλη pillowfights.gr. Εντός του, η αναγνώστρια καταγράφει σκέψεις της μετά το χωρισμό από τον ερωτικό της σύντροφο, γεγονός που της έχει στοιχίσει. Η αναγνώστρια χρησιμοποιεί β' ενικό πρόσωπο και απευθύνει το κείμενό της στον πρώην σύντροφό της σε μια πράξη που λαμβάνει το χαρακτήρα έμμεσης αντιπαράθεσης, καθώς στο κείμενο περιλαμβάνονται συμπεριφορές που η γράφουσα υποθέτει πως υιοθετεί ο σύντροφός της, όπως και ο δικός της αντίλογος. Η συναισθηματική φόρτιση οδηγεί τη γράφουσα στη χρήση υβριστικών εκφράσεων και ειδικότερα στη συχνή επιστράτευση της λέξης «πουτάνα», η οποία χρησιμοποιείται ώστε να δώσει έμφαση, να τονίσει τα συναισθήματα λύπης και εκνευρισμού και να εκφράσει την αντίθεση της γράφουσας σε ό,τι (υποθετικά) πιστεύει ο πρώην σύντροφός της.

Η λέξη «πουτάνα» νοηματοδοτείται διαφορετικά ανά περίπτωση· συγκεκριμένα, στο παρόν απόσπασμα η λέξη «πουτάνα» δηλώνει το άτομο/γεγονός που παραμορφώνει την πραγματικότητα και οδηγεί σε εσφαλμένα συμπεράσματα («τι πουτάνες οι ενοχές... πόσο σου θολώνουν το πρίσμα») ή μία γυναίκα που δεν αξίζει σεβασμό, συμπόνια ή ορθή μεταχείριση («πονάνε μωρέ οι πουτάνες; Ταπείνωση και διαπόμπευση θέλουν μόνο»).

Αναφορικά με τη δεύτερη έννοια, η πουτάνα στο παραπάνω απόσπασμα είναι μία γυναίκα η οποία κάνει λάθη ή προβαίνει σε άστοχες επιλογές – είναι το αντίθετο της ιδανικής γυναίκας, μίας γυναίκας που χαμογελά, είναι επιεικής και δε διαμαρτύρεται. Η φράση «η δική σου η πουτάνα» και «η πουτάνα σου» (από τον τίτλο του κειμένου) υπογραμμίζει την αξία της υποταγής και το αίσθημα της εξάρτησης που η πουτάνα νιώθει ή το οποίο της επιβάλλεται από ή έναντι του «προστάτη» της, δηλαδή του μαστροπού της (είτε πρόκειται για άτομο θηλυκού ή αρσενικού γένους). Ο μαστροπός (λαϊκ. «νταβατζής») είναι το άτομο που επιβάλλει πώς η πουτάνα θα χρησιμοποιήσει το σώμα της, καθορίζει ποιες είναι οι επιτρεπόμενες επιλογές και συμπεριφορές της και ρυθμίζει σε σημαντικό βαθμό τη ζωή της. Οι παραπάνω φράσεις χρησιμοποιούνται μεταφορικά στο κείμενο για να περιγράψουν την ερωτική σχέση μεταξύ δύο ατόμων ως τη σχέση πόρνης-μαστροπού: εδώ, η αναγνώστρια αυτοπροσδιορίζεται ως πουτάνα, υποδεικνύοντας τον πρώην σύντροφό της ως νταβατζή της, ως το άτομο που κυριαρχεί στο σώμα της και ορίζει τη συμπεριφορά της. Όταν αυτή δεν ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του, τότε εκείνος την απορρίπτει και τα συναισθήματα πόνου και απογοήτευσης που προκαλούνται στην αναγνώστρια την οδηγούν στην επίλυση της αντιπαράθεσης με τον πρώην σύντροφό της μέσω ενός κειμένου έντονου ύφους. Υπό την έννοια αυτή, η λέξη «πουτάνα» μπορεί να ιδωθεί εντός αυτού του κειμένου ως μετωνυμία που δηλώνει τη λέξη «γυναίκα» και συγκεκριμένα τη γυναίκα που υιοθετεί έμφυλα στερεότυπα όπως η υποταγή, η επιείκεια και το συνεχώς χαμογελαστό πρόσωπο. Ένα σημείο που οδηγεί στο συμπέρασμα αυτό είναι η απουσία της χρήσης της λέξης «γυναίκα» ή «σύντροφος» στη φράση «Εσένα σου έπρεπε μια τέλεια [γυναίκα/σύντροφος]. Μια μονίμως χαμογελαστή [γυναίκα/σύντροφος]», καταλήγει έτσι να ηχεί ως «Εσένα σου έπρεπε μια τέλεια [πουτάνα]. Μια μονίμως χαμογελαστή [πουτάνα]». Το συμπέρασμα αυτό

εμπίπτει και στον «κανόνα της οικονομίας» του Sacks, ο οποίος αναφέρει πως σε μία συζήτηση, «εάν ένα μέλος χρησιμοποιεί μία μοναδική κατηγορία από οποιονδήποτε μηχανισμό, τότε μπορεί να θεωρηθεί πως κάνει επαρκή αναφορά σε ένα άτομο» (Housley, 2000, σ. 85).

Η πρώτη έννοια που λαμβάνει εδώ η λέξη «πουτάνα», αυτή του προσώπου ή του συμβάντος που αλλοιώνει την πραγματικότητα αποτυπώνεται εξίσου στο παρακάτω απόσπασμα. Πρόκειται για παρόμοιο κείμενο αναγνώστριας του pillowfights.gr, το οποίο περιγράφει τα αρνητικά συναισθήματα που διακατέχουν τη γράφουσα μετά το χωρισμό της.

Η φράση «γαμώ την πουτάνα μου» επίσης δηλώνει οργή και προσπάθεια επίλυσης μίας αντιπαράθεσης:

Απόσπασμα 33: [00.36-00.51] Διάρκεια: 15''

Εκπομπή: Το Πρωινό (18/5/2016)

Τίτλος: Έξαλλος ο Λιάγκας: «Μη φοβάστε ρε... μιλήστε γαμ@ τη πο@τ@να μου»

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=36xg5YNGmwQ>

(συνομιλούν: Λιάγκας (Λ), Συνατσάκη (ΜΣ), Σταμάτη (Σ), Γεωργαντάς (Γ))

- 1 Λ: Δηλαδή να πω (κάτι) εγώ τώρα (.) όπως το αισθάνομαι (.)=
- 2 Σ: Ωχ!
- 3 Λ: =Είσαι ο Σταβέντο (.)=
- 4 Σ: Ωχ!
- 5 Λ: =λέμε ότι έχεις υπερομάδα (.) και πας με το Κατερινάκι που μια χαρά γλυκό είν- (.) στον τελικό;
- 6 Ξέρω γω;
- 7 (γυναικείες φωνές): Γιατί όχι;
- 8 Λ: Ε (.) τί γιατί όχι; Και γιατί ναι;
- 9 ΜΣ: Μα την έ:χει στηρίξει ο κόσμος το Κατερινάκι που: (.)
- 10 Σ: Την Κατερίνα τώρα ρε παιδιά (.) μεταξύ μας (.) δεν έ:χει-
- 11 Γ: Ρε παιδιά:: θα την ήθελε την Κατερίνα για τον τελικό:
- 12 Λ: Δηλαδή (.) συγγνώμη (.) απ- την ομάδα (.) μι↑λήστε (.) ρε (.) όλοι (.) μη φοβάστε
- 13 (χτυπάει το χέρι του στο τραπέζι) ρε (.) μιλήστε (.) γαμώ την πουτάνα μου!
- 14 Γ: Δε φοβόμαστε
- 15 Σ: Είσαι (κι) άυ-
- 16 Λ: Είμαι κι άυπνος απόψε! [...]

Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται από την εκπομπή «Το Πρωινό», που παρουσιαζόταν από τον Γιώργο Λιάγκα και τη Φαίη Σκορδά με τη συμμετοχή ομάδας συμπαραουσιαστών. Εδώ, ο Γιώργος Λιάγκας εκφράζει μέσω της φράσης «μιλήστε, γαμώ την πουτάνα μου» την αγανάκτησή του. Η λέξη «μιλήστε» χρησιμοποιείται μεταφορικά· ο Λιάγκας εννοεί πως οι συμπαραουσιαστές του δεν εκφράζουν ελεύθερα την άποψή τους σχετικά με τα τεκταινόμενα σε δημοφιλές τηλεοπτικό μουσικό πρόγραμμα, με αποτέλεσμα να εκδηλώνει την οργή του μέσω υβριστικού λόγου. Αν και ο Λιάγκας φαίνεται να επιζητά την ελεύθερη έκφραση των συνομιλητών/τριών του, ουσιαστικά προσπαθεί να λάβει τη ρητή αποδοχή τους, για αυτό και αυξάνει την ένταση της φωνής του, χρησιμοποιεί υβριστική έκφραση και χτυπάει το χέρι του στο τραπέζι, μία χειρονομία που δηλώνει οργή, πικρία ή απογοήτευση.

Η φράση «γαμώ την πουτάνα μου» εκφράζει αγανάκτηση και θυμό, ενώ η χρήση της θεωρείται κατάλληλη μόνο εντός του πλαισίου ιδιωτικών συνομιλιών ή εφόσον υπάρχουν δεσμοί οικειότητας μεταξύ των συνομιλητών. Σε αντίθετη περίπτωση, συνιστά προσβολή των συνομιλητών και καταπάτηση των τρόπων καλής συμπεριφοράς, όπως συμβαίνει και εδώ, γεγονός που εξηγεί την προσπάθεια δικαιολόγησης της χρήσης της, μέσω της επισήμανσης της έλλειψης ύπνου του παρουσιαστή.

Παρότι στα τρία τελευταία αποσπάσματα η λέξη «πουτάνα» χρησιμοποιείται κυρίως emphaticά, η διαφορά μεταξύ του παρόντος αποσπάσματος και του προηγούμενου είναι η ανάγκη να δικαιολογηθεί η χρήση υβριστικού λόγου. Στο προηγούμενο απόσπασμα (απ. 7), ο λόγος, αν και δημόσιος, είναι γραπτός και η πρόσβαση σε αυτόν περιορίζεται σε κοινό που επιλέγει να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο και να επισκεφθεί το αντίστοιχο portal. Ο λόγος στο απόσπασμα 33, όμως, αναπαράγεται πολύ περισσότερο κατά την προβολή της εκπομπής σε οποιοδήποτε χώρο διαθέτει την απαραίτητη συσκευή και στο διαδίκτυο. Επομένως, υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη να αιτιολογηθεί η χρήση λεξιλογίου που θεωρείται ακατάλληλο για τη δημόσια σφαίρα.

Σύνοψη

Η παραπάνω ενότητα αφορά στη χρήση του υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς εντός του πλαισίου των διαπροσωπικών σχέσεων, είτε για την ισχυροποίηση δεσμών οικειότητας ή για την επίλυση κάποιας αντιπαράθεσης. Στην πρώτη περίπτωση, οι ομιλητές/-τριες γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν και να ερμηνεύουν τον υβριστικό λόγο και πώς να αξιοποιούν την κυριολεκτική και μεταφορική σημασία κάθε λέξης, ώστε να μην προσβάλλουν το/τη συνομιλητή/-τρια τους. Στη δεύτερη περίπτωση, οι υβριστικοί χαρακτηρισμοί αποκαλύπτουν τα αρνητικά συναισθήματα που διακατέχουν τον/την ομιλητή/-τρια.

Η λέξη «πουτάνα» εντός του πλαισίου αυτού χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός ατόμου που δεν κρατά το λόγο του και συμπεριφέρεται με τρόπο που παραπλανά τους άλλους – χαρακτηριστικά που θεωρούνται θετικά ή αρνητικά, ανάλογα με το εκάστοτε συγκείμενο: «πουτάνα» μπορεί να χαρακτηρισθεί ένα άτομο που ψεύδεται, αλλά και κάποιος/-α που καταφέρνει να χειριστεί προς όφελός του/της μία κατάσταση και να αποκομίσει κέρδη άυλα ή υλικά, με την έννοια που έχουν λέξεις όπως «καπάτσα» και «καταφερτζού», όπως και ένα άτομο του οποίου οι γνώσεις προέρχονται από τις εμπειρίες της ζωής του (βλ. απόσπασμα 16, Παράρτημα Σώματος Εργασίας: «παλιά πουτάνα στο κουρμπέτι»). Επίσης, «πουτάνα» μπορεί να χαρακτηρισθεί ένας θεσμός, όπως ένα πολιτικό κόμμα, μία οργάνωση ή μία ομάδα, όταν προσωποποιείται.

Ο υβριστικός λόγος, το φύλο και η σεξουαλικότητα

Εισαγωγή

Ο υβριστικός λόγος μπορεί να αφορά στην ηθική ή στη θρησκεία, αφορά όμως και στη σεξουαλικότητα και το σώμα. Οι ύβρεις που απευθύνονται σε άνδρες και γυναίκες διαφέρουν, όπως ποικίλλουν οι συνδηλώσεις που λαμβάνει ο κάθε υβριστικός χαρακτηρισμός. Παραδείγματος χάριν, η φράση «είναι μεγάλη πουτάνα» όταν αφορά σε έναν άνδρα συνειρμικά περιγράφει το άτομο αυτό ως έξυπνο και ικανό να επιτυγχάνει τους στόχους του με οποιοδήποτε μέσον, όταν όμως αναφέρεται σε γυναίκα αφορά πρωτίστως στη σεξουαλικότητά της, παρότι ίσως περιγράφει την ίδια ποιότητα που αποδίδεται σε έναν άνδρα. Όμοια, η προαναφερθείσα φράση δεν αφορά στη σεξουαλική ζωή κάποιου άνδρα, γεγονός που αναδεικνύει τον περιορισμό της έννοιας μεταφορικών εκφράσεων που αφορούν στις γυναίκες σε αντίθεση με φράσεις που αναφέρονται σε άνδρες, όπως περιγράφηκε από τη Lakoff (στο Spender, 1980).

Στην ελληνική γλώσσα, οι ύβρεις σεξουαλικής χροιάς είναι πάμπολλες και η χρήση τους συχνή και από τα δύο φύλα, όπως και από το σύνολο των κοινωνικών τάξεων. Οι συγκεκριμένοι χαρακτηρισμοί θεωρούνται βαρείς και προσβλητικοί, ενώ μπορούν να πλήξουν το κύρος του προσώπου στο οποίο αποδίδονται. Όμως, το κύρος μία γυναίκας ή ενός άνδρα πλήττεται περισσότερο από τη χρήση ύβρεων σεξουαλικής χροιάς εναντίον τους;

Η μελέτη του συγκεκριμένου είδους λόγου είναι ενδιαφέρουσα λόγω των συμπερασμάτων και των απαντήσεων που μπορούν να δοθούν σε ορισμένα, αν μη τι άλλο, από τα ερωτήματα που εγείρονται. Στην ενότητα αυτή θα εξετασθούν η χρήση υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς από τις γυναίκες και εναντίον αυτών και οι ποιότητες που αποδίδονται σε άτομα και των δύο φύλων όταν αυτά εκφράζουν τη σεξουαλικότητά τους στο δημόσιο χώρο, μέσα από τη χρήση ύβρεων ή άσεμνων εκφράσεων σεξουαλικής χροιάς εναντίον τους. Τα παραδείγματα προέρχονται από τη νεοελληνική ποπ κουλτούρα και κυρίως αφορούν σε άτομα που χρησιμοποιούν υβριστικό λόγο σεξουαλικής χροιάς ή που υιοθετούν ενδυματολογικές επιλογές που κρίνονται ως προκλητικές.

A. Η χρήση του υβριστικού λόγου από τις γυναίκες και εναντίον αυτών

Η χρήση υβριστικού λόγου από τις γυναίκες λαμβάνει χώρα σε συνομιλίες που πραγματοποιούνται στον ιδιωτικό και το δημόσιο χώρο. Είναι ενδιαφέρουσα η μελέτη της χρήσης υβριστικού λόγου από τις γυναίκες και εναντίον αυτών, ο εντοπισμός πιθανών διαφορών και η διερεύνηση των ύβρεων που απευθύνονται στις γυναίκες.

Απόσπασμα 11:

Στήλη: Μισώλογα

Συντάκτης: Μαρκήσιος Παπαχώστας

Τίτλος: Ο σιχαμένος Πάτερ Φαμίλιας

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...] Στα παιδιά του, ο Πάτερ Φαμίλιας έχει δυο πρόσωπα. Το ένα είναι στον γιο του που θέλει να τον κάνει επιστήμονα, άλλα να είναι και αλάνι –γιατί όπως όλοι ξέρουμε, όλοι οι επιστήμονες αλάνια ήταν στο σχολείο– να πηδάει όλο το χωριό και να τον έχουν όλοι μάγκα και αρχηγό. [...].

Την κόρη του δε, τη θέλει όμορφη και άσπιλη. Θα επιμένει να μάθει κάποιο όργανο ακόμα και αν εκείνη δε θέλει, να μάθει να μαγειρεύει από την μάνα της, να είναι νοικοκυρά και να παντρευτεί ένα καλό παιδί, κατά προτίμηση που θα της διαλέξει ο ίδιος. Δεν είναι ενάντια στην μόρφωσή της γενικότερα, για αυτό και αν περάσει σε κάνα πανεπιστήμιο θα την στείλει όπου περάσει, αλλά απαιτεί να είναι σεμνή.

Φυσικά επειδή επί δεκαοχτώ χρονιά την πρήζανε και την ήλεγχαν όλοι, με το που μπει στο πλοίο-αεροπλάνο-κτελ ή τέλος πάντων ό,τι όχημα τη μεταφέρει στην πόλη που θα σπουδάσει, πετάει την κιλότα και ξαπλώνει στο πάτωμα με τα πόδια πάνω.

Οι σχέσεις του Πάτερ Φαμίλια με τους υπολοίπους ανθρώπους είναι λίγες και καλές. [...] φυσικά έχει και καμιά γκόμενα που πηδάει γιατί «άντρας είναι και του επιτρέπεται».

Η γκόμενα στην καλύτερη θα είναι εικοσιδύο και στην χειρότερη καμιά φίλη της κόρης του που δεν πέρασε σε πανεπιστήμιο, και πάντα την αποκαλεί στους άλλους «πουτανάκι» ή «γκομενίτσα» και δηλώνει ότι του την έπεσε αυτή, άσχετα με το πώς έγινε. Επίσης δηλώνει ότι την έχει μόνο για τα χοντρά και ότι δεν την πολυγουστάρει, ακόμα και αν είναι καφούρης φουλ. [...]

Στο παραπάνω απόσπασμα γραπτού λόγου από τη διαδικτυακή πύλη pillowfights.gr, περιγράφεται η «τυπική» ελληνική οικογένεια και συγκεκριμένα ο άνδρας-πατέρας, ο οποίος σκιαγραφείται με λόγο γλαφυρό, ως ένα άτομο με στερεοτυπικές αντιλήψεις και συμπεριφορές. Οι γυναίκες στο κείμενο αυτό παρουσιάζονται ως μητέρες, ως κόρες ή ως «γκόμενες» (δηλαδή ως νεαρές ερωμένες). Η μητέρα είναι μία γυναίκα που γνωρίζει πώς να φέρνει εις πέρας τις δουλειές του σπιτιού και η οποία εκπαιδεύει αντίστοιχα την κόρη της. Η κόρη παρουσιάζεται ως άτομο άβουλο, που εκπληρώνει όλες τις επιταγές των γονέων της και που, όταν απομακρυνθεί από το ασφυκτικό περιβάλλον της οικογενειακής εστίας, απελευθερώνεται σεξουαλικά («πετάει την κιλότα και ξαπλώνει στο πάτωμα με τα πόδια πάνω»). Παρότι ο τόνος του συντάκτη είναι ειρωνικός και επικριτικός, στο συγκεκριμένο σημείο και με τη χρήση της λέξης «φυσικά», ο γράφων φαίνεται να κυριολεκτεί και να αποδέχεται το στερεότυπο της καταπιεσμένης γυναίκας που απελευθερώνεται πρωτίστως σεξουαλικά, καθώς η καταπίεση που υφίσταται περιορίζει κυρίως τη σεξουαλικότητά της. Η «γκόμενα», τέλος, είναι μία νεαρή σε ηλικία γυναίκα η οποία διατηρεί σεξουαλικές σχέσεις με μεγαλύτερους σε ηλικία άνδρες. Η «γκόμενα» δεν απολαμβάνει κοινωνικού κύρους ή σεβασμού, χαρακτηρίζεται από τον εραστή της «πουτανάκι» και «γκομενίτσα», αναπαρίσταται ως όργανο ικανοποίησής του («την έχει μόνο για τα χοντρά») και όχι ως σύντροφος, για την οποία εκείνος διατηρεί αισθήματα. Οι σχέσεις που περιγράφονται εδώ μέσω των τυπικών σχεσιακών ζευγών είναι πάμπολλες, ενώ οι κατηγορίες που εμπίπτουν στην τάξη «γυναίκα» είναι οι: «μάννα», «κόρη», «σύζυγος», «γκόμενα», οι οποίες προσδιορίζουν τη γυναίκα βάσει της σχέσης της με κάποιον άνδρα (πατέρα των παιδιών της,

σύζυγο και εραστή, αντίστοιχα), και που υποδεικνύουν ότι η χρήση υβριστικού λόγου εναντίον των γυναικών, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αναπαριστά τις γυναίκες ως αδύναμες, ανήθικες, άξιες περιφρόνησης και ως σεξουαλικά όντα που διάγουν το βίο τους κυρίως στην ιδιωτική σφαίρα.

Από το παρόν υπονοείται ότι ο χαρακτηρισμός μίας γυναίκας ως «πόρνη» είναι από τους βαρύτερους που θα μπορούσαν να της αποδοθούν³³. Παρόμοια συμπεράσματα εξάγονται από το ακόλουθο κείμενο:

Απόσπασμα 12:

Στήλη: Αμπελοφιλοσοφίες

Συντάκτρια: Τίνα Μπαρμπάτσαλου

Τίτλος: Η τυπική ελληνική οικογένεια που όλα τα βλέπει στραβά

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...]

Με τι μούτρα θα αντικρίσει η μάνα σου τη μακρινή ξαδέρφη Τούλα, όσο εσύ είσαι ακόμα 26 και ανύπαντρη, ενώ η κόρη της άνοιξε σπιτικό από τα 22; Αλλά βέβαια, εσύ θες μεταπτυχιακά, ενώ αυτή είναι κυρία στο σπίτι με τα παιδάκια της. Και πάλι, καμία σημασία δεν έχει που ο άντρας της την έχει κάνει τάρανδο, εκείνη δε χωράει να περάσει από την πόρτα σε ύψος και πλάτος και βρίζει τα μυζιάρικα ολημερίς κι ολονυχτίς. Εκείνη παντρεύτηκε, εσύ όχι. Να παντρευτείς τα πτυχία σου. Με αυτόν τον καημό θα πάει η μάνα σου.

Αν από την άλλη τολμήσεις και κάνεις σχέση, ζήτω που κάηκες κακόμοιρό μου πλάσμα! Που ντροπιάζεις την οικογένειά σου με τον αλήτη ή το πουτανάκι που έμπλεξες. Καμία καλή βλέψη δεν έχει για 'σένα, μόνο να σε ξεφτιλίζει στα μάτια της γειτονιάς και των συγγενών. Όλα τα ξαδέρφια σου έχουν σχέσεις με παιδιά-μάλαμα, μόνο εσύ βρήκες το κατακάθι της κοινωνίας. [...]

Το κείμενο προέρχεται επίσης από την πύλη pillowfights.gr και περιγράφει την αποδοκιμασία των γονέων για τη ζωή των παιδιών τους. Η συντάκτρια χρησιμοποιεί μεταφορικές εκφράσεις (πχ. «τάρανδος») και υποστηρίζει πως οι γονείς θεωρούν οποιοδήποτε σύντροφο των παιδιών τους «κατακάθι της κοινωνίας». Η έκφραση αυτή περιγράφει άτομα που θεωρούνται πως διαθέτουν χαμηλότερο κοινωνικό κύρος και πως ζημιώνουν το κοινωνικό σύνολο. Η αντίστοιχη κατηγορία για τον άνδρα είναι ο «αλήτης», ένα άτομο συνήθως ά(ν)εργο και «χωρίς μόνιμη κατοικία, που περιφέρεται στους δρόμους ή σε ύποπτους χώρους, για να εξασφαλίσει τα απαραίτητα για τη συντήρησή του» ή ένα άτομο νεαρό, που «αρνείται να εργαστεί και που ζει μια ζωή άσκοπη και άστατη» ή επιδεικνύει «κακή διαγωγή και απρεπή συμπεριφορά, ανεξάρτητα από την οικονομική ή κοινωνική του κατάσταση»³⁴, ενώ για τη γυναίκα είναι το «πουτανάκι», λέξη που έχει παρόμοια νοηματοδότηση με τη λέξη «αλήτης», συνοδεύεται, όμως, από την έννοια της σεξουαλικής διαθεσιμότητας. Εδώ, η χρήση υβριστικού λόγου έναντι των γυναικών εστιάζεται στη σεξουαλικότητα, ενώ αναδεικνύεται η βαρύτητα της λέξης «πουτάνα» και των συνωνύμων/παραγώγων αυτής, όταν χρησιμοποιείται για τον κοινωνικό στιγματισμό τους. Το κοινωνικό στίγμα βαραίνει τη γυναίκα που δεν έχει παντρευτεί, η οποία προκαλεί τη ντροπή της μητέρας είναι ανίκανη να συναναστραφεί τους συγγενείς της εξαιτίας της ιδιότητας αυτής της κόρης της. Αντίθετα, η παντρεμένη

³³ Πρβλ. απόσπασμα 2, Παράρτημα Σώματος Εργασίας.

³⁴ Πηγή: ΑΚΝ, λήμμα: αλήτης

γυναίκα χαρακτηρίζεται «κυρία», θεωρείται πως έχει «ανοίξει σπίτι» (άρα δεν περιφέρεται έξω, όπως ο προαναφερθείς «αλήτης») και πως δεν «ξεφτιλίζεται» από το σύντροφό της.

Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η ευκολία απόδοσης υβριστικών χαρακτηρισμών σε γυναίκες. Στο ακόλουθο απόσπασμα από το ψηφιακό περιοδικό oneman.gr, ο νευρολόγος-ψυχίατρος Θάνος Ασκητής αναπτύσσει τις απόψεις του για τη σεξουαλική ζωή των σημερινών ανθρώπων.

Απόσπασμα 13:

Συντάκτης: Ηλίας Αναστασιάδης

Τίτλος: Ο Θάνος Ασκητής αναλύει το σεξ, απ' το Α ως το Ω

Πηγή: <http://www.oneman.gr/>

[...]

Δεν παράγονται σχέσεις στο Facebook. Αυτοί που βγαίνουν ραντεβού είναι ήδη διαταραγμένοι, γιατί ψάχνουν να βρουν μια εικόνα του εαυτού τους που δεν έχουν. Ο άντρας ψάχνει μια εύκολη, ωραία γκόμενα που θα του κάτσει στο πρώτο ραντεβού και η γυναίκα βγαίνει συνήθως για να παίξει και να δει ότι αρέσει. Κυρίως, ραντεβού μέσω Facebook βγαίνουν άνθρωποι που κουβαλούν πολλά ψυχολογικά τραύματα.

[...]

Ω όπως Ω, τι κόσμος μπαμπά

"Σίγουρα το παραδοσιακό μοντέλο μας ενοχοποιεί το παρελθόν του συντρόφου μας. [...] Μια γυναίκα που έχει έντονη σεξουαλικότητα δεν σημαίνει a priori ότι είναι η εύκολη ή η πουτάνα. Απλά έχει μια τάση να αναπτύσσει περισσότερο το σεξουαλικό της σύστημα από κάποια άλλη που αγαπάει πιο ψυχικά και εγκεφαλικά, αλλά δεν θα κάνει καλό κρεβάτι στον άντρα της. Δεν μπορείς να έχεις και έντονο σεξ και μια γυναίκα που είναι σαν να βγήκε απ' το μοναστήρι. Το σακί δεν τα χωράει όλα. Δε σημαίνει ότι αυτή με την έντονη σεξουαλική ζωή θα παντρευτεί και θα απατάει τον άνδρα της. Σε καμία περίπτωση. Δεν μπαίνουν κλισέ εδώ".

Στο παρόν, τα άτομα που επιδιώκουν να ξεκινήσουν μία ερωτική σχέση μέσω του ηλεκτρονικού μέσου κοινωνικής δικτύωσης Facebook αποκαλούνται «διαταραγμένα», γεμάτα «ψυχολογικά τραύματα». Οι γυναίκες χαρακτηρίζονται «εύκολες» και «γκόμενες», ενώ παρατηρείται πως η κατηγορία «εύκολη» συνοδεύεται από την κατηγορία «γκόμενα» ή «πουτάνα» και όχι από την κατηγορία «γυναίκα» ή «σύντροφος». Η «εύκολη» γυναίκα δεν μπορεί να είναι «σύντροφος», διότι η σύντροφος νοείται εντός μίας μονογαμικής σχέσης, ενώ η «εύκολη» χαρακτηρίζεται έτσι ακριβώς διότι εναλλάσσει ερωτικούς συντρόφους. Αντίστοιχα, η «εύκολη» δεν μπορεί να ακολουθείται από το ουσιαστικό «γυναίκα», αλλά από μία λέξη με αρνητικές συνδηλώσεις, ώστε να τονιστεί περισσότερο το βεβαρυμμένο της φορτίο – γι' αυτό και επιλέγεται η λέξη «γκόμενα» να συνοδεύσει τη λέξη «εύκολη».

Η έντονη σεξουαλικότητα των γυναικών θεωρείται ότι μπορεί να έχει ως συνέπεια το χαρακτηρισμό τους από το κοινωνικό σύνολο ως «εύκολες» ή «πουτάνες», με τις «πουτάνες» να περιγράφονται ως γυναίκες που γνωρίζουν πώς να ικανοποιήσουν σεξουαλικά το σύντροφό τους, σε αντίθεση με «άλλες γυναίκες» που έχουν αναπτυγμένη την πνευματικότητά τους («αγαπάει πιο ψυχικά και εγκεφαλικά») ή που μοιάζουν «να βγήκ[αν] από μοναστήρι» – που πιθανόν επιλέγουν, δηλαδή, μία εμφάνιση περισσότερο συντηρητική, που δεν αποκαλύπτει ή τονίζει το σώμα τους. Ο Ασκητής φαίνεται να υποστηρίζει πως μία γυναίκα έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα τη σεξουαλικότητά της, χωρίς αυτό να σημαίνει πως είναι «ελευθέρων

ηθών», όμως η επιλογή του τίτλου της παραγράφου («Ω, τι κόσμος μπαμπά») και φράσεις όπως «ενοχοποιεί το παρελθόν», ή επιχειρήματα υπέρ της διατήρησης της μυστικότητας σε σχέση με τις σεξουαλικές εμπειρίες του παρελθόντος αναδεικνύει τις συνέπειες που έχουν για μία γυναίκα χαρακτηρισμοί όπως «πουτάνα» ή «εύκολη». Επίσης, το γεγονός ότι η παράγραφος τιτλοφορείται με μία φράση που περιγράφει την έκπληξη ή/και δυσαρέσκεια ενός ατόμου για τα στερεότυπα και τις κοινωνικές προκαταλήψεις που αφορούν εν τέλει αποκλειστικά στις γυναίκες με έντονη σεξουαλικότητα, αναδεικνύει την ευκολία με την οποία αποδίδονται χαρακτηρισμοί τέτοιου είδους στις γυναίκες. Το παρακάτω απόσπασμα γραπτού λόγου επίσης αναδεικνύει τα κοινωνικά στερεότυπα που αφορούν στις γυναίκες:

Απόσπασμα 14:

Συντάκτης; Μάρκος Λαμπρής

Τίτλος: Οι 55 κανόνες του κέρατου

Πηγή: <http://www.oneman.gr/>

[...]

Δεν υπάρχουν γυναίκες πουτάνες και άντρες γκομενιάρηδες. Τα στερεότυπα είναι για όσους κακώς τα πιστεύουν.

[...]

Γιατί νομίζεις ότι βλέπεις ωραίες γυναίκες με άσχημους και ευκατάστατους άντρες;

[...]

Ο Μάρκος Λαμπρής, συντάκτης του oneman.gr, δηλώνει πως συγκεκριμένα έμφυλα στερεότυπα υφίστανται μόνο για όσους τα υιοθετούν, ωστόσο αναρωτιέται «γιατί νομίζουμε] ότι βλέ[πουμε] ωραίες γυναίκες με άσχημους και ευκατάστατους άντρες» χωρίς να δίνει κάποια πιθανή εξήγηση. Η σιωπή λειτουργεί ως δήλωση του συντάκτη: ο Λαμπρής αποφεύγει να αναπτύξει εκτενώς τις απόψεις του και αντ'αυτού θέτει μία ανοικτή ερώτηση στο κοινό, που καλείται να σκεφθεί και να καταλήξει σε δικά του συμπεράσματα. Το κοινό οδηγείται συνειρμικά στο γεγονός ότι «οι γυναίκες πωλούν τον εαυτό τους για τα χρήματα» και μπορεί να χαρακτηρίσει εν τέλει τις γυναίκες ως «πουτάνες», υιοθετώντας πλήρως τα στερεότυπα της γυναίκας-χρυσοθήρα και του μη ελκυστικού, αλλά εύπορου άνδρα.

Β. Η ηθική και η εξωτερική εμφάνιση των γυναικών

Οι γυναίκες κρίνονται για την εξωτερική τους εμφάνιση. Οι ενδυματολογικές επιλογές που αφήνουν ακάλυπτο ένα ικανό μέρος του σώματος και ειδικότερα σημεία που έχουν υποστεί έντονη σεξουαλικοποίηση, όπως το στήθος και η περιοχή των γλουτών, χαρακτηρίζονται «αποκαλυπτικές» ή «προκλητικές» και δικαιολογούνται όταν επιλέγονται για επαγγελματικούς λόγους, ως σκηνική εμφάνιση για κάποιο καλλιτεχνικό θέαμα, όπως η ενσάρκωση ενός ρόλου ή μία φωτογράφιση μόδας. Πέραν των περιστάσεων αυτών, η αποκάλυψη του γυναικείου σώματος συνδέεται με τη σεξουαλικότητα: μία γυναίκα που επιλέγει να επιδεικνύει το σώμα της αναπαρίσταται ως σεξουαλικά διαθέσιμη, ως «εύκολη» και ως ένα άτομο φιλάρεσκο που επιζητά τα (ανδρικά) βλέμματα και το φλερτ. Η γυναίκα αυτή περιγράφεται με

υποτιμητικούς όρους που την αναπαριστούν ως ένα ον αποκλειστικά σεξουαλικό. Παρόμοιες συνέπειες φέρει η δημόσια έκφραση της σεξουαλικότητας, ειδικότερα όταν αυτή δεν εναρμονίζεται με το καθιερωμένο πρότυπο της συντροφικότητας και της μονογαμικής, μακροχρόνιας ετεροφυλόφιλης σχέσης. Τέλος, υβριστικοί χαρακτηρισμοί αποδίδονται σε μία γυναίκα η οποία υιοθετεί μια περισσότερο εξωστρεφή στάση, είναι κοινωνική και ζωντανή.

Συνέπεια όλων αυτών είναι η χρήση χαρακτηρισμών σεξουαλικής χροιάς και αρνητικών συνδηλώσεων, όπως «πουτάνα», «πουτανάκι», «ξέκλω», «τσούλα», εναντίον γυναικών που επιλέγουν να υιοθετήσουν τις προαναφερθείσες επιλογές και συμπεριφορές. Οι εν λόγω χαρακτηρισμοί, ωστόσο, δεν περιορίζονται στην περιγραφή της εξωτερικής εμφάνισης και στην αποδοκιμασία της γυναικείας σεξουαλικότητας, αλλά στοχεύουν στοχεύει στην ηθική των γυναικών και την αναπαράστασή τους ως άτομα ανήθικα, χαμηλότερου πνευματικού επιπέδου, άξια περιφρόνησης.

Απόσπασμα: 5:

Στήλη Σιγά τον πολυέλαιο

Συντάκτρια: Μένια Ντελαβέγκα

Τίτλος: Οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...] Πρέπει όμως, να σκεφτείς γιατί οι πουτάνες καταλήγουν με την τύχη αγκαζέ.

Δεν αναφέρομαστε στο βαρύτερο και πιο αξιέπαινο επάγγελμα (από θέμα στομαχιού), τις άλλες εννοούμε, τις κρυφτοσαχπίνες. Αυτές που παίζουν τους άντρες σαν μπεγλέρι. Αυτές που καταχρώνται τη θηλυκή τους φύση προς όφελός τους.

Μην πάει πάλι ο νους σου στη σεξουαλική πράξη. Πουτανιά είναι μια πνευματική ουσία -θα μπορούσε να ήταν κι ορμόνη- που βρίσκεται και στα δύο φύλα. Γνωστή όμως έγινε απ' τις γυναίκες λόγω της έμφυτης τσαχπινιάς που διαθέτουν. Είναι εκείνη η ιδιότητα που προσδίδεται στα χαρακτηριστικά σου για να καταφέρνεις το ακατόρθωτο με λίγο νάζι κι ευστροφία.

Εξηγώντας λοιπόν, η πουτανιά δεν είναι πάντα κατακριτέα, αφού έχει πραγματοποιήσει πολλά χατίρια στην ιστορία του κόσμου. Κι εσύ δηλαδή αν ήσουν η καλή τύχη, σ' αυτές θα πήγαινες. Έχουν ένα μαγικό ταλέντο να σε «παίζουν» τόσο θελκτικά κι ελκυστικά, τόσο μυστήρια και διπλωματικά, που αποκτάς εξάρτηση στο είδος της παιχνιδιάρικης γυναίκας.

Σιγά μην πήγαινες να πέσεις μετωπικά στον καθωσπρεπισμό και την τυποποιημένη επιφάνεια μιας ξενέρωτης γυνής. Βουρ στο παιχνίδι και την περιπέτεια θα φώναζες, αν είχες να διαλέξεις.

[...] Οι γυναίκες οι σκερτζόζες δε θα παραπονεθούν ποτέ για τη μοίρα τους, έχουν χορτάσει τόσο την απουσία συλλογισμών και μίρλας, που αυτό λειτουργεί σαν σειρήνα στα αυτιά της τύχης και τρέχει ακαριαία να πέσει πάνω τους. Μη ζώνεσαι λοιπόν μ' άλλες ερωτήσεις τύπου «πώς» και «γιατί». Η τύχη δε θα σου απαντήσει σίγουρα, μόνο θα σε ξαναπροσπεράσει με απροσπέλαστη πουτανιά.

Στο παρόν απόσπασμα από την πύλη pillowfights.gr, οι «πουτάνες» περιγράφονται ως γυναίκες που «παίζουν τους άνδρες σαν μπεγλέρι», είναι «κρυφτοσαχπίνες», «παιχνιδιάρικες», «σκερτσόζες», δεν γκρινιάζουν και δεν παραπονιούνται, είναι γοητευτικές και «καταχρώνται τη θηλυκή τους φύση προς όφελός τους». Η «πουτανιά» περιγράφεται ως θηλυκή «πνευματική» ιδιότητα: οι γυναίκες είναι πουτάνες

από τη φύση τους, ικανές να συμπεριφερθούν με τέτοιο τρόπο στους άνδρες, ώστε εκείνοι να γοητεύονται από αυτές, ανίκανοι να αντισταθούν. Όσες γυναίκες δεν είναι «πουτάνες» με την παραπάνω έννοια του όρου, είναι αυστηρές και ανιαρές, ενώ υπονοείται πως ακολουθούν τους κανόνες ηθικής μηχανικά, είναι επιφανειακές και μη σεξουαλικές («τυποποιημένη επιφάνεια μιας ξενέρωτης γυνής»). Η «πουτανιά» περιγράφεται ως κάτι το θελκτικό και άκρως θηλυκό, ως στάση ζωής που υιοθετεί μία γυναίκα και η οποία στοχεύει στην ικανοποίηση του άνδρα με κάθε τρόπο. Η «πουτάνα» συμπεριφέρεται με νάζι και γοητεία ώστε να προσελκύσει άνδρες, να συνάψει σχέσεις μαζί τους και εντός της σχέσης να φροντίσει για τη σεξουαλική ικανοποίηση των ανδρών. Η «πουτάνα» δε θα γκρινιάξει ποτέ, αλλά θα προσφέρει στον άνδρα μία ζωή χαρούμενη και ανέμελη.

Τελικά, μέσω της χρήσης λόγου οντολογικού και άκρως στερεοτυπικού, η ιδανική γυναίκα περιγράφεται ως εκείνη που προτιμούν οι άνδρες, λόγω της έμφυτης πουτανιάς της, όπως παρακάτω:

Απόσπασμα 17:

Κατηγορία Σχέσεις & Σεξ, Έρωτας, στήλη: Ελεύθερη

Τίτλος: Τί θέλουν οι άντρες από σένα; 6 μύθοι & η αλήθεια

Πηγή: <http://www.womenonly.gr/>

[...]

3ος Μύθος: τους αρέσει το σέξυ (κι όποιος θ' αντέξει) ντύσιμο

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες οι άντρες που θέλουν τη γυναίκα να κυκλοφορεί έξω ντυμένη μόνο με τα απολύτως απαραίτητα, είναι μια μικρή εξαίρεση. Σέξι στα μάτια ενός άντρα μπορεί να είναι και μια στενή μπλούζα ζιβάγκο. Εξαρτάται πάντα από τη διάθεση που έχεις και τον τρόπο που φοράς κάτι. Ίσα, ίσα που κανένας δεν θα πάρει στα σοβαρά μία γυναίκα μισόγυμνη.

Διάβασε στη συνέχεια: ποια είναι η αλήθεια;

Και η πραγματικότητα

Ο άντρας επιλέγει τελικά μια γυναίκα που:

[...] μπορεί ταυτόχρονα να είναι συγκρατημένη και ασυγκράτητη. [...]

Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται από το διαδικτυακό περιοδικό womenonly.gr, αναφέρεται στις επιθυμίες και τις προσδοκίες που έχουν οι άνδρες από τις γυναίκες και διαιρείται σε δύο μέρη: το πρώτο μέρος περιέχει τα έξι ψεύδη, ενώ το δεύτερο μέρος αποκαθιστά την αλήθεια (βλ. Σώμα Εργασίας για το πλήρες κείμενο). Σύμφωνα με το κείμενο, παρότι οι ενδυματολογικές επιλογές που αφήνουν ακάλυπτο το σώμα παρουσιάζονται ως ζητούμενο από τις γυναίκες προκειμένου να γίνουν αρεστές, στην πραγματικότητα κάτι τέτοιο δεν ισχύει, καθώς «σέξι στα μάτια ενός άντρα μπορεί να είναι και μία στενή μπλούζα ζιβάγκο», ενώ «κανείς δεν θα πάρει στα σοβαρά μία γυναίκα μισόγυμνη».

Ακόμη, παρουσιάζεται με έμμεσο τρόπο ο διαχωρισμός των συμπεριφορών που αρμόζουν στη δημόσια και την ιδιωτική σφαίρα: μία γυναίκα οφείλει να είναι συγκρατημένη («έξω»), αλλά ασυγκράτητη («μέσα»), κάτι που οι άνδρες επιζητούν. Η (υποτιθέμενη) αυτή ανδρική προσδοκία απηχεί το διαχωρισμό των γυναικών σε παρθένες και πόρνες, ζήτημα που αναλύεται στο επόμενο κεφάλαιο. Παρόμοια «πιστεύω», ωστόσο, παρουσιάζονται και στο παρακάτω απόσπασμα/άρθρο, του οποίου ο συντάκτης

δηλώνει πως επιθυμεί μία γυναίκα που θα είναι αξιοπρεπής και σεμνή στη δημόσια ζωή της («μια κυρία έξω»), αλλά σεξουαλική και αισθησιακή στην προσωπική της ζωή («μία πουτάνα στο κρεβάτι»):

Απόσπασμα 4:

Στήλη: Έχε καρδιά

Συντάκτης: Alex Stinson

Τίτλος: Όλες οι προηγούμενες με οδήγησαν σε σένα

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...] Πιο πολύ από όλες μου αρέσεις, όμως, εσύ. Γιατί η Γ. μου έμαθε ότι δεν αντέχω κοπέλες που δεν ξέρουν τι θέλουν και η Ν. ότι το σεξ δε σε ικανοποιεί ποτέ από μόνο του. Από την Α. έμαθα να μην ερωτεύομαι άτομα που δεν ερωτεύονται και από την Κ. ότι θέλω μια κυρία έξω και μια πουτάνα στο κρεβάτι. Αλλά καμιά τους δεν τα συνδυάζει τόσο σωστά όσο εσύ. Τις θυμάμαι όλες τους, αλλά εσένα δε θα σε ξεχάσω ποτέ. [...]

Όπως οι ενδυματολογικές επιλογές και η ακατάλληλη συμπεριφορά μπορούν να συμβάλλουν στο χαρακτηρισμό μίας γυναίκας ως «ελευθέρων ηθών», ανάλογες συνέπειες έχει και το μακιγιάζ που επιλέγει η κάθε γυναίκα. Στο παρακάτω απόσπασμα λόγου, η Άννα-Μαρία Βέλλη γελοιοποιεί γυναίκες οι οποίες φορούν έντονο μακιγιάζ στην καθημερινότητά τους:

Απόσπασμα 39: [00.09-00.26] Διάρκεια: 23''

Ανάρτηση βίντεο: 11/2/2015

Τίτλος: Πώς να βαφτείς σαν «πουτάνα»

Πηγή: AmiYiamiTube (Άννα Μαρία Βέλλη) - <https://www.youtube.com/watch?v=CtyE0Wg69uI>

- 1 B: [με χαμηλή φωνή και επιτηδευμένη αμηχανία] Ξεκινάμε με το πρώτο μας ε:: μέικαπ τουτόριαλ (.) το οποίο ε:: είναι το:: πώς να βάφεστε σα:ν (.) πουτάνες [κλιπ από ταινία, όπου συντροφιά πέντε ανδρών χειροκροτεί ειρωνικά] είτε <το κάνετε επί πληρωμή> είτε απλά σας αρέσει να είστε πουτάνες (.) Τζάμπα [...]

Η Βέλλη κατά τη διάρκεια του βίντεο παρωδεί συγκεκριμένες τάσεις στο μακιγιάζ, όπως τα έντονα φρύδια, τα άχρωμα χείλη και τα σκούρα χρώματα γύρω από την περιοχή των ματιών (βλ. βίντεο). Η παρουσιάστρια περιγράφει το βίντεο ως ένα διαδικτυακό οδηγό μακιγιάζ που θα υποδείξει στο κοινό πώς να βάφεται ώστε να προσιδιάζει σε πόρνη. Αφενός κατακρίνεται η επιλογή του συγκεκριμένου μακιγιάζ από τις γυναίκες, αφετέρου η φράση «είτε σας αρέσει να είστε πουτάνες. Τζάμπα» αποτελεί σημείο κριτικής στις γυναίκες που υιοθετούν επιλογές που παραπέμπουν στην ιδιότητα της πόρνης. Η πόρνη στιγματίζεται και αποτελεί ταυτόχρονα σημείο αναφοράς, με το «στυλ της» να καθίσταται παράδειγμα προς αποφυγήν. Η σιγανή φωνή της παρουσιάστριας μοιάζει να δηλώνει πως θα ακολουθήσει κάτι που δεν πρέπει να ακουστεί δημόσια, κάτι κρυφό, ενώ η παύση πριν από τη λέξη «τζάμπα» τονίζει τη διαφορά μεταξύ της πόρνης ως εργάτριας του σεξ και της πόρνης ως γυναίκας ανήθικης ή υπερσεξουαλικής. Επομένως, πόρνη μπορεί να χαρακτηριστεί και μία γυναίκα με βαρύ, έντονο μακιγιάζ.

Απόσπασμα 20:

Συντάκτης: Χρήστες YouTube

Τίτλος: zarpiT.gr Ημίγυμνη η Καμπουρέλη στο ερωτικό μασάζ του Κρητικού

[Σχόλια κοινού σε βίντεο-απόσπασμα της εκπομπής «Mega με μία» (η εκπομπή προβλήθηκε στις 28/4/2015)]

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=I9ltUruJX7A>

TheManos111: Ακομπλεξάριστη και κουκλάρα η Τέτα

Paola Dantes: μεγάλο τσολι η καμπουρελη

στοιχηΜΑΤίζω: +Paola Dantes Ξέρεις κάτι που δεν ξέρουμε; Ταρίφα ίσως;

katigoros: ελευθερα πιασιματα το λενε στα μπουρδελα στα πρωιναδικα του μπομπολα μασαζ..σε λιγο θα γαμιεστε στον αερα πρωι πρωι για λιγη τηλεθεαση!! σ ενα μπουρδελο εκτασης 131.957 km² μεγαλωνουνε τα λιγα ελληνοπουλα που μεινανε

pythagoreios07: Μαρέσει που ήρθε ο άλλος με το μαχαίρι.. αντί να του πει ευχαριστώ που δε του τη γάμησε κιόλας... Τι να πω ρεεεεεεε!!! Τα κέρατα και oh air!!!!

MarathonianWarrior: Άψογη η Τέτα.Τέλεια οπίσθια όψη, τύφλα νάχουν νεώτερες ανορεξικές ξένες και μή.

DeepDark Kappa: Πορνοκαναλα

Γιωργος ΕΛΛΑΣ-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: ΞΕΚΩΛΙΑΡΑ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΑ!!!! ΟΘΩΜΑΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΠΟΥ ΣΑΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΨΕΥΤΟΚΟΥΛΤΟΥΡΙΑΡΗΔΕΣ!!!!

Georgia Lympferopoulou: ουστ!! ξεφτύλες!!!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ: ΞΕΦΤΙΛΙΣΜΕΝΑ ΤΣΟΝΤΟΚΑΝΑΛΑ....ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΟΥ ΚΩΛΟΥ

Nikos Antoniadis: ΞΕΦΤΙΛΕΣ

Οι παρουσιαστές της πρωινής εκπομπής «Mega με Μία», Μάρκος Σεφερλής και Έλενα Τσαβαλιά, προσκαλούν το φίλο τους, Στέλιο Κρητικό, ηθοποιό, στο πλατό της εκπομπής ώστε να παρουσιάσουν στο κοινό πώς μπορεί ένα άτομο να προσφέρει ένα χαλαρωτικό και ερωτικό μασάζ στον/στη σύντροφό του. Ο Σεφερλής περιγράφει τι θα ακολουθήσει, σχολιάζοντας την επιμονή του Κρητικού να παρουσιάσει το θέμα του μαζί με την Τέτα Καμπουρέλη, αισθητικό και συνεργάτιδα της εκπομπής σε θέματα ομορφιάς και περιποίησης του σώματος. Για το συγκεκριμένο θέμα, η Καμπουρέλη φορά ένα ροζ μπικίνι και μία μαύρη, πλεκτή πουκαμίσια, την οποία αφαιρεί αργότερα. Κατά τη διάρκεια του μασάζ, το κλίμα στο πλατό της εκπομπής είναι χαλαρό και φιλικό, με διάφορα σεξουαλικά υπονοούμενα και άλλα αστεία τέτοιου τύπου να γίνονται κυρίως από το Σεφερλή εις βάρος του συντρόφου της Τέτας Καμπουρέλη, Βασίλη, ο οποίος βρίσκεται στο πλατό και παρακολουθεί τις εκεί εξελίξεις. Στη διάρκεια του βίντεο, ο Βασίλης εισέρχεται στο πλατό κραδαινοντας ένα μαχαίρι και απειλώντας με αυτό τον Κρητικό. Τελικά, οι αστεϊσμοί επικρατούν και το κλίμα παραμένει χαλαρό. Οι ηλικίες όλων των προσώπων που συμμετέχουν στην παραπάνω σκηνή είναι άνω των σαράντα ετών.

Τα σχόλια του κοινού που αφορούν στο αναρτημένο βίντεο είναι κυρίως αρνητικά («ξεφτύλες», «ξεκωλιάρα του κερατά», «τσόλι»), ενώ τα θετικά σχόλια εστιάζονται στην εμφάνιση της Καμπουρέλη σε συνάρτηση με την ηλικία της («ακομπλεξάριστη και κουκλάρα», «τύφλα να 'χουν οι νεότερες»). Αξιοσημείωτο είναι το σχόλιο «ακομπλεξάριστη», το οποίο αν και φαίνεται να έχει θετικό πρόσημο, με μία προσεκτικότερη ανάγνωση καταλήγει να απηχεί την τόλμη που επέδειξε η Καμπουρέλη με τη συμμετοχή της στο κομμάτι αυτό της εκπομπής: είναι «ακομπλεξάριστη», δηλαδή δε φοβήθηκε τον αρνητικό σχολιασμό ή την πιθανότητα να γελοιοποιηθεί. Ωστόσο, τα αρνητικά σχόλια είναι εντονότερου ύφους και

αναφέρονται στο γεγονός ότι πρόκειται για μία γυναίκα η οποία δέχθηκε να προβεί σε μία πράξη με σεξουαλικές συνδηλώσεις και παραλληλισμούς δημοσίως («σε λίγο θα γαμιέστε στον αέρα», «τα κέρατα και on air»). Η Καμπουρέλη χαρακτηρίζεται «τσόλι» και περιγράφεται ως μία γυναίκα η οποία εκδίδεται («[...] ταρίφα ίσως;»), ενώ για τον τηλεοπτικό σταθμό οι χαρακτηρισμοί είναι παρόμοιοι («πορνοκάνανα», «τσοντοκάνανα»³⁵). Ο σύντροφος της Καμπουρέλη επίσης χλευάζεται και παρουσιάζεται σαν ιδιοκτήτης ο οποίος έχει απολέσει την κυριαρχία της ιδιοκτησίας του («δε του τη γάμησε κιάλας»). Η κατακραυγή είναι ιδιαίτερως έντονη από σχολιαστές που θεωρούν πως τέτοια θεάματα είναι επιβλαβή για τις νεώτερες γενιές, πως τέτοιου είδους πράξεις εκτελούνται δημοσίως από άτομα του αριστερού ιδεολογικού φάσματος («αριστερή κουλτούρα του κώλου»), αλλά και πως απαιτείται ένας αυστηρότερος ηθικός κώδικας για την αποφυγή και την τιμωρία τέτοιων πράξεων («οθωμανικό δίκαιο που σας χρειάζεται»).

Απόσπασμα 34: [01.18-01.38] Διάρκεια: 20''

Εκπομπή: Το Πρωινό (5/11/2015)

Τίτλος: Άγριος καβγάς Λιάγκα - Σταμάτη για την εμφάνιση της Στικούδη!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=VU-GrxBigAg>

(συνομιλούν: Ηλιάκη (Η), Λιάγκας (Λ), Καβατζίκης (Κ), Σταμάτη (Σ), Γεωργαντάς (Γ), Σκορδά (Σκ)).

- 1 Η: Αυτά τα εσώ:ρουχα τα συγκεκριμέ:να (.) ↑με τη δαντέλα (.) είναι παιδιά πάρα πολύ τάση στ' εξωτερικό::
- 2 Λ: <Ναι: (.) βρε Μαρία μου (.) αλλά μέσα όμως από τα ρούχα> όχι απέξω (παράλληλες συνομιλίες)
- 3 Κ: ΕΙΝΑΙ ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΕΞΩ;
- 4 Λ: Ας το να το δει ο άντρας σου: (.) μην το δει ο:: Καβατζίκης το πρωί και σχολιάζει
- 5 Κ: (γέλια και παράλληλες συνομιλίες)
- 6 Σ: Αν δε το βάλει η Στικούδη αυτό (.) ποια θα το βάλει όμως;
- 7 Γ: Σε επίδειξη μόδας πήγε (.)
- 8 Λ: Το ότι έχεις ωραίο σώμα πάι να πει ότι πρέπει να βγαίνεις με τα εσώ:ρουχα έξω (.) ρε Σάσα;
- 9 Σ: Μα η Στικούδη έτσι κυκλοφορεί:!
- 10 Σκ: Κοίταξε να δεις (.)=
- 11 Γ: Δεν πήγε σουπερ μάρκετ (.)
- 12 Σκ: =Περίμενε λίγο (.)
- 13 Λ: Ε (.) ↑δεν είν' ωραίο να κυκλοφορεί έξω!
- 14 Σ: Δε μου κάνει παράξενο (.)

Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται από την πρωινή εκπομπή «Το Πρωινό». Η ομάδα των παρουσιαστών παρακολουθεί βίντεο το οποίο παρουσιάζει τις εμφανίσεις εγχώριων διασημοτήτων σε επίδειξη μόδας. Όταν παρουσιάζεται η επιλογή της τραγουδίστριας Κατερίνας Στικούδη, τα σχόλια αποκτούν εντονότερο ύφος και επικριτικό τόνο. Η Στικούδη επέλεξε για την εμφάνισή της ένα μαύρο σύνολο που αποτελούταν από έναν στηθόδεσμο, μία κοντή φούστα, ζαρτιέρες και ένα παλτό. Τα επιχειρήματα εδώ αφορούν στο ερώτημα εάν μία τέτοιου είδους αμφίεση είναι κατάλληλη για μία δημόσια εμφάνιση, όπου θα προκαλέσει σχόλια, ή εάν αρμόζει περισσότερο σε έναν ιδιωτικό χώρο

³⁵ Ο χαρακτηρισμός «πορνοκάνανα» εις βάρος των τηλεοπτικών σταθμών έχει χρησιμοποιηθεί πολλάκις από τον επικεφαλής της ακροδεξιάς οργάνωσης Χρυσή Αυγή και υιοθετείται από ιστολόγια παρόμοιου ιδεολογικού προσανατολισμού.

(«άσ'το να το δει ο άντρας σου»). Τα επιχειρήματα υπέρ της Στικούδη αφορούν στην περίπτωση, που είναι ειδική («δεν πήγε σουπερ μάρκετ»), στις τρέχουσες τάσεις της μόδας («είναι πολύ τάση») και στην εξωτερική εμφάνιση της τραγουδίστριας («αν δεν το βάλει η Στικούδη αυτό, ποια θα το βάλει;»). Η παραπάνω συζήτηση προβάλλει αφενός τις συνέπειες της σεξουαλικοποίησης του γυναικείου σώματος, που ως τέτοιο πρέπει να καλύπτεται και να μην εκτίθεται σε βλέμματα δημοσίως, αφετέρου την ανάγκη δικαιολόγησης της αποκάλυψής του. Η συζήτηση συνεχίστηκε με τη Στικούδη να κατηγορείται πως πουλά το σώμα της και με υπονοούμενα για την ηθική της:

Απόσπασμα 35: [02.03-02.27] Διάρκεια: 24''

Εκπομπή: Το Πρωινό (5/11/2015)

Τίτλος: Άγριος καβγάς Λιάγκα - Σταμάτη για την εμφάνιση της Στικούδη!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=VU-GrxBiqAg>

(συνομιλούν: Λιάγκας (Λ), Καβατζίκης (Κ), Σταμάτη (Σ), Σκορδά (Σκ)).

- 1 Κ Εγώ παιδιά θέλω να πω ότι εδώ κολλάει η ατάκα της Σάσας (.) τώρα που τη βλέπω την Κατερίνα (.)
- 2 «παιδιά (.) η Κατερίνα Στικούδη είναι αγωνίστρια (1.0) >στη ζωή<»
- 3 Λ Ναι (.)
- 4 Κ Το 'χει πει η Σάσα (.) Πλάκα κάνω (.) χιούμορ κάνω (.) που κολλάει το (γέλια)
- 5 Λ Είναι αγωνίστρια (.) ναι (.) ντάξει (.) Αγωνίστρια του εσώρουχα (.) Είναι η=
- 6 Σ Συγγνώμη–
- 7 Λ = ↑αγωνίστρια του εσώρουχου(.)
- 8 Κ Όχι (.) επειδή την υπερασπίζεται και– (γέλια) την υπερασπίζεται και λέει «είναι αγωνίστρια»
- 9 [γέλια] Εντάξει (.) συγγνώμη (.)
- 9 Σκ Πας σε μια επίδειξη–
- 10 Σ Εντάξει (.) δεν πουλάει ↑το κορμί της!
- 11 Σκ Μη φωνάζεις (.)
- 12 Λ Δεν πουλάει το κορμί της; *Το πουλάει το κορμί της (.) κανονικά*
- 13 Σ Όχι (.) με άλλο τρόπο εννοώ (.) όπως κάνουν άλλα εννοώ:
- 14 Λ Δεν είπα ότι– Έχουμε πει εμείς κάτι τέτοιο; Σάσα (.) σε παρακαλώ πολύ
- 15 Σ Όχι, ↑βρε Γιώργο εγώ το λέω:!
- 16 Λ Σάσα (.) σε παρακαλώ πολύ (.) <ναι (.) τα λες εσύ και μετά τα φορτώνεις σε μένα>
- 17 Σ Εγώ τι φταίω γι' αυτό;
- 18 Λ Ε (.) πώς δε φταις;
- 19 Σκ [ακατάληπτο] Μα (.) γιατί όταν άσχετα πετάς κάτι;
- 20 Σ ΔΕ ΛΕΩ ΑΣΧΕΤΑ ΚΑ:ΤΙ!
- 21 Λ Πας τώρα και λες ότι πουλάει το κορμί της ↑τι σχέση έχει αυτό (.) ποιος το 'πε αυτό;
- 22 Σ Είπα ότι–
- 23 Λ Σάσα μου σε παρακαλώ ΠΑΡΑ πολύ να προσέχεις τί λες!
- 24 Σ Μα δεν είπα αυτό για σένα (.) ρε Γιώργο!
- 25 Λ Να προσέχεις τί λες (.) σε παρακαλώ πολύ! Δεν μπορεί να θίγεις έτσι ανθρώπους!
- 26 Σ Γιώργο:!

Η συζήτηση της ομάδας των παρουσιαστών της εκπομπής «Το Πρωινό» γύρω από την εμφάνιση της Κατερίνας Στικούδη συνεχίζεται παραπάνω. Ο Καβατζίκης αναφέρει πως ο χαρακτηρισμός «αγωνίστρια», που αποδίδεται στη Στικούδη δεν της αρμόζει («πού κολλάει το...»), καθώς πρόκειται για μία λέξη με ιδεολογικές και πολιτικές προεκτάσεις, που δε θεωρείται αρμόζουσα για μία γυναίκα σαν τη Στικούδη. Η φράση «αγωνίστρια του εσώρουχου», την οποία χρησιμοποιεί ο Λιάγκας, παρουσιάζει τη Στικούδη ως κάτι ευτελές, όπως και ένα εσώρουχο, ενώ παράλληλα ακυρώνει την προσπάθεια δικαιολόγησης της

εμφάνισης της Στικούδη από τη Σκορδά («Πας σε μία επίδειξη...»). Ο Λιάγκας με τη φράση αυτή υιοθετεί απαξιωτικό τόνο έναντι της τραγουδίστριας, ενώ με τη φράση «το πουλάει το κορμί της, κανονικά» την περιγράφει ως μία γυναίκα που βασίζεται στην εξωτερική της εμφάνιση προκειμένου να επιτύχει επαγγελματικά ή ως μία γυναίκα-πόρνη. Ωστόσο, όταν η Σταμάτη επισημαίνει πως η Στικούδη δεν εκμεταλλεύεται το σώμα της όπως κάνουν άλλες γυναίκες, εξεγείρεται και σπεύδει να αποσαφηνίσει τα λεγόμενά του, ώστε να μη δοθεί η εντύπωση πως η Στικούδη χαρακτηρίζεται ως πόρνη. Ο Λιάγκας αποποιείται τους χαρακτηρισμούς που ο ίδιος χρησιμοποίησε και κατηγορεί τη Σταμάτη («τα λες εσύ και μετά τα φορτώνεις σε μένα»), ενώ την επιπλήττει («να προσέχεις τι λες») καθώς οι χαρακτηρισμοί αυτοί ίσως στιγματίσουν τη Στικούδη («δεν μπορεί να θίγεις έτσι ανθρώπους»). Η διαμάχη μεταξύ των παρουσιαστών αφορμάται από την αδυναμία τους να απευθυνθούν σαφώς κυριολεκτικά ή μεταφορικά ο ένας στον άλλο: αν και ο Λιάγκας χρησιμοποιεί μεταφορικό λόγο, η Σταμάτη επιμένει στη δηλωτική έννοια των φράσεων που της απευθύνονται.

Παρόμοια σχόλια από την ομάδα παρουσιαστών της εκπομπής «Το Πρωινό» έγιναν και με αποδέκτρια την τραγουδίστρια Χριστίνα Κολέτσα.

Απόσπασμα 32: [01.57-03.05] Διάρκεια: 1' 8"

Εκπομπή: Το Πρωινό (18/5/2016)

Τίτλος: Λιάγκας για Κολέτσα: «Σοβαρή κυριούλα με τα βυζ... έξω»!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=3GSYn6rn5A4>

(συνομιλούν: Γιώργος Λιάγκας (Λ), Άρης Καβατζίκης (Κ), Σάσα Σταμάτη (Σ), Θέμης Γεωργαντάς (Γ), Φαίη Σκορδά (Σκ)).

- 1 Κ Η Χαντίντ έφαγε το μπέργκερ (.) αυτή έφαγε τη μπατάτα την τηγανιτή:
- 2 Λ Ντάξει (.) το ότι είπα ότι είναι:: αυτό το- σου έμεινε ρε: Άρη από τη συνέντευξη;
- 3 Κ Αφού έτσι τέλειωσε το βίντεο!
- 4 Γ Εγώ με το «κυριούλα» τρελάθηκα!
- 5 Λ Με: «σοβαρή κυριούλα» (.) αυτό που είπα (.) 'ντάξει!
- 6 Γ Όπως είναι τώρα [γέλια]
- 7 Σ Εννοείς σε σχέση (.) Να σου πω κάτι (.) Ναι είναι-
- 8 Λ Με τα β'ζά- Με τα β'ζά- έξω!
- 9 Λ Ντάξει!
- 10 Σ Σε σχέση με το παλιό το λουκ;
- 11 Λ Ε ρε Φαίη (.) συγγνώμη κιόλας! Ντάξει «σοβαρή κυριούλα» δε λέω γω ότι είναι ασόβαρη η κοπέλα;
- 12 Κ/Γ (όχι ορατό): Βέβαια!
- 13 Λ Αλλά: δεν έχει και το λουκ (.) δηλαδή είναι μια πανέμορφη κοπέλα:
- 14 Κ Με το ντεκολτέ της!
- 15 Λ Τραγουδίστρια (.) δεν ξέρω τι είναι (.) ε δε- δε σου κάνει με το που τη βλέπεις για σοβαρή κυριούλα
- 16 Δε λέω γω ότι είναι ασόβαρη και μη κυρία (.) προς Θεού!
- 17 Σ Και δε σε κάνει και το ντύσιμο σοβαρό ή ασόβαρο:!
- 18 Λ Αλλά το «σοβαρή» και «κυριούλα» (.) τώρα τι; Αυτοχαρί- αυτοχαρακτηρίζομαι κυριούλα;
- 19 Σ Ξέρεις τί; Σε σχέση με το παρελθόν; (.) Κα- καταλαβαίνω πολύ καλά τί λες (.) Όπως ντυνότανε: (.)
- 20 με τα καυτά: (.) με αυτά: ξέρεις;
- 21 Λ Δε με ενοχλεί εμένα; Σέξι κοπέλα είναι!
- 22 Σ Όχι (.) ντε! Γιατί (.) το ντύσιμο κάνει τον άνθρωπο; Αλίμονο!
- 23 Σκ Σου λέει ότι ο χαρακτήρας που έπρεπε να υποστηρίξω λόγω δουλειάς (.) έπρεπε να 'ταν
- 24 ↑ κάτι διαφορετικό (.) αλλά εγώ πάντα ήμουν:-
- 25 Λ Γιατί (.) τώρα τί έκανε (.) άλλαξε δουλειά;
- 26 Σκ Ναι, λέει εγώ πάντα ήμουν χαμηλών τό:νων (.) και τώρα συνεχίζω να είμαι χαμηλών τό:νων=
- 27 Κ Ναι (.) αλλά αυτοχαρακτηρίστηκε «σοβαρή κυριούλα»!

28	Σκ	=Πριν δεν μπορούσα να είμαι: η σοβαρή κυριούλα που είμαι τώρα. Βέβαια το «κυριούλα»
29		παραπέμπει και σε μία γυναίκα (.) η οποία είναι μεγαλύτερης ηλικίας!
30		[Διάφορα άτομα, μαζί:] Ακριβώς!
31	Σ	Πάνω από σαράντα:
32	Σκ	Είναι λίγο οξύμωρο τώρα να λέει η Κολέτσα: που είναι και μια θεο- κούκλα: [...]

Στο παραπάνω απόσπασμα από την εκπομπή «Το Πρωινό», η ομάδα των παρουσιαστών παρακολουθεί και κατόπιν σχολιάζει αποσπάσματα από τη συνέντευξη που έδωσε στον Γρηγόρη Αρναούτογλου η Χριστίνα Κολέτσα, μία τραγουδίστρια η οποία επιλέγει εμφανίσεις που αναδεικνύουν το σώμα της επί σκηνής. Στη συγκεκριμένη συνέντευξη, η Κολέτσα προβάλλει μία διαφορετική εικόνα, ισχυριζόμενη πως είναι πλέον περισσότερο σεμνή.

Οι παρουσιαστές σχολιάζουν τις δηλώσεις αυτές. Ο Καβατζίκης ξεκινά τη συζήτηση με ένα σχόλιο που δεν ικανοποιεί το Λιάγκα («αυτό σου έμεινε [...];»), ο οποίος υποδεικνύει πως κάτι άλλο χρήζει σχολιασμού. Ο εστιασμός έπειτα μεταφέρεται στη λέξη «κυριούλα», η οποία συνήθως περιγράφει μία γυναίκα μέσης ή προχωρημένης ηλικίας, που δεν προκαλεί με τη συμπεριφορά ή την εμφάνισή της και στην αντίθεση μεταξύ της παραπάνω έννοιας και της εμφάνισης της Κολέτσα, που φαίνεται ανίκανη να θεωρηθεί «κυριούλα» ή «σοβαρή», λόγω των ενδυματολογικών της επιλογών («δεν έχει και το λουκ») και του επαγγέλματός της («τραγουδίστρια, δεν ξέρω τι είναι, δε σου κάνει [...] για σοβαρή κυριούλα»). Επίσης, θεωρείται άκαιρος ο αυτοπροσδιορισμός της Κολέτσα ως «κυριούλα», καθώς η ευθύνη του χαρακτηρισμού κάποιου ατόμου ως σοβαρού ή μη έγκειται συνήθως στο κοινωνικό σύνολο· πρόκειται για κάτι που κρίνουν οι άλλοι και όχι το άτομο το οποίο αφορούν οι χαρακτηρισμοί. Το επιχείρημα αυτό υποδεικνύει πως δεν μπορεί κανείς να θέσει τους δικούς του ηθικούς κανόνες, αλλά πως οφείλει να συμμορφώνεται στους ήδη υφιστάμενους.

Άλλα δύο σημεία αξίζει να σημειωθούν: η αιτιολόγηση των ενδυματολογικών επιλογών της τραγουδίστριας και το ζήτημα της ηλικίας. Σχετικά με το πρώτο σημείο, αξιοσημείωτη είναι η διαμάχη μεταξύ των επιλογών λόγω φύλου («κοπέλα είναι») και λόγω επαγγέλματος («ο χαρακτήρας [...] λόγω δουλειάς»). Σχετικά με τη ηλικία, η επιμονή των παρουσιαστών στην ηλικία της Κολέτσα είναι διάχυτη σε όλη τη συζήτηση: την αποκαλούν «κοπέλα» και όχι «κυρία», «κούκλα» (χαρακτηρισμός που συνήθως αποδίδεται σε νεαρές γυναίκες). Βάσει αυτού θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς εάν η ηθική σχετίζεται με την ηλικία, δηλαδή εάν ένα άτομο νεαρής ηλικίας συγχωρείται εάν δε συμμορφωθεί με τον κατεστημένο ηθικό κώδικα, κάτι που δε θα συνέβαινε για κάποιο μεγαλύτερο σε ηλικία άτομο.

Στο παρόν απόσπασμα, η λέξη «πουτάνα» ή κάποιο συνώνυμο αυτής δεν αναφέρεται. Τα συμπεράσματα που δύνανται να εξαχθούν εδώ σχετίζονται κυρίως με τη σημασία της μη αποκάλυψης σεξουαλικοποιημένων περιοχών του σώματος δημόσια και με τη σχέση

ηλικίας/επαγγέλματος/ενδυματολογικών επιλογών και ηθικής, καθώς και με τον αποκλεισμό της δυνατότητας αυτό-χαρακτηρισμού κάποιου ως σοβαρού/ανήθικου ή μη.

Γ. Η έκφραση της σεξουαλικότητας στο δημόσιο χώρο

Ο Baker (2008) σημειώνει σχετικά πως η γυναικεία σεξουαλικότητα είναι δυνητικά επικίνδυνη, επομένως όταν πρόκειται για κάποια ιστορία ή θέμα συζήτησης που αφορά στη γυναικεία σεξουαλικότητα, για να διασκεδαστεί η παραπάνω εντύπωση, προτιμάται ο χιουμοριστικός τόνος στην αφήγηση ή τη συνομιλία και η αναπαράσταση «της κεντρικής πρωταγωνίστριας ως ανήθικης, άσχημης και γκρινιάρας» (σ. 127). Έτσι, η δημόσια αναφορά κάποιας γυναίκας στη σεξουαλικότητά της προκαλεί αντιδράσεις, ειδικότερα όταν η γυναίκα αυτή δε συμμορφώνεται με το πρότυπο της γυναίκας που διατηρεί μία μονογαμική, συντροφική μακροχρόνια σχέση.

Όπως υποστηρίζει το παρακάτω απόσπασμα γραπτού λόγου, αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η σεξουαλικότητα θα πρέπει να παραμένει στην ιδιωτική σφαίρα και οι σεξουαλικές εμπειρίες θα πρέπει να παραμένουν αποκλειστικά προσωπικές. Εάν κάτι τέτοιο δε γίνει, τότε το άτομο που μοιράζεται τις εμπειρίες του με άλλα άτομα θα πρέπει να είναι έτοιμο να υποστεί τις συνέπειες της επιλογής του αυτής:

Απόσπασμα 10:

Στήλη: Ginger Stories

Συντάκτρια: Μαριάννα Συμεωνίδη

Τίτλος: Τι ξέρουν οι κολλητοί για το κρεβάτι σου

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...] Είναι η παρέα σου, τα άτομα που μοιράζεσαι τα πάντα. Σίγουρα μπορείς να μοιραστείς και αυτό. Σίγουρα θα έχουν μια καλή συμβουλή να σου δώσουν.

Ή μήπως όχι; Μήπως το να μοιραστείς αυτές τις τόσο προσωπικές σου στιγμές κάνει κακό σε σένα και ακολούθως και στη σχέση σου; Μήπως φοβάσαι ότι θα κομπλάρεις με το πόσο σεξουαλικά απελευθερωμένοι είναι οι φίλοι και ντρέπεσαι να ανοιχτείς σε αυτόν τον τομέα; Ή αντιστρόφως, μήπως φοβάσαι ότι θα κομπλάρεις με το πόσο σεξουαλικά κλειστοί είναι και εσύ θα νιώθεις το πουτανάκι της παρέας;

Το τι κάνεις στο κρεβάτι σου είναι καθαρά δική σου υπόθεση. [...]

Στο παραπάνω απόσπασμα, πλέον της διένεξης μεταξύ ιδιωτικής/δημόσιας σφαίρας όσον αφορά στην έκφραση της σεξουαλικότητας, περιλαμβάνεται ένας ορισμός της λέξης «πουτανάκι» ως το άτομο που είναι πρόθυμο να πειραματιστεί σεξουαλικά και έχει προβεί σε αντίστοιχες πράξεις, αλλά αισθάνεται άσχημα για αυτό – σε αντίθεση με όσους είναι ευχαριστημένοι από ανάλογες εμπειρίες και απλώς περιγράφονται ως «σεξουαλικά απελευθερωμένοι».

Απόσπασμα 37: [02.40-03.05] Διάρκεια: 25''

Εκπομπή: Το Πρωινό (19/5/2016)

Τίτλος: Γιώργος Λιάγκας Άδειασε την ξανθιά παρουσιάστρια! Τί συνέβη;

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=Or3z3kiDwHk>

- 1 Λ Όλη αυτή η άνεση: ότι έχω πάει με πολλούς (.) και μια σχέση είχα (.) και τις άλλ- Ναι (.)
2 εμένα δε μ' αρέσει αυτό! Γιατί μπορεί να μην είναι κι έτσι ο άνθρωπος; Και να θέλει να το πουλήσει;
3 >Και μετά από χρόνια να βγει σαν την Κολέτς' και να πει ότι είμαι καλή κυριούλα< (.) Γ' αυτό σ' λέω ότι
4 δεν είναι ωραίο για μια γυναίκα (.) αυτό είναι λίγο άκομψο:
5 Σκ Μα πού ξέρεις ότι δεν είναι επιλογή της; ↑ Συγγνώμη ρε παιδιά: (.) αν έτσι είναι; Δηλαδή, [από=
6 Λ [Είναι
7 επιλογή μου να βγω εγώ να λέω κάνω ουάν νάιτ στάντ και είναι:: Άλλες που δεν κάνουνε είναι-
8 Σκ = Ο καθένας κάνει αυτό που του αρέσει (.) Άμα είναι έτσι η ζωή της (.) καλά κάνει (.) δε θα την κρίνει
9 κανείς! Κανείς δεν έχει δικαίωμα να κρίνει!

Στο παραπάνω απόσπασμα από την εκπομπή «Το Πρωινό», η ομάδα των παρουσιαστών παρακολουθεί ένα βίντεο με αποσπάσματα από τη συνέντευξη της ραδιοφωνικής παραγωγού Ράνιας Κωστάκη στον Πέτρο Κωστόπουλο³⁶. Η Κωστάκη υποστήριξε στη συνέντευξή της πως η κάθε γυναίκα μπορεί να συνευρεθεί με κάποιον άνδρα για μία μόνο νύχτα. Η ομάδα των παρουσιαστών της εκπομπής «Το Πρωινό» σχολιάζει κυρίως αυτή τη δήλωσή της, καθώς και την προσπάθεια της ραδιοφωνικής παραγωγού να προβάλλει μία σεξουαλική εικόνα της προς το κοινό.

Ο Λιάγκας δηλώνει τη δυσaráσκειά του έναντι μίας γυναίκας που δηλώνει πως έχει έντονη σεξουαλική ζωή δημοσίως, καθώς θεωρεί πως αυτές οι δηλώσεις στοχεύουν στην προώθηση μίας συγκεκριμένης εικόνας/περσόνας. Ο Λιάγκας προβάλλει την εμπορική πλευρά του ζητήματος (προώθηση μίας συγκεκριμένης εικόνας ενός δημοσίου προσώπου ώστε αυτό να γίνει αγαπητό και να αυξήσει την τηλεθέαση/ακροαματικότητα της εκπομπής του), θεωρεί πως η Κωστάκη θα μετανιώσει για τις δηλώσεις αυτές στο μέλλον και πως, όπως και η Χριστίνα Κολέτσα (βλ. απόσπασμα 22) και εκείνη θα προσπαθήσει να προβάλλει την εικόνα της «σοβαρής κυριούλας». Το ζήτημα της ηλικίας επανέρχεται, όπως και το ερώτημα εάν η σεξουαλική απελευθέρωση, η προβολή μίας σεξουαλικής εικόνας και η δημόσια έκφραση της σεξουαλικότητας είναι θέματα που αφορούν ή επιτρέπονται σε νεαρές ηλικίες και τα οποία θεωρούνται ακατάλληλα για κάποιο μεγαλύτερο σε ηλικία άτομο. Η αναφορά του Λιάγκα στη Χριστίνα Κολέτσα και η γενίκευση που χρησιμοποιεί («δεν είναι ωραίο για μία [οποιαδήποτε] γυναίκα») υπενθυμίζει τη δυνατότητα κατηγοριοποίησης μελών ενός δεδομένου πληθυσμού στα πλαίσια όμοιων τάξεων, εφόσον ένα μέλος του πληθυσμού αυτού έχει ήδη κατηγοριοποιηθεί σε μία τάξη (Housley, 2000, σ. 85), σύμφωνα με τον «κανόνα της συνέπειας» του Sacks. Εν προκειμένω, η Κολέτσα, μία γυναίκα που προβάλλει τη σεξουαλικότητά της, έχει ήδη κατηγοριοποιηθεί ως «πουτάνα» στην ίδια κατηγορία εμπίπτει και η Κωστάκη, που επίσης προβάλλει τη σεξουαλικότητά της, αλλά εν τέλει και η οποιαδήποτε γυναίκα εκφράζει δημόσια τη σεξουαλικότητά της.

³⁶ Η Ράνια Κωστάκη ήταν καλεσμένη του Πέτρου Κωστόπουλου στην εκπομπή «Βράδυ» (18/5/2016). Ολόκληρη η συνέντευξή της υπάρχει στον ακόλουθο υπερσύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=mCeYV8s-kdU>.

Η Σκορδά αποκρίνεται στα σχόλια του Λιάγκα με λόγο νεοφιλελεύθερο, τονίζοντας το ζήτημα της προσωπικής επιλογής και της δυνατότητας του αυτοπροσδιορισμού, όπως στο παρακάτω απόσπασμα:

Απόσπασμα 36: [03.02-03.17] Διάρκεια: 15''

Εκπομπή 29/3/2016

Η ατάκα του Γεωργαντά για την πρωταγωνίστρια ερωτικών ταινιών, που έκανε έξαλλη την Φαίη!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=u5rlqsUv7r8>

- 1 Σκ Να σου πω κάτι; Περίμενε λίγο (.) Περίμενε λίγο (.)
- 2 Λ Τώρα η κοπέλα μα- γα- στη δουλειά (.) πώς το λένε; [γέλια]
- 3 Σκ Περίμενε (.) Κάνει κακό, πειράζει κάποιον; ↑Πειράζει κάποιον;
- 4 Σ Μα δεν είπαμε ότι πειράζει κάποιον (.) για τον εαυτό της το λέ:με (.) Για τον εαυτό της το λέ:με
- 5 Λ Όχι ρε παιδί μου (.) κι είναι κυριολεκτικό αυτό που λέει σήμερα τί είσαι; ψόφιος (.)
- 6 τί έπαθες (.) Λέει (γα)μήθηκα στη δουλειά [χειροκροτήματα] ε (.) αυτή;! (Γα)μιέται κανονικά
- 7 στη δουλειά! [γέλια] [...]

Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται από την εκπομπή «Το Πρωινό» και περιέχει σχόλια της ομάδας των παρουσιαστών για συνέντευξη που έδωσε η Αφροδίτη Αδάμη, πρωταγωνίστρια ερωτικών ταινιών, στην εκπομπή «Όλα» του Θέμου Αναστασιάδη. Η Σκορδά δηλώνει πως οι επαγγελματικές επιλογές της Αδάμη δε βλάπτουν κάποιον συνάνθρωπό της και χρησιμοποιεί ερωτηματικό τόνο για να τονίσει τη θέση της, προκαλώντας τους λοιπούς σχολιαστές να απαντήσουν. Η απάντηση της Σταμάτη αφορά στο ενδιαφέρον των σχολιαστών για την Αδάμη («για τον εαυτό της το λέμε»), ενώ ο Λιάγκας απαντά με χιούμορ: αναφέρει τη μεταφορική λαϊκή ρήση «γαμήθηκα στη δουλειά» (κουράστηκα πολύ) και δηλώνει πως η Αδάμη κάνει κυριολεκτικά αυτή την πράξη στη δουλειά της. Η παρέμβαση αυτή προκαλεί γέλιο, αποδυναμώνει το επιχείρημα της Σκορδά και παρουσιάζει την Αδάμη ως ένα άτομο ανάξιο λόγου. Η σεξουαλική εργασία παρουσιάζεται ως κάτι το υποδεέστερο και το άξιο περιφρόνησης: η Αδάμη σχολιάζεται αρνητικά γιατί δηλώνει πως αγαπά τη δουλειά της, που συνιστά μία εναλλακτική μορφή τέχνης (βλ. ολόκληρο το απόσπασμα της εκπομπής). Το γεγονός πως η πλειοψηφία των ανθρώπων έχουν σεξουαλική ζωή και επιδίδονται σε σεξουαλικές πράξεις, όμως, εν τέλει αναπαριστά την Αδάμη ως μία γυναίκα που συνευρίσκεται ερωτικά με άνδρες, δηλαδή προβαίνει σε μία πράξη κοινή για πολλούς ανθρώπους, με τη μόνη διαφορά ότι η ενέργειά της αυτή καταλήγει να αποτελεί θέαμα προς κατανάλωση. Πρόκειται, επομένως, για μία γυναίκα που προσφέρει τη σεξουαλική της ζωή ως θέαμα στα μάτια των άλλων (με όλους τους συνειρμούς για τη χρήση των ερωτικών ταινιών από το κοινό ώστε να ερεθιστεί ερωτικά ή να προβεί σε σεξουαλικές πράξεις/ αυτοϊκανοποίηση).

Οι κοινωνικές επιπτώσεις της δημοσιοποίησης στοιχείων της ερωτικής ζωής ή ερωτικών προτιμήσεων αποτυπώνονται και στο παρακάτω απόσπασμα από τη ραδιοφωνική «Ελληνοφρένεια», όπου ο Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης συνομιλεί με ακροάτρια:

Απόσπασμα 25: [1.09.05-1.10.10] Διάρκεια: 1' 05''
Εκπομπή: Ελληνοφρόνεια (22/9 έως 5/10/2015)
Τίτλος: Διάλογος-φλερτ με νεαρή ακροάτρια
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=lg42YCRcnkA>

(συνομιλούν: γυναίκα (Γ), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Γ Πολύ χάρηκα που σ' άκουσα! (Δεν το περίμενα με τίποτα)
- 2 Μ Κι εγώ χάρηκα που σε άκουσα (.) θα χαρώ να σ' ακούσω και να συντονίζεσαι (.) ↓ με το κρεβάτι (.)
- 3 Γ Έλα (.) βρε::
- 4 Μ Ντροπή είμαι κι εγώ σάτυρος (.) δεν ντρέπομαι! Τί κάνεις το βράδυ; Ελεύθερη; Έχεις γκόμενο μωρή;
- 5 Γ Έλα, βρε!
- 6 Μ Καλά (.) εγώ δεν έχω πρόβλημα μ'αυτά (.) για σένα τώρα, για τα ενοχικά σου.
- 7 Γ Το ξέρω (.) το ξέρω (.) ξέρεις βασικά ποιον αγαπώ πολύ ε;;
- 8 Μ Όχι εμένα;
- 9 Γ Εκείνον το γλυκύ– γλυκύτατο Μπαλουρδά:κο:
- 10 Μ Ωπ!
- 11 Γ Τον έχω–
- 12 Μ Θεε στολή (.) καριολάκι. ↑ Ναι ναι (.) βεβαίως!
- 13 Γ Και περιμένω να τον δω: (.) Δευτέρες–Τρίτες (.) μέχρι και τη μαμά: μου έχω κάνει φανατική!
- 14 Μ Αν έχεις μυαλό (.) μπορείς και <Τετάρτες>.
- 15 Γ Α ναι; Γιατί;
- 16 Μ Ε:μ (.) σκέψου το!
- 17 Γ Έλα βρε
- 18 Μ Ανοιχτή πρόταση! Σ' αφήνω!
- 19 Γ Μ' αφήνεις, ε;;
- 20 Μ Σ' αφήνω (.) εικοσιοχτώ (.) εικοσιοχτώ (.) τί να κάνουμε (.) Μα εσύ μ'αφήνεις να σ' αφήσω (.)
- 21 όλο μ'αφήνεις να σ' αφήσω!
- 22 Γ Όχι, όχι, όχι (.) Εύχομαι να 'σαι καλά: =
- 23 Μ Ναι
- 24 Γ =πάντα
- 25 Μ Με τις ευχές δεν κάνει προκοπή (.) ά:σ'τις ευχές. ↑ Περιφέρεια στήθους;
- 26 Γ Δεν το 'χω μετρήσει [μέσα από γέλια]
- 27 Μ Πώς; (.) δεν το 'χεις μετρήσει; (έλα τώρα μια στιγμή)
- 28 Γ Μη με βγάλεις στον αέρα! *Μη με βγάλεις στον αέρα*
- 29 Μ Πάρε μια μεζούρα (.) παιδί μου (.) σιγά τη δουλειά!
- 30 Γ Γιατί (.) έχω πει (.) όλο για σένα λέω και >ά:μα πεις και για τον Άγιο Κωνσταντίνο θα καταλάβουν
- 31 ποια είμαι< μη με βγάλεις (.) 'ντάξει;
- 32 Μ Αν πεις το βυζί θα καταλάβουνε ποια είσαι; Τσό:λι!
- 33 Γ Ό:χι (.) βρε!
- 34 Μ Ναι βρε (.) ξέρω! Όλες μετρημένες το 'χουνε;
- 35 Γ Σταμά:τα:!

Ο Μπαρμπαγιάννης αποκαλεί την ακροάτρια «τσόλι», «καριολάκι», της κάνει σεξουαλικές προτάσεις και προβαίνει σε χαρακτηρισμούς και σχόλια που δεν ενοχλούν την ακροάτρια, η οποία αποκρίνεται με επιφωνήματα όπως «έλα, βρε», «όχι, βρε». Η γυναίκα φαίνεται να απολαμβάνει το φλερτ του Μπαρμπαγιάννη καθώς δε διακόπτει τη συνομιλία, ούτε εκδηλώνει τη σαφή της δυσανεξία, ενώ ο δημοσιογράφος προσπαθεί να τη φέρει σε αμηχανία με διάφορες ερωτήσεις, όπως ποια είναι η περιφέρεια στήθους της. Η ακροάτρια επισημαίνει πως δε θα ήθελε να δημοσιοποιηθεί η συνομιλία τους, καθώς έτσι θα μπορούσαν να αναγνωρίσουν τη φωνή της οι συντοπίτες της και αρνείται να αποκαλύψει περισσότερα στοιχεία. Ο Μπαρμπαγιάννης, εξαιρετικά ετοιμόλογος, ρωτά την ακροάτρια εάν θα την

αναγνωρίσουν οι συντοπίτες της από την περιφέρεια στήθους της και την αποκαλεί «τσόλι», υπονοώντας πως εάν ισχύει κάτι τέτοιο, σημαίνει πως η γυναίκα είχε σεξουαλικές επαφές με τους άνδρες της τοπικής της κοινότητας.

Η λέξη «καριολάκι» αναφέρεται στις ερωτικές προτιμήσεις της ακροάτριας και στο γεγονός ότι ελκύεται από τον «Μπαλούρδο», ρόλο που ενσαρκώνει ο Μπαρμπαγιάννης στην τηλεοπτική «Ελληνοφρένεια». Ο Μπαλούρδος είναι μέλος των ΜΑΤ (Μονάδες Αποκατάστασης Τάξης) και φορά στολή. Η λέξη «καριολάκι» περιγράφει την ακροάτρια ως μία γυναίκα με ιδιαίτερες ερωτικές προτιμήσεις, λόγω της προτίμησής της σε έναν άνδρα που φορά στολή. Η ελκυστικότητα των ανδρών που φορούν στολή είναι ένα ενδιαφέρον θέμα μελέτης³⁷, παραμένει όμως το ερώτημα εάν η γυναίκα που ελκύεται από άνδρες των μελών σωμάτων ασφαλείας θεωρείται πρόθυμη να υπακούει και να υποτάσσεται σε αυτούς, καθώς η στολή αποτελεί σύμβολο της εξουσίας και ενίοτε της κρατικής βίας και καταστολής.

Επομένως, στο παραπάνω απόσπασμα τα ζητήματα που αναδεικνύονται σε σχέση με την έκφραση της σεξουαλικότητας στο δημόσιο χώρο είναι δύο: αφενός το άτομο που εκφράζει τις προτιμήσεις του δημόσια υπόκεινται σε κριτική, αφετέρου η αποκάλυψη στοιχείων της εξωτερικής εμφάνισης που αφορούν σε μέλη του σώματος και τα οποία είναι γνωστά σε πολλά άτομα μπορούν να συμβάλλουν ώστε να χαρακτηριστεί μία γυναίκα ως σεξουαλικά διαθέσιμη και να βρεθεί σε δύσκολη θέση.

Σύνοψη

Ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς χρησιμοποιείται από γυναίκες και άνδρες. Σύμφωνα με το υλικό του σώματος εργασίας, αυτό του είδος λόγου χρησιμοποιείται από τις γυναίκες ώστε να ενδυναμώσουν δεσμούς φιλίας ή οικειότητας, αλλά και για να εκφράσουν συναισθήματα οργής (βλ. ενότητα: Υβριστικός λόγος και διαπροσωπικές σχέσεις). Ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς έχει παρόμοιες χρήσεις όταν χρησιμοποιείται από άνδρες και γυναίκες εναντίον των γυναικών, όμως υιοθετείται ακόμη για την αναπαράστασή τους ως σεξουαλικά αντικείμενα, ως σεξουαλικά διαθέσιμα όντα χωρίς ηθικές αναστολές τα οποία χρήζουν περιφρόνησης και δεν αξίζουν μία σοβαρή αντιμετώπιση: για το λόγο αυτό, συχνά ο σεξουαλικός υβριστικός λόγος δανείζεται στοιχεία από το χιούμορ ή εκφέρεται ως αστεϊσμός/υπό τη μορφή ανεκδότου ή λαϊκής ρήσης. Ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς, ειδικότερα λέξεις όπως «πουτάνα»/«πουτανάκι», «καριόλα»/«καριολάκι», «τσόλι», είναι ιδιαίτερα βαρύνων για το κοινωνικό κύρος και την ηθική της γυναίκας την οποία χαρακτηρίζει. Αντίστοιχος χαρακτηρισμός για τον άνδρα, όπως

³⁷ Ο Nicolas Guéguen ασχολήθηκε με την απόκριση γυναικών στο φλερτ ένστολων ή μη ανδρών στο άρθρο του "Man's Uniform and Receptivity of Women to Courtship Request: Three Field Experiments with a Firefighter's Uniform" (2009), ενώ ο Fussell περιγράφει συνοπτικά τις συνδηλώσεις των διαφόρων στολών (θάρρος για τις στολές των σωμάτων ασφαλείας, υπακοή για τις στολές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων) στο βιβλίο του *Uniforms: Why we are what we wear* (2003).

προκύπτει από το σώμα εργασίας, φαίνεται να είναι η λέξη «αλήτης», η οποία, ωστόσο, δε διαθέτει τις σεξουαλικές συνδηλώσεις των παραπάνω γλωσσικών αντικειμένων.

Εξίσου σημαντικό ρόλο για την αναπαράσταση των γυναικών ως «πουτάνες» διαδραματίζει η εξωτερική τους εμφάνιση και η δημόσια έκφραση της σεξουαλικότητάς τους. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες κρίνονται ιδιαίτερος αυστηρά για τις ενδυματολογικές επιλογές και το μακιγιάζ τους: η γυναίκα που προτιμά ρούχα τα οποία προβάλλουν αντί να καλύπτουν το σώμα της περιγράφεται ως «εύκολη», φιλάρεσκη, προκλητική, επομένως θεωρείται (συν)υπεύθυνη για την πρόκληση σε βάρος της συμβάντων όπως ο έντονος σχολιασμός της εμφάνισής της και τα υπονοούμενα για την ηθική της. Η αστυνόμευση της εμφάνισης των γυναικών γίνεται από τους άνδρες, γίνεται όμως και από άτομα του ίδιου φύλου, που έτσι παρουσιάζονται ως ηθικά και «σωστά», ενώ ο έλεγχος των όσων δημόσια θα δηλώσει κάποια γυναίκα για τη σεξουαλικότητά της θεωρείται πως γίνεται ώστε να την προφυλάξει από τις συνέπειες που οι δηλώσεις της αυτές ίσως έχουν στο μέλλον.

Οι γυναίκες που περιγράφονται ως «πουτάνες» στην ενότητα αυτή είναι οι γυναίκες που βάφονται έντονα, ντύνονται αποκαλυπτικά, είναι «παιχνιδιάρες» και «σκερτσόζες», δε γκρινιάζουν, υπακούν και ικανοποιούν το σύντροφό τους, είναι κοινωνικές και μιλούν δημόσια για τη σεξουαλικότητά τους, χωρίς όμως να περιγράφουν μία μονογαμική σχέση· οι «πουτάνες» μιλούν για την ικανοποίηση που αντλούν από το σεξ και για τους πολλούς συντρόφους τους.

Ο υβριστικός λόγος, το φύλο και το έθνος

Εισαγωγή

Η σχέση μεταξύ υβριστικού λόγου, φύλου και έθνους είναι ιδιαιτέρως περίπλοκη. Εντός μίας κοινωνίας, οι γυναίκες επιφορτίζονται με την πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους, δηλαδή με την ανατροφή των παιδιών, με τη μεταλαμπάδευση σε αυτά ορισμένων κοινωνικών ιδεών και με τη διατήρηση των κοινωνικών αξιών και κανόνων. Ακόμη, οι γυναίκες βαρύνονται με την ευθύνη για τη βιολογική αναπαραγωγή του έθνους και την καθαρότητα της φυλής. Από την άλλη, σε μία πλουραλιστική κοινωνία οι δημόσιες δηλώσεις πολιτικών προσώπων αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα, αναδεικνύουν την επιθυμία των συγκεκριμένων προσώπων να υπερασπιστούν το έθνος με το οποίο ταυτίζονται και να το προβάλλουν σε ορισμένες περιπτώσεις ως «καθαρό» ή ανώτερο άλλων. Η χρήση υβριστικού λόγου, επομένως, τόσο εναντίον των γυναικών, όσο και πολιτικών προσώπων αφορά πρωτίστως στο ρόλο του θεματοφύλακα του έθνους που εκείνες/-οι διαδραματίζουν.

A. Η πολιτική

Η ανάλυση του παρακάτω αποσπάσματος πραγματεύεται την απόδοση σε δημόσια πρόσωπα υβριστικών χαρακτηρισμών που θίγουν την αξιοπρέπειά τους και λαμβάνουν προεκτάσεις που σχετίζονται με το έθνος.

Απόσπασμα 19:

Συντάκτης: -

Τίτλος: Διαδικτυακή επίθεση περιφερειακής συμβούλου σε δημοσιογράφο: «Είσαι το πουτ@ν@κι των δανειστών»

Πηγή: <http://www.topontiki.gr/>

[...]

«Ο Στούπας είναι το π... των δανειστών @nikosagSKG. Όπως και όλα τα καλόπαιδα του @capitalgr», έγραψε η κυρία Βασιλοπούλου στο Twitter.

Άμεση ήταν η αντίδραση και κομμάτων και δημοσιογράφων με το ΠΑΣΟΚ να κάνει λόγο για «άθλια φραστική επίθεση» που στοχοποιεί ΜΜΕ και δημοσιογράφους.

«Η στοχοποίηση ΜΜΕ και δημοσιογράφων που ασκούν κριτική στην κυβέρνηση, όπως άλλωστε και οφείλουν, συνεχίζεται. Την σκυτάλη τώρα πήρε η περιφερειακή σύμβουλος Αττικής, Κορίνα Βασιλοπούλου, εκλεγείσα με τον συνδυασμό της κα. Ρένας Δούρου, η οποία με χυδαίο σχόλιο της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καταφέρθηκε εναντίον του δημοσιογράφου του capital.gr κ. Στούπα», αναφέρει το ΠΑΣΟΚ σε σχετικό δελτίο τύπου [...]

Ανακοίνωση εξέδωσε και το Ποτάμι στην οποία αναφέρει: «Φαίνεται πως στο μυαλό κάποιων, όποιος εκφράζει διαφορετικές απόψεις, είναι ύποπτος και καταδικαστέος», αναφέρει και προσθέτει: «Πρόκειται για καθαρά φασιστική λογική. [...]

Η Νέα Δημοκρατία από την πλευρά της έκανε λόγο για «φαινόμενα τρομοκρατίας δημοσιογράφων από στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ», ενώ σχετική ανακοίνωση για το επίμαχο tweet εξέδωσε και η Δράση στην οποία τονίζει ότι «οι ύβρεις και η χυδαιότητα χαρακτηρίζουν μόνο το ήθος αυτών που τις χρησιμοποιούν και η προσπάθεια να αυτολογοκριθούν τα ΜΜΕ που παραμένουν αντικειμενικά και ανεξάρτητα με την εξαπόλυση αυτού του είδους των επιθέσεων δείχνει μια βαθιά αντιδημοκρατική νοοτροπία».

Το παραπάνω απόσπασμα περιγράφει την έντονη αντίδραση κομμάτων της αντιπολίτευσης σε χαρακτηρισμούς που εξαπέλυσε έναντι δημοσιογράφων η Κορίνα Βασιλοπούλου, περιφερειακή σύμβουλος Αττικής, εκλεγμένη με το ΣΥΡΙΖΑ. Η Βασιλοπούλου χαρακτήρισε δημοσιογράφους της ιστοσελίδας capital.gr ως «πουτανάκια των δανειστών» τονίζοντας την υποστήριξη από αυτούς ξένων συμφερόντων και συγκεκριμένα των θέσεων των δανειστών της Ελλάδας. Ο χαρακτηρισμός «πουτανάκι» εδώ περιγράφει το άτομο που υποτάσσεται σε κάποιον ανώτερο ή ισχυρότερο από αυτό και το οποίο εξυπηρετεί τα συμφέροντα του προσώπου από το οποίο εξαρτάται. Η ύβρις «πουτανάκι» εδώ περιγράφει ακόμη το άτομο που αποκηρύσσει τα εθνικά συμφέροντα ή ιδανικά για να υποστηρίξει κάτι το διαφορετικό και εχθρικό προς το έθνος του.

Η αντίδραση των πολιτικών κομμάτων στη φράση της Βασιλοπούλου αναδεικνύει τη μη καταλληλότητα χρήσης υβριστικού λόγου στη δημόσια σφαίρα, αλλά και την επίδειξη δύναμης που λαμβάνει χώρα μέσα από την υιοθέτηση υβριστικών φράσεων: το σύνολο των κομμάτων χαρακτηρίζει τη χρήση υβριστικού λόγου ανάρμοστη και αήθη, επισημαίνοντας πως μία δήλωση τέτοιου είδους παρεμποδίζει την ελεύθερη έκφραση των δημοσιογράφων.

Απόσπασμα 27: [22.54-23.24] Διάρκεια: 30''
Εκπομπή: Ελληνοφρένεια (8, 9, 18 και 29/3/2016)
Τίτλος: Διάλογος με ακροάτρια
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TVivcyfTF4o>

(συνομιλούν: γυναίκα (Γ), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Γ Είσαι ξενοχτισμένος σήμερα;
- 2 Μ Γιατί;
- 3 Γ Ε (.) δεν είδες τον Λεβέντη χθες;
- 4 Μ Ε καλά (.) μιάμιση η ώρα τέλειωσε δύο παρά (.) Είναι αυτό ξενούχι;
- 5 Γ Α: νωρίς τελείωσε (.) Για να δεις τον Τσίπρα ξενοχτάς (.) για τον ↑Λεβέντη;;
- 6 Μ Στο Τζίπρα το ρίχνω λίγο έξω είν' η αλήθεια (.) πώς το ρίχνεις λίγο έξω με την που(τάν)α που σε παράτησε
- 7 για τον άλλον; Κατάλαβες; Που σε πρόδωσε; Ε:τσι και για τον Τσίπρα. Δηλαδή θα την ξενοχτήσεις την
- 8 κα(ριόλ)α θα πας και στα μπουζούκια να ξεφτιλιστείς (.) θα πιεις από δω (.) θα κάνεις (.) θα- ό:λα θα τα
- 9 κά:νεις (.) Θα φτάσει ξημέρωμα ας πούμε και θα 'σαι: σταφίδα: ξερασμένη: και ημίγυμνη στα
- 10 πεζοδρόμια (.) Δηλαδή (.) αυτό θα το κάνεις (.) Αντίστοιχα και για τον Τσίπρα (.) Είναι σαν τη γκόμενα
- 11 που σε πρόδωσε (.)
- 12 Γ Καταλαβαί:νω!

Στο παραπάνω απόσπασμα προφορικού λόγου, το οποίο προέρχεται από τη ραδιοφωνική «Ελληνοφρένεια», ο Μπαρμπαγιάννης συνομιλεί και σχολιάζει την πολιτική επικαιρότητα μαζί με γυναίκα

ακροάτρια. Η ακροάτρια ρωτά τον Μπαρμπαγιάννη εάν παρέμεινε ξύπνιος έως αργά, ώστε να παρακολουθήσει την ομιλία του Βασίλη Λεβέντη, προέδρου της «Ένωσης Κεντρώων», στην τηλεόραση και σχολιάζει πως ο δημοσιογράφος παραμένει ξύπνιος έως αργά για να παρακολουθήσει δηλώσεις του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα. Ο Μπαρμπαγιάννης παρομοιάζει τότε τον Τσίπρα με μία γυναίκα η οποία εγκαταλείπει τον σύντροφό της για κάποιον άλλο άνδρα και περιγράφει διάφορες καταστάσεις στις οποίες μπορεί να περιέλθει ο εγκαταλειμμένος σύντροφος. Ο παραλληλισμός του Τσίπρα με μία γυναίκα που «προδίδει» τον σύντροφό της είναι έντονος και απηχεί τη μη τήρηση των προεκλογικών υποσχέσεων του πρωθυπουργού προς τους πολίτες («είναι σαν τη γκόμενα που σε πρόδωσε»). Η γυναίκα που προδίδει και εγκαταλείπει χαρακτηρίζεται «πουτάνα» και «καριόλα», ωθεί τον πρώην σύντροφό της σε ενέργειες εξευτελιστικές και προκαλεί έντονα συναισθήματα απογοήτευσης και επιθυμία για ταπεινωτικές πράξεις. Ο παραλληλισμός του πρωθυπουργού με μία γυναίκα είναι μία ενδιαφέρουσα επιλογή, καθώς θυμίζει τον παραλληλισμό της πατρίδας με μία γυναίκα και το ιδανικό της «μητέρας-πατρίδας». Παρακάτω η χώρα παρομοιάζεται επίσης με γυναίκα:

Απόσπασμα 30: [05.12-05.32] Διάρκεια: 20''
Εκπομπή: Ελληνοφρένεια (8/4/2016)
Τίτλος: Διάλογος με ακροάτρια
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=BLQPHOWMtTw>

- 1 Μ: Γιατί είναι απατεώνας ο Τσίπρας;
- 2 Α: Ο Τσίπρας είναι απατεώνας γιατί (μας (.)) ↑βουλιάζει τη χώρα!
- 3 Μ: Γιατί (.) οι προηγούμενοι δε βουλιάζαν τη χώρα;
- 4 Α: Όλοι τη βουλιάζουν τη χώρα ρε φίλε (.) αλλ' αυτός την παραβουλιάζει!
- 5 Μ: Α (.) το παραβούλιασμα είναι το θέμα!
- 6 Α: Το παραβούλιασμα δε λες τίποτα (.)
- 7 Μ: Το κακό δεν είναι ότι παραβουλιάζει τη χώρα (.) το κακό είναι ότι ↑παραγουλιάζει τη χώρα (.)
- 8 σαν το χταπόδι την παραγουλιάζει (.) κάτω εκεί πλατς (.) αντέχεις κι άλλο; Παπ! Καριόλα
- 9 μέχρι να μαλακώσεις!

Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται επίσης από τη ραδιοφωνική «Ελληνοφρένεια» και αναφέρεται στην πολιτική επικαιρότητα και τον πρωθυπουργό της χώρας. Η ακροάτρια που συνομιλεί με τον Μπαρμπαγιάννη εδώ δηλώνει πως ο Αλέξης Τσίπρας (του οποίου το όνομα παραφράζει) είναι απατεώνας γιατί οδηγεί τη χώρα σε τέλμα. Ο Μπαρμπαγιάννης αποκρίνεται πως οι προηγούμενες προέβαιναν σε παρόμοιες επιζήμιες επιλογές και έπειτα παρομοιάζει τη χώρα με ένα χταπόδι, το οποίο ο ψαράς χτυπά επάνω σε ένα βράχο ώστε να μαλακώσει (το λεγόμενο «παραγουλίασμα»). Το γραμματικό γένος της λέξης «χώρα» είναι θηλυκό, με την έννοια της χώρας/πατρίδας συχνά να αναπαρίσταται από μία γυναικεία μορφή· πολλές φορές, λοιπόν, αποδίδονται στη χώρα χαρακτηρισμοί που θα αποδίδονταν σε μία γυναίκα, κάτι το οποίο συμβαίνει εδώ: ο Μπαρμπαγιάννης παρομοιάζει τη χώρα με μία γυναίκα χαρακτηριζόμενη ως «καριόλα».

Η χρήση υβριστικού λόγου για το σχολιασμό της πολιτικής επικαιρότητας, επομένως, δεν είναι κάτι το απίθανο, όπως φαίνεται και από το παρακάτω απόσπασμα, το οποίο περιλαμβάνει απόσπασμα ομιλίας στο ελληνικό κοινοβούλιο.

Απόσπασμα 38: [00.53-01.37] Διάρκεια: 43''

Ανάρτηση βίντεο: 22/5/2016 (Ομιλία στο κοινοβούλιο: 21/5/2016)

Τίτλος: Παράσταση του Κασιδιάρη στη Βουλή ακατάλληλη για ανήλικους

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=uxieWf73iW4>

1 Κ [φωνάζει με οργή] Και βέβαια θα πω (.) ότι ο κόφτης (.) δεν εξαιρεί την εθνική άμυνα(.) δεν εξαιρεί (.) την
2 άμυνα των Ελλήνων (.) απέναντι στην επεκτατικότητα των Ντούρκων (.) εξαιρεί μόνο έναν (1.0) τον
3 Μπόμπολα και τους νταβατζήδες (.) και λέει συγκεκριμένα ο κόφτης [διαβάζει το ακριβές κείμενο]
4 «δαπάνες απορρέουσες (.) από αξιώσεις ιδιωτών (.) από την εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων
5 εξαιρούνται:» (.) δηλαδή:!(.) Κόβετε τα έσοδα- κόβετε τα χρήματα που αποδίδονται στην εθνική άμυνα:
6 [ανεβάζει περισσότερο την ένταση της φωνής του] (.) ΔΕΝ ΚΟΒΕΤΕ ΟΜΩΣ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
7 ΝΤΑΒΑΤΖΗΔΕΣ ΣΑΣ (.) ΠΟΡΝΕΣ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΝΤΑΒΑΤΖΗΔΩΝ (.) ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΚΖΕΝΩΝ ΤΟΚΟΓΛΥΦΩΝ (.) ΕΧΕΤΕ
8 ΚΑΤΑΝΤΗΣΕΙ (.) ΟΛΟΙ ΕΣΕΙΣ ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ (.) ΚΑΙ ΜΑΣ ΦΕΡΝΕΤΕ [ΑΝΕΒΑΖΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ
9 ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ] ΕΦΤΑΜΙΣΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ (.) ΜΙΑ ΑΘΛΙΟΤΗΤΑ (.) ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΝΑ ΣΙ-ΝΤΙ (.)
10 ΝΥΧΤΑ:! [...]

Ο βουλευτής του ακροδεξιού κόμματος της Χρυσής Αυγής, Ηλίας Κασιδιάρης, σε ομιλία του στο ελληνικό κοινοβούλιο φέρεται ενάντια της κυβέρνησης και χαρακτηρίζει τα μέλη της ως «πόρνες» των «νταβατζήδων», δηλαδή των διαπλεκόμενων εργολάβων ή/και επιχειρηματιών, και των «ξένων τοκογλύφων», δηλαδή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Η λέξη «πόρνη» εδώ νοηματοδοτείται διαφορετικά και πλέον δεν συνδέεται τόσο με τη σεξουαλικότητα, την απιστία ή την παραμόρφωση της πραγματικότητας, αλλά με την υποταγή και υπακοή σε παράγοντες που δεν αποσκοπούν στο εθνικό συμφέρον, αλλά εξυπηρετούν οικονομικές βλέψεις, όπως συμβαίνει στο απόσπασμα 19. Επομένως, η έννοια της υποταγής της πόρνης στον προστάτη-νταβατζή της παραμένει ισχυρή (βλ. ανάλυση αποσπάσματος 7, στην υποενότητα «Υβριστικός λόγος και αντιπαράθεση»).

B. Η βιολογική και πολιτισμική αναπαραγωγή του έθνους

Η παρούσα υποενότητα αναφέρεται στη σχέση μεταξύ υβριστικού λόγου και βιολογικής ή/και πολιτισμικής αναπαραγωγής του έθνους. Ειδικότερα, μελετάται η χρήση υβριστικών λέξεων σεξουαλικής χροιάς εναντίον γυναικών και οι συνέπειες που έχει το γεγονός αυτό στο έθνος, καθώς και η σημασία που έχει η ορθή συμπεριφορά και η συμμόρφωση στους ηθικούς κανόνες από πλευράς των γυναικών για το έθνος και την πολιτισμική αναπαραγωγή του. Επίσης, αναδεικνύονται θέματα σχετικά με τη σύνδεση έθνους και επαγγελματιών της βιομηχανίας του σεξ.

Απόσπασμα 15:

Συντάκτρια: Έρρικα Ρούσσου

Τίτλος: Η Αντιγόνη Κουλουκάκου δεν μπορεί τα 'δράματα'

Πηγή: <http://www.oneman.gr/>

[...]

Στο εξωτερικό έχεις υποδυθεί αντίστοιχους ρόλους-κόντρα στην “Αντιγόνη”;

"Στο εξωτερικό, σε αντιμετωπίζουν διαφορετικά όταν είσαι ξένη. Στην Ιταλία αν είσαι ωραία, κάνεις την ωραία, αν δεν είσαι, κάνεις απλά την πουτάνα".

Η έκφραση που πήρε το πρόσωπό μου πρέπει να ήταν τόσο κραυγαλέα που προσπάθησε να με καθησυχάσει: "Σε μία χώρα πάντοτε οι ξένες δεν είναι εκείνες που αναγκάζονται να κάνουν τα επαγγέλματα που είναι λίγο πιο χαμηλού επιπέδου κοινωνικά";

Με κοίταζε τόσο επίμονα που έπρεπε κάτι να πω. Το μόνο που κατόρθωσα να αρθρώσω ήταν ένα: Υποθέτω (;)

"Δεν είναι παράλογο λοιπόν, που μας επιλέγουν ως ξένες να υποδυθούμε τις καθαρίστριες ή τις πουτάνες. Στην Ελλάδα πώς θα αξιοποιούσαμε μία Αλβανίδα ηθοποιό, μία Ουκρανίδα ηθοποιό στο θέατρο; Τι θα τη βάζαμε να παίξει";

Έτσι αντιμετωπίσαν -ή αντιμετωπίζουν- και εσένα στην Ιταλία;

"Όχι εμένα συγκεκριμένα. Έτσι αντιμετωπίζουν κάθε ξένη ηθοποιό που είναι ξένη σε μία χώρα. Είναι εύκολο λόγο προφοράς να κάνεις επαγγέλματα που μπορεί να δικαιολογηθεί το γεγονός ότι έχεις ένα διαφορετικό accent. [...]"

Το παραπάνω απόσπασμα γραπτού λόγου προέρχεται από το ψηφιακό περιοδικό oneman.gr. Πρόκειται για συνέντευξη της ηθοποιού Αντιγόνης Κουλουκάκου στη συντάκτρια Έρρικα Ρούσσου. Η συνέντευξη περιστρέφεται κυρίως γύρω από τη ζωή της ηθοποιού στην Ιταλία, με την Κουλουκάκου να δηλώνει πως έχει υποδυθεί την πόρνη σε ιταλικές παραγωγές, κάτι που εκπλήσσει τη συντάκτρια. Η ηθοποιός επισημαίνει πως σε μία ξένη χώρα οι μετανάστριες αναγκάζονται να ασκούν επαγγέλματα χαμηλότερου κοινωνικού επιπέδου, όπως καθαρίστριες και πόρνες. Η ηθοποιός τονίζει πως στην Ελλάδα θα συνέβαινε κάτι παρόμοιο, ενώ η συντάκτρια ρωτά εάν η ηθοποιός αντιμετωπίζεται έτσι στη χώρα παραμονής της. Ο διευκρινιστικός τόνος της ερώτησης αποσκοπεί στην έμφαση του γεγονότος ότι ακόμη και μία Ελληνίδα ηθοποιός (και όχι Αλβανίδα ή Ουκρανή, όπως ανέφερε η Κουλουκάκου παραπάνω) αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο. Η επιμονή της συντάκτριας στην αποσαφήνιση εάν η Κουλουκάκου αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως μία Αλβανή ή Ουκρανή ηθοποιός στην Ελλάδα φέρνει στην επιφάνεια στερεότυπα σχετικά με την επαγγελματική ιδιότητα και το κοινωνικό στάτους μεταναστριών προερχόμενων από χώρες της ανατολικής Ευρώπης (Ουκρανία) και από την Αλβανία. Η Κουλουκάκου αποσαφηνίζει το λόγο (ξενική προφορά) για τον οποίο οι συγκεκριμένοι ρόλοι ανατίθενται σε αλλοδαπές ηθοποιούς.

Ωστόσο, το χαμηλό κοινωνικό στάτους της ιδιότητας της πόρνης και το στερεότυπο της αλλοδαπής πόρνης αποτυπώνονται μέσα στο κείμενο από την επιλογή μίας αλλοδαπής ηθοποιού για την ενσάρκωση ρόλων εργατριών του σεξ σε διάφορα είδη θεάματος (κινηματογράφος, θέατρο, τηλεόραση). Η επιλογή αυτή πιθανόν βασίζεται, πέραν του προαναφερθέντος στερεοτύπου, στην πεποίθηση ότι γηγενείς γυναίκες που οφείλουν να είναι ηθικές, να τηρούν τα χρηστά ήθη και να τιμούν το έθνος με τις πρέπουσες επιλογές τους

δεν μπορούν να ενσαρκώσουν τέτοιους ρόλους ή να ασκήσουν τέτοια επαγγέλματα, κάτι που δεν ισχύει στον ίδιο βαθμό για γυναίκες-μετανάστριες.

Το παρακάτω απόσπασμα γραπτού λόγου από το pillowfights.gr παρουσιάζει την έκπληξη της συντάκτριας όταν κατάλαβε πως η πόρνη που βρισκόταν μπροστά της δεν είχε «καμία ξενική προφορά»:

Απόσπασμα 8:
Στήλη: Μαλλιά Κουβάρια
Συντάκτρια: Ναντίν Ξυθάλη
Τίτλος: Καλύτερα να αγοράζεις σεξ απ'το να πουλάς συναίσθημα
Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Πέρασα τυχαία πριν λίγες μέρες έξω από ένα σπίτι κάπου κοντά στη Λιοσίων. Ξέρετε, από εκείνα τα «κακόφημα», αυτά ντε, με τον κόκκινο φωτισμό. [...]

Πριν προλάβω να κάνω δυο βήματα, άκουσα πίσω μου μια γυναικεία φωνή, «να ξανάρθεις», γύρισα και είδα μια κοπέλα να στέκεται στο κατώφλι της πόρτας και να χαιρετάει έναν νεαρό. Ήταν όμορφη, εντυπωσιακή, με ψηλά πόδια που τα αναδείκνυαν τέλεια οι ψηλοτάκουνες γόβες της και χωρίς καμία ξενική προφορά.

Έχουμε θέσει κάποια στερεότυπα, μια συγκεκριμένη εικόνα. Όπως την εικόνα για το είδος της πελατείας τους. Άντρες άνω –τουλάχιστον– των 40, παντρεμένοι, οικογενειάρχες που ψάχνουν να περάσουν μερικές στιγμές απόλαυσης κι ηδονής στα χέρια τους. [...]

Η συντάκτρια αποδίδει μεν την έκπληξή της στο γεγονός ότι «έχουμε θέσει κάποια στερεότυπα», δεν προχωρά, όμως, σε κάποια άλλη σκέψη σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα, αλλά συνεχίζει να μιλά για τα στερεότυπα που αφορούν στους πελάτες των οίκων ανοχής. Από την άλλη, ένας πατέρας στο ακόλουθο απόσπασμα ανησυχεί για την τύχη των θυγατέρων του και για το μέλλον τους στην Ελλάδα της κρίσης:

Απόσπασμα 23: [11.07-11.45] Διάρκεια: 38''
Εκπομπή: Ελληνοφρένεια (30/6/2015)
Τίτλος: Διάλογος με άνδρα, πατέρα δύο κοριτσιών
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=IXV5p8cWLS4>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Επειδή έχω δει τα τελευταία χρόνια την εταιρεία μου να καταρρέει (.) το γκλάδο μου ολόκληρο
- 2 να καταρρέει (.) αθρώπους που ήταν παραγγωγοί και ζούσαν αξιοπρεπείς να γινόμαστε σα ντρομαγμένα
- 3 ποντίκια–
- 4 Μ: Επειδή μου θύμισαν κάτι αυτά που λες (.) λίγο μου θύμισαν ένα τραγούδι (.) είναι το για το καλό σου (.)
- 5 γίνονται φίλε (.) για το καλό σου [τραγουδάει] είδα έναν κόσμο να γκρεμίζεται: μπροστά μου
- 6 Α: Επειδή φίλε έχω δύο κοριτσάκια όμως (.) δέκα και εννιά χρονών και τα λατρεύω (.) εγώ είμαι
- 7 διατεθειμένος να φτύσω αίμα (.) στη χειρότερη των περιπτώσεων (.) αλλά τα κοριτσάκια μου ↑όμηρους
- 8 και ↑σκληράκια των πολυεθνικών των γερμανικών και του κυρίου Σόιμπλε δε τα γκάνω [ακατάληπτο]
- 9 Μ: Χαλάς έτσι το όνειρο και το όραμα του Άδωνη που θέλει να δει τα κοριτσάκια σου παραδουλεύτρες ή
- 10 πουτάνες (.) το χαλάς (.) γιατί;
- 11 Α: Το ξέρω! Το χαλάω (.) το χαλάω (.) Και να σου πω και κάτι (.) Αποστόλη;
- 12 Μ: Τι;

Στο παρόν απόσπασμα από τη ραδιοφωνική «Ελληνοφρένεια», ο Μπαρμπαγιάννης συνομιλεί με ακροατή, ο οποίος περιγράφει με δραματικό τόνο την κατάσταση που επικρατεί στον επιχειρηματικό του κλάδο και δηλώνει πως είναι διατεθειμένος να κάνει οτιδήποτε προκειμένου οι κόρες του να έχουν μία καλύτερη ζωή και να μην εξυπηρετούν ξένα συμφέροντα («τα κοριτσάκια μου ομήρους και σκλαβάκια των πολυεθνικών δεν τα κάνω»). Ο Μπαρμπαγιάννης απαντά στον ακροατή με ειρωνικό τόνο και υπενθυμίζοντάς του τις προβλέψεις του συντηρητικού βουλευτή Άδωνη Γεωργιάδη, ότι σε περίπτωση χρεοκοπίας της χώρας οι γυναίκες θα αναγκαστούν να γίνουν παραδουλεύτρες ή πόρνες³⁸. Το ζήτημα των αλλοδαπών ή των οικονομικά ασθενών γυναικών που υποχρεώνονται να ασκήσουν επαγγέλματα όπως αυτό της καθαρίστριας/οικιακής βοηθού ή της πόρνης επανέρχεται, μαζί με το γεγονός ότι η ευθύνη για την άσκηση τέτοιων επαγγελμάτων βαρύνει τις γυναίκες και όχι τους άνδρες, καθώς οι γυναίκες συνδέονται περισσότερο με την οικιακή και σεξουαλική εργασία.

Σύνοψη

Στην παρούσα ενότητα, η λέξη «πουτάνα» και τα συνώνυμα αυτής σηματοδοτούν αφενός τη (μετανάστρια) γυναίκα που ασκεί ή υποδύεται πως ασκεί το επάγγελμα της πόρνης λόγω οικονομικών δυσχερειών, αφετέρου περιγράφουν την υποταγή σε ξένα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα και τη μη διασφάλιση και προστασία των εθνικών θέσεων. Με τον τρόπο αυτό τονίζεται ο ρόλος που έχουν οι γυναίκες για τη διατήρηση της καθαρότητας της φυλής και της πολιτισμικής αναπαραγωγής του έθνους: οι γυναίκες οφείλουν να προστατεύουν την εικόνα που προβάλλει το έθνος μέσω της δικής τους ηθικής ακεραιότητας. Μία γυναίκα που εργάζεται ως πόρνη ατιμάζει το έθνος της, καθώς δεν υπερασπίζεται την ηθική, αλλά ασκεί ένα επάγγελμα χαμηλής κοινωνικής καταξίωσης, το οποίο επιτάσσει τη χαλάρωση των ηθών. Αντίστοιχα, ένα άτομο που δεν υπερασπίζεται τα εθνικά συμφέροντα και τις εθνικές θέσεις χαρακτηρίζεται ως «πουτάνα των νταβατζήδων/ξένων συμφερόντων». Πρόκειται για έναν παραλληλισμό μεταξύ της στενής σχέσης εξάρτησης και υποταγής της πόρνης και του μαστροπού. Όπως η πόρνη υπακούει τον «προστάτη» της, έτσι και τα «πουτανάκια των δανειστών» υπακούουν ξένους θεσμούς. Αξίζει να σημειωθεί πως τέτοιου είδους χαρακτηρισμοί δεν αποδίδονται σε ένα άτομο που υπηρετεί τα συμφέροντα του έθνους στο οποίο ανήκει, καθώς κάτι τέτοιο θεωρείται δεδομένο και αυταπόδεικτο, ζητούμενο για έναν/μία καλό/-ή πολίτη/-ισσα.

³⁸ Η συγκεκριμένη δήλωση έγινε στον ραδιοφωνικό σταθμό «Παραπολιτικά 90.1».

Πηγές: <http://tvxs.gr/news/ellada/adonis-georgiadis-xreokopisoyme-oi-gynaikes-tha-ginoy-n-paradoyleytres-i-tha-ekdidontai>

και <http://www.topontiki.gr/article/133602/nea-apisteyti-dilosi-georgiadi-stin-hreokopia-oi-gynaikes-ginontai-paradoyleytres-kai>

Σύνοψη κεφαλαίου

Ο υβριστικός λόγος χρησιμοποιείται για την ισχυροποίηση των φιλικών δεσμών μεταξύ ατόμων ή για την έκφραση αρνητικών συναισθημάτων. Ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς χρησιμοποιείται ευρέως τόσο από άνδρες όσο και από γυναίκες στον προφορικό ή γραπτό λόγο.

Η χρήση ύβρεων διαφέρει στον προφορικό και τον γραπτό λόγο. Στον τελευταίο, στόχος είναι η ανάδειξη των συναισθημάτων του/της γράφοντος/-ουσας που δεν προϋποθέτει τη χρήση λεξιλογίου χαμηλού επιπέδου (low register)³⁹. αντίθετα, μπορεί μία υβριστική λέξη/έκφραση να περιβάλλεται από λόγο υψηλού επιπέδου (high register) και λογοτεχνικές εκφράσεις⁴⁰. Στον προφορικό λόγο, αντίθετα, υπάρχει μεγαλύτερη «συνέπεια» στο ύφος και το επίπεδο λόγου.

Η λέξη «πουτάνα» και τα συνώνυμα ή παράγωγα αυτής έχουν σεξουαλική ή χιουμοριστική χροιά και περιγράφουν άτομα τα οποία ενεργούν και συμπεριφέρονται με τρόπο παραπλανητικό προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους τους, άτομα που ψεύδονται ή φέρονται με τρόπο που αδικεί τους γύρω τους, γυναίκες με τολμηρές ενδυματολογικές επιλογές και βαρύ μακιγιάζ, γυναίκες που μιλούν δημόσια για τη σεξουαλικότητά τους, αλλά και γυναίκες που έχουν έντονη σεξουαλικότητα, ικανοποιούν το σύντροφό τους (ο οποίος είναι ανδρικού γένους), αποφεύγουν τα παράπονα και τη γκρίνια, είναι ζωηρές και κοινωνικές. Ακόμη, η λέξη «πουτάνα» περιγράφει ένα άτομο οξυδερκές, που επιτυγχάνει όσα επιθυμεί. Τέλος, η παραπάνω λέξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εκφράσεις όπως «γαμώ την πουτάνα μου», οι οποίες δεν έχουν συγκεκριμένο αποδέκτη και εκφράζουν αγανάκτηση ή οργή. Η λέξη έχει αρνητικές κυρίως συνδηλώσεις όταν απευθύνεται σε γυναίκες, ενώ όταν απευθύνεται σε άνδρες στο πλαίσιο συνομιλίας, λειτουργεί ως μηχανισμός ενίσχυσης των αισθημάτων οικειότητας μεταξύ των συνομιλητών.

Τα παράγωγα της λέξης «πουτάνα», όπως «πουτανάκι» ή «καριολάκι», αλλά και τα συνώνυμα αυτής (όπως «ξέκωλο», «τσόλι») αναφέρονται κυρίως σε γυναίκες και έχουν σαφώς σεξουαλική χροιά και εξαιρετικά αρνητικές συνδηλώσεις. Όλες οι παραπάνω λέξεις, όταν χρησιμοποιούνται εναντίον γυναικών με «έντονη» σεξουαλικότητα ή με εξωτερική εμφάνιση που δε συνάδει με τα επιβεβλημένα πρότυπα περιγράφουν γυναίκες που δεν αξίζουν σεβασμό ή μία σοβαρή αντιμετώπιση. Παρόμοια είναι η χρήση της λέξης «γκόμενα» ή «εύκολη». Η ασυνόμηση των γυναικών προκειμένου να μην προβούν σε επιλογές ή συμπεριφορές που θα έχουν ως συνέπεια να τους αποδοθούν οι παραπάνω χαρακτηρισμοί γίνεται από άνδρες και γυναίκες. Οι γυναίκες υιοθετούν σκληρότερους χαρακτηρισμούς και χρησιμοποιούν το χιούμορ για να μειώσουν τις γυναίκες αυτές, ενώ οι γυναίκες προβάλλουν αιτιολογίες για τις λανθασμένες επιλογές των γυναικών αυτών, διαχωρίζοντας τη θέση τους από αυτές. Είναι πιθανότερο, ωστόσο, να

³⁹ Οι προσδιορισμοί υψηλό/χαμηλό επίπεδο λόγου (high/low register) αναφέρονται στη γλώσσα που θεωρείται κατάλληλη εντός διαφορετικών κοινωνικών πλαισίων. Εναλλακτικά, τα επίπεδα αυτά καλούνται ύφος (style) (Fromkin et al., 2007).

⁴⁰ Βλ. τη χρήση λογοτεχνικών εκφράσεων στο απόσπασμα 1 (Παράρτημα Σώματος Εργασίας).

επιδειχθεί ανοχή έναντι μίας γυναίκας νεαρής ηλικίας. Η κριτική, όμως, έναντι γυναικών μέσης ηλικίας είναι αμείλικτη.

Παρόμοιες αρνητικές συνδηλώσεις λαμβάνει η λέξη «πουτάνα» και τα συνώνυμα/παράγωγά της όταν χρησιμοποιούνται στον πολιτικό λόγο ή όταν αναφέρονται στις γυναίκες ενός έθνους. Στον πολιτικό λόγο, όσοι/όσες λαμβάνουν τέτοιου είδους χαρακτηρισμούς θεωρούνται ανίκανοι/-ες να υπερασπιστούν τα εθνικά συμφέροντα, ενώ περιγράφονται ως «υπηρέτες ξένων αφεντάδων». Όσον αφορά στο έθνος, οι γυναίκες που χαρακτηρίζονται ευκολότερα «πουτάνες» είναι οι αλλοεθνείς, οι οποίες μάλιστα σημειώνεται πως σε αντίξοες συνθήκες ασκούν το επάγγελμα της πόρνης (ή άλλα επαγγέλματα χαμηλού κοινωνικού κύρους) – κάτι αντίστοιχο θεωρείται παράδοξο ή εξαιρετικά υποτιμητικό όταν γίνεται από τις γυναίκες που ανήκουν στο ίδιο έθνος με το άτομο που χρησιμοποιεί τους χαρακτηρισμούς αυτούς.

Συμπερασματικά, ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς εναντίον των γυναικών τόσο από άνδρες όσο και από γυναίκες είναι ένα φαινόμενο συχνό που παραπέμπει σε ζητήματα όπως οι σχέσεις εξουσίας μεταξύ των δύο φύλων, η περιφρόνηση της σεξουαλικότητας των γυναικών, η λεκτική βία και η αναπαραγωγή έμφυλων στερεοτύπων. Τέλος, εγείρονται δύο ερωτήματα. Πρώτον, θεωρούνται όλες οι γυναίκες εξ αρχής «πουτάνες», οι οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται με συγκεκριμένους κανόνες προκειμένου να απεκδυθούν αυτόν τον χαρακτηρισμό; Δεύτερον, λαμβάνοντας υπόψη την έννοια της ιδεολογικής έγκλισης του Άλτουςέρ, ποιες γυναίκες αποδέχονται το χαρακτηρισμό «πουτάνα»;

Κεφάλαιο 2. Β. Συζήτηση

Στο παραπάνω κεφάλαιο μελετήθηκαν αποσπάσματα λόγου από τη νεοελληνική ποπ κουλτούρα, που ανέδειξαν τις διάφορες λειτουργίες του υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς, αλλά και την κατασκευή μίας ταυτότητας και έννοιας, αυτής της «πουτάνας». Τα συμπεράσματα αφορούν τόσο στη σύνδεση υβριστικού λόγου, χιούμορ και λεκτικής βίας, όσο και στη στερεοτυπική αναπαράσταση των γυναικών στην ποπ κουλτούρα, στη σχέση σεξουαλικότητας και ηθικής, αλλά και στο κοινωνικό στίγμα που φέρει η απόδοση του χαρακτηρισμού «πουτάνα» σε μία γυναίκα και στο έθνος.

Η χρήση υβριστικού λόγου εκφράζει δεσμούς οικειότητας ή αξιοποιείται για την επίλυση αντιπαραθέσεων, με τις παραπάνω λειτουργίες να επιτελούνται και στη δημόσια σφαίρα. Στην πρώτη περίπτωση, το υβρεολόγιο συσφίγγει τους δεσμούς μεταξύ των ατόμων, καθώς με τη χρήση του υποδηλώνεται η γνώση των συνομιλητών/-τριών για την ανάγκη ερμηνείας του ως μη κυριολεκτικού (Trudgill & Anderson, 1990)⁴¹ και η άνεσή τους να χρησιμοποιήσουν εκφράσεις ακατάλληλες, οι οποίες θεωρείται πως δεν αποδίδουν τον απαιτούμενο σεβασμό στο πρόσωπο του/της εκάστοτε συνομιλητή/-τριας και πως ενέχουν τον κίνδυνο να προκαλέσουν αισθήματα δυσφορίας και να προσβάλλουν τα άτομα που είναι παρόντα σε μια τέτοια συνομιλία. Η χρήση υβριστικών εκφράσεων σεξουαλικής χροιάς αποτυπώνει την έντονη οικειότητα και τους στενούς δεσμούς μεταξύ των συνομιλητών/-τριών, καθώς η σεξουαλικότητα και το λεξιλόγιο που την περιβάλλει απευθύνεται σε μία εξαιρετικά προσωπική πλευρά της ζωής του ανθρώπου. Η χρήση λέξεων που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα θεωρείται μη αποδεκτή στο δημόσιο χώρο, όπως μη αποδεκτή θεωρείται και η δημόσια έκφραση της σεξουαλικότητας – ειδικότερα όταν πρόκειται για σεξουαλικό προσδιορισμό άλλον από τον ετεροφυλόφιλο ή για μορφές έκφρασης της σεξουαλικότητας που δε συνδέονται άμεσα με τις κοινωνικά αποδεκτές εκφάνσεις της (π.χ. γάμος, μονογαμικό ζεύγος). Επομένως, η άνεση του/της εκάστοτε συνομιλητή/-τριας να υιοθετήσει υβριστικό λόγο, περιθωριακές εκφράσεις σεξουαλικής χροιάς, παρωνύμια και αστεϊσμούς υπογραμμίζει τη στενή σχέση μεταξύ των συνομιλητών/-τριών ή το ισοδύναμο κοινωνικό τους κύρος.

Αντιθέτως, η χρήση υβριστικού λόγου για την επίλυση αντιπαραθέσεων υπερτονίζει τις σχέσεις εξουσίας και τα αρνητικά συναισθήματα των ομιλητών/-τριών. Το άτομο που θα χρησιμοποιήσει υβριστικό λόγο κατέχει έστω παροδικά (αναλόγως της απόκρισης που θα λάβει) περισσότερη εξουσία και δύναμη, διότι ο υβριστικός λόγος θεωρείται ακατάλληλος για χρήση στη δημόσια σφαίρα, επομένως η οποιαδήποτε χρήση του υπογραμμίζει την απώλεια της ψυχραιμίας και της αυτοσυγκράτησης, αλλά και την υιοθέτηση έντονου ύφους και επιθετικού τόνου από πλευράς του/της ομιλητή/-τριας. Το υβρεολόγιο λειτουργεί ως

⁴¹ Βλ. τη χρήση του όρου «πόρνη» στο απόσπασμα 28, και τη χρήση μεταφορικού λόγου στο απόσπασμα 29, Παράρτημα Σώματος Εργασίας.

ένδειξη έντονων συναισθημάτων, κυρίως όταν πρόκειται για ύβρεις χωρίς συγκεκριμένο παραλήπτη, που χρησιμοποιούνται σαφώς για την έκφραση συναισθημάτων (Trudgill & Anderson, 1990, σ. 53).

Η σχέση μεταξύ υβριστικού λόγου και χιούμορ υπογραμμίζει τον κυρίαρχο ρόλο που διαδραματίζει το θυμικό και η αίσθηση της οικειότητας για την αναπαραγωγή συμπεριφορών. Υπάρχουν λέξεις που θεωρούνται απαγορευμένες, ειδικά για χρήση στο δημόσιο χώρο. Οι συγκεκριμένες λέξεις, οι λέξεις-ταμπού, λειτουργούν ενωτικά: όταν κάποια άτομα χρησιμοποιούν το απαγορευμένο αυτό λεξιλόγιο μεταξύ τους, τότε δημιουργείται η αίσθηση της ομάδας και του «ανήκειν», μία αίσθηση κοινής βάσης. Τα άτομα αυτά γνωρίζουν πως ο λόγος τους μπορεί να ερμηνευθεί κυριολεκτικά ή μεταφορικά, αναγνωρίζουν πότε είναι χρήσιμη η μία ή άλλη ερμηνεία, ενώ ταυτόχρονα είναι γνώστες της μεταφορικής έννοιας και των συνδηλώσεων της κάθε λέξης ή/και φράσης που υιοθετούν⁴². Παραδείγματος χάριν, η λέξη «πουτάνα» έμμεσα υποδηλώνει τη σεξουαλική διαθεσιμότητα των γυναικών και θεωρείται αρνητική, όμως οι συνδηλώσεις της εξαρτώνται από το συγκεκριμένο και μπορεί να είναι θετικές σε ορισμένες περιπτώσεις. Αντίθετα άλλες λέξεις, όπως «καριόλα» και «πουτανάκι» έχουν σχεδόν πάντοτε αρνητικές συνδηλώσεις. Ωστόσο, όπως επεξηγεί και η Lakoff (στο Spender, 1980, σ. 19) οι μεταφορές ή οι «ετικέτες» (labels) που αποδίδονται σε κάποιο άτομο διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο: όταν το άτομο που προσδιορίζεται είναι άνδρας, τότε η ερμηνεία είναι γενικότερη, ενώ στην περίπτωση που πρόκειται για γυναίκα, η ερμηνεία περιορίζεται σε σεξουαλικές συνδηλώσεις.

Ο υβριστικός λόγος, όπως ο μεταφορικός/αλληγορικός λόγος, συχνά χρησιμοποιείται στα πλαίσια του χιούμορ. Δεδομένων αυτών, αξίζει να σημειωθεί ότι το γέλιο υποδεικνύει κοινωνική αποδοχή (Chiario, 1992, σ. 101), καθώς και ότι οι αστεϊσμοί, όπως και τα παρωνύμια, σύμφωνα με τον Eder (στο Androutsopoulos & Georgakopoulou, 2003, σ. 47), είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την κατασκευή σχέσεων οικειότητας, επικοινωνίας της αποδοχής που νιώθει ο/η ένας/μία συνομιλητής/-τρια για τον/την άλλο/-η, έκφρασης κοινών κοινωνικών σκέψεων και κανόνων, αλλά και ως βοηθητικό μέσο για τον επαναπροσδιορισμό των προτύπων που σχετίζονται με το κοινωνικό φύλο.

Το ζήτημα αυτό λαμβάνει προεκτάσεις που αφορούν στην κατασκευή ταυτοτήτων, στη διατήρηση και την προώθηση ήδη υπαρχόντων ρόλων. Ο υβριστικός λόγος και το χιούμορ βασίζονται σε στερεότυπα και οι κατηγοριοποιήσεις των γυναικών σε «μητέρες», «κόρες», «γκόμενες», «πουτάνες», η επιβράβευση της συμμόρφωσης των γυναικών με τους κοινωνικούς κανόνες ή, αντίθετα, ο στιγματισμός τους σε περίπτωση παραβίασης των προτύπων, αποτελούν εργαλεία στη διάθεση των παραγωγών της ποπ κουλτούρας. Τα τελευταία κυρίως έτη, παρατηρείται μία έντονη προώθηση της αξίας του χιούμορ και της αίσθησης της οικειότητας μεταξύ του κοινού και των δημιουργών στην εγχώρια ποπ κουλτούρα, ειδικότερα σε διαδραστικές τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές lifestyle και (πολιτικής) σάτιρας, αλλά και σε

⁴² Μεταφορική είναι η γνωστή φράση “θέλει η πουτάνα να κρυφτεί κι η χαρά δεν την αφήνει» (βλ. απόσπασμα 18, Παράρτημα Σώματος Εργασίας, για ενδεικτική χρήση της).

διαδικτυακά εγχειρήματα, όπου υπάρχει επικοινωνία μεταξύ των παρουσιαστών και του κοινού. Έτσι, οι τηλεθεατές/-τριες και οι ακροατές/-τριες νιώθουν πως διατηρούν φιλικές σχέσεις με τους/τις παρουσιαστές/-τριες των εκπομπών που παρακολουθούν, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί αυξάνουν ή διατηρούν την τηλεθέαση και την ακροαματικότητά τους, ενώ παράλληλα το κοινό αρχίζει να υιοθετεί εκφράσεις και απόψεις που προβάλλονται μέσω των παραπάνω εγχειρημάτων, γεγονός που θέτει προβληματισμούς σε σχέση με την παθητικότητα του κοινού και τρόπο (απο)κωδικοποίησης των μηνυμάτων που λαμβάνει από τους παραγωγούς της ποπ κουλτούρας, αλλά και αναφορικά με «τη γραμμικότητα [του μοντέλου] αποστολέας/μήνυμα/παραλήπτης» (Hall, 1980, σ. 128).

Βάσει της υπόθεσης υιοθέτησης από το κοινό συγκεκριμένων συμπεριφορών/απόψεων/λόγων, εγείρεται το ερώτημα της προώθησης της λεκτικής βίας κατά των γυναικών και της διατήρησης των σχέσεων εξουσίας που ορίζουν τη θέση της γυναίκας ως υποδεέστερη σε σχέση με εκείνη του άνδρα, ακριβώς διότι η γυναίκα παρουσιάζεται ως άκρως συναισθηματική και δραματική, χωρίς τη δυναμικότητα, την ψυχραιμία και την «τετράγωνη λογική» των ανδρών. Ακόμη, θα μπορούσε ίσως να υποστηριχθεί ότι ο υβριστικός λόγος που χρησιμοποιείται από τις γυναίκες στην ποπ κουλτούρα προωθεί το στερεότυπο της «υστερικής» γυναίκας.

Η συγκεκριμένη σκέψη προκύπτει από το γεγονός ότι, σύμφωνα με το σώμα εργασίας, οι γυναίκες χρησιμοποιούν υβριστικό λόγο σεξουαλικής χροιάς κυρίως για την έκφραση έντονων συναισθημάτων με τρόπο που αναπαράγει το πρότυπο της ευαίσθητης, υπερβολικής στις αντιδράσεις της και εν τέλει, υστερικής, γυναίκας⁴³. Η χρήση του υβριστικού λόγου από τις γυναίκες δεν αποσκοπεί στην έκφραση της οικειότητας που εκείνες αισθάνονται με κάποιον-α συνομιλητή/-τρια τους, αλλά στοχεύει ως επί το πλείστον στην έκφραση παραπόνων, αντιρρήσεων και αισθημάτων αγανάκτησης και οργής, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται μία μεγάλη αντίθεση: από τη μία οι άνδρες υβρίζουν άλλους και δέχονται ύβρεις με χαρακτηριστική άνεση, ενώ, από την άλλη, οι γυναίκες χρησιμοποιούν υβριστικό λόγο και όχι τη «γυναικεία γλώσσα» όπως περιγράφεται από τη Lakoff στο εμβληματικό της έργο *Language in Woman's Place* (1973), όταν χάσουν τον αυτοέλεγχό τους λόγω των έντονων συναισθημάτων που τις διακατέχουν. Τα συναισθήματα των γυναικών θεωρούνται μεγεθυμένα και οι αντιδράσεις τους υπερβολικές, σε βαθμό που τις οδηγεί να συμπεριφέρονται ανάρμοστα, γεγονός που επιφέρει συνέπειες, καθότι η δηλωτική, αλλά και η συνδηλωτική έννοια λέξεων και φράσεων που χρησιμοποιούνται ως υβριστικές, αποκαλύπτει τα όρια των κοινωνικών κανόνων· όταν ένα άτομο παραβιάσει τους ισχύοντες κανόνες και υιοθετήσει συμπεριφορές που δε συνάδουν με την ηλικία, το φύλο του ή την κοινωνική του θέση, τότε είτε κατηγοριοποιείται ως περιθωριακό ή/και γίνεται αποδέκτης υβριστικών χαρακτηρισμών.

Όσον αφορά τις γυναίκες, εκείνες εξακολουθούν να υποχρεώνονται στη συμμόρφωση με κανόνες που περιγράφουν την πρόπουσα και την κατάλληλη για το φύλο τους εξωτερική εμφάνιση ή τις

⁴³ Πρβλ. τη χρήση υβριστικού λόγου στο απόσπασμα 9 (βλ. Παράρτημα Σώματος Εργασίας).

ενδυματολογικές επιλογές που αρμόζουν σε κάθε περίπτωση⁴⁴. Ακόμη, οι γυναίκες οφείλουν να ακολουθούν κανόνες που περιγράφουν την κατάλληλη γλώσσα που θα πρέπει να χρησιμοποιούν και εντός του πλαισίου αυτού οφείλουν να αποφεύγουν δημόσιες αναφορές στη σεξουαλική τους ζωή. Ειδικότερα η σεξουαλικότητα των γυναικών, όταν αυτή δεν ανταποκρίνεται στο πρότυπο της μονογαμικής συντροφικής σχέσης και όταν γίνονται αναφορές σε αυτή (και από τις ίδιες τις γυναίκες), είναι κολάσιμη. Όπως αναφέρει η Stokoe, η μονογαμία των γυναικών και η αποσιώπηση γεγονότων σχετικών με τη σεξουαλική τους ζωή τις βοηθά «να διατηρήσουν την ετεροκανονιστική θηλυκότητα», γεγονός που αποτελεί ζητούμενο για τις «καλές» γυναίκες (2003, σ. 335). Οι γυναίκες, έτσι, αποτρέπονται από το δικαίωμα να εκφραστούν ελεύθερα και οι ενδεδειγμένες συμπεριφορές που τους υποδεικνύονται είναι η αποφυγή αναφοράς των ίδιων στην ηθική τους (βλ. ανάλυση αποσπάσματος 22), η αποφυγή εκδήλωσης της επιθυμίας και της ικανοποίησης που αντλούν από το σεξ και το «σεμνό» ντύσιμο, δηλαδή η επιλογή ενδυμάτων που δεν τονίζουν και δεν αποκαλύπτουν μέρη του σώματος ή δεν παραπέμπουν στο σεξ και τις προσωπικές στιγμές της καθημερινότητας (βλ. ανάλυση αποσπάσματος 24).

Σε περιπτώσεις παραβίασης των παραπάνω κανόνων, οι γυναίκες υφίστανται συνέπειες όπως η κοινωνική κατακραυγή και ο στιγματισμός. Ο υβριστικός λόγος, τότε, λειτουργεί ως μέσο κοινωνικού και ηθικού «λιθοβολισμού». Αυτό συμβαίνει και μέσω της κατηγοριοποίησης των γυναικών (που αποτελεί ένα ΜΣΚ) σε «πουτάνες», «καριόλες» και σε άλλες κατηγορίες σεξουαλικής χροιάς. Όταν οι κατηγορίες αυτές χρησιμοποιούνται έναντι γυναικών, τότε λαμβάνουν συνήθως αρνητικό πρόσημο. Χαρακτηρισμοί του είδους αυτού αποτυπώνουν, σύμφωνα με τον Baker, την κατασκευή της γυναίκας «ως 'απατεώνα', μέσω της αποτυχίας της να συμμορφωθεί στις έμφυλες νόρμες που ορίζουν πως οι γυναίκες οφείλουν να αρνούνται το σεξ ή τουλάχιστον να υποκρίνονται 'τις δύσκολες'» (2008, σ. 138-139) και ταυτόχρονα περιγράφουν «τη συνεχιζόμενη κατασκευή και διατήρηση 'γεγονότων' για την κοινωνική ζωή, συμπεριλαμβανομένων των έμφυλων ταυτοτήτων και σχέσεων» (Stokoe, 2003, σ. 322).

Ενδεικτικό στοιχείο της προσπάθειας διατήρησης συγκεκριμένων έμφυλων σχέσεων είναι η λεπτομερής περιγραφή και η προώθηση στην ποπ κουλτούρα του προτύπου της γυναίκας που επιθυμούν οι άνδρες. Το γεγονός αυτό καταρχήν υπογραμμίζει τον κυρίαρχο χαρακτήρα των ετεροφυλοφιλικών σχέσεων. Ωστόσο, τονίζει εξίσου, το πρότυπο του άνδρα-κυνηγού, ο οποίος είναι εκείνος που επιλέγει τη σύντροφό του με βάση συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της εμφάνισης και της συμπεριφοράς της. Η ιδανική σύντροφος για έναν άνδρα παρουσιάζεται από την ποπ κουλτούρα ως συγκρατημένη στη δημόσια σφαίρα («έξω») και ασυγκράτητη εντός της ιδιωτικής σφαίρας («μέσα»), δηλαδή ως μία παρουσία διακριτική, που ακολουθεί όλους τους κανόνες της ορθής συμπεριφοράς και που εναρμονίζεται με τα πρότυπα της

⁴⁴ Η Bartlett (1994) αναφέρεται στους ενδυματολογικούς κανόνες που οφείλουν να τηρούν οι άνδρες και οι γυναίκες εντός των χώρων εργασίας και αναδεικνύει την ανάγκη πειθαρχίας των δύο φύλων σε έμφυλα στερεότυπα. Παρότι στην παρούσα εργασία η εστίαση στρέφεται προς τις γυναίκες, οι άνδρες επίσης οφείλουν να πειθαρχούν σε ενδυματολογικούς κανόνες που τονίζουν την αρρενωπότητά τους. Σε αντίθετη περίπτωση, οι χαρακτηρισμοί που τους αποδίδονται σχετίζονται με τη σεξουαλικότητά τους ή/και με την πιθανή εκθήλυνσή τους.

πρέπουσας εμφάνισης, αλλά και που υιοθετεί το ρόλο της υπερσεξουαλικής γυναίκας στον ιδιωτικό της χώρο και στις προσωπικές στιγμές με το σύντροφό της.

Έτσι, έρχεται στην επιφάνεια το δίπολο της παρθένας και της πόρνης (the Virgin and the Whore), ή, εναλλακτικά, της Παναγίας και της Εύας (Madonna/Mary and Eve). Πρόκειται για μία διχοτομία με ρίζες στους προχριστιανικούς και πρωτο-χριστιανικούς χρόνους, η οποία απαντάται στη λογοτεχνία αλλά και στην ψυχολογία, ειδικότερα στο έργο του Sigmund Freud, ο οποίος περιέγραψε τη δυσκολία των ανδρών στο σεξουαλικό ερεθισμό τους εντός μίας ερωτικής, συντροφικής σχέσης, καθώς αντιμετωπίζουν τις γυναίκες είτε ως Παναγίες, ή ως πόρνες⁴⁵ – αυτό που επιτυγχάνεται μέσω ενός τέτοιου είδους διαχωρισμού είναι η κατηγοριοποίηση των γυναικών βάσει της συμμόρφωσής τους με κοινωνικές νόρμες (Muthanna, 2015, σ. 11). Η παρθένα (ή Παναγία) είναι η γυναίκα που συμμορφώνεται με τους κανόνες που ορίζουν πώς οφείλει να παρουσιάζεται στο δημόσιο χώρο και στην κοινωνική ζωή. Ακολουθεί τα κοινωνικά πρότυπα που αφορούν στην εμφάνιση, το λόγο, τη συμπεριφορά. Είναι η γυναίκα που μάχεται τη σωματικότητά της, ελέγχει τη σεξουαλικότητά της και παρουσιάζεται ως γυναίκα «πνευματική», με αρχές, άξια σεβασμού. Η αναπαράσταση αυτής της γυναίκας αποτελεί εθνικό ιδανικό. Απεναντίας, η πόρνη (ή Εύα) είναι η γυναίκα-έρμαιο του σώματος και των ορμών της, η γυναίκα που υποκύπτει σε σαρκικές επιθυμίες, χρησιμοποιεί λόγο ανάρμοστο για μία «κυρία» και είναι ευάλωτη σε χαρακτηρισμούς που θίγουν την ηθική της. Παρόλα αυτά, όμως, η σεξουαλική επιθυμία της θεωρείται προτέρημα στον ιδιωτικό βίο και την ερωτική της ζωή, καθώς έτσι καταφέρνει να ικανοποιεί τον σύντροφό της (ετεροκανονιστικό πλαίσιο).

Εάν ληφθεί υπόψη η έννοια της ιδεολογικής έγκλισης του Althusser, εν τέλει ποιες είναι οι γυναίκες που καλούνται «πουτάνες»; Τα υποκείμενα που περιγράφει ο Althusser στο περίφημο παράδειγμα με τον τροχονόμο που εγκαλεί έναν περαστικό, είναι υποκείμενα που αναγνωρίζουν πως το κάλεσμα του αστυνομικού απευθυνόταν σε αυτά (Althusser, 1968, σ. 699). Ο Bakhtin, επίσης, υποστηρίζει πως εντός του ατόμου ευρίσκονται δύο φωνές, η φωνή της εξουσίας (η φωνή «των πατέρων», των ενηλίκων, της ηθικής, της πολιτικής και της θρησκείας) και η μία εσωτερική φωνή πειθούς που δεν αναγνωρίζεται από την κοινωνία (1934, σ. 682). Βάσει αυτών, θα άξιζε να διερευνηθεί εάν οι γυναίκες που δεν υποτάσσονται και δεν ακολουθούν πλήρως τους (εξωτερικούς) κοινωνικούς κανόνες που αφορούν στην πρέπουσα εμφάνιση, σεξουαλικότητα και στην αρμόζουσα δημόσια εικόνα αποδέχονται, έστω και άρρητα, το χαρακτηρισμό «πουτάνα», καθώς κατά κάποιον τρόπο «ασκούν [εσωτερικά] τις τελετουργίες της ιδεολογικής τους αντιπροσώπευσης» (σ. 699). Το ερώτημα, επομένως, περιστρέφεται γύρω από τους μηχανισμούς λειτουργίας του κοινωνικού ελέγχου και από το βαθμό στον οποίο οι μηχανισμοί αυτοί έχουν εσωτερικευθεί από τις γυναίκες.

⁴⁵ Πηγή: World Heritage Encyclopedia, http://www.gutenberg.us/articles/virgin-whore_dichotomy

Όμοια, είναι ενδιαφέρουσα η παρατήρηση των όσων συμβαίνουν όταν ένα έθνος ή όταν πολιτικοί εκπρόσωποί του λαμβάνουν υβριστικούς χαρακτηρισμούς. Δεδομένου ότι πολλές φορές η πατρίδα συμβολίζεται ως γυναίκα ή ως μητέρα, το ερώτημα είναι τί συμβαίνει όταν μία γυναίκα, η οποία φθάνει να συμβολίζει το έθνος ολόκληρο, χαρακτηριστεί «πουτάνα» και εάν πλήττεται, έτσι, το κύρος του έθνους. Παραδείγματος χάριν, οι γυναίκες στις οποίες αποδίδονται υβριστικοί χαρακτηρισμοί συνδυαστικά με την αναφορά στην εθνικότητά τους (πχ. «πουτάνα Ελληνίδα» ή «ελεηνίδα», από τη σύντμηση του «Ελληνίδα» και του «ελεεινή»⁴⁶), πλήττουν το κύρος του έθνους, υποβιβάζουν τη συμβολική αξία του, καθώς το αναπαριστούν ως ένα έθνος-παραγωγό ανήθικων ατόμων. Παράλληλα, το ίδιο το έθνος καταλήγει να βρίσκεται στη θέση της «πουτάνας». Αντίστοιχα, σοβαρές είναι οι κοινωνικές συνέπειες για ένα άτομο-μέλος μίας εθν(ο)τικής ομάδας, όταν αυτό αναπαρίσταται μέσω στερεοτύπων που θέλουν τις γυναίκες του να απασχολούνται κυρίως ως εργάτριες του σεξ (βλ. χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ). Εάν ληφθούν υπόψη οι θέσεις των Anthias και Davis (2005), σε μία εθνική κοινότητα ανήκουν όσα άτομα καταφέρνουν να συμμορφώνονται με συγκεκριμένα τελετουργικά και πρακτικές, όπως και σε σεξουαλικά αποδεκτούς κανόνες, επομένως οι γυναίκες που πλήττουν με την απόδοση χαρακτηρισμών σε αυτές το έθνος οφείλουν να καταβάλλουν προσπάθειες ώστε το έθνος να τις αποδεχθεί. Όταν όχι το έθνος, αλλά το κράτος χαρακτηρίζεται ως «μπουρδέλο», μία φράση που είναι εξαιρετικά δημοφιλής στην ελληνική γλώσσα, τότε αξίζει να αναρωτηθεί κανείς ποιος έχει τότε το ρόλο της πόρνης και εάν πλήττεται το έθνος. Το τελευταίο ερώτημα βασίζεται στο διαχωρισμό μεταξύ έθνους και κράτους, όπου το έθνος ορίζεται ως ένα σύνολο ανθρώπων με κοινό πολιτισμό, γλώσσα και εθνικά στοιχεία, ενώ το κράτος ως μία περιοχή πολιτικού ελέγχου που διατηρεί την εθνική της κυριαρχία (Connor, 1978).

⁴⁶ Liotzis, E. (2014). Discourses of pornification: From civil society to porn society. *International Journal of Social Science and Humanities Research*, 2(1), 1-9.

Συμπεράσματα

Στην παρούσα εργασία μελετάται η χρήση υβριστικών λέξεων σεξουαλικής χροιάς από γυναίκες και άνδρες έναντι γυναικών και ανδρών, στα πλαίσια του προφορικού και του γραπτού λόγου που αναπαράγεται εντός της σύγχρονης ποπ κουλτούρας στην Ελλάδα. Το σώμα εργασίας αποτελείται από αποσπάσματα λόγου προερχόμενα από τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές lifestyle και πολιτικής σάτιρας, από διαδικτυακές εκπομπές lifestyle, αθλητικές και πολιτικές εφημερίδες, καθώς και από διαδικτυακή πύλη ερωτικής αρθρογραφίας. Η πρώτη ανάγνωση του υλικού κατέληξε στο διαχωρισμό του σε τρεις θεματικές ενότητες που αφορούν: στη μελέτη υβριστικού λόγου και διαπροσωπικών σχέσεων, στη μελέτη υβριστικού λόγου, φύλου και σεξουαλικότητας, και στη μελέτη υβριστικού λόγου, πολιτικής και έθνους. Μετά τη μελέτη αποσπασμάτων λόγου βάσει του Μηχανισμού Συμμετοχικής Κατηγοριοποίησης και της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου, προέκυψαν ορισμένα ειδικά και γενικά συμπεράσματα. Τα ειδικά συμπεράσματα περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω.

Ο υβριστικός λόγος διαθέτει πολλαπλές λειτουργίες, από την έκφραση οικειότητας και την επίλυση αντιπαραθέσεων ή την έκφραση αρνητικών συναισθημάτων στην απόδοση έμφασης και στο χιούμορ. Πέραν του εύρους των λειτουργιών του, όμως, πρόκειται για ένα είδος λόγου που χρησιμοποιείται εξίσου από τις γυναίκες, και έτσι ανατρέπεται η αυστηρά προκαθορισμένη μορφή της «γυναικείας» γλώσσας, όπως περιγράφηκε από τους θεωρητικούς της κοινωνιογλωσσολογίας (βλ. Lakoff). Παρόλα αυτά, από τη σχετική βιβλιογραφία και από το σώμα εργασίας προκύπτει ότι η χρήση υβριστικού λόγου (σεξουαλικής χροιάς) από τις γυναίκες αφενός δεν ενθαρρύνεται, αφετέρου προκύπτει όταν υπάρχει η αίσθηση της οικειότητας ή έντονα αρνητικά συναισθήματα που ζητούν να εκφραστούν. Οι ύβρεις που χρησιμοποιούνται εναντίον των γυναικών, από την άλλη, διαθέτουν κυρίως σεξουαλική χροιά και έχουν ως στόχο να πλήξουν την ηθική τους, ενώ αφορούν πρωτίστως στη σεξουαλικότητά τους.

Ειδικότερα αυτή η λειτουργία του υβριστικού λόγου αναδεικνύει το σημαντικό του ρόλο για τη διαχείριση θεμάτων σχετικών με την ηθική και τη σεξουαλικότητα. Ο παράγοντας φύλο λειτουργεί καταλυτικά εδώ: όσον αφορά σε ύβρεις σεξουαλικής χροιάς, όπως είναι η λέξη «πουτάνα», συνώνυμα και παράγωγα αυτής, παρατηρείται ότι για τις γυναίκες οι υβριστικοί αυτοί χαρακτηρισμοί υιοθετούνται εντός γενικού πλαισίου, ώστε να αποδοθούν σε αυτές ορισμένες ποιότητες του χαρακτήρα ή προσδιορισμοί που αφορούν στην ηθική τους και στον τρόπο με τον οποίο διάγουν το δημόσιο βίο τους. Επομένως, «πουτάνα» μπορεί να χαρακτηριστεί μία γυναίκα που επιλέγει ενδύματα που αφήνουν ακάλυπτα μέρη του σώματός της, μία γυναίκα που απατά ή εγκαταλείπει τον ερωτικό της σύντροφο για κάποιον άλλο, κάποια που περιγράφει τις ερωτικές της προτιμήσεις ή που παρουσιάζεται ως σεξουαλικά διαθέσιμη, ακόμη και κάποια γυναίκα που δε συμπεριφέρεται επιεικώς ή που δε λαμβάνει υπόψη της τα άτομα του περιβάλλοντός της. Επομένως, ο χαρακτηρισμός «πουτάνα» αναφέρεται σε συμπεριφορές, πράξεις και

στάσεις που θεωρούνται ανάρμοστες για τις γυναίκες και οι οποίες μπορούν να είναι αποκλειστικά σεξουαλικές, συναισθηματικές, ή συμπεριφορές και πράξεις που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο μίας διαπροσωπικής ή/και συντροφικής σχέσης. Οι υβριστικοί χαρακτηρισμοί σεξουαλικής χροιάς αποδίδονται με μεγάλη ευκολία στις γυναίκες, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου εκείνες δεν είναι παρούσες σε μία συζήτηση, ενώ φαίνεται να αποτελούν ύβρεις με βαρύ φορτίο και αρκετά αρνητικές συνδηλώσεις. Βάσει αυτού, μπορεί να υποστηριχθεί πως ο υβριστικός λόγος σεξουαλικής χροιάς λειτουργεί για τις γυναίκες ως μηχανισμός κοινωνικού ελέγχου και συμμόρφωσης. Αντιθέτως, όσον αφορά στους άνδρες, οι ύβρεις σεξουαλικής χροιάς στοχεύουν σε συγκεκριμένες συμπεριφορές ή πράξεις τους (έχουν, δηλαδή, ειδικό χαρακτήρα) και δε χαρακτηρίζουν το ποιόν του χαρακτήρα τους. Τουναντίον, οι υβριστικές λέξεις που χρησιμοποιούνται έναντι των ανδρών και οι οποίες τους προσδιορίζουν ως «πουτάνες» ή «καριόλες» συχνά χρησιμοποιούνται εντός του πλαισίου φιλικών συνομιλιών, με στόχο να ενδυναμωθούν οι δεσμοί οικειότητας μεταξύ μίας ομάδας ή μεταξύ ενός δημοσίου προσώπου και του κοινού. Θετικές συνδηλώσεις αποκτά η λέξη «πουτάνα» όταν περιγράφει ένα άτομο έξυπνο, το οποίο καταφέρνει να επιτύχει τους στόχους του ή μία γυναίκα που γνωρίζει πώς να ικανοποιεί σεξουαλικά τον ερωτικό της σύντροφο, είναι κοινωνική και με έντονη προσωπικότητα.

Εξίσου σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η σχέση της χρήσης υβριστικού λόγου και έθνους. Οι πολιτικοί εκπρόσωποι του έθνους, οι τοπικοί αξιωματούχοι ή πρόσωπα που δρουν στη δημόσια σφαίρα, εκφέρουν λόγο και διαμορφώνουν συνειδήσεις (παραδείγματος χάριν, δημοσιογράφοι) δύνανται να λάβουν υβριστικούς χαρακτηρισμούς παρόμοιους με εκείνους που αποδίδονται στις γυναίκες. Το κοινό σημείο έγκειται στο γεγονός ότι οι χαρακτηρισμοί αυτοί, τόσο όταν αφορούν το έθνος, όσο και όταν αφορούν γυναίκες, περιγράφουν άτομα ανήθικα και άξια περιφρόνησης. Οι ύβρεις που περιγράφουν πολιτικά ή δημόσια πρόσωπα ως «πουτάνες» αφορούν και πάλι στην ηθική τους και στις πολιτικές τους επιλογές, που δεν υπερασπίζονται το έθνος.

Τα γενικότερα συμπεράσματα αφορούν στη λειτουργία του υβριστικού λόγου ως μηχανισμού κοινωνικής συμμόρφωσης και ελέγχου, ως μηχανισμού οριοθέτησης και ως μηχανισμού διάκρισης μεταξύ των ορίων δημόσιου και ιδιωτικού. Ως μηχανισμός κοινωνικής συμμόρφωσης και ελέγχου, ο υβριστικός λόγος αξιοποιείται ώστε να στιγματισθούν άτομα που υπερβαίνουν τους έμφυλους κοινωνικούς κανόνες και τα πρότυπα συμπεριφοράς και εξωτερικής εμφάνισης, αλλά και ως απειλή ώστε τα άτομα να πειθαρχούν στις καθεστηκυίες νόρμες. Ως μηχανισμός οριοθέτησης, ο υβριστικός λόγος καταφέρνει να δρα ως εξισωτική δύναμη μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών τάξεων και ομάδων ή/και σχέσεων εξουσίας, καθώς δημιουργεί την εμπρόθετη αίσθηση του ανήκειν σε μία ομάδα. Επίσης, με βάση την έννοια της λέξης «πουτάνα» ως ενός ατόμου που έχει απωλέσει την κυριαρχία του σώματος ή ενός έθνους που έχει χάσει την εθνική του κυριαρχία, ο υβριστικός λόγος χρησιμοποιείται για να δηλώσει πως έχουν χαθεί όρια κυριαρχίας και ελεύθερης βούλησης. Τέλος, ο υβριστικός λόγος ως μηχανισμός διάκρισης μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού σηματοδοτεί τι μπορεί να λέγεται ή να λαμβάνει χώρα στη δημόσια και την ιδιωτική σφαίρα,

καθώς αφενός η χρήση του αρμόζει στην ιδιωτική σφαίρα, αφετέρου λειτουργεί τιμωρητικά για όσα άτομα υπερβούν τα εσκαμμένα.

Τα παραπάνω γενικότερα συμπεράσματα προκύπτουν από τον τρόπο χρήσης του υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς εντός των πηγών αποσπασμάτων λόγου. Κοινά σημεία μεταξύ όλων των πηγών από τις οποίες αντλήθηκε υλικό ήταν η ευρεία και διαδεδομένη χρήση ύβρεων σεξουαλικής χροιάς εντός τους κατά τη χρονική περίοδο που μελετήθηκε, παρότι επρόκειτο για λόγο που αρθρωνόταν στη δημόσια σφαίρα και όφειλε να ακολουθεί συγκεκριμένες υποδείξεις (πχ. κανονισμοί του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης) και η άνεση με την οποία χειρίζονταν το λόγο αυτό τόσο οι παρουσιαστές και οι συντάκτες των εκπομπών και των μέσων που μελετήθηκαν, όσο και το κοινό (βλ. ραδιοφωνική «Ελληνοφρένεια»). Σε όλα τα αποσπάσματα υπήρχε η αίσθηση της οικειότητας μεταξύ κοινού και παρουσιαστών/συντακτών και η διάθεση να χρησιμοποιηθούν ύβρεις ώστε να υπογραμμισθούν συναισθήματα που διακατείχαν τους/τις ομιλούντες/-ούσες και τους/τις γράφοντες/-ούσες. Ο υβριστικός λόγος φαινόταν να λειτουργεί ως μέσο έκφρασης συναισθημάτων, ως εργαλείο χρήσιμο για την κατηγοριοποίηση ατόμων σε ηθικά/ανήθικα, κ.ά., πολλές φορές ως αυθόρμητη αντίδραση σε γεγονότα ή σε πράξεις που αφορούσαν τα άτομα που τον υιοθετούσαν.

Αυτή η αυθόρμητη χρήση υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς και η λειτουργία του ως εργαλείου κατηγοριοποίησης αποτέλεσαν αφορμή για τη χρήση του ΜΣΚ, ενώ η επιθυμία να συνδεθούν τα συμπεράσματα που θα προέκυπταν μέσω μίας (κοινωνιο)γλωσσολογικής ανάλυσης με ευρύτερα συμπεράσματα κοινωνιολογικού χαρακτήρα και με κοινωνικές τάσεις αποτέλεσε αφορμή για την παράλληλη χρήση της ΚΑΛ. Η συνδυαστική χρήση των δύο αυτών μεθόδων δεν απαντάται συχνά· αντίθετα, συχνή είναι η διαμάχη μεταξύ της ΚΑΛ και της ΑΣ (και ακολούθως των (κοινωνιο)γλωσσολογικών εργαλείων) (βλ. Mey, 2001). Με την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας εκτιμήθηκε η αξία της παράλληλης χρήσης των δύο μεθόδων και ο τρόπος με τον οποίο αλληλοσυμπληρώνονται, ώστε να λειτουργήσουν εν είδη επαγωγικού συλλογισμού και να προσφέρουν γενικότερα, καθολικά συμπεράσματα ορμώμενες από την αρχική εστίαση σε ειδικές γλωσσικές αναλύσεις. Ακόμη, ο συνδυασμός ΜΣΚ και ΚΑΛ έδωσε την ευκαιρία να εξετασθούν τόσο η όψη του κόσμου όπως κατασκευάζεται από τους/τις ομιλητές/-τριες, όσο και το περιβάλλον (context) που διαμορφώνει τάσεις και ιδεολογίες, προβληματισμοί που περιγράφονται από τη Mey (2001) και τον Jones (2007) σε κείμενά τους που αφορούν στη διαμάχη ΑΣ και ΚΑΛ και στη χρησιμότητα ύπαρξης της ΚΑΛ, αντίστοιχα.

Συμπερασματικά, διάφορες θεωρητικές προεκτάσεις και ερευνητικές προκλήσεις μπορούν να αναδυθούν από την παρούσα εργασία. Αρχικά, αξίζει να μελετηθεί το εύρος διασποράς της χρήσης υβριστικού λόγου στη δημόσια σφαίρα και ειδικότερα στην ποπ κουλτούρα και ο τρόπος με τον οποίο η χρήση του λόγου αυτού διαμορφώνει πρότυπα συμπεριφοράς. Μία τέτοια μελέτη θα απαιτούσε εξαντλητική μελέτη των πηγών, αλλά θα μπορούσε να αποτελέσει και αφορμή για τη διερεύνηση του ενεργητικού/παθητικού

χαρακτήρα της σχέσης παραγωγών και καταναλωτών της εγχώριας ποπ κουλτούρας. Ακόμη, μία εκτενέστερη μελέτη που θα βασιζόταν στη συνδυαστική χρήση ΜΣΚ και ΚΑΛ μπορεί να αναδείξει τις ομοιότητες και τις διαφορές στη χρήση υβριστικού λόγου στον προφορικό και το γραπτό λόγο και να αναδείξει τις τάσεις που προκύπτουν και τους έμφυλους ρόλους που διαμορφώνονται. Πέραν αυτών, θεωρητικοί συλλογισμοί που προκύπτουν από το παρόν είναι η συμβολή του υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς στη διαμόρφωση έμφυλων αναπαραστάσεων/ταυτοτήτων, η ανάδειξη της απειλής των ατόμων που δε συμμορφώνονται με τα καθιερωμένα πρότυπα συμπεριφοράς με κοινωνικό στιγματισμό μέσω της απόδοσης σε αυτά υβριστικών χαρακτηρισμών και η περαιτέρω μελέτη της σχέσης υβριστικού λόγου σεξουαλικής χροιάς με το φύλο, την κοινωνική τάξη και την ιδεολογική τοποθέτηση.

Παράρτημα 1: Σύμβολα απομαγνητοφωνήσεων

Σύμβολο απομαγνητοφώνησης	Περιγραφή συμβόλου
1, 2, 3, κ.ό.κ	αριθμός σειράς
(.) (1.0)	παύση μικρότερη του ενός δευτερολέπτου
(1.3)	χρονομετρημένη παύση μεγαλύτερη του ενός δευτερολέπτου
ααα–	απότομη διακοπή του λόγου
[ααα	επικάλυψη λόγου (overlapping)
ααα=	συνέχιση του λόγου σε επόμενη σειρά, χωρίς διακοπή
(ααα)	λόγος μη κατανοητός ή δυσνόητος
(ααα)	σχόλια αναλυτή/τριας
[...]	λόγος που παραλείπεται λόγω οικονομίας
ααα:	επιμήκυνση εκφώνησης φθόγγου
>ααα<	επιτάχυνση του λόγου
<ααα>	επιβράδυνση του λόγου
<u>Ααα</u>	Έμφαση
ΑΑΑ	αύξηση έντασης της φωνής
↑ααα / ↓ααα	απότομη αύξηση ή μείωση του τόνου της φωνής
ααα;	ανοδικός τόνος
ααα!	ζωηρή έμφαση
°ααα°	ηπιότερος τόνος
[χεχε] / [γέλια]	γέλιο
hh	εκπνοή
.hh	εισπνοή

Παράρτημα 2: Ευρετήριο όρων και ακρωνύμων

Ακολουθιακός, -ή, -ό	Sequential	
Ανάλυση Λόγου	Discourse Analysis	ΑΛ (DA)
Ανάλυση Συνομιλίας	Conversation Analysis	ΑΣ (CA)
Αντικειμενοποίηση	Objectification	
Ατομικός, -η, -ο	Individual	
Διαδικτυακή πύλη	Portal	
Εθνομεθοδολογία	Ethnomethodology	
Εμπορικό σεξ	Commercial sex	
Επικάλυψη λόγου	Overlapping	
Κοινωνιογλωσσολογία	Sociolinguistics	
Κοινωνιολογία της γλώσσας	Sociology of language	
Κριτική Ανάλυση Λόγου	Critical Discourse Analysis	ΚΑΛ (CDA)
Κριτική Θεωρία	Critical Theory	
Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής	-	ΛΚΝ
Λόγος	Discourse	
Μακροσκοπικός	Macro	
Μικροσκοπικός	Micro	
Μέλος	Member	
Μηχανισμός Συμμετοχικής	Membership Categorization Device	ΜΣΚ (MCD)
Κατηγοριοποίησης		
Οντολογικός λόγος	Essentialist discourse	
Ποπ κουλτούρα	Pop culture	
Σεξουαλικοποίηση	Sexualization	
Συλλογικός, -ή, -ό	Group	
Τάξη κατηγοριών	Collection	
Ταυτότητα	Identity	
Τυποποιημένα Σχισιακά Ζεύγη	Standardized Relational Pairs	
Ύφος	Style	
Υψηλό επίπεδο λόγου	High register	
Χαμηλό επίπεδο λόγου	Low register	

Παράρτημα 3: Παράρτημα Σώματος Εργασίας

Συνοπτικός πίνακας:

Αποσπάσματα γραπτού λόγου						
A/A	Μέσο	Συντάκτης	Τίτλος	Ημερομηνία (ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ)	Λέξεις-κλειδιά	Διάρκεια
1	pillowfights.gr	Στέλλα Τσομόρα	Ποτέ δεν ξέρεις την ιστορία μιας ιερόδουλης	19/3/2016	πόρνη, ιερόδουλη, πουτάνα	-
2	pillowfights.gr	Τζένη Βελιάδου	Πατέρα είμαι γκέι	8/1/2016	πουτάνα, δημόσια μήτρα	-
3	pillowfights.gr	Βασίλης Δεμιρτζόγλου	Οι καπάτσες και οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές	26/2/2015	πουτάνα, καπάτσα, τρελή	-
4	pillowfights.gr	Alex Stinson	Όλες οι προηγούμενες με οδήγησαν σε σένα	13/5/2016	πουτάνα	-
5	pillowfights.gr	Μένια Ντελαβέγκα	Οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές	4/7/2016	πουτάνες, κρυφοτσαχπίνες, σκερτσόζες	-
6	pillowfights.gr	Κωνσταντίνα (αναγνώστρια)	Ήθελα μόνο να περάσω για μια βόλτα	2/7/2016	πουτάνα	-
7	pillowfights.gr	Έλλη (αναγνώστρια)	Η πουτάνα σου σ'αγάπησε πολύ	19/10/2015	πουτάνα	-
8	pillowfights.gr	Ναντίν Ξυθάλη	Καλύτερα ν'αγοράζεις σεξ απ'το να πουλάς συναίσθημα	27/9/2015	κακόφημα σπίτια, πληρωμένος έρωτας	-
9	pillowfights.gr	Ελευθερία Παπασάββα	Τι σε νοιάζει εσένα με πόσους κοιμάμαι	7/8/2015	πουτανίτσες, πουτανάρες, πουτανάκια	-
10	pillowfights.gr	Μαριάννα Συμεωνίδη	Τι ξέρουν οι κολλητοί για το κρεβάτι σου	25/8/2015	πουτανάκι, γκομενάκι	-
11	pillowfights.gr	Μαρκήσιος Παπαχώστας	Ο σιχαμένος πάτερ φαμίλιας	30/6/2015	πουτανάκι, γκόμενα, γκομενίτσα	-
12	pillowfights.gr	Τίνα Μπαρμπάτσαλου	Η τυπική ελληνική οικογένεια που όλα τα βλέπει στραβά	3/8/2015	πουτανάκι	-
13	oneman.gr	Ηλίας Αναστασιάδης	Ο Θάνος Ασκητής αναλύει το σεξ, απ'το Α ως το Ω	7/2015	εύκολη, πουτάνα	-
14	oneman.gr	Μάρκος Λαμπρής	Οι 55 κανόνες του κέρατου	2/2015	πουτάνες	-
15	oneman.gr	Έρρικα Ρούσσου	Η Αντιγόνη Κουλουκάκου δεν μπορεί τα δράματα	8/2015	πουτάνα	-
16	sport24.gr	Κώστας Καίσαρης	Παιχταράς και νταραβεριτζής	8/10/2015	παλιά πουτάνα	-
17	womenonly.gr	-	Τι θέλουν οι άντρες από εσένα; 6 μύθοι και η αλήθεια	1/4/2015	σέξι, ασυγκράτητη, μισόγυμνη	-
18	topontiki.gr	-	Τα «υπερ-αισιόδοξα» σενάρια του Στράτφορντ για Μινσκ και Γερεβάν	11/2/2015	πουτάνα	-

19	topontiki.gr	-	Διαδικτυακή επίθεση περιφερειακής συμβούλου σε δημοσιογράφο: «Είσαι το πουτ@ν@κι των δανειστών»	9/3/2015	πουτανάκι	-
20	Mega με Μία	Σχολιαστές/Χρήστες YouTube	zappIT.gr Ημίγυμνη η Καμπουρέλη στο ερωτικό μασάζ του Κρητικού	28/4/2015	τσόλι, ταρίφα, μπουρδέλο, ξεκωλιάρα	-

Αποσπάσματα προφορικού λόγου

	Μέσο	Παρουσιαστές εκπομπής	Τίτλος	Ημερομηνία (ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ)	Λέξεις-κλειδιά	Διάρκεια
21	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με «Συριζαία» ⁴⁷	27/4/ 2016	πουτάνα	18''
22	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με «Γυμναστηριακό»	27/4/ 2016	καριόλα	13''
23	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με άνδρα, πατέρα δύο κοριτσιών	30/6/2015	πουτάνες	38''
24	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με ακροατή	22/9-5/10/2015	πουτανάκι	13''
25	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος-φλερτ με νεαρή ακροάτρια	22/9-5/10/2015	καριολάκι, τσόλι	1' 05''
26	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με εργαζόμενο	8, 9, 18, 23/3/2016	καριόλες	25''
27	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με ακροάτρια	8, 9, 18, 23/3/2016	πουτάνα, καριόλα	30''
28	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με ακροατή	8, 9, 18, 23/3/2016	πόρνη	14''
29	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με ακροατή	8, 9, 18, 23/3/2016	πουτανιάρηδες	40''
30	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με ακροάτρια	8/4/2016	καριόλα	20''
31	Η Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια)	Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης	Διάλογος με ακροάτρια	9/7/2016	καριόλα, πουτανάκι	28''
32	Το Πρωινό	Γιώργος Λιάγκας/Φαίη Σκορδά	Λιάγκας για Κολέτσα: «Σοβαρή κυριούλα με τα βυζ... έξω!»	18/5/2016	βυζιά	1' 08''
33	Το Πρωινό	Γιώργος Λιάγκας/Φαίη Σκορδά	Έξαλλος ο Λιάγκας: «Μη φοβάστε ρε... μιλήστε γαμ@ τη πο@τ@να μου»	15/6/2015	πουτάνα	15''
34	Το Πρωινό	Γιώργος Λιάγκας/Φαίη Σκορδά	Άγριος καυγάς Λιάγκα-Σταμάτη για την εμφάνιση της Στικούδη	5/11/2015	σώμα, εσώρουχα	20''
35	Το Πρωινό	Γιώργος Λιάγκας/Φαίη Σκορδά	Άγριος καυγάς Λιάγκα-Σταμάτη για την εμφάνιση	5/11/2015	πουλάει το κορμί της	24''

⁴⁷ Οι ακροατές συχνά κατέχουν ένα συγκεκριμένο προσωνύμιο, το οποίο είτε το δηλώνουν μόνοι τους, είτε τους το αποδίδει ο Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης.

36	Το Πρωινό	Γιώργος Λιάγκας/Φαίη Σκορδά	της Στικούδη Η ατάκα του Γεωργαντά για την πρωταγωνίστρια ερωτικών ταινιών, που έκανε έξαλλη την Φαίη!	29/3/2016	γαμιέται	15''
37	Το Πρωινό	Γιώργος Λιάγκας/Φαίη Σκορδά	Γιώργος Λιάγκας Άδειασε την ξανθιά παρουσιάστρια! Τί συνέβη;	19/5/2015	σέξι, one night stand, πάει με πολλούς	25''
38	antimnimoniakos (κανάλι στην πλατφόρμα YouTube)	antimnimoniakos (όνομα χρήστη που ανήρτησε το βίντεο)	Παράσταση του Κασιδιάρη στη Βουλή ακατάλληλη για ανήλικους	22/5/2016	πόρνες, νταβατζήδες	43''
39	AmiYiamiTube	Ami Yiami (Άννα Μαρία Βέλλη)	Πώς να βαφτείς σαν «πουτάνα»	11/2/2015	πουτάνα	23''

Απόσπασμα 1:

Στήλη Hasta La Vista!,

Συντάκτρια: Στέλλα Τσομόρα

Τίτλος: Ποτέ δεν ξέρεις την ιστορία μιας ιερόδουλης

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Πολλές είναι οι λέξεις που περιγράφουν μια τέτοια γυναίκα. Τη χαρακτηρίζουμε καθημερινά ως πόρνη, ιερόδουλη, κοινώς πουτάνα. Δε θα 'θελα ωστόσο να μείνω στον τελευταίο χαρακτηρισμό, θα προτιμήσω τον όρο πόρνη. Ιερόδουλη είναι μια λέξη που χρησιμοποιούμε για να μη βλασφημήσουμε, μέσα στον καθωσπρεπισμό που μας επιβάλλει η καθημερινότητα. Η λέξη πουτάνα, απ' την άλλη, είναι πιο συχνός χαρακτηρισμός, που όμως δε θα 'θελα να σταθώ σ' αυτόν, μιας και με την καθημερινή τριβή, η λέξη έχει χάσει την ιδιότητα που της αρμόζει κι έχει υποστεί άσχημη χρήση.

Πόρνη, λοιπόν, είναι μια γυναίκα που τη συναντάμε καθημερινά σε διάφορους δρόμους. Δρόμους βρώμικους κι άσχημους. Ένα επάγγελμα, καθόλου σύγχρονο, μέσα απ' την αρχαιότητα γεννημένο.

Το να 'σαι πόρνη δεν είναι ένα απλό επάγγελμα, είναι μια λέξη που κρύβει πολλά μέσα της. Κρύβει ψυχές τσακισμένες, ψυχές που πονάνε, που κυλιούνται καθημερινά σε μια αμαρτία άγευστη, χωρίς χαρά, χωρίς γλύκα. Θα μου πείτε, βέβαια, αμαρτία είναι, αλλά ποιος μπορεί να χαρακτηρίσει την επαφή δυο ανθρώπων αμαρτία; Την πιο όμορφη κι ουσιαστική ένωση δύο ανθρώπων; Κι όμως, η καθ' όλα όμορφη πράξη αυτή όταν πρόκειται για δύο ανθρώπους που βρίσκονται μόνο και μόνο για να εκτονωθεί ο ένας και να πληρωθεί η άλλη, γίνεται πράξη βάνουση. Ναι, βάνουση, γιατί η σάρκα αυτής της γυναίκας ποτίζεται με πόνο, με πόνο ψυχής. Η πράξη γίνεται βίαιη, γρήγορη, χωρίς ουσία. Ποτίζεται με δάκρυα, τα δάκρυα της γυναίκας που τα κρατάει μέσα στην ψυχή της, γιατί αυτά είναι που την καθαρίζουν και μένει αγνή. Ναι, αυτή μένει αγνή. Πόρνη στο επάγγελμα, μα όχι στην ψυχή δε λένε;

Πάνω απ' όλα είναι γυναίκες κι αυτές, μην το ξεχνάτε, είναι πλάσματα εύθραστα, όμορφα, δημιουργημένα από το Θεό για ν' αγαπιούνται, να θαυμάζονται, πλάσματα που πρέπει να προστατεύονται, να μην τα χτυπάμε, να τα σεβόμαστε. Χτύπημα δεν είναι μόνο η βίαιη σωματική πράξη, είναι τα λόγια, οι λέξεις που θα τις χαρακτηρίσεις, τα μάτια γεμάτα οργή, οίκτο κι περιφρόνηση. Γιατί καταλαβαίνουν τον τρόπο που τις κοιτάνε.

Έχουν μάθει να διαβάζουν τους ανθρώπους, να γνωρίζουν τι ζητάει ο καθένας που θέλει να βγάλει τ' απωθημένα του μέσα στο κορμί τους. Οφείλουν να γνωρίζουν, γιατί άλλοι θέλουν 10 λεπτά εκτόνωσης, κι άλλοι 10 λεπτά να μιλήσουν, να μιλήσουν και ν' ανοιχτούν, να βγάλουν τον πόνο και το άγχος της ζωής τους. Ξέρουν ν' ακούνε αυτές οι γυναίκες. Ακούνε χωρίς να μιλάνε, έχοντας μάθει να ικανοποιούν τις προτιμήσεις του καθενός.

[...] Οφείλουμε να τις σεβόμαστε αυτές τις γυναίκες γιατί δε γνωρίζουμε τι έχουν περάσει για να πουλάνε το κορμί τους σε κάθε πεινασμένο άντρα που θέλει να το κατασπαράξει [...].

Κάθε γυναίκα επιλέγει πού θα δώσει το κορμί της βάση των προτιμήσεών της. Αυτές λέμε ότι ξεπουλιούνται, εφόσον το πουλάνε. Η αλήθεια είναι όμως, πως το χαρίζουν, γιατί κανένα ποσό, όσο μεγάλο κι αν είναι δεν μπορεί να τ' αγοράσει. Μην τις μισείτε, μην τις κρίνετε τόσο εύκολα. Κοιτάξτε στα μάτια τους, κοιτάξτε μέσα στο σκοτάδι τους τη λάμψη που υπάρχει. Είναι η ψυχή τους, που προσπαθούν με νύχια και με δόντια να την κρατήσουν καθαρή, να μείνει φωτεινή. [...]

Απόσπασμα 2:
Στήλη NOrdinary
Συντάκτρια: Τζένη Βελιάδου
Τίτλος: «Πατέρα είμαι γκέι»
Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Ελληναράς πατέρας. Πολλά βαρύς, με ολίγη και με δύο φουσκάλες στο κέντρο του εγκεφάλου να δημιουργούνται. Μακρύ δρόμο θα διαβεί ο κανακάρης του, σαν τολμήσει να ξεστομίσει πως είναι αδερφή. Αδερφή, γιατί η πλούσια γλώσσα μας περιορίζεται όταν πρόκειται για θέματα που κινδυνεύουν να αμαυρώσουν την τιμή της οικογενείας. Το κούτελο το θέτε καθαρό. Τι θα πει ο Γιωργάρας στον κυρ Θόδωρο στο καφενείο; «Κέρνα εσύ τον καφέ Θόδωρε, έδωσα στο γιο μου να πάει διήμερο με τον Κωστάκη»;
«Καλύτερα πουτάνα κόρη, παρά πούστη γιο», λέτε και κλαίτε. Τι κι αν αποκαλούν την κόρη σας «δημόσια μήτρα», όλες ίδιες δεν είναι; Εκτός από τη μάνα σας φυσικά. Ποιος θα τολμήσει να πιάσει στο στόμα του το λεβέντη γιο σας, δυο μέτρα παλικάρι -ή και μισό μέτρο, ουδεμία σημασία έχει. Ποιος θα τολμήσει να μιλήσει για το γιο του Γιωργάρα, του αρσενικού; [...]

Απόσπασμα 3:
Στήλη Κάτι να καίει
Συντάκτης: Βασίλης Δεμιρτζόγλου
Τίτλος: Οι καπάτσες και οι τρελές έχουν τις τύχες τις τρελές
Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Το βλέπεις καθημερινά γύρω σου. Ανθρωπάκια χαρούμενα, δίπλα στις γυναίκες τους, οι οποίες κατά πολλούς ήταν no-no επιλογή.

Εσύ, η σίγουρη επιλογή, κατέληξες στο ράφι ή σε μία σχέση-γάμο, καταδικασμένα στην μιζέρια.

Και πώς τον κατάφερε τελικά; Αυτός συνήθως καλό παιδί, με καλή δουλειά, ίσως μιας κάποιας οικονομικής επιφάνειας «και παντρεύτηκε το τσόλι», κατά τα λεγόμενα σου.

Αυτή από ανατολικό μπλοκ, μόνη στην Ελλάδα, χωρίς συγγενείς και κατάφερε και τον τύλιξε. Άλλες φορές η τύπισσα είναι απλά αυτή που όλες σας χαρακτηρίζατε τρελή. Αυτή που ζήλευε υπερβολικά, αυτή που πάντα σας καθόταν στον λαιμό.

Είναι γνωστό το ρητό, «**οι πουτάνες και οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές**».

Γιατί όμως; Αναρωτήθηκες ποτέ;

Αυτή που εσύ αποκαλείς πουτάνα, είναι αυτή που τελικά πήρε το κελεπούρι και που τώρα είσαι σίγουρη πως τον κερατώνει. «Η Μαρία με τον Κώστα; Μα καλά, αυτή ήταν τρελή!», φωνάζεις όλο απορία, καθώς σνομπάρεις τον απέναντι τύπο που σου χαμογελάει.

Άκου, κοριτσάκι, να δεις πως πάει το πράγμα.

Ούτε πουτάνες είναι, ούτε τρελές. Σε βολεύει να τις ονομάζεις έτσι, γιατί θυσίασαν κάτι για να κερδίσουν κάτι άλλο. Δηλαδή, η κοπέλα από το ανατολικό μπλοκ (δεν είμαι ρατσιστής απλά εσείς ρε κορίτσια τα έχετε βάλει με τις Ρωσίδες που σας κλέβουν τους άντρες) είναι μεγαλωμένη με άλλες αρχές. Έχει τον άντρα πιο ψηλά. Σε καμία περίπτωση δεν τον θεωρεί ανώτερο ον, απλά αναγνωρίζει πως αυτό το πλάσμα θέλει δυο-τρία κόλπα και μετά τον σέρνεις από την μύτη.

Ποια κόλπα; Τίποτα ιδιαίτερο, **απλά εσύ για να μην ρίξεις τον εγωισμό σου και του κάνεις τα γούστα, λες αυτήν πουτάνα** (πληροφοριακά να αναφέρω πως αυτός ο τύπος-γυναίκακας συναντάται πιο συχνά σε λιγότερο ηλιθίως πολιτισμένα κράτη, θα καταλάβεις στο τέλος τον λόγο της αναφοράς μου).

Η πουτάνα που λες λοιπόν, ξέρει πως όταν ο άντρας εκνευριστεί, μπορεί να πει και μια κουβέντα παραπάνω. Του το επιτρέπει, αν σου ταιριάζει καλύτερα.

Είναι ορμονικό το θέμα, ο άντρας έχει την επταπλάσια ποσότητα τεστοστερόνης στο αίμα του σε σχέση με εσένα. Είναι φύσει αδύνατον, λοιπόν, να μην είναι πιο εκρηκτικός. Αυτή το αναγνωρίζει και όταν πρέπει κάνει τουμπεκί.

Από την άλλη εσύ βγάζεις δυο μέτρα γλώσσα, ένα σου λένε, δέκα απαντάς, θα τον φας τον μπούλο σου.

Και στη συνέχεια παραπονιέσαι και από πάνω, πως δεν υπάρχουν πια δυναμικοί άντρες. Άσε μας κουκλίτσα μου.

Ξέρει πως αν ο άντρας της είναι καιρό στην πείνα, τη σεξουαλική, θα βρει αλλού να τον βρέξει. Και αυτό ορμονικό είναι, δεν είναι πως δε σε αγαπάει, αλλά η κουφάλα η φύση δε μας έκανε ιδιους.

Οπότε τι κάνει η έξυπνη; **Τον στραγγίζει κάθε βράδυ και κοιμάται ήσυχη στο πλευρό του.**

On the other hand, εσύ η καθωσπρέπει, χρησιμοποιείς το σεξ σαν τιμωρία. Δε θα βγούμε σήμερα; Δέκα μέρες αποχή. Δε θα πάμε στην μάνα μου για Πάσχα; Δύο μήνες εκτός ο παίχτης.

Τα κωλόμπαρα κάνουν χρυσές δουλειές, ξυπνάτε. Και μάντεψε, **στα κωλόμπαρα δεν συχνάζουν φοιτητές, παντρεμένοι στην πείνα συχνάζουν.**

Επόμενη κατηγορία, η τρελή. Η αγαπημένη μου.

Είναι αυτή που θα κάνει κάθε ανοησία που θα της κατέβει στο κεφάλι. Δεν είναι τρελή για δέσιμο, απλά μια τάση την έχει. **Δεν υπολογίζει αν θα ξυπνήσει την οικοδομή, με αγαπάει και το φωνάζει στις 4 το χάραμα.**

Αντίθετα με εσένα την έχων σώας τα φρένας, επειδή στο χωριό σου μεγάλωσες με γαλλικά και πιάνο, είσαι πιο μαζεμένη. Η τρελή που λες, δε μασάει να φτύσει κυριολεκτικά στα μούτρα την απέναντι που κοιτάει τον δικό της και να ρωτήσει, «τι κοιτάς ρε μαλάκα;», τον κλαρινογαμπρό που της κάνει τα γλυκά μάτια.

Αυτή η τρελή για εσένα συμπεριφορά, εμάς μας βοηθάει. Μπορείς να με πεις ανώμαλο, τρελό η και μαλάκα, αλλά γουστάρω την τρελή που μπορεί και να χωθεί σε φασαρία για να φάω εγώ λιγότερες.

Όπως αντιλαμβάνεσαι, οι πουτάνες και οι τρελές, έχουνε λόγο, που έχουν τις τύχες τις καλές. **Αυτές παίρνουν τα καλά παιδιά. Οι υπόλοιπες παίρνουνε κατοικίδια, κατά προτίμηση γάτα.**

Δεν τους χαρίστηκε τίποτα. Κανονικά κορίτσια είναι σαν και εσάς. Με τις ανασφάλειες τους, τις δύσκολες μέρες και τα νεύρα τους. Απλά αυτά τα κορίτσια έχουν έναν στόχο στην ζωή τους και ξέρουν πως να τον πετύχουν.

Μη γίνεσαι επιπόλαιη, ο στόχος δεν ήταν να παντρευτούν το κελεπούρι. Στόχος ήταν να ζήσουν μια ευτυχισμένη ζωή, γνωρίζοντας πως πρέπει να κάνουν θυσίες για να το πετύχουν. Τελικά το κελεπούρι τις επέλεξε, πίστεψε με.

Βάλε λίγο νερό στο κρασί σου και κοίτα γύρω σου. Οι μισοί γάμοι διαλύονται και ξέρω, θα πέσεις να με φας, αλλά ο υπερβολικός φεμινισμός βλάπτει σοβαρά την υγεία της κοινωνίας.

Πρέπει να είσαι και θηλυπρεπής, πέρα από θηλυκό. Αυτά, τώρα μπορείς να με κράξεις με την ησυχία σου, αλλά λίγο πριν κοιμηθείς, κατά βάθος, ξέρεις πως έχω δίκιο.

Πάντα έχω.

Απόσπασμα 4:

Στήλη Έχε καρδιά

Συντάκτης: Alex Stinson

Τίτλος: Όλες οι προηγούμενες με οδήγησαν σε σένα

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...] Μου αρέσουν όλες τους. Μου αρέσει η Γ. με το αλήτικο σιλάκι της και μου αρέσει η Ν. με το λάγνο δάγκωμα των χειλιών της. Μου αρέσει η Α. που ήθελε να χορεύει πάνω μου με τους πάντες να κοιτάνε και μου αρέσει και η Κ. που με ήθελε αλλά ποτέ δεν κατάλαβε γιατί. Πιο πολύ από όλες μου αρέσεις, όμως, εσύ. Γιατί η Γ. μου έμαθε ότι δεν αντέχω κοπέλες που δεν ξέρουν τι θέλουν και η Ν. ότι το σεξ δε σε ικανοποιεί ποτέ από μόνο του. Από την Α. έμαθα να μην ερωτεύομαι άτομα που δεν ερωτεύονται και από την Κ. ότι θέλω μια κυρία έξω και μια πουτάνα στο κρεβάτι. Αλλά καμιά τους δεν τα συνδυάζει τόσο σωστά όσο εσύ. Τις θυμάμαι όλες τους, αλλά εσένα δε θα σε ξεχάσω ποτέ. Τις σκέφτομαι όλες τους καμιά φορά αλλά δε με ενθουσιάζουν όπως εσύ. Και οι άλλες είναι ωραίες αλλά δε θα συμβιβαστώ ποτέ. Μου αρέσουν όλες τους. Αλλά πιο πολύ απ' όλες εσύ.

Απόσπασμα 5:

Στήλη Σιγά τον πολυέλαιο

Συντάκτρια: Μένια Ντελαβέγκα

Τίτλος: Οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Πάντα υπήρχαν γνωμικά και ρητά να μας εξηγούν την πορεία και τη ροή της ζωής και της μοίρας μας. Όσο κι αν κοροϊδεύαμε τις γιαγιάδες μας με τις έξυπνες σοφίες που γέμιζαν τα παιδικά κι εφηβικά μας χρόνια, είχαν πάντα δίκιο. Όταν έλεγαν δυο κουβέντες ήταν ακριβώς αυτές που έλεγαν, χωρίς αναλύσεις και παρεξηγήσεις.

Κάτι απ' τα πολλά που πάντα θα θυμόμαστε απ' το στόμα τους, είναι αυτό που λέει «οι πουτάνες κι οι τρελές έχουν τις τύχες τις καλές». Είναι ένα εύηχο και διασκεδαστικό -θα έλεγε κανείς- γνωμικό ή γιαγιάδιστικο παράπονο, όπως θέλουμε το λέμε. [...]

Η άλλη κατηγορία που ακολουθεί η καλή τύχη, είναι εντελώς παρεξηγημένη. Δεν είμαστε ούτε φεμινιστές, ούτε πουριτανοί των σπηλαίων. Ούτε βέβαια παίρνουμε το μέρος του ανάλαφρου ήθους εν προκειμένω προς Θεού. Πρέπει όμως, να σκεφτείς γιατί οι πουτάνες καταλήγουν με την τύχη αγκαζέ.

Δεν αναφέρομαστε στο βαρύτερο και πιο αξιέπαινο επάγγελμα (από θέμα στομαχιού), τις άλλες εννοούμε, τις κρυφτσαχνίνες. Αυτές που παίζουν τους άντρες σαν μπενγέρι. Αυτές που καταχρώνται τη θηλυκή τους φύση προς όφελός τους.

Μην πάει πάλι ο νους σου στη σεξουαλική πράξη. Πουτανιά είναι μια πνευματική ουσία -θα μπορούσε να ήταν κι ορμόνη- που βρίσκεται και στα δύο φύλα. Γνωστή όμως έγινε απ' τις γυναίκες λόγω της έμφυτης τσαχνινιάς που

διαθέτουν. Είναι εκείνη η ιδιότητα που προσδίδεται στα χαρακτηριστικά σου για να καταφέρνεις το ακατόρθωτο με λίγο νάζι κι ευστροφία.

Εξηγώντας λοιπόν, η πουτανιά δεν είναι πάντα κατακριτέα, αφού έχει πραγματοποιήσει πολλά χατίρια στην ιστορία του κόσμου. Κι εσύ δηλαδή αν ήσουν η καλή τύχη, σ' αυτές θα πήγαινες. Έχουν ένα μαγικό ταλέντο να σε «παίζουν» τόσο θελκτικά κι ελκυστικά, τόσο μυστήρια και διπλωματικά, που αποκτάς εξάρτηση στο είδος της παιχνιδιάρας γυναίκας.

Σιγά μην πήγαινες να πέσεις μετωπικά στον καθωσπρεπισμό και την τυποποιημένη επιφάνεια μιας ξενέρωτης γυνής. Βουρ στο παιχνίδι και την περιπέτεια θα φώναζες, αν είχες να διαλέξεις.

[...] Οι γυναίκες οι σκερτζόζες δε θα παραπονεθούν ποτέ για τη μοίρα τους, έχουν χορτάσει τόσο την απουσία συλλογισμών και μίρλας, που αυτό λειτουργεί σαν σειρήνα στα αυτιά της τύχης και τρέχει ακαριαία να πέσει πάνω τους. Μη ζώνεσαι λοιπόν μ' άλλες ερωτήσεις τύπου «πώς» και «γιατί». Η τύχη δε θα σου απαντήσει σίγουρα, μόνο θα σε ξαναπροσπεράσει με απροσπέλαστη πουτανιά.

Απόσπασμα 6:

Στήλη: Your Stories (στήλη στην οποία συνεισφέρουν οι αναγνώστες)

Συντάκτρια: Κωνσταντίνα (αναγνώστρια)

Τίτλος: Ήθελα μόνο να περάσω για μια βόλτα

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Ήθελα μόνο να σου πω να περάσω για μια βόλτα. Από αυτές τις σύντομες που κάναμε στις αρχές μας, και που σχεδόν έχω ξεχάσει. [...]

Σηκώθηκα απ' τον καναπέ, έπιασα τα μαλλιά ένα κότσο πρόχειρο και με τη φόρμα ξεκίνησα ξημερώματα να περπατάω μόνη σε μια Αθήνα που μου φάνηκε τόσο αδιάφορη, εκτός απ' τα σημεία που οδηγούσαν στο στενό σου, αλλά σαν σε ναρκοπέδιο, δεν τόλμησα να στρίψω.

Δε στο 'πα και με βρήκε το πρωί να φτύνω ένα είδωλο σ' έναν καθρέφτη που με δείχνει όλο και πιο γερασμένη, όλο και πιο κουρασμένη. Σιχάθηκα και το είδωλο και τον καθρέφτη και εμάς που επιτρέψαμε σε τόσες προσδοκίες να γίνουν σκόνη κι υποχρέωση.

Κυρίως όμως δε στο 'πα, γιατί οι βόλτες οι πουτάνες δεν μπορούν ποτέ να γίνουν ζωή, καθημερινότητα, υπόσχεση για τ' αύριο. Και όσες υποσχέσεις δώσαμε, τις έχουμε ήδη κάψει.

Απόσπασμα 7:

Στήλη Your Stories (στήλη στην οποία συνεισφέρουν οι αναγνώστες)

Συντάκτρια: Έλλη (αναγνώστρια)

Τίτλος: Η πουτάνα σου σ' αγάπησε πολύ

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Με αντικατέστησες. Τόσο απλά και τόσο ωραία, απλά με αντικατέστησες.

Με έστησες στη γωνία, σύρθηκα κι εγώ σε αυτήν, ξέρασες επάνω μου όλες τις ευθύνες για όσα όντως έφταιγα και για εκείνα που δεν είχα κουνήσει ούτε δάκτυλο. Και τις έφαγα τις ευθύνες, τις ντύθηκα, τις έκανα ενοχές και τις αγκάλιαζα κάθε βράδυ.

Τι πουτάνες οι ενοχές και πόσο χρήσιμες. Πόσο σου θολώνουν το πρίσμα, πόσο σου δίνουν συγχωροχάρτι στην εθελουφλία. [...]

Με καταδίκασες συνολικά κι όχι μόνο δεν ένιωσες ενδοιασμό αλλά έλαβες και χειροκρότημα. Συγχαρητήρια αγάπη μου, την ξέγραψες την πουτάνα, της έδωσες τα παπούτσια στο χέρι, της έκλεισες το τηλέφωνο στα μούτρα, δε θα σε πει κανένας θύμα. Την πήρες την εκδίκησή σου, τον μοίρασες τον πόνο, πατσίσσαμε.

Πόσα και πόσα δεν έσουρες και πόσα πλακάκια δε μέτρησα με το κεφάλι σκυμμένο. Γιατί δε μου σταμάτησες τους λυγμούς; Γιατί δε με παρηγόρησες; Γιατί δεν ήρθες να χαρίσεις χάδι; Μα τι λέω, δεν άξιζα τέτοιες μεγαλοψυχίες κι ούτε τις είχα ανάγκη. Πονάνε μωρέ οι πουτάνες; Ταπεινώση και διαπόμπευση θέλουν μόνο. Έτσι καταλαβαίνουν,

έτσι θα το πάρουν το μάθημα. Να απλώσουν χέρι, να βαρέσεις με τον βούρδουλα, μέχρι να ματώσει το χέρι, να τρέξει ποτάμι, να σου λερώσει το χαλί για να τις πεις και βρωμιάρες. Κι αν θέλουν επίδεσμο να τρέξουν μόνες να τον βρουν, σιγά μην τις βοηθήσουμε κιόλας, αφού κάνανε λάθη και σε καμία πουτάνα δεν αξίζει δεύτερη ευκαιρία.

Εσένα σου έπρεπε μια τέλεια. Μια μονίμως χαμογελαστή, μια πέρα για πέρα επιεικής, μια αδιαμαρτύρητη, μια αλάθητη. Μια που ποτέ δε θα χρειαζόταν να ζητήσει συγγνώμη. Ξεχνάς όμως μωρό μου, ότι η συγγνώμη η πραγματική πονάει περισσότερο εκείνον που την προσφέρει, ξεχνάς ότι θέλει δύναμη να βλέπεις την πόρτα να κλείνει κατάμουτρα και να μη φεύγεις, ξεχνάς ότι κι οι πουτάνες αγαπάνε.

[...] οι άνθρωποι που κάνουν λάθη, δεν αξίζουν τη συγχώρεση κανενός, δεν έχουν δικαίωμα στη μεταμέλεια, δεν ξέρουν ν' αγαπάνε και μάλλον δεν τους έτυχε και ποτέ.

Όμως η δική σου η πουτάνα σ' αγάπησε πολύ.

Απόσπασμα 8:

Στήλη Μαλλιά Κουβάρια

Συντάκτρια: Ναντίν Ξυθάλη

Τίτλος: Καλύτερα να αγοράζεις σεξ απ' το να πουλάς συναίσθημα

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Πέρασα τυχαία πριν λίγες μέρες έξω από ένα σπίτι κάπου κοντά στη Λιοσίων. Ξέρετε, από εκείνα τα «κακόφημα», αυτά ντε, με τον κόκκινο φωτισμό. Δεν είχε βέβαια αυτό το χιλιοειπωμένο και ξακουστό «κόκκινο φωτάκι» απ' έξω, είχε αντικατασταθεί με ένα λευκό. Μέρα μεσημέρι κι άναβε. Μάλλον θα είναι ο τρόπος τους να δείξουν πως είναι ανοιχτά, πως λειτουργούν, πως εξυπηρετούν πελάτες, σκέφτηκα.

Πριν προλάβω να κάνω δυο βήματα, άκουσα πίσω μου μια γυναικεία φωνή, «να ξανάρθεις», γύρισα και είδα μια κοπέλα να στέκεται στο κατώφλι της πόρτας και να χαιρετάει έναν νεαρό. Ήταν όμορφη, εντυπωσιακή, με ψηλά πόδια που τα αναδείκνυαν τέλεια οι ψηλοτάκουνες γόβες της και χωρίς καμία ξενική προφορά.

Έχουμε θέσει κάποια στερεότυπα, μια συγκεκριμένη εικόνα. Όπως την εικόνα για το είδος της πελατείας τους. Άντρες άνω –τουλάχιστον– των 40, παντρεμένοι, οικογενειάρχες που ψάχνουν να περάσουν μερικές στιγμές απόλαυσης κι ηδονής στα χέρια τους.

Κι όμως, εκείνο το μεσημέρι η εικόνα που αντίκρισα, δεν ταίριαζε με το αναμενόμενο. Δεν έμοιαζε με κάποιον δυστυχισμένο οικογενειάρχη. Αντιθέτως, ήταν γύρω στα 28, ψηλός, μελαχρινός, ομορφόπαιδο. Τι να ήθελε άραγε εκεί; Γιατί ένας άντρας στην ηλικία του να έχει ανάγκη τον πληρωμένο έρωτα; [...]

Απόσπασμα 9:

Στήλη: Viva La Liberta

Συντάκτρια: Ελευθερία Παπασάββα

Τίτλος: Τι σε νοιάζει εσένα με πόσους κοιμάμαι

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Πολλοί κάνουν διαχωρισμό ανάμεσα στην καλή και κακή φύση του κουτσομπολιού. Νομιμοποιούν έτσι το ενδεχόμενο να έχει όλο αυτό και θετική όψη. Το λένε μάλιστα «κοινωνική κριτική». Ή κοινωνική ανάγκη. Είναι σα να προσπαθείς να παρουσιάσεις κοπριά σαν ενυδατική κρέμα ημέρας ακριβού οίκου. Όσο καλός μάντζερ και να είσαι, όπως και να το παρουσιάσεις, η μπόχα θα σε κατακλύσει. Οι συνέπειες (μικρόβια, μολύνσεις κλπ) δε θα εξαφανιστούν. Όσα βαπτίσια και να κάνεις, όπως και να το ονομάσεις, η «κοινωνική σου κριτική» θα παραμένει ένα μάτσο σκατά σεβριζιζόμενα σε επίχρυση πιατέλα με σκαλιστή μπορντούρα.

Ο κουτσομπόλης ανάμεσα σε μια παρέα με υγιείς προσωπικότητες ξεχωρίζει σαν τον λαδέμπορα Αρτέμη Μάτσα της κατοχικής Ελλάδας. Το μάτι γυαλίζει, η ψυχή είναι κατράμι. Είναι μία μορφή ξωτικού, ένας καλικάτζαρος παντός εποχής. Η νεκροκεφαλή που βρίσκεις στις χάρτινες ετικέτες των απορρυπαντικών, πλάι στην ένδειξη «προσοχή δηλητήριο». Οι άνθρωποι αυτοί, ανθρωπάκια θα μπορούσες να τους πεις καλύτερα, έχουν μολύνει ηθελημένα κι εξεπίτηδες όλους όσους το αντιλήφθηκαν, όλους όσους ήταν το αντικείμενο αυτής της «κριτικής». Ανθρώπους που δεν τους έβλαψαν σε τίποτα. Απλά επειδή διέφεραν από εκείνους. Ή από το δικό τους σύστημα «ηθικών αξιών».

Να το βάλουν, λοιπόν, εκεί που ξέρουν αυτό το δικό τους σύστημα ηθικών αξιών! Αν χωράει βέβαια. «Ήθος» που επιτρέπει τη συκοφαντία μίας άλλης προσωπικότητας κάθε άλλο παρά ήθος θεωρείται.

Κι ενώ τα μιάσματα αυτά δεν έχουν φύλο (*μοιάζουν μάλλον με το τρίτο φύλο*), αδυναμία, ωστόσο, έχουν στο γυναικείο φύλο. Εκεί βρίσκουν απάγκιο κι απανέμι. Ή αλλιώς τη μάσα της ζωής τους. Υλικό. «Κι ας τους τρώει η περιέργεια τη σόλα» που λέει και η Παναγιωτοπούλου στον εθνικό ύμνο των κουτσομπόληδων. Δεκάδες κατηγοριοποιήσεις κι ομαδοποιήσεις έχουν προκύψει, διότι κάθε κουτσομπόλης κρύβει μέσα του έναν κοινωνιολόγο κι έναν ψυχολόγο. Με διδακτορικό φυσικά, όχι από ιδιωτική σχολή κι απλό απόφοιτο λυκείου.

Έτσι, γύρω από το οπτικό τους πεδίο ανάμεσα στις άλλες, τις (κατ' αυτούς) ηθικές, υπάρχουν διάσπαρτες και οι άλλες. Που ζουν ανάμεσά τους, όπως τα πλάσματα του Κάρπεντερ.

Οι πουτανίτσες. Οι πουτανάρες. Τα πουτανάκια. Κάθε κατάληξη/λιμάνι και καημός. Τα ξέκωλα. Οι χωρισμένες. Οι γεροντοκόρες. Οι κοντές. Οι χοντρές. Οι εύκολες. Οι δύσκολες. Οι σνομπάριες. Οι καπάτσες. Τα θύματα. Κατά μία έννοια όλες. Ολόκληρη η «υβρεοπομπή» του Δεληβοριά στο θηλυκό της. Γιατί ο κουτσομπόλης αν δεν υπάρχει κοινωνικό ή ηθικό «ψεγάδι» θα εφεύρει ένα.

Μικρή γλοιώδη σαύρα μου, τι σ' ενοχλεί αν η κυρία απέναντι κοιμάται με πολλούς; Από το δικό σου απόθεμα προμηθεύεται αρσενικά και θα στο στερέψει; Για το αν είναι πουτανάκι ή πουτανάρα ολκής, εσένα τι λόγος σου πέφτει; Η άλλη παραπέρα που είναι χοντρούλα και αφήνει ενίοτε να ξεχυθεί καμία δίπλα από το εξώπλατο ή από το μίνι, τι σε κόφτει ρε παλικάρι και την σχολιάζεις; Σου προσβάλει την «αισθητική»; Την δική μας αισθητική που τη σοδόμισες βάνουσα και χωρίς λιπαντικό ή προφύλαξη, όποτε τάραξες την ησυχία μας με την κακεντρέχεια σου δεν την σκέφτεσαι; Η δίπλα και η κυτταρίτιδά της σε πείραξε; Εγώ δεν θα σου πω την δική μου ηθικολογία, ότι ό,τι κανείς ποτέ κορόιδεψε, αυτό και το ελούστηκε. Πουτανάκι και χοντρό θα γίνεις στάνταρ κάποια μέρα, κυριολεκτικά και μεταφορικά, σαν αυτά που νομίζεις ότι βλέπεις. Είναι νόμος της ζωής και της κοινωνίας της οποίας αυτο-διορίστηκες εισαγγελέας. Αυτό, λοιπόν, δε θα στο πω. Γιατί ντουβάρι καθώς πορεύεσαι, δύσκολα θα το εμπεδώσεις. [...]

Απόσπασμα 10:

Στήλη: Ginger Stories

Συντάκτρια: Μαριάννα Συμεωνίδη

Τίτλος: Τι ξέρουν οι κολλητοί για το κρεβάτι σου

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

Έχεις βγει με γκομενάκι. Πρώτα για καφέ, μετά για καμιά βόλτα πιασμένοι χέρι-χέρι και στο τέλος σπίτι του/της. Αφού έχουν περάσει κάποιες ώρες έντονου μπαλαμουτιού και ξεστρωσίματος σεντονιών, αποφασίζεις ότι είναι ώρα να γυρίσεις σπίτι. Περνάς το κατώφλι σου και το πρώτο πράγμα που κάνεις (αν δεν το έχεις κάνει ήδη) είναι να πάρεις τηλέφωνο την κολλητή ή τον κολλητό για να εξιστορήσεις με κάθε ανατριχιαστική λεπτομέρεια τι έγινε.

Κλείνοντας το τηλέφωνο και αφού νιώθεις πλέον ότι έκανες το καθήκον σου να ενημερώσεις, πέφτεις για ύπνο ήρεμος με τις αναμνήσεις της προηγούμενης ώρας να σουλατσάρουν στο κεφάλι σου.

Ξυπνάς μες στον προβληματισμό. Δεν μπορείς να αποφασίσεις αν το εν λόγω γκομενάκι είναι κατάλληλο για σένα. Αυτές οι ώρες που περάσατε μαζί την προηγούμενη μέρα ήταν οι ομορφότερες, αλλά αυτό που σε κάνει να έχεις ενδοιασμούς είναι εκείνες οι βραδινές ώρες. Αυτές οι ώρες που περάσατε λέγοντας και κάνοντας πράγματα που το πρωί μοιάζουν απαγορευμένα.

Τι κι αν ταιριάζετε απόλυτα; Τι κι αν τα κοινά σας διαγράφουν εντελώς από το πλάνο τις διαφορές σας; Τι κι αν τα θέματα συζήτησης δεν τελειώνουν ποτέ όταν είστε μαζί; Η χθεσινή νύχτα έδειξε ότι στο σεξ δεν τα βρίσκετε με τίποτα κι αυτό είναι κάτι που σηκώνει κουβέντα. Αυτή τη φορά όχι από το τηλέφωνο, η κουβέντα πρέπει να γίνει τετ-α-τετ.

Οι κολλητοί καταφτάνουν, κάθεστε όλοι μαζί στο σαλόνι και μέσα από τα σύννεφα καπνού των τσιγάρων σας ακούς λέξη προς λέξη αυτά που έχουν να σου πουν. Είναι η παρέα σου, τα άτομα που μοιράζεσαι τα πάντα. Σίγουρα μπορείς να μοιραστείς και αυτό. Σίγουρα θα έχουν μια καλή συμβουλή να σου δώσουν.

Ή μήπως όχι; Μήπως το να μοιραστείς αυτές τις τόσο προσωπικές σου στιγμές κάνει κακό σε σένα και ακολούθως και στη σχέση σου; Μήπως φοβάσαι ότι θα κομπλάρεις με το πόσο σεξουαλικά απελευθερωμένοι είναι οι φίλοι και

ντρέπεσαι να ανοιχτείς σε αυτόν τον τομέα; Ή αντιστρόφως, μήπως φοβάσαι ότι θα κομπλάρεις με το πόσο σεξουαλικά κλειστοί είναι και εσύ θα νιώθεις το πουτανάκι της παρέας;

Το τι κάνεις στο κρεβάτι σου είναι καθαρά δική σου υπόθεση. Αν επιλέξεις να μοιραστείς τα βίτσια σου να είσαι έτοιμος για ανάλογες επιδοκιμασίες και αποδοκιμασίες από τον κύκλο σου. [...]

Απόσπασμα 11:

Στήλη: Μισώλογα

Συντάκτης: Μαρκήσιος Παπαχώστας

Τίτλος: Ο σιχαμένος Πάτερ Φαμίλιας

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...]

Στα παιδιά του, ο Πάτερ Φαμίλιας έχει δυο πρόσωπα. Το ένα είναι στον γιο του που θέλει να τον κάνει επιστήμονα, άλλα να είναι και αλάνι –γιατί όπως όλοι ξέρουμε, όλοι οι επιστήμονες αλάνια ήταν στο σχολείο– να πηδάει όλο το χωριό και να τον έχουν όλοι μάγκα και αρχηγό. [...].

Την κόρη του δε, τη θέλει όμορφη και άσπιλη. Θα επιμένει να μάθει κάποιο όργανο ακόμα και αν εκείνη δε θέλει, να μάθει να μαγειρεύει από την μάνα της, να είναι νοικοκυρά και να παντρευτεί ένα καλό παιδί, κατά προτίμηση που θα της διαλέξει ο ίδιος. Δεν είναι ενάντια στην μόρφωσή της γενικότερα, για αυτό και αν περάσει σε κάνα πανεπιστήμιο θα την στείλει όπου περάσει, αλλά απαιτεί να είναι σεμνή.

Φυσικά επειδή επί δεκαοχτώ χρονιά την πρήζανε και την ήλεγχαν όλοι, με το που μπει στο πλοίο-αεροπλάνο-κτελ ή τέλος πάντων ό,τι όχημα τη μεταφέρει στην πόλη που θα σπουδάσει, πετάει την κιλότα και ξαπλώνει στο πάτωμα με τα πόδια πάνω.

Οι σχέσεις του Πάτερ Φαμίλια με τους υπολοίπους ανθρώπους είναι λίγες και καλές. [...] φυσικά έχει και καμιά γκόμενα που πηδάει γιατί «άντρας είναι και του επιτρέπεται».

Η γκόμενα στην καλύτερη θα είναι εικοσιδύο και στην χειρότερη καμιά φίλη της κόρης του που δεν πέρασε σε πανεπιστήμιο, και πάντα την αποκαλεί στους άλλους «πουτανάκι» ή «γκομενίτσα» και δηλώνει ότι του την έπεσε αυτή, άσχετα με το πώς έγινε. Επίσης δηλώνει ότι την έχει μόνο για τα χοντρά και ότι δεν την πολυγουστάρει, ακόμα και αν είναι καψούρης φουλ. [...]

Απόσπασμα 12:

Στήλη: Αμπελοφιλοσοφίες

Συντάκτρια: Τίνα Μπαρμπάτσαλου

Τίτλος: Η τυπική ελληνική οικογένεια που όλα τα βλέπει στραβά

Πηγή: <http://www.pillowfights.gr/>

[...]

Με τι μούτρα θα αντικρίσει η μάνα σου τη μακρινή ξαδέρφη Τούλα, όσο εσύ είσαι ακόμα 26 και ανύπαντρη, ενώ η κόρη της άνοιξε σπιτικό από τα 22; Αλλά βέβαια, εσύ θες μεταπτυχιακά, ενώ αυτή είναι κυρία στο σπίτι με τα παιδάκια της. Και πάλι, καμιά σημασία δεν έχει που ο άντρας της την έχει κάνει τάρανδο, εκείνη δε χωράει να περάσει από την πόρτα σε ύψος και πλάτος και βρίζει τα μυξιάρικά ολημερίς κι ολονυχτίς. Εκείνη παντρεύτηκε, εσύ όχι. Να παντρευτείς τα πτυχία σου. Με αυτόν τον καημό θα πάει η μάνα σου.

Αν από την άλλη τολμήσεις και κάνεις σχέση, ζήτω που κήκες κακόμοιρό μου πλάσμα! Που ντροπιάζεις την οικογένειά σου με τον αλήτη ή το πουτανάκι που έμπλεξες. Καμιά καλή βλέψη δεν έχει για 'σένα, μόνο να σε ξεφτιλίσει στα μάτια της γειτονιάς και των συγγενών. Όλα τα ξαδέρφια σου έχουν σχέσεις με παιδιά-μάλαμα, μόνο εσύ βρήκες το κατακάθι της κοινωνίας. [...]

Απόσπασμα 13:

Συντάκτης: Ηλίας Αναστασιάδης

Τίτλος: Ο Θάνος Ασκητής αναλύει το σεξ, απ' το Α ως το Ω

Πηγή: <http://www.oneman.gr/>

[...] Δεν παράγονται σχέσεις στο Facebook. Αυτοί που βγαίνουν ραντεβού είναι ήδη διαταραγμένοι, γιατί ψάχνουν να βρουν μια εικόνα του εαυτού τους που δεν έχουν. Ο άντρας ψάχνει μια εύκολη, ωραία γκόμενα που θα του κάτσει στο πρώτο ραντεβού και η γυναίκα βγαίνει συνήθως για να παίξει και να δει ότι αρέσει. Κυρίως, ραντεβού μέσω Facebook βγαίνουν άνθρωποι που κουβαλούν πολλά ψυχολογικά τραύματα. [...]

Ω όπως Ω, τι κόσμος μπαμπά

"Σίγουρα το παραδοσιακό μοντέλο μας ενοχοποιεί το παρελθόν του συντρόφου μας. Το λέω και το ξαναλέω. Όταν γνωρίζεις έναν άνθρωπο, το παρελθόν είναι δικό σου. Δε χρειάζεται να ξέρει με πόσους έχεις πάει. Το θεωρώ εξαιρετικά χαζό και ποταπό γι' αυτόν που ρωτάει. Οι άνθρωποι επειδή ενθουσιάζονται και νομίζουν ότι ο άλλος θέλει να ακούσει την ιστορία της ζωής τους, λένε όλο το ερωτικό παρελθόν τους. Μια γυναίκα που έχει έντονη σεξουαλικότητα δεν σημαίνει α priori ότι είναι η εύκολη ή η πουτάνα. Απλά έχει μια τάση να αναπτύσσει περισσότερο το σεξουαλικό της σύστημα από κάποια άλλη που αγαπάει πιο ψυχικά και εγκεφαλικά, αλλά δεν θα κάνει καλό κρεβάτι στον άντρα της. Δεν μπορείς να έχεις και έντονο σεξ και μια γυναίκα που είναι σαν να βγήκε απ' το μοναστήρι. Το σακί δεν τα χωράει όλα. Δε σημαίνει ότι αυτή με την έντονη σεξουαλική ζωή θα παντρευτεί και θα απατάει τον άνδρα της. Σε καμία περίπτωση. Δεν μπαίνουν κλισέ εδώ".

Απόσπασμα 14:

Συντάκτης: Μάρκος Λαμπρής

Τίτλος: Οι 55 κανόνες του κέρατου

Πηγή: <http://www.oneman.gr/>

[...] Δεν υπάρχουν γυναίκες πουτάνες και άντρες γκομενιάρηδες. Τα στερεότυπα είναι για όσους κακώς τα πιστεύουν. [...]

Γιατί νομίζεις ότι βλέπεις ωραίες γυναίκες με άσχημους και ευκατάστατους άντρες; [...]

Απόσπασμα 15:

Συντάκτρια: Έρρικα Ρούσσου

Τίτλος: Η Αντιγόνη Κουλουκάκου δεν μπορεί τα 'δράματα'

Πηγή: <http://www.oneman.gr/>

[...]

Στο εξωτερικό έχεις υποδυθεί αντίστοιχους ρόλους-κόντρα στην "Αντιγόνη";

"Στο εξωτερικό, σε αντιμετωπίζουν διαφορετικά όταν είσαι ξένη. Στην Ιταλία αν είσαι ωραία, κάνεις την ωραία, αν δεν είσαι, κάνεις απλά την πουτάνα".

Η έκφραση που πήρε το πρόσωπό μου πρέπει να ήταν τόσο κραυγαλέα που προσπάθησε να με καθησυχάσει: "Σε μία χώρα πάντοτε οι ξένες δεν είναι εκείνες που αναγκάζονται να κάνουν τα επαγγέλματα που είναι λίγο πιο χαμηλού επιπέδου κοινωνικά";

Με κοίταζε τόσο επίμονα που έπρεπε κάτι να πω. Το μόνο που κατόρθωσα να αρθρώσω ήταν ένα: Υποθέτω (;)

"Δεν είναι παράλογο λοιπόν, που μας επιλέγουν ως ξένες να υποδυθούμε τις καθαρίστριες ή τις πουτάνες. Στην Ελλάδα πώς θα αξιοποιούσαμε μία Αλβανίδα ηθοποιό, μία Ουκρανίδα ηθοποιό στο θέατρο; Τι θα τη βάζαμε να παίξει";

Έτσι αντιμετωπίσαν -ή αντιμετωπίζουν- και εσένα στην Ιταλία;

"Όχι εμένα συγκεκριμένα. Έτσι αντιμετωπίζουν κάθε ξένη ηθοποιό που είναι ξένη σε μία χώρα. Είναι εύκολο λόγο προφοράς να κάνεις επαγγέλματα που μπορεί να δικαιολογηθεί το γεγονός ότι έχεις ένα διαφορετικό accent. Για παράδειγμα ο πρώτος μου ρόλος στην πρώτη μου τηλεοπτική σειρά στη RAI, ήταν μία αεροσυνοδός. Αντίστοιχα, στην πρώτη μου μεγάλο μήκους ταινία, του Andres Arce Maldonado έκανα μία πουτάνα. Και μιλούσα και ελληνικά και ιταλικά".

[Παύση δική μου και δική της]

"Η Πενέλοπε Κρουζ στο Χόλιγουντ, στους Πειρατές της Καραϊβικής, έκανε μία ισπανόφωνη".

[...]

Απόσπασμα 16:

Επιμέλεια: Κώστας Καίσαρης

Τίτλος: Παιχταράς και νταραβεριτζής

Πηγή: <http://www.sport24.gr/>

[...] Κι ο πιο σπουδαίος ποδοσφαιριστής και ο πλέον ταλαντούχος μπορεί να βρεθεί σε κακή μέρα. Κάτι που δεν είχε συμβεί ποτέ στον Κώστα Κατσουράνη. Δεν υπάρχει δημοσιογραφικό κείμενο στο οποίο να αναφέρεται σαν υστερήσας. Κι αν υπάρχει είναι πιο σπάνιο και συλλεκτικό κι από παρτιτούρες του Μπετόβεν.

Δεν αδικούν αυτά τον Κατσουράνη. Ο ίδιος είναι που αδίκησε τον εαυτό του. Ο νταραβεριτζής Κατσουράνης αδίκησε τον παιχταρά Κατσουράνη. Θυμάμαι εδώ και δεκαπέντε χρόνια τον Λουκόπουλο να μιλάει για τον "Κωστάκη" και το στόμα του να στάζει μέλι. Ο δικός του ο ποδοσφαιριστής είναι για τον κάθε παράγοντα η καλύτερη γκόμενα. Δεν ήταν ο φαντεζί, ο θεαματικός ποδοσφαιριστής ο Κατσουράνης.

Έξι χρόνια στην Παναχαϊκή από τα 17 του είχε περάσει απαρατήρητος. Και δεν μιλάμε για τον κόσμο, αλλά από τους επαγγελματίες του ποδοσφαίρου. Τους προπονητές και τους μάνατζερ. Παλιά πουτάνια στο κουρμπέτι ο Λουκόπουλος είχε βγάλει λεφτά από τον Πάρι Γεωργακόπουλο και τον Γεωργάτο ψαχνότανε να τον πουλήσει. Εις μάτην. Λες και είχανε πάθει όλοι ομαδική τύφλωση. Θυμάμαι την απάντηση που είχε δώσει ο συγχωρεμένος ο Κυράστας όταν ήταν επί Μυτιληναίου στον Ηρακλή: "Δεν είναι κακός, αλλά δεν λέει και πολλά πράγματα. Εργαλείο είναι και έχω σαν κι αυτό στην ομάδα". [...]

Απόσπασμα 17:

Κατηγορία Σχέσεις & Σεξ, Έρωτας, στήλη: Ελευθέρη

Τίτλος: Τί θέλουν οι άντρες από σένα; 6 μύθοι & η αλήθεια

Πηγή: <http://www.womenonly.gr/>

Τρέχεις από πλαστικό σε πλαστικό για να αποκτήσεις το στήθος της Πάμελα ή τα χείλια της Αντζελίνα, βγαίνεις στο δρόμο σχεδόν γυμνή και όλα αυτά γιατί νομίζεις πως έτσι θα ρίξεις τα αρσενικά που κυκλοφορούν. Μάθε πως υπάρχουν τουλάχιστον έξι μύθοι για το τι θέλουν οι άντρες σήμερα, που πρέπει οπωσδήποτε να ξεπεράσεις.

Μεγάλο στήθος, κοντές φούστες και νάζια... Τι θέλουν οι άντρες τελικά; Πώς έχουν πλάσει την γυναίκα των ονείρων τους; Μύθοι και αλήθειες για τις πραγματικές επιθυμίες των πραγματικών αντρών που κυκλοφορούν γύρω μας.

1ος Μύθος: οι άντρες προτιμούν το μεγάλο γυναικείο στήθος

Είναι αλήθεια πως το γυναικείο στήθος πάντα ενθουσιάζει το αρσενικό κοινό, όχι όμως στο βαθμό που πιστεύεις. Μια τελευταία έρευνα έδειξε πως μόνο το 25% των ανδρών που ρωτήθηκαν, έδειξε να προτιμά τα πολύ μεγάλα στήθη. Στους περισσότερους αρέσει το στήθος σε όλα τα μεγέθη και σχήματα κι όχι υποχρεωτικά σε έξτρα λάρτζ. Ακόμα και τα μικρότερα νούμερα έχουν το σουξέ τους ανά περίπτωση.

2ος Μύθος: οι άντρες προτιμούν τα μοντέλα

Πρόκειται για τον υπέρτατο μύθο. Οι άντρες προτιμούν τις αληθινές γυναίκες που είναι καλά στα κιλά τους. Δεν θα τους κάνει καμία εντύπωση μια αποστεωμένη γυναίκα μπροστά σε μία αληθινή γυναίκα με καμπύλες και πιασίματα. Υπάρχουν βέβαια και οι εξαιρέσεις αντρών που την βρίσκουν με μοντέλα και μόνο, γνωστοί και ως μοντελοπνίχτες, αλλά γιατί ν' ασχοληθείς μαζί τους;

3ος Μύθος: τους αρέσει το σέξυ (κι όποιος θ' αντέξει) ντύσιμο

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες οι άντρες που θέλουν τη γυναίκα να κυκλοφορεί έξω ντυμένη μόνο με τα απολύτως απαραίτητα, είναι μια μικρή εξαίρεση. Σέξι στα μάτια ενός άντρα μπορεί να είναι και μια στενή μπλούζα ζιβάγκο. Εξαρτάται πάντα από τη διάθεση που έχεις και τον τρόπο που φοράς κάτι. Ίσα, ίσα που κανένας δεν θα πάρει στα σοβαρά μία γυναίκα μισόγυμνη.

4ος Μύθος: θα πουν τα πάντα για να σε ρίξουν στο κρεβάτι

Ναι, ένας άντρας θα πει ψέματα, αλλά όχι μόνο για να σε ρίξει στο κρεβάτι του. Είναι στην ανθρώπινη φύση τόσο των αρσενικών, όσο και των θηλυκών να λένε καθημερινά ψέματα σύμφωνα με τελευταία έρευνα του Πανεπιστημίου του Τέξας. Άλλωστε όσα ψέματα και να πει ένας άντρας για να ενδώσεις ερωτικά, εσύ πρέπει να συγκρατηθείς. Η αναμονή θα τον ανάψει περισσότερο και θα σου δώσει έξτρα πόντους σεβασμού από εκείνον.

5ος Μύθος: οι άντρες λατρεύουν το πορνό

Ναι υπάρχουν οι τύποι αντρών που πεθαίνουν για λίγο πορνό (θυμάσαι τον Τζόι στα "Φιλαράκια"). Δεν αποτελούν όμως και την πλειοψηφία. Σε κάποια αγόρια δεν αρέσει καθόλου αυτή η ασχολία. Πιθανότατα γιατί σήμερα, μέσα από τα μίντια υπάρχει υπερπροβολή του πορνό.

6ος Μύθος: όλοι προτιμούν τις "σκύλες"!

Είναι πέρα για πέρα ψέματα, παρά τη σχετική παραφιλολογία που έχει δημιουργηθεί με σχετικά βιβλία. Μια γυναίκα σκύλα το πολύ να πείσει το αγόρι της να της χτίσει ένα σπίτι. Η γυναίκα πριγκίπισσα θα τον εμπνεύσει να της χτίσει μέχρι και κάστρο.

Διάβασε στη συνέχεια: ποια είναι η αλήθεια;

Και η πραγματικότητα

Ο άντρας επιλέγει τελικά μια γυναίκα που:

- τον βρίσκει ελκυστικό
- προσπαθεί να δείχνει στα καλύτερά της τον περισσότερο καιρό.
- ελέγχει το βάρος της και προσέχει το σώμα της.
- έχει τις ίδιες σεξουαλικές ανάγκες με αυτόν.
- μπορεί ταυτόχρονα να είναι συγκρατημένη και ασυγκράτητη.
- σκέφτεται.
- δικαιολογεί τις επιλογές της.
- τον σέβεται.
- σέβεται τις αξίες και τα πιστεύω του.
- μοιράζεται τους ίδιους μακροχρόνιους στόχους με εκείνον.
- είναι τίμια και πιστή.
- που ενδιαφέρεται για τις ασχολίες του.
- που τον βοηθά στη δουλειά του.
- δεν χρησιμοποιεί ως δικαιολογία την περίοδό της.
- διατηρεί την ψυχραιμία και τη θετική της διάθεση.
- ξοδεύει με σύνεση το μισθό της.
- δεν ζηλεύει.
- θα τον αγαπά για πάντα.
- τον βλέπει σαν ήρωά της.

Απόσπασμα 18:

Συντάκτης: -

Τίτλος: Τα «υπερ-αισιόδοξα» σενάρια του Στράτφορ για Μινσκ και Γερεβάν

Πηγή: <http://www.topontiki.gr/>

Την πάνε... μακριά τη βαλίτσα οι Αμερικανοί, οι οποίοι, όπως αποκαλύπτεται από τις διαδοχικές «διακριτικές» αναλύσεις του ινστιτούτου Στράτφορ, δεν θεωρούν «ανέφικτη» την απόλυτη τελική επικράτηση της Δύσης σε ολόκληρη την πρώην Σοβιετική Ένωση. Έπειτα από μια σειρά άρθρων, στα οποία το θινκ τανκ προέβλεπε την προσέγγιση Μολδαβίας - Γεωργίας και Δύσης, τώρα είναι η σειρά για τα σενάρια που αφορούν τον στενό πυρήνα των συμμάχων της Μόσχας: τη Λευκορωσία και την Αρμενία.

Το Στράτφορ βέβαια προσέχει να μην το παρακάνει με την «υπερ-αισιόδοξία», όμως, όπως όλοι ξέρουμε, η πουτάνα θέλει να κρυφτεί και η χαρά δεν την αφήνει. [...]

Απόσπασμα 19:

Συντάκτης: -

Τίτλος: Διαδικτυακή επίθεση περιφερειακής συμβούλου σε δημοσιογράφο: «Είσαι το πουτ@ν@κι των δανειστών»

Πηγή: <http://www.topontiki.gr/>

Έντονες αντιδράσεις προκάλεσε tweet της Κορίνας Βασιλοπούλου, περιφερειακής συμβούλου με τον συνδυασμό της Ρένας Δούρου, εναντίον γνωστού δημοσιογράφου.

Η συνεργάτης της Ρένας Δούρου επιτέθηκε μέσα από το twitter στον δημοσιογράφο Κώστα Στούπα και στην οικονομική ιστοσελίδα capital.gr.

«Ο Στούπας είναι το π... των δανειστών @nikosagSKG. Όπως και όλα τα καλόπαιδα του @capitalgr», έγραψε η κυρία Βασιλοπούλου στο Twitter.

Άμεση ήταν η αντίδραση και κομμάτων και δημοσιογράφων με το ΠΑΣΟΚ να κάνει λόγο για «άθλια φραστική επίθεση» που στοχοποιεί ΜΜΕ και δημοσιογράφους.

«Η στοχοποίηση ΜΜΕ και δημοσιογράφων που ασκούν κριτική στην κυβέρνηση, όπως άλλωστε και οφείλουν, συνεχίζεται. Την σκυτάλη τώρα πήρε η περιφερειακή σύμβουλος Αττικής, Κορίνα Βασιλοπούλου, εκλεγείσα με τον συνδυασμό της κα. Ρένας Δούρου, η οποία με χυδαίο σχόλιο της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καταφέρθηκε εναντίον του δημοσιογράφου του capital.gr κ. Στούπα», αναφέρει το ΠΑΣΟΚ σε σχετικό δελτίο τύπου, στο οποίο αναρωτιέται αν «η πολιτική προϊσταμένη της κα. Βασιλοπούλου, η λαλίστατη περιφερειάρχης κα. Δούρου έχει να πει κάτι;».

Ανακοίνωση εξέδωσε και το Ποτάμι στην οποία αναφέρει: «Φαίνεται πως στο μυαλό κάποιων, οποίος εκφράζει διαφορετικές απόψεις, είναι ύποπτος και καταδικαστέος», αναφέρει και προσθέτει: «Πρόκειται για καθαρά φασιστική λογική. Η ελευθερία του λόγου σε μια δημοκρατία είναι αδιαπραγμάτευτη και ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να πάρει καθαρή θέση για τέτοιες δηλώσεις στελεχών του. Εκτός αν κάποιοι εξακολουθούν να έχουν στο μυαλό τους μια κοινωνία στην οποία θα εκφράζεται μόνο η δική τους "αλήθεια"».

Η Νέα Δημοκρατία από την πλευρά της έκανε λόγο για «φαινόμενα τρομοκρατίας δημοσιογράφων από στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ», ενώ σχετική ανακοίνωση για το επίμαχο tweet εξέδωσε και η Δράση στην οποία τονίζει ότι «οι ύβρεις και η χυδαιότητα χαρακτηρίζουν μόνο το ήθος αυτών που τις χρησιμοποιούν και η προσπάθεια να αυτολογκριθούν τα ΜΜΕ που παραμένουν αντικειμενικά και ανεξάρτητα με την εξαπόλυση αυτού του είδους των επιθέσεων δείχνει μια βαθιά αντιδημοκρατική νοοτροπία».

Απόσπασμα 20:

Συντάκτης: Χρήστες YouTube

Τίτλος: zarriT.gr Ημίγυμνη η Καμπουρέλη στο ερωτικό μασάζ του Κρητικού

[Σχόλια κοινού σε βίντεο-απόσπασμα της εκπομπής Mega με μία (η εκπομπή προβλήθηκε στις 28/4/2015)]

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=I9ltUrujX7A>

Περιγραφή του βίντεο:

Ο Μάρκος Σεφερλής και η Έλενα Τσαβαλιά, παρουσιαστές της πρωινής εκπομπής «Mega με Μία», καλούν στο πλατό της εκπομπής το φίλο τους, Στέλιο Κρητικό, ηθοποιό, με στόχο να παρουσιάσουν στο κοινό πώς μπορεί ένα άτομο να προσφέρει ένα χαλαρωτικό και ερωτικό μασάζ στον/στη σύντροφό του. Ο Μάρκος Σεφερλής, αναλαμβάνει να παρουσιάσει το θέμα και σχολιάζει την άρνηση του Στέλιου Κρητικού να παρουσιάσει το θέμα του με τη συνεργασία κάποιου μοντέλου και την επιμονή του να χρησιμοποιήσει για το σκοπό αυτό την Τέτα Καμπουρέλη, αισθητικό και συνεργάτιδα της εκπομπής η οποία συχνά παρουσιάζει θέματα σχετικά με την ομορφιά και την περιποίηση του σώματος. Για το συγκεκριμένο θέμα, η Τέτα Καμπουρέλη επέλεξε να φορά ένα έντονα ροζ μπικίνι και μία μαύρη, πλεκτή πουκαμίσια, την οποία αφαιρεί αργότερα. Κατά τη διάρκεια του μασάζ, το κλίμα στο πλατό της εκπομπής είναι χαλαρό και φιλικό, με διάφορα σεξουαλικά υπονοούμενα και άλλα αστεία τέτοιου τύπου να γίνονται κυρίως από το Μάρκο Σεφερλή. Πολλά από τα αστεία αφορούν στο σύντροφο της Τέτας Καμπουρέλη, Βασίλη, ο οποίος βρίσκεται στο πλατό και παρακολουθεί τις εκεί εξελίξεις. Μάλιστα, στο τέλος σχεδόν του θέματος, ο Βασίλης εισέρχεται στο πλατό κραδαινοντας ένα μεγάλο μαχαίρι και απειλεί με αυτό τον Στέλιο Κρητικό. Τελικά, οι αστεϊσμοί επικρατούν και το κλίμα παραμένει χαλαρό. Οι ηλικίες όλων των προσώπων που συμμετέχουν στην παραπάνω σκηνή είναι άνω των σαράντα ετών.

Σχόλια κοινού:

TheManos111: Ακομπλεξάριστη και κουκλάρα η Τέτα

Paola Dantes: μεγαλο τσολι η καμπουρελη

στοιχηMATίζω: +Paola Dantes Ξέρεις κάτι που δεν ξέρουμε; Ταρίφα ίσως;

katigoros: ελευθερα πιασιματα το λενε στα μπουρδελα στα πρωιναδικα του μπομπολα μασαζ..σε λιγο θα γαμιαστε στον αερα πρωι πρωι για λιγη τηλεθεαση!! σ ενα μπουρδελο εκτασης 131.957 km² μεγαλωνουνε τα λιγα ελληνοπουλα που μεινανε

pythagoreios07: Μαρέσει που ήρθε ο άλλος με το μαχαίρι.. αντί να του πει ευχαριστώ που δε του τη γάμησε κιόλας... Τι να πω ρεεεεεεε!!! Τα κέρατα και on air!!!!

MarathonianWarrior: Άψογη η Τέτα.Τέλεια οπίσθια όψη,τύφλα νάχουν νεώτερες ανορεξικές ξένες και μή.

DeepDark Kappa: Πορνοκαναλα

Γιωργος ΕΛΛΑΣ-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: ΞΕΚΩΛΙΑΡΑ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΑ!!!! ΟΘΩΜΑΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΠΟΥ ΣΑΣ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΨΕΥΤΟΚΟΥΛΤΟΥΡΙΑΡΗΔΕΣ!!!!

Georgia Lymperopoulou: ουστ!! ξεφτύλες!!!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ: ΞΕΦΤΙΛΙΣΜΕΝΑ ΤΣΟΝΤΟΚΑΝΑΛΑ....ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΟΥ ΚΩΛΟΥ

Nikos Antoniadis: ΞΕΦΤΙΛΕΣ

Απόσπασμα 21: [02.10-02.28] Διάρκεια: 18''
 Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 27/4/2016
 Τίτλος: Διάλογος με «Συριζαία»⁴⁸
 Πηγή: https://www.youtube.com/watch?v=3tJ_gKwokAE

(συνομιλούν: ακροάτρια (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Αποστολή;
- 2 Μ: Έλα (.) μωρή βρωμοσυριζαία σιχαμένη
- 3 Α: Μωρή πουτά:να (.) μωρή πουτά:να >έβαλες μόνο αυτόν< (.) τα άλλα γιατί δεν τα 'βαλες; Για να μου την
- 4 πέσουνε οι: φίλοι σου [οι (κουκουέδες (.) ε;)]
- 5 Μ: [Πόπο, συριζαίικα φέρθηκα (.) ε; Άλλα είπες κι άλλα έγιναν τελικά (.) Μμμ (.)
- 6 Κατη↑γόρησέ με για ασυνέπεια (.) Πες μου ότι είπα και ψέ:ματα στο γκό:σμο (.) πες το (.) έχει
- 7 ενδιαφέρον (.) ↓είσαι μέλος του κόμματος ή όχι ακόμα;
- 8 Α: Του ΣΥΡΙΖΑ;

Απόσπασμα 22: [08.08-08.25] Διάρκεια: 13''
 Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 27/4/2016
 Τίτλος: Διάλογος με «Γυμναστηριακό»
 Πηγή: https://www.youtube.com/watch?v=3tJ_gKwokAE

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Γεια σου (.) καυλιάρη μου Αποστο↑λάκη!
- 2 Μ: Έ:λα (ρ)ε φιλαράκι τι έ:γινε;
- 3 Α: Ο γυμναστηριακός είμαι μωρή καριόλα (.) που μέχεις ε:: αδικήσει πολύ (.) αλλά:: παρόλα αυτά δε
- 4 σου 'χω βγάλει ακόμα κακία [
- 5 Μ: [Περίμενε (.) περίμενε (.) σε υπερασπίστηκα και οφείλεις να το
- 6 παραδεχθέις (.)
- 7 Α: Όμως θα πεις και το δικό μου μήνυμα (.) γιατί μόνο αυτόν αφήνεις και με βρίζεις ενώ εμένα δε
- 8 ↑λες (.) <ρε πούστη (.) τί:ποτα> [...]

Απόσπασμα 23: [11.07-11.45] Διάρκεια: 38''
 Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 30/6/2015
 Τίτλος: Διάλογος με άνδρα, πατέρα δύο κοριτσιών
 Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=IXV5p8cWls4>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Ε::πειδή: έχω: δει τα τελευταία χρόνια την εταιρεία μου να καταρρέει (.) το γκλάδο μου ολόκληρο
- 2 να καταρρέει (.) αθρώπους που ήταν παραγωγοί και ζούσαν αξιοπρεπέι:ς να γινόμαστε σα ντρομαγμένα
- 3 ποντίκια-
- 4 Μ: Επειδή μου θύμισαν κάτι αυτά που λες (.) λίγο μου θύμισαν ένα τραγούδι (.) είναι το για το καλό σου (.)
- 5 γίνονται φίλε (.) για το καλό σου [τραγουδάει] εί:δα έναν κόσμο να γκρεμίζεται: μπροστά μου
- 6 Α: Επειδή φίλε έχω δύο κοριτσάκια όμως (.) δέκα και εννιά χρονών και τα λατρεύω (.) εγώ είμαι
- 7 διατεθειμένος να φτύσω αίμα (.) στη χειρότερη των περιπτώσεων (.) αλλά τα κοριτσάκια μου ↑όμηρους
- 8 και ↑σκλαβάκια των πολυεθνικών των γερμανικών και του κυρίου Σόιμπλε δε τα γκάνω [ακατάληπτο]
- 9 Μ: Χαλάς έτσι το όνειρο και το όραμα του Αδωνη που θέλει να δει τα κοριτσάκια σου παραδουλεύτρες ή
- 10 πουτάνες (.) το χαλάς (.) γιατί;
- 11 Α: Το ξέρω! Το χαλάω (.) το χαλάω (.) Και να σου πω και κάτι (.) Αποστόλη;
- 12 Μ: Τι;

⁴⁸ Οι ακροατές συχνά κατέχουν ένα συγκεκριμένο προσωνύμιο, το οποίο είτε το δηλώνουν μόνοι τους, είτε τους το αποδίδει ο Αποστόλης Μπαρμπαγιάννης.

Απόσπασμα 24: [1.02.33-1.02.46] Διάρκεια: 13''
Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρόνεια), 22/9 έως 5/10/2015
Τίτλος: Διάλογος με ακροατή
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=lg42YCRcnkA>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Μ: Ναι;
- 2 Α: Θα μου βάλεις κάτι για σήμερα σε παρακαλώ;
- 3 Μ: Με παίρνεις σήμερα να στο βάλω για σήμερα (.) τι είμαι (.) το πουτανάκι σου;
- 4 Α: Παιδί μου (.) [γέλια] Πριν από λίγες μέρες είχατε βάλει το διάλογο που είχε ο Μείμαράκης με τον–
- 5 Μ: Με τον (πούτσο) του;
- 6 Α: Με τον χοντρό (.) το::ν (.) του ΠΑΣΟΚ μωρέ!
- 7 Μ: Το Βενιζέλο;

Απόσπασμα 25: [1.09.05-1.10.10] Διάρκεια: 1' 05''
Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρόνεια), 22/9 έως 5/10/2015
Τίτλος: Διάλογος-φλερτ με νεαρή ακροάτρια
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=lg42YCRcnkA>

(συνομιλούν: γυναίκα (Γ), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Γ Πολύ χάρηκα που σ' άκουσα! (Δεν το περίμενα με τίποτα)
- 2 Μ Κι εγώ χάρηκα που σε άκουσα (.) θα χαρώ να σ' ακούσω και να συντονίζεσαι (.) ↓ με το κρεβάτι (.)
- 3 Γ Έλα (.) βρε::
- 4 Μ Ντροπή είμαι κι εγώ σάτυρος (.) δεν ντρέπομαι! Τί κάνεις το βράδυ; Ελεύθερη; Έχεις γκόμενο μωρή;
- 5 Γ Έ:λα, βρε!
- 6 Μ Καλά (.) εγώ δεν έχω πρόβλημα μ'αυτά (.) για σένα τώρα, για τα ενοχικά σου.
- 7 Γ Το ξέρω (.) το ξέρω (.) ξέρεις βασικά ποιον αγαπώ πολύ ε;;
- 8 Μ Όχι εμένα;
- 9 Γ Εκείνον το γλυκύ– γλυκύτατο Μπαλουρδά:κο:
- 10 Μ Ωπ!
- 11 Γ Τον έχω–
- 12 Μ Θεε στολή (.) καριολάκι. ↑ Ναι ναι (.) βεβαίως!
- 13 Γ Και περιμένω να τον δω: (.) Δευτέ:ρες–Τρίτες (.) μέχρι και τη μαμά: μου έχω κάνει φανατική!
- 14 Μ Αν έχεις μυαλό (.) μπορείς και <Τετάρτες>.
- 15 Γ Α ναι; Γιατί;
- 16 Μ Ε:μ (.) σκέψου το!
- 17 Γ Έλα βρε
- 18 Μ Ανοιχτή πρόταση! Σ' αφήνω!
- 19 Γ Μ' αφήνεις, ε;;
- 20 Μ Σ' αφήνω (.) εικοσιοχτώ (.) εικοσιοχτώ (.) τί να κάνουμε (.) Μα εσύ μ' αφήνεις να σ' αφήσω (.)
- 21 όλο μ' αφήνεις να σ' αφήσω!
- 22 Γ Όχι, όχι, όχι (.) Εύχομαι να 'σαι καλά: =
- 23 Μ Ναι
- 24 Γ =πάντα
- 25 Μ Με τις ευχές δεν κάνει προκοπή (.) ά:σ' τις ευχές. ↑ Περιφέρεια στήθους;
- 26 Γ Δεν το 'χω μετρήσει [μέσα από γέλια]
- 27 Μ Πώς; (.) δεν το 'χεις μετρήσει; (έλα τώρα μια στιγμή)
- 28 Γ Μη με βγάλεις στον αέρα! *Μη με βγάλεις στον αέρα*
- 29 Μ Πάρε μια μεζούρα (.) παιδί μου (.) σιγά τη δουλειά!
- 30 Γ Γιατί (.) έχω πει (.) όλο για σένα λέω και >ά:μα πεις και για τον Άγιο Κωνσταντίνο θα καταλάβουν
- 31 ποια είμαι < μη με βγάλεις (.) 'ντάξει;
- 32 Μ Αν πεις το βυζί θα καταλάβουνε ποια είσαι; Τσό:λι!
- 33 Γ Ό:χι (.) βρε!
- 34 Μ Ναι βρε (.) ξέρω! Όλες μετρημένες το 'χουνε;
- 35 Γ Σταμά:τα:!

Απόσπασμα 26: [7.17-7.42] Διάρκεια: 25''

Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 8, 9, 18 και 29/3/2016

Τίτλος: Διάλογος με εργαζόμενο

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TVivcyfTF4o>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Έχω απορίε:ες
- 2 Μ: Παρακαλώ (.) ↑λύ:νω;
- 3 Α: Ένα σφιχτούτσικο ήταν (.) περίμενε (.) θα σ' πω ε'γω: (.) με έντεκα χρόνια ένσημα πότε::
- 4 βγαί:νω σύνταξ' (.) δεν αντέχω άλλο
- 5 Μ: Έντεκα χρόνια δουλεύεις και βαρέθηκες;
- 6 Α: Να σας πω κάτι; Μου 'φερε δώ μπρόκολο κέτρωγε
- 7 Μ: Μπρόκολο;
- 8 Α: Δεν είμαι εγώ (.) λέει (.) το ταπεράκι μου θα 'ναι (0.1) κέτρωγε δίπλα μου το μπρόκολο [(να πούμε)
- 9 Μ: [Όχι θέλει
- 10 επίδομα (.) δε:: κάθε μαλακίζ↑μένη (.) Εμ βρωμάν τα σπίτια: (0.1) <μυρίζουν οι
- 11 καμινάδες μπρόκολο δεν ξέρουμε τι αναπνέουμε;> (.) εμ τα φέρνουνε και στη δουλειά οι καριόλες (.)
- 12 τάχα μου κάνει διατροφή (.) μωρή πατσοκοί:λω (.) το μπρόκολο θα σε κάνει να το χάσεις;

Απόσπασμα 27: [22.54-23.24] Διάρκεια: 30''

Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 8, 9, 18 και 29/3/2016

Τίτλος: Διάλογος με ακροάτρια

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TVivcyfTF4o>

(συνομιλούν: γυναίκα (Γ), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Γ Είσαι ξενυχτισμένος σήμερα;
- 2 Μ Γιατί;
- 3 Γ Ε (.) δεν είδες τον Λεβέντη χθες;
- 4 Μ Ε καλά (.) μιάμιση η ώρα τέλειωσε δύο παρά (.) Είναι αυτό ξενύχτι;
- 5 Γ Α: νωρίς τελείωσε (.) Για να δεις τον Τσίπρα ξενυχτάς (.) για τον ↑Λεβέντη;;
- 6 Μ Στο Τζίπρα το ρίχνω λίγο έξω είν' η αλήθεια (.) πώς το ρίχνεις λίγο έξω με την που(τάν)α που σε παράτησε
- 7 για τον άλλον; Κατάλαβες; Που σε πρόδωσε; Έται και για τον Τσίπρα. Δηλαδή θα την ξενυχτήσεις την
- 8 κα(ριόλ)α θα πας και στα μπουζούκια να ξεφτιλιστείς (.) θα πιεις από δω (.) θα κάνεις (.) θα- ό:λα θα τα
- 9 κά:νεις (.) Θα φτάσει ξημέρωμα ας πούμε και θα 'σαι: σταφίδα: ξερασμένη: και ημίγυμνη στα
- 10 πεζοδρόμια (.) Δηλαδή (.) αυτό θα το κάνεις (.) Αντίστοιχα και για τον Τσίπρα (.) Είναι σαν τη γκόμενα
- 11 που σε πρόδωσε (.)
- 12 Γ Καταλαβαί:νω!

Απόσπασμα 28: [29.30-29.44] Διάρκεια: 14''

Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 8, 9, 18 και 29/3/2016

Τίτλος: Διάλογος με ακροατή

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TVivcyfTF4o>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Γεια σας (.) με τον Αποστόλη;
- 2 Μ: Εγώ;
- 3 Α: Ο ίδιος (.) γεια σου Γιώργος λέγομαι φίλος! Θέλω να σε ρω- να σου πω κάτι σχετικά με τον
- 4 Μουζάλα (.) Λοιπόν (.) η γυναίκα μου είναι πό:ρνη
- 5 Μ: Πόσο πάει;
- 6 Α: Εγώ θα σου πω τώρα (.) κάτσε να τελειώσω τη σκέψη μου;
- 7 Μ: Ε να ξέρω τιμή από την αρχή (.) άμα είναι κάτι ακριβό και δε με συμφέρει μην τη- μη μιλάμε τσάμπα

Απόσπασμα 29: [40.17-40.57] Διάρκεια: 40''
Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 8, 9, 18 και 29/3/2016
Τίτλος: Διάλογος με ακροατή
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TVivcyfTF4o>

(συνομιλούν: άνδρας (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Από το Ερότικάλ Φέστιβαλ επικοινωνώ μαζί σας;
- 2 Μ: Α(.)μάν! Και;
- 3 Α: Θα ήθελα να με συνδέσετε με:: με το υπεύθυνο τμήμα για κάποια πρόταση: για χορηγία επικοινωνίας
- 4 (.) και την αποστολή κάποιων δελτίων τύπου
- 5 Μ: Στο Ερότικάλ; Πού θα γίνει;
- 6 Α: Θα γίνει στο κλειστό του τάε κβο ντο (.) δεκαπέντε με δεκαοχτώ Απριλίου
- 7 Μ: Και τι θα έχει εκεί (.) θα έχει ντίλντος και τέτοια (.) κορίτσια και τα λοιπά;
- 8 Α: Θα έχει απ'όλα! Σεμινάρια:: (.) το κομμάτι της έκθεσης;
- 9 Μ: Ποιον το κομμάτι της έκθεσης; Τι σεμινάρια θα 'χει; Πώς μπορούμε να λάβουμε συμμετοχή; Γιατί
- 10 είμαστε εδώ δυο-τρεις πουτανιάρηδες
- 11 Α: Πού έχω επικοινωνήσει; [γέλια]
- 12 Μ: Εδώ σε μας για τη χορηγία! Για το Ερότικάλ!
- 13 Α: Υπάρχει το κομμάτι με τους εκθέτες;
- 14 Μ: Οι εκθέτες την έχουνε σκληρή;
- 15 Α: Την έκθεση την έχουνε:: όσο πρέπει θα είναι!
- 16 Μ: Α α (.) όσο πρέπει να είναι η έκθεση (.) ναι

Απόσπασμα 30: [05.12-05.32] Διάρκεια: 20''
Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 8/4/2016
Τίτλος: Διάλογος με ακροάτρια
Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=BLQPHOwMtTw>

- 1 Μ: Γιατί είναι απατεώνας ο Τσίπουρας;
- 2 Α: Ο Τσίπουρας είναι απατεώνας γιατί (μας (·)) ↑βουλιάζει τη χώρα!
- 3 Μ: Γιατί (·) οι προηγούμενοι δε βουλιάζαν τη χώρα;
- 4 Α: Όλοι τη βουλιάζουν τη χώρα ρε φίλε (·) αλλ' αυτός την παραβουλιάζει!
- 5 Μ: Α (·) το παραβούλιασμα είναι το θέμα!
- 6 Α: Το παραβούλιασμα δε λες τίποτα (·)
- 7 Μ: Το κακό δεν είναι ότι παραβουλιάζει τη χώρα (·) το κακό είναι ότι ↑παραγουλιάζει τη χώρα (·)
- 8 σαν το χαπόδι την παραγουλιάζει (·) κάτω εκεί πλατς (·) αντέχεις κι άλλο; Παπ! Καριόλα
- 9 μέχρι να μαλακώ:σεις!

Απόσπασμα 31: [25.00-25.28] Διάρκεια: 28''
Εκπομπή: Ώρα του Λαού (Ελληνοφρένεια), 9/7/2016
Τίτλος: Διάλογος με ακροάτρια
Πηγή: <http://www.ellinofreneianet.gr/radio/people-time/1294-2016-07-09.html>

(συνομιλούν: ακροάτρια (Α), Μπαρμπαγιάννης (Μ))

- 1 Α: Σε πήρα να με βρίσεις;
- 2 Μ: Ναι (·) μωρή καριόλα (·) τι θες (·) Άντε στο διά: (ήχος κάλυψης) λο (·) κάργια
- 3 Α: ↑Χώσε, χώσε, <δεν έχω πρόβλημα>, χώσε (·)
- 4 Μ: Τί δεν έχεις πρόβλημα, <αφού πήρες για να σε βρίσω>; Τί είσαι (·) μωρή; Είσαι το πουτανάκι μου;
- 5 Α: Πριν ένα χρόνο έβαλα τα δεκάχρονα τότε παιδιά μου να >πανηγυρίζουνε: <μαζί μου; για το ΟΧΙ του
- 6 Τσίπρα, λοιπόν <κι έχω αφήσει και ντοκουμένο στα παιδιά μου> (·) όπως κι εμένα οι γονείς μου
- 7 πανηγυ ↑ρίζανε για ντο Παπαντρέου και τους βρίζω (·) τώρα τα παιδιά μου θα χουν ντοκουμένα να
- 8 βρίζουν εμένα ότι τους έβαλα να πανηγυρίζουν το Τσίπρα [...]

Απόσπασμα 32: [01.57-03.03] Διάρκεια: 1' 6''

Εκπομπή: Το Πρωινό, 18/5/2016

Τίτλος: Λιάγκας για Κολέτσα: «Σοβαρή κυριούλα με τα βυζ... έξω»!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=3GSYn6rn5A4>

(συνομιλούν: Γιώργος Λιάγκας (Λ), Άρης Καβατζίκης (Κ), Σάσα Σταμάτη (Σ), Θέμης Γεωργαντάς (Γ), Φαίη Σκορδά (Σκ)).

- 1 Κ Η Χαντίντ έφαγε το μπέργκερ (.) αυτή έφαγε τη μπατάτα την τηγανιτή:
2 Λ Ντάξει (.) το ότι είπε ότι είναι:: αυτό το- σου έμεινε ρε: Άρη από τη συνέντευξη;
3 Κ Αφού έτσι τέλειωσε το βίντεο!
4 Γ Εγώ με το «κυριούλα» τρελάθηκα!
5 Λ Με: «σοβαρή κυριούλα» (.) αυτό που είπε (.) 'ντάξει!
6 Γ Όπως είναι τώρα (γέλια)
7 Σ Εννοείς σε σχέση (.) Να σου πω κάτι (.) Ναι είναι-
8 Λ Με τα β'ζά- Με τα β'ζά- έξω!
9 Λ Ντάξει!
10 Σ Σε σχέση με το παλιό το λουκ;
11 Λ Ε ρε Φαίη (.) συγγνώμη κιόλας! Ντάξει «σοβαρή κυριούλα» δε λέω γω ότι είναι ασόβαρη η κοπέλα;
12 Κ/Γ (όχι ορατό): Βέβαια!
13 Λ Αλλά: δεν έχει και το λουκ (.) δηλαδή είναι μια πανέμορφη κοπέλα:
14 Κ Με το ντεκολτέ της!
15 Λ Τραγουδίστρια (.) δεν ξέρω τι είναι (.) ε δε- δε σου κάνει με το που τη βλέπεις για σοβαρή κυριούλα
16 Δε λέω γω ότι είναι ασόβαρη και μη κυρία (.) προς Θεού!
17 Σ Και δε σε κάνει και το ↑ντύσιμο σοβαρό ή ασόβαρο:!
18 Λ Αλλά το «σοβαρή» και «κυριούλα» (.) τώρα τι; Αυτοχαρί- αυτοχαρακτηρίζομαι κυριούλα;
19 Σ Ξέρεις τί; Σε σχέση με το παρελθόν; (.) Κα- καταλαβαίνω πολύ καλά τί λες (.) Όπως ντυνότανε: (.)
20 με τα καυτά: (.) με αυτά: ξέρεις;
21 Λ Δε με ενοχλεί εμένα; Σέξι κοπέλα είναι!
22 Σ Όχι (.) ντε! Γιατί(.) το ντύσιμο κάνει τον άνθρωπο; Αλίμονο!
23 Σκ Σου λέει ότι ο χαρακτήρας που έπρεπε να υποστηρίξω λόγω δουλειάς (.) έπρεπε να 'ταν
24 ↑κάτι διαφορετικό (.) αλλά εγώ πάντα ήμουνα:-
25 Λ Γιατί (.) τώρα τί έκανε (.) άλλαξε δουλειά;
26 Σκ Ναι, λέει εγώ πάντα ήμουνα χαμηλών τό:νων (.) και τώρα συνεχίζω να είμαι χαμηλών τό:νων=
27 Κ Ναι (.) αλλά αυτοχαρακτηρίστηκε «σοβαρή κυριούλα»!
28 Σκ =Πριν δεν μπορούσα να είμαι: η σοβαρή κυριούλα που είμαι τώ:ρα. Βέβαια το «κυριούλα»
29 παραπέμπει και σε μία γυναίκα (.) η οποία είναι μεγαλύτερης ηλικίας!
30 [Διάφορα άτομα, μαζί:] Ακριβώς!
31 Σ Πάνω από σαράντα:
32 Σκ Είναι λίγο οξύμωρο τώρα να λέει η Κολέτσα: που είναι και μια θεο- κούκλα: [...]

Απόσπασμα 33: [00.36-00.51] Διάρκεια: 15''

Εκπομπή: Το Πρωινό, 18/5/2016

Τίτλος: Έξαλλος ο Λιάγκας: «Μη φοβάστε ρε... μιλήστε γαμ@ τη πο@τ@να μου»

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=36xg5YNGmwQ>

(συνομιλούν οι: Λιάγκας (Λ), Συνατσάκη (ΜΣ), Σταμάτη (Σ), Γεωργαντάς (Γ))

- 1 Λ: Δηλαδή να πω (κάτι) εγώ τώρα (.) όπως το αισθάνομαι (.)=
2 Σ: Ωχ!
3 Λ: =Είσαι ο Σταβέντο (.)=
4 Σ: Ωχ!
5 Λ: =λέμε ότι έχεις υπερομάδα (.) και πας με το Κατερινάκι που μια χαρά γλυκό είν- (.) στον τελικό:
6 Ξέρω γω:
7 (γυναικείες φωνές): Γιατί όχι;
8 Λ: Ε (.) τί γιατί όχι; Και γιατί ναι;
9 ΜΣ: Μα την έχει στηρίξει ο κόσμος το Κατερινάκι που: (.)
10 Σ: Την Κατερίνα τώρα ρε παιδιά (.) μεταξύ μας (.) δεν έχει-
11 Γ: Ρε παιδιά: θα την ήθελε την Κατερίνα για τον τελικό:
12 Λ: Δηλαδή (.) συγγνώμη (.) απ- την ομάδα (.) μι↑λήστε (.) ρε (.) όλοι (.) μη φοβάστε

- 13 (χτυπάει το χέρι του στο τραπέζι) ρε (.) μιλήστε (.) γαμώ την πουτάνα μου!
- 14 Γ: Δε φοβόμαστε
- 15 Σ: Είσαι (κι) άυ-
- 16 Λ: Είμαι κι άυπνος απόψε! [...]

Απόσπασμα 34: [01.18-01.38] Διάρκεια: 20''

Εκπομπή: Το Πρωινό, 5/11/2015

Τίτλος: Άγριος καβγάς Λιάγκα - Σταμάτη για την εμφάνιση της Στικούδη!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=VU-GrxBigAg>

(συνομιλούν: Ηλιάκη (Η), Λιάγκας (Λ), Καβατζίκης (Κ), Σταμάτη (Σ), Γεωργαντάς (Γ), Σκορδά (Σκ)).

- 1 Η: Αυτά τα εσώ:ρουχα τα συγκεκριμέ:να (.) ↑με τη δαντέλα (.) είναι παιδιά πάρα πολύ τάση στ' εξωτερικό::
- 2 Λ: <Ναι: (.) βρε Μαρία μου (.) αλλά μέσα όμως από τα ρούχα> όχι απέξω (παράλληλες συνομιλίες)
- 3 Κ: ΕΙΝΑΙ ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΞΞΩ;
- 4 Λ: Ασ' το να το δει ο άντρας σου: (.) μην το δει ο:: Καβατζίκης το πρωί και σχολιάζει
- 5 Κ: (γέλια και παράλληλες συνομιλίες)
- 6 Σ: Αν δε το βάλει η Στικούδη αυτό (.) ποια θα το βάλει όμως;
- 7 Γ: Σε επίδειξη μόδας πήγε (.)
- 8 Λ: Το ότι έχεις ωραίο σώμα πάει να πει ότι πρέπει να βγαίνεις με τα εσώρουχα έξω (.) ρε Σάσα;
- 9 Σ: Μα η Στικούδη έτσι κυκλοφορεί·!
- 10 Σκ: Κοίταξε να δεις (.)=
- 11 Γ: Δεν πήγε σουπερ μάρκετ (.)
- 12 Σκ: =Περίμενε λίγο (.)
- 13 Λ: Ε (.) ↑δεν είν' ωραίο να κυκλοφορεί έξω!
- 14 Σ: Δε μου κάνει παράξενο (.)

Απόσπασμα 35: [02.03-02.27] Διάρκεια: 24''

Εκπομπή: Το Πρωινό, 5/11/2015

Τίτλος: Άγριος καβγάς Λιάγκα - Σταμάτη για την εμφάνιση της Στικούδη!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=VU-GrxBigAg>

(συνομιλούν: Λιάγκας (Λ), Καβατζίκης (Κ), Σταμάτη (Σ), Σκορδά (Σκ)).

- 1 Κ Εγώ παιδιά θέλω να πω ότι εδώ κολλάει η ατάκα της Σάσας (.) τώρα που τη βλέπω την Κατερίνα (.)
- 2 «παιδιά (.) η Κατερίνα Στικούδη είναι αγωνιστρια (1.0) >στη ζωή<»
- 3 Λ Ναι (.)
- 4 Κ Το 'χει πει η Σάσα (.) Πλάκα κάνω (.) χιούμορ κάνω (.) που κολλάει το (γέλια)
- 5 Λ Είναι αγωνιστρια (.) ναι (.) ντάξει (.) Αγωνιστρια του εσώρουχα (.) Είναι η=
- 6 Σ Συγγνώμη-
- 7 Λ = ↑αγωνιστρια του εσώρουχου (.)
- 8 Κ Όχι (.) επειδή την υπερασπίζεται και- (γέλια) την υπερασπίζεται και λέει «είναι αγωνιστρια»
- 9 Σκ Πας σε μια επίδειξη-
- 10 Σ Εντάξει (.) δεν πουλάει ↑το κορμί της!
- 11 Σκ Μη φωνά:ζεις (.)
- 12 Λ Δεν πουλάει το κορμί της; *Το πουλάει το κορμί της (.) κανονικά*
- 13 Σ Όχι (.) με άλλο τρόπο εννοώ (.) όπως κάνουν άλλα εννοώ:
- 14 Λ Δεν είπα ότι- Έχουμε πει εμείς κάτι τέτοιο; Σάσα (.) σε παρακαλώ πολύ
- 15 Σ Όχι, ↑βρε Γιώργο εγώ το λέω:!
- 16 Λ Σάσα (.) σε παρακαλώ πολύ (.) <ναι (.) τα λες εσύ και μετά τα φορτώνεις σε μένα>
- 17 Σ Εγώ τι φταίω γι' αυτό;
- 18 Λ Ε (.) πώς δε φταις;
- 19 Σκ [ακατάληπτο] Μα (.) γιατί όταν άσχετα πετάς κάτι;
- 20 Σ ΔΕ ΛΕΩ ΑΣΧΕΤΑ ΚΑ:ΤΙ!
- 21 Λ Πας τώρα και λες ότι πουλάει το κορμί της ↑τι σχέση έχει αυτό (.) ποιος το 'πε αυτό;
- 22 Σ Είπα ότι-
- 23 Λ Σάσα μου σε παρακαλώ ΠΑΡΑ πολύ να προσέχεις τί λες!

- 24 Σ Μα δεν είπα αυτό για σένα (.) ρε Γιώργο!
- 25 Λ Να προσέχεις τί λες (.) σε παρακαλώ πολύ! Δεν μπορεί να θίγεις έτσι ανθρώπους!
- 26 Σ Γιώργο:!

Απόσπασμα 36: [03.02-03.17] Διάρκεια: 15''

Εκπομπή: Το Πρωινό, 29/3/2016

Η ατάκα του Γεωργαντά για την πρωταγωνίστρια ερωτικών ταινιών, που έκανε έξαλλη την Φαίη!

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=u5rlqsUv7r8>

- 1 Σκ Να σου πω κάτι; Περίμενε λίγο (.) Περίμενε λίγο (.)
- 2 Λ Τώρα η κοπέλα μα- γα- στη δουλειά (.) πώς το λένε; [γέλια]
- 3 Σκ Περίμενε (.) Κάνει κακό, πειράζει κάποιον; ↑ Πειράζει κάποιον;
- 4 Σ Μα δεν είπαμε ότι πειράζει κάποιον (.) για τον εαυτό της το λέμε (.) Για τον εαυτό της το λέμε
- 5 Λ Όχι ρε παιδί μου (.) κι είναι κυριολεκτικό αυτό που λέει σήμερα τί είσαι; Ψόφιος (.)
- 6 τί έπαθες (.) Λέει (γα)μήθηκα στη δουλειά [χειροκροτήματα] ε (.) αυτή;! (Γα)μέται κανονικά
- 7 στη δουλειά! [γέλια] [...]

Απόσπασμα 37: [02.40-04.55] Διάρκεια: 2'15''

Εκπομπή: Το Πρωινό, 19/5/2016

Τίτλος: Γιώργος Λιάγκας Άδειασε την ξανθιά παρουσιάστρια! Τί συνέβη;

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=Or3z3kiDwHk>

- 1 Λ Όλη αυτή η άνεση: ότι έχω πάει με πολλούς (.) και μια σχέση είχα (.) και τις άλλ- Ναι (.)
- 2 εμένα δε μ' αρέσει αυτό! Γιατί μπορεί να μην είναι κι έτσι ο άνθρωπος; Και να θέλει να το πουλήσει;
- 3 >Και μετά από χρόνια να βγει σαν την Κολέτς' και να πει ότι είμαι καλή κυριούλα< (.) Γι' αυτό σ' λέω ότι
- 4 δεν είναι ωραίο για μια γυναίκα (.) αυτό είναι λίγο άκομψο:
- 5 Σκ Μα πού ξέρεις ότι δεν είναι επιλογή της; ↑ Συγγνώμη ρε παιδιά: (.) αν έτσι είναι; Δηλαδή, [από=
- 6 Λ Είναι
- 7 επιλογή μου να βγω εγώ να λέω κάνω ουάν νάιτ στάντ και είναι:: Άλλες που δεν κάνουνε είναι-
- 8 Σκ = Ο καθένας κάνει αυτό που του αρέσει (.) Άμα είναι έτσι η ζωή της (.) καλά κάνει (.) δε θα την κρίνει
- 9 κανείς! Κανείς δεν έχει δικαίωμα να κρίνει!

Απόσπασμα 38: [00.53-01.37] Διάρκεια: 43''

Ανάρτηση βίντεο: 22/5/2016 (Ομιλία στο κοινοβούλιο: 21/5/2016)

Τίτλος: Παράσταση του Κασιδιάρη στη Βουλή ακατάλληλη για ανήλικους

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=uxieWf73iW4>

- 1 Κ [φωνάζει με οργή] Και βέβαια θα πω (.) ότι ο κόφτης (.) δεν εξαιρεί την εθνική άμυνα (.) δεν εξαιρεί (.) την
- 2 άμυνα των Ελλήνων (.) απέναντι στην επεκτατικότητα των Ντούρκων (.) εξαιρεί μόνο έναν (1.0) τον
- 3 Μπόμπολα και τους νταβατζήδες (.) και λέει συγκεκριμένα ο κόφτης [διαβάζει το ακριβές κείμενο]
- 4 «δαπάνες απορρέουσες (.) από αξιώσεις ιδιωτών (.) από την εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων
- 5 εξαιρούνται:» (.) δηλαδή:! (.) Κόβετε τα έσοδα- κόβετε τα χρήματα που αποδίδονται στην εθνική άμυνα:
- 6 [ανεβάζει περισσότερο την ένταση της φωνής του] (.) ΔΕΝ ΚΟΒΕΤΕ ΟΜΩΣ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
- 7 ΝΤΑΒΑΤΖΗΔΕΣ ΣΑΣ (.) ΠΟΡΝΕΣ ΑΥΤΩΝ ΤΩΝ ΝΤΑΒΑΤΖΗΔΩΝ (.) ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΚΖΕΝΩΝ ΤΟΚΟΓΛΥΦΩΝ (.) ΕΧΕΤΕ
- 8 ΚΑΤΑΝΤΗΣΕΙ (.) ΟΛΟΙ ΕΞΕΙΣ ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ (.) ΚΑΙ ΜΑΣ ΦΕΡΝΕΤΕ [ΑΝΕΒΑΖΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ
- 9 ΤΗΣ ΦΩΝΗΣ] ΕΦΤΑΜΙΣΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ (.) ΜΙΑ ΑΘΛΙΟΤΗΤΑ (.) ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΝΑ ΣΙ-ΝΤΙ (.)
- 10 ΝΥΧΤΑ:! [...]

Απόσπασμα 39: [00.09-00.26] Διάρκεια: 23''

Ανάρτηση βίντεο: 11/2/2015

Τίτλος: Πώς να βαφτείς σαν «πουτάνα»

Πηγή: AmiYiamiTube, <https://www.youtube.com/watch?v=CtyEOWg69uI>

- 1 Β: [με χαμηλή φωνή και επιτηδευμένη αμηχανία] Ξεκινάμε με το πρώτο μας ε:: μέικαπ τουτόριαλ (.) το
- οποίο ε:: είναι το:: πώς να βάφεστε σα:ν (.) πουτάνες [κλιπ από ταινία, όπου συντροφιά πέντε ανδρών
- χειροκροτεί ειρωνικά] είτε <το κάνετε επί πληρωμή> είτε απλά σας αρέσει να είστε πουτάνες (.) Τζάμπα
- [...]

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Αμπατζή, Λ. (2007). Το κέρασμα στα «μπαρ με κονσομασιόν»: Η διαχείριση του μη ανεκτού. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 122 (122), 3-21.
- Κανάκης, Κ. (2007). Αποκωδικοποιώντας τη γλώσσα της μαρκέτας: ομοσεξουαλικότητα και εμπορεύσιμη αρσενικότητα. *Σύγχρονα Θέματα: Τριμηνιαία έκδοση επιστημονικού προβληματισμού και παιδείας*, 98, 55-59. Ανακτήθηκε από: <http://www.aegean.gr/social-anthropology/msc/activity/praktika/msc-woman-gender-gr-activity-event-sinedrio0911122005-praktika-kanakis.pdf>.
- Κοταρίδης, Ν., Σιδέρης, Ν. (1997). Φανατισμός, ύβρεις και βία στα γήπεδα. Ανακοίνωση στο διεθνές συνέδριο *Η βία στις αθλητικές συναντήσεις*, Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο-ΔΕΚΑΒ.
- Λιότζης, Ε. (2016). Από τον μεταφεμινιστικό Λόγο στον μεταφεμινιστικό σεξισμό: Η περίπτωση των duckface φωτογραφιών. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 145(145).
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μαριάνθη (2004α). Η 'γυναικεία' γλώσσα και η γλώσσα των γυναικών. Πρακτικά διημερίδας *Το φύλο, τόπος συνάντησης των διαφορετικών επιστημών: Ένας πρώτος ελληνικός απολογισμός*. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Γυναίκες και Φύλα: Ανθρωπολογικές και Ιστορικές προσεγγίσεις, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Μυτιλήνη, 11-12 Οκτωβρίου 2003. www.aegean.gr/gender-postgraduate/documents/Praktika_Synedriou/κείμενο%20Μακρή-Τσιλιπάκου.pdf [ανάρτηση 3/2004]
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μαριάνθη (2014α). Σεξουαλικός προσανατολισμός και γλώσσα. Στο Ν. Lavidas, Th. Alexiou & Α.-Μ. Sougari (Eds). *Major Trends in Theoretical and Applied Linguistics: Selected Papers from the 20th ISTAL*, 2 (pp. 53-68). London: Versita de Gruyter.
- Μακρή-Τσιλιπάκου, Μαριάνθη (2014β). Πρακτικές κοινωνιολογικής κατηγοριοποίησης: Κατηγορίες μέλους. Προσκεκλημένη Ομιλία. Στο G. Kotzoglou et al. (Eds). *Selected Papers of the 11th International Conference on Greek Linguistics*, pp. 19-45. Rhodes: University of the Aegean.
- Minniti-Gonias, D. (2015). Ιταλικές και επτανησιακές λέξεις στην ελληνική αργκό. *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, 85-127.
- Πλατής, Νίκος Δ. (2014). *Index Maladictus, Το βρωμολεξικό: Βιβλίο πρόχειρο σε όλους υβριστές, υβριζομένους αλλά και αρχάριους*. Αθήνα: Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων.
- Προύντζου, Α. (2010). Συγκριτική ανάλυση των περιθωριακών λεξιλογίων στα ελληνικά, γαλλικά και αγγλικά: τυπικά χαρακτηριστικά, σημασιολογία, πολιτισμικές παράμετροι και χρήσης. (Διδακτορική διατριβή). Ανακτήθηκε από <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/handle/10889/4158>
- Σειραγάκης, Εμ. (2015). Ιστορία της ελληνικής θεατρικής Επιθεώρησης [αρχείο PDF]. Ανακτήθηκε από: https://opencourses.uoc.gr/courses/pluginfile.php/16238/mod_resource/content/1/mikri%20istoria%20tis%20epitheorisis.pdf
- Σιούλα-Γεωργουλέα, Ι. Γ. (2013). Η δημόσια διαπόμπευση των οροθετικών γυναικών: μια μελέτη της παραγωγικής διάστασης της εξουσίας σε πέντε (5) ελληνικούς ειδησεογραφικούς ιστότοπους. Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.
- Χριστοπούλου, Κ. (2010). *Το άσεμνο λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής: μια μελέτη των μορφολογικών, σημασιολογικών και πραγματολογικών χαρακτηριστικών του*. (Μεταπτυχιακή εργασία). Ανακτήθηκε από: <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/handle/10889/4159>
- Yuval-Davis, N. (2013). *Κοινωνικό Φύλο και Έθνος* (μτφ. Σοφία Τρομάρα). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Althusser, L. (1968). Ideology and Ideological State Apparatuses. In Rivkin, J., & Ryan, M. (2004). *Literary theory: an anthology*. Blackwell.
- Androutsopoulos, J. K., & Georgakopoulou, A. (Eds.). (2003). *Discourse constructions of youth identities*. 110. John Benjamins Publishing.
- Anthias, F., & Yuval-Davis, N. (2005). *Racialized boundaries: Race, nation, gender, colour and class and the anti-racist struggle*. Routledge.

- Azzaro, G. (2005). Four-letter films. *Taboo language in movies*. Roma: Aracne.
- Baker, P. (2008). Sexed texts: language, gender and sexuality. Equinox.
- Bakhtin, M. (1934). Discourse in the Novel. In Rivkin, J., & Ryan, M. (Eds.). (2004). *Literary theory: An anthology*. Blackwell.
- Bartlett, K. (1994). Only girls wear barrettes: Dress and appearance standards, community norms, and workplace equality. *Michigan Law Review*, 92, 2541-2582.
- Brummett, B. (1991). *Rhetorical dimensions of popular culture*. Alabama University Press.
- Brzuzy, S., & Lind, A. (Eds.). (2008). *Battleground: Women, Gender, and Sexuality*. Vol. I. Greenwood Press.
- Cameron, D., & Kulick, D. (2003). *Language and sexuality*. Cambridge University Press.
- Canakis, C., Kantsa, V., & Yiannakopoulos, K. (Eds.). (2010). Language and sexuality (through and) beyond gender. Cambridge Scholars Publishing.
- Chiaro, D. (1992). *The language of jokes: Analyzing verbal play*. Routledge.
- Connor, W. (1978). A nation is a nation, is a state, is an ethnic group is a.... *Ethnic and Racial Studies*, 1(4), 377-400.
- Daly, N. et. al. (2004). Expletives as solidarity signals in FTAs on the factory floor. *Journal of Pragmatics*, 36 (2004), 945-964.
- Dean, T. (2004). Gender and insult in an Italian city: Bologna in the later Middle Ages. *Social History*, 29(2), 217-231.
- Delaney, T. (2007). Pop culture: An overview. *Philosophy Now*, 64, 6-7.
- Fägersten, K. B. (2012). *Who's Swearing Now? The Social Aspects of Conversational Swearing*. Cambridge Scholars Publishing.
- Fromkin, V., Rodman, R., & Hyams, N. (2007). *An introduction to language*. 8th ed., Boston, MA: Thomson-Wadsworth.
- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. In Hall, S., Hobson, D., Lowe, A., and Willis, P. (Eds.). *Culture, Media and Language: Working Papers in Cultural Studies 1972-79*, 128-138. London: Hutchinson.
- Harris, M. B. (1993). How provoking! What makes men and women angry? *Aggressive Behavior*, 19(3), 199-211. Abstract retrieved from [http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/1098-2337\(1993\)19:3%3C199::AID-AB2480190305%3E3.0.CO;2-D/abstract](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/1098-2337(1993)19:3%3C199::AID-AB2480190305%3E3.0.CO;2-D/abstract).
- Hollway, W. (1984). Gender difference and the production of subjectivity. In Henriques, J., Hollway, W., Venn, C., & Walkerdine, V., *Changing the subject*. London: Methuen. Retrieved from: <http://www.brown.uk.com/brownlibrary/WEN2.htm>.
- Housley, W. (2000). Category work and knowledgeability within multidisciplinary team meetings. *Text-Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse*, 20(1), 83-108.
- Housley, W., & Fitzgerald, R. (2002). The reconsidered model of membership categorization analysis. *Qualitative research*, 2(1), 59-83.
- Hughes, S. E. (1992). Expletives of lower working-class women. *Language in Society*, 21(02), 291-303.
- Hutchby, I., & Wooffitt, R. (1998). *Conversation analysis*. Polity.
- Jay, T. (2009). The utility and ubiquity of taboo words. *Perspectives on Psychological Science*, 4(2), 153-161.
- Jay, T., & Janschewitz, K. (2008). The pragmatics of swearing. *Journal of Politeness Research. Language, Behaviour, Culture*, 4(2), 267-288.
- Jay, T., & Janschewitz, K. (2013). The science of swearing. *Psychological Science*. Retrieved from <http://www.psychologicalscience.org/index.php/publications/observer/2012/may-june-12/the-science-of-swearing.html>.
- Johnson, J. L. (1993). A Descriptive Study of Gender Differences in Proscribed Language Behavior, Beliefs, and Attitudes. University of North Alabama.
- Jones, P. E. (2007). Why there is no such thing as "critical discourse analysis". *Language & Communication*, 27(4), 337-368.
- Karachaliou, R., & Archakis, A. (2015). Identity construction patterns via swearing: Evidence from Greek teenage storytelling. *Pragmatics and Society*, 6(3), 421-443. Abstract retrieved from: <http://www.ingentaconnect.com/content/jbp/ps/2015/00000006/00000003/art00005>.
- Kitzinger, J. (1995). "I'm sexually attractive but I'm powerful": Young women negotiating sexual reputation. In *Women's Studies International Forum*, 18(2), 187-196. Pergamon. Abstract retrieved from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/027753959580054S>.

- Kyriakidou, M., & Themistokleous, S. (2009). Media, Economics and Sexuality: An Approach to the Greek Press Reports on Trafficked Women. In Moore, A. & Zuccarini, C. (Eds.). (2009). *Persons and Sexuality*. Oxford: Inter-Disciplinary Press.
- Lakoff, R. (1973). Language and woman's place. *Language in Society*, 2(01), 45-79.
- Levinson, S. C. (1983). *Pragmatics*. Cambridge University Press.
- Liotzis, Evangelos (2009). The escort experience: Discourses of commercial sex. *Porn Cultures: Regulation, Political Economy, and Technology*, Leeds, 15-16 June.
- Liotzis, Evangelos (2015). Pornified speeches or discourses of pornification?: Facets of an antifeminist crisi". *Narratives of the crisis: Myths and realities of contemporary society*. International Conference, Thessaloniki, 24-26 June.
- Luhrs, J. (2014). Blason populaire, football chants and the construction of masculinity. *Tradition Today*, 4, 46-59.
- Luke, K. K., & Pavlidou, T. S. (Eds.). (2002). Studying telephone calls. *Telephone Calls: Unity and Diversity in Conversational structure across languages and cultures*, 101, 3.
- Makri-Tsilipakou, Marianthi (2003). Greek diminutive use problematized: Gender, culture and common sense. *Discourse & Society*, 14(6): 699-726.
- Makri-Tsilipakou, M. (2015). The category (Greek) 'woman', or 'lady', or 'girl', or 'lass', or.... *Gender and Language*, 9(1), 33-58.
- McEnery, A., & Xiao, Z. (2004). Swearing in modern British English: the case of fuck in the BNC. *Language and Literature*, 13(3), 235-268. [abstract retrieved from <http://lal.sagepub.com/content/13/3/235.short>]
- Mey, I. (2001). The CA/CDA controversy. *Journal of Pragmatics*, 33(4), 609-615.
- Millwood-Hargrave, A. (2000). Delete expletives. London: Advertising Standards Authority, British Broadcasting Corporation, Broadcasting Standards Commission, Independent Television Commission.
- Montagu, A. (2001). *The anatomy of swearing*. University of Pennsylvania press.
- Muthanna, J. S. (2015). The Virgin/Whore Dichotomy in Adoption Discourse (Doctoral dissertation, Portland State University).
- Ostermann, A. C., & Keller-Cohen, D. (1998). Good girls go to heaven; bad girls...learn to be good: quizzes in American and Brazilian teenage girls' magazines. *Discourse & Society*, 9(4), 531-558.
- Plumridge, E. W., Chetwynd, S. J., Reed, A., & Gifford, S. J. (1997). Discourses of emotionality in commercial sex: The missing client voice. *Feminism & Psychology*, 7(2), 165-181.
- Poulios, A. (2011). The construction of age identities in everyday talk: The case of the elderly. Unpublished PhD thesis, Thessaloniki: Aristotle University.
- Rassin, E., & Muris, P. (2005). Why do women swear? An exploration of reasons for and perceived efficacy of swearing in Dutch female students. *Personality and Individual Differences*, 38(7), 1669-1674.
- Riley, D. (1988). *'Am I That Name?': Feminism and the Category of 'Women' in History*. University of Minnesota: Minneapolis.
- Sacks, H. (1989). Lecture six: The MIR membership categorization device. *Human Studies*, 271-281.
- Sacks, H., Schegloff, E. A., & Jefferson, G. (1974). A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation. *Language*, 50(4), 696-735.
- Schiffrin, D. (2001). Discourse markers: Language, meaning, and context. *The handbook of discourse analysis*, 1, 54-75.
- Skeggs, B. (1997). Formations of class and gender: becoming respectable. *Theory, Culture and Society series*. London: Sage.
- Smith, S. A. (1998). The social meanings of swearing: Workers and bad language in late imperial and early Soviet Russia. *Past & present*, (160), 167-202.
- Spender, D. (1980). *Man made language*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Stapleton, K. (2003). Gender and swearing: A community practice. *Women and Language*, 26(2), 22.
- Stokoe, E. H. (2003). Mothers, single women and sluts: Gender, morality and membership categorization in neighbour disputes. *Feminism & Psychology*, 13(3), 317-344.
- Stokoe, E. H., & Edwards, D. (2007). Mundane morality and gender in familial neighbour disputes. *Children, morality and interaction*. London: Equinox.
- Stokoe, E. (2012). Moving forward with membership categorization analysis: Methods for systematic analysis. *Discourse Studies*, 14(3), 277-303.
- Talbot, M. M. (1998). *Language and Gender: An Introduction*. Cambridge: Polity.

- Trudgill, P., & Anderson, L. (1990). *Bad Language*. Oxford: Blackwell.
- Van Dijk, T. A. (1993). Principles of critical discourse analysis. *Discourse & society*, 4(2), 249-283.
- Van Dijk, T. A. (2007). The study of discourse: An introduction. *Discourse studies*, 5, xix-xlii. London: Sage.
- Van Dijk, T. A. (2015). Critical Discourse Studies; A sociocognitive approach (new version). In Ruth Wodak & Michael Meyer (Eds.), *Methods of critical discourse analysis*. 3rd edition. 63-85. London: Sage.
- Vingerhoets, A. J., Bylsma, L. M., & De Vlam, C. (2013). Swearing: a biopsychosocial perspective. *Psihologijske teme*, 22(2), 287-304.
- Yilmaz, Ş. B. I. (2016). Language and Violence in the context of Defamation Against Women. *E-Journal of Law*, 1(2), 43-63.
- Wardhaugh, R. (2006). *An introduction to sociolinguistics*. 5th edition. Oxford: Blackwell Publishing.
- Wodak, R., & Meyer, M. (Eds.). (2009). Critical Discourse Analysis: History, Agenda, Theory, and Methodology. In *Methods for critical discourse analysis*. 1-33. Sage.